

**«Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955»
είναι αφιερωμένες στα Παιδιά μου και στα Εγγόνια μου
Της έγραψα στα Αγγλικά τον Ιούλιο / Οκτώβριο του 2000
Της μετάφρασα στα Ελληνικά τον Νοέμβριο, 2000 / Φεβρουάριο, 2001**

Με όλη μου την Αγάπη

Προλογικό Σημείωμα

Στις αρχές του περασμένου χρόνου, 2000, έγραψα μια σειρά από οκτώ «**Ναυτικές Ιστορίες**» με σκοπό να ψυχαγωγήσω τα εγγόνια μου. Ύστερα από την πρώτη ιστορία το γράψιμο άρχισε να σοβαρεύει. Σύντομα κατάλαβα πως περιέγραφα την ζωή μου όπως εξελίχθηκε στα πρώτα τρία χρόνια στην Αμερική. Συνέχισα το γράψιμο προσπαθώντας να περιγράψω στα εγγόνια μου την ζωή μου στο ναυτικό απροκάλυπτα και με το δικό μου το Ελληνικό χιούμορ που προέρχεται από την καταγωγή μου. Στις «**Ναυτικές Ιστορίες**» περιέγραψα όλα τα καλά και ευχάριστα δίχως να παραλείψω τα δυσάρεστα και προσπάθησα να μείνω στην μέση, ελπίζω να το κατόρθωσα.

Οι Ναυτικές μου Ιστορίες έκαναν μεγάλη εντύπωση σε όλα τα παιδιά μου ειδικώς στην κόρη μου την Μαίρη που είναι Διδάκτορας και διδάσκει στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.

Η Μαίρη μαζί με τα άλλα δύο παιδιά μου, τον Βασίλειο που είναι και αυτός Διδάκτορας και ερευνητής στα Φυσικά, και τον μικρό μου τον υιό τον Νικόλαο που είναι Χημικός Μηχανικός, όλοι τους μου ζήτησαν να συνεχίσω να τους γράψω και τις αναμνήσεις μου από την Ελλάδα.

Το σκέφθηκα πολύ πριν πάρω την απόφαση να αρχίσω το γράψιμο. Ήξερα πως θα ήταν πολύ μεγάλη η επιβάρυνση γιατί το γράψιμο θα απαιτούσε να επανέλθω και να ξαναζήσω οδυνηρές περιόδους από παρελθόν και να υποστώ τις συνέπειες.

Επειδή το παρελθόν μου είχε μεγάλη επιρροή στον τρόπο που μεγάλωσα τα παιδιά μου, αισθάνθηκα σαν υποχρέωση να τους πω την ιστορία της ζωής μου για να ξέρουν, όχι μόνον για εμένα, αλλά και για τους απογόνους τους, το τι ήταν και από που ήλθαν. Με όλες αυτές τις σκέψεις μπόρεσα να πείσω τον εαυτό μου να γράψω τις «**Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929- 1955**».

Όλοι μας θυμόμαστε τις καλές αναμνήσεις και θάβομε τις άσχημες βαθιά μέσα στο μνημονικό μας ελπίζοντας ότι θα μείνουν εκεί για πάντα. Και όμως μένουν ασυνείδητα μαζί μας και επηρεάζουν την προσωπικότητα μας.

Πολλές φορές δεν υπάρχει τρόπος για να περιγράψεις μια κακή εμπειρία σε άλλους γιατί το τι είναι μια κακή εμπειρία εξαρτάτε από πολλούς παράγοντες. Για ένα παιδί στην Αμερική, σαν τα παιδιά μου, μια κακή εμπειρία μπορεί να είναι όταν επέμενα να τρώνε το ότι τους έβαζα μπροστά τους, ενώ για εμένα μία κακή εμπειρία ήταν όταν έχασα τον πατέρα μου και δεν είχα αρκετό φαγητό μπροστά μου.

Τώρα που πέρασα τα 71 (Με πήρε τόσα χρόνια) έφθασα στο συμπέρασμα πως όλα είναι σχετικά και ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν μπορείς να εξηγήσεις σε κάποιον τα αισθήματά σου και να ζητάς κατανόηση.

Έχοντας όλα αυτά υπ' όψιν μου, μια και αφού ξαναπήγα στο παρελθόν για να γράψω τις «**Ναυτικές Ιστορίες**», θα συνεχίσω να πηγαίνω για να σας γράψω, εσάς τα παιδιά μου και τα εγγόνια μου, την προΐστορία από μία περίοδο από την ζωή μου, το τι ήμουν και το πως έγινα το τι είμαι σήμερα.

Έχω την πρόθεση να σας πω όλα όσα μπορώ να θυμηθώ από την ζωή μου στην Ελλάδα. Θα σας πω για τους προγόνους σας όπως τους θυμάμαι και όπως μου είπε η μητέρα μου, και θα προσπαθήσω να σας περιγράψω πως ήταν το περιβάλλον όταν ήμουν παιδάκι και μετά από τον θάνατο του πατέρα μου όπου ως έφηβος έγινα ο αρχηγός της οικογενείας μας.

Θα σας γράψω την ιστορία για τα ποία σημαντικά γεγονότα της εποχής εκείνης. Θα έχω παραγράφους για όλους τους προγόνους σας . Θα γράψω πως ήταν η ζωή μας τα προπολεμικά χρόνια (1929-1939) και για την ζωή μας στον πόλεμο (1940-1948). Θα γράψω μια ειδική παράγραφο για τα χρόνια που ήμουν στον Ελληνικό Στρατό (1948-1953) και θα τελειώσω περιγράφοντας τις συνθήκες που με ανάγκασαν να τα παρατήσω όλα και να μεταναστεύσω στην Αμερική το Απρίλιο του 1955.

Πιστέψτε με, θα προσπαθήσω να σας γράψω όλα αυτά που θυμάμαι όπως θα έρχονται στην μνήμη μου. Ξέρω πως θα επικρίνω μερικές κοινωνικές οργάνωσης, το κοινωνικό περιβάλλον με τις παραδόσεις του, την στάση του απέναντι μου, τις προλήψεις και τις δεισιδαιμονίες του. Θα προσπαθήσω να μην είμαι μνησικάκος στο περιβάλλον που μεγάλωσα άσχετος και αν το περιβάλλον αυτό με στέρησε τα παιδικά μου χρόνια και με στέρησε τα απαιτούμενα για να κάνω μια καλή αρχή την ζωή και συντέλεσε στο να πάρω την απόφαση και να μεταναστεύσω.

Τα επακόλουθα που θα γράψω προορίζονται για τα παιδιά μου, τα εγγόνια μου και για μερικούς εκλεκτούς συγγενείς και φίλους.

Τρύφων-Φωκίων Τρύπτσας
Φεβρουάριος 2001

**«Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955»
είναι αφιερωμένες στα Παιδιά μου και στα Εγγόνια μου.
Τις έγραψα στα Αγγλικά τον Ιούλιο / Οκτώβριο του 2000.
Τις μετάφρασα στα Ελληνικά τον Νοέμβριο, 2000 / Φεβρουάριο, 2001**

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας

Εισαγωγή

Στην Ελλάδα ονομάζομαι Τρύφων – Φωκίων του Βασιλείου, Τρύπτσας. Όταν μετανάστευσα στις ΗΠΑ και πολιτογραφήθηκα, κράτησα το όνομά μου όσον ήταν δυνατόν το όμοιο.

Εις τα Αμερικανικά Αγγλικά το όνομά μου έγινε Trifon P.(Phocion) Tripsas.

Όλοι μας έχουμε γεννηθεί σε κάποιο τόπο από τον οποίον παίρνομαι και την εθνικότητά μας. Εγώ πιστεύω πως ένας από τους μεγαλύτερους συντελεστές που διαπλάθει τον χαρακτήρα μας και μας δίνει την εθνική μας ταύτιση είναι και το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώσαμε.

Είμαι Έλληνας γιατί γεννήθηκα στην Βέροια της Ελληνικής Μακεδονίας τον Δεκέμβριο του 1929 και εκεί μεγάλωσα.

Θα ήμουν αφελής άνθρωπος εάν διεκδικήσω ότι είμαι ένας απόγονος από εκείνους τους αρχαίους χαρακτήρες που μερικές χιλιάδες χρόνια ζήσανε στο τόπο που γεννήθηκα.

Εννοώ εκείνους που τότε σε εκείνα τα χρόνια κατακτήσαν όλον τον γνωστόν κόσμο και που τώρα εμείς βάζουμε, «Ο ΜΕΓΑΣ...» μπροστά από το όνομα τους.

Ακόμα και σήμερα εάν κοιτάξετε ολόγυρά σας θα δείτε μερικούς Έλληνες που έχουν μερικά από τα χαρακτηριστικά τους όμοια σαν εκείνα που βλέπετε στα αγάλματα που εκθέτονται στα μουσεία. (π.χ. Εγώ έχω γαλανά μάτια, ξανθά μαλλιά, μεγάλους θωρακικούς μύες, και όταν φορώ τις στρατιωτικές μου αρβύλες το ύψος μου φθάνει τα 1,9 μέτρα. Χα..Χα..Χα.). Ας παραδεχτούμε όμως την πραγματικότητα. Εμείς οι σύγχρονοι Έλληνες είμαστε το παραγωγικό δημιούργημα φυλετικής αναμείξεως πολλών αιώνων.

Πρώτα μας κατάκτησαν οι Ρωμαίοι και μετά από αυτούς είχαμε διαδοχικές επιδρομές και κατακτήσεις από, να πω μερικούς, τους Σλάβους, τους Φράγκους, τους Ιταλούς και άλλους πολλούς και τελικά τους Οθωμανούς της Τουρκίας οι οποίοι μας διοίκησαν επί αιώνες.

Κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας στην Μακεδονία η Ελληνική εθνικότητα των προγόνων μου που ζούσαν στο χωριό Ερμακιά απεικονιζόταν με πολλούς τρόπους ένας από τους οποίους είναι και τα φορολογικά αρχεία που διατηρούσαν οι Τούρκοι κυβερνήτες.

Στα αρχεία αυτά, που λεγόταν «Ταπί Τεφτέρ» είναι καταγραμμένα από το έτος 1545 όλα τα ονόματα των αρχηγών των διαφόρων οικογενειών, μαζί με την εθνικότητα και την θρησκεία τους. Οι φόροι υποβάλλονταν μόνον στους Έλληνες. Τα φορολογικά αρχεία δεν περιέχουν τους Τούρκους γιατί εξαιρούνταν από την φορολογία.

Οι χωριάτες ήταν Χριστιανοί Ορθόδοξοι και στην εκκλησία του χωριού η γλώσσα της λειτουργίας ήταν στα Βυζαντινά Ελληνικά. Οι χωριάτες ομιλούσαν Ελληνικά, Σερβικά καθώς και Τουρκικά.

Εγώ γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Βέροια ομιλώντας Ελληνικά, ήμουν όμως εκτεθειμένος και στα Σερβικά επειδή οι παππούδες και οι γιαγιάς χρησιμοποιούσαν και τις δύο γλώσσες.

Το γεγονός αυτό με έφερε πολλές φορές σε δύσκολη θέση γιατί συνομήλικοι που θεωρούσαν τον εαυτόν τους ως καθαρόαιμοι Έλληνες, όταν μαλώναμε με αποκαλούσαν με υποτιμητικά παρανόματα. Αυτό δεν ήταν μόνο για εμένα. Δυστυχώς όλοι οι Έλληνες έχουμε παρατσούκλια ο ένας για τον άλλο και αυτό είναι διαδεδομένο σε όλη την

Ελλάδα. Όλοι οι Έλληνες, ασχέτως από την καταγωγή τους, έχουν υποτιμητικά παρατσούκλια για τους συγκατοίκους των, π.χ. «Χωριάτης», «Βλάχος», «Τουρκομερίτης» και πολλά άλλα. Αυτό το φαινόμενο υπάρχει από την αρχαιότητα και όπως ανακάλυψα είναι διαδεδομένο σε όλον τον κόσμο καθώς και εδώ στην Αμερική.

Είναι ειρωνικό εκ μέρους μου να το πω αυτό αλλά, νομίζω πως ο χειρότερος εχθρός για τον Έλληνα είναι ένας άλλος Έλληνας. Αυτό γίνεται διότι, ένα από τα πιο απογοητευτικά χαρακτηριστικά που έχομε ως λαός είναι το ότι μπορούμε να γίνουμε και γινόμαστε τρομερά σκληροί και απάνθρωποι αναμεταξύ μας. Μεγαλώνοντας ορφανός υποβλήθηκα σε μεγάλη πνευματική όσον και φυσιολογική ασπλαχνία. Τα πληγώματα επουλώθηκαν αλλά με άφησαν τα σημάδια.

Έζησα τα πρώτα 26 χρόνια της ζωής μου στην Ελλάδα αλλά μόνον τα 10 πρώτα με άφησαν νοσταλγικές αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια.

Επακολούθησε μετά η αγωνία και η δυστυχία που μας φέρανε τα χρόνια του πολέμου, η ανάμνηση του εμφυλίου πολέμου που επακολούθησε διαίρεσε και εντελώς κατέστρεψε την χώρα, τα 5 ½ χρόνια που υπηρέτησα στον Ελληνικό Στρατό, η απόλυση μου και η ανικανότητα μου να βρω εργασία, και η πρώτη μου ρομαντική περιπέτεια της ζωής μου που ναυάγησε.

Όλες αυτές οι αιτίες ενίσχυσαν την θέληση μου και συντέλεσαν στο να πάρω την απόφαση να φύγω από την Ελλάδα.

Αρχισα να σκέπτομαι να μεταναστέψω στην Αυστραλία η στον Καναδά αλλά προτίμησή μου ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Αργότερα στην διήγησή μου θα σας πω το πως μετανάστεψα στις ΗΠΑ τον Απρίλιο του 1955 και μετά θα σας παραπέμψω να διαβάσετε τις «Ναυτικές Ιστορίες» στις οποίες περιγράφω τα τρία πρώτα χρόνια μου στην Αμερική. Σας υπόσχομαι πως θα σας κινήσουν το ενδιαφέρον.

Ας συνεχίσω όμως τώρα γράφοντας τις «Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα» αρχίζοντας με μια περιγραφή της γενέτειράς μου της Βέροιας.

Η Γεωγραφία της Πολιτείας

Η Βέροια βρίσκεται στους ανατολικούς πρόποδες του όρους Βερμίου, σε υψόμετρο 30 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας και κατέχει ένα φυσικό μακρύ οροπέδιο το οποίο επεκτείνεται από βόρεια σε νότια διεύθυνση. Κάτω από αυτό το φυσικό υψίπεδο είναι η πεδιάδα της Ημαθίας.

Η θέα είναι απaráμιλλα μοναδική και παραμένει στην μνήμη σου, ειδικά εάν έζησες εκεί.

Και άλλοι εντυπωσιάζονται από το τοπίο. Κάποτε ένας διάσημος πολιτικός που πέρασε από την Βέροια είπε πως η τοποθεσία είναι «Ο Εξώστης των Βαλκανίων» και αυτός ο χαρακτηρισμός παρέμεινε από τότε.

Η Βέροια έχει πάρα πολλές φυσικές ομορφιές. Ο ποταμός Τριπόταμος διασχίζει την πολιτεία. Ένα παρακλάδι του, το Λιανοβρόχι, περνά από το βόρεια και 5 χιλιόμετρα από το νοτιά τρέχει ο ποταμός Αλιάκμονας. Προς τα νότια είναι το Όρος Πιέρια και πίσω από αυτό φαίνονται να προεξέχουν οι κορυφές του Ολύμπου. Προς το βορά στις καθαρές ημέρες η σιλουέτα του όρους Πάϊκον είναι ορατή στον ορίζοντα. Νοτιοανατολικά στην ορεινή διάβαση της Καστανιάς διατρέχει και ο μοναδικός δρόμος που οδηγεί προς τα νότια της χώρας.

Προς τα βορειοδυτικά οι κορυφές του όρους Βερμίου υψώνονται και προεξέχουν 2052 μέτρα.

Και τώρα λιγάκι από την ιστορία της πολιτείας

Εάν προσπαθήσω να σας πω για την Βέροια μπορώ να την εξιδανικεύσω ή μπορώ να την κακολογήσω για αυτόν τον λόγο θα είμαι δίκαιος, θα τα κάνω και τα δύο.

Η Βέροια είναι μια αρχαία πολιτεία που υπάρχει περισσότερων από 3000 χρόνια. Η πόλης αναφέρεται πολύ στην ιστορία. Τα αρχαιολογικά ευρήματα μας συνιστούνε ότι οι Μακεδόνες ζούσαν εδώ περισσότερο από 1000 χρόνια Π.Χ. Ο πρώτος που έγραψε για την Βέροια ήταν ο αρχαίος συγγραφέας Θουκυδίδης ο οποίος μας περιγράφει μια εκστρατεία που διοργάνωσαν οι Αθηναίοι εναντίον του Μακεδόνα βασιλέα Πέρδικα τον 2ον (455-419 Π.Χ.). Στην εκστρατεία αυτή οι Αθηναίοι δεν μπόρεσαν να κατακτήσουν την πόλη.

Κατά την διάρκεια της δυναστείας των Μακεδόνων Βασιλέων η πολιτεία οχυρώθηκε και όλη η ολόγυρα περιοχή είχε γίνει ένα πολύ σημαντικό πολιτιστικό και στρατιωτικό μέλος του Μακεδονικού Βασιλείου. Αυτό έγινε φανερό τα τελευταία χρόνια με τις αρχαιολογικές ανακαλύψεις που έγιναν στο κοντινό χωριό Βεργίνα στο οποίο βρέθηκε και ο τάφος του Βασιλέως Φιλίππου, πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Κατά την διάρκεια της Ρωμαϊκής κατακτήσεως η Βέροια εξελίχθη ως αστικό κέντρο και συνδέονταν με το οδικό δίκτυο της Ρώμης. Η κύρια Εγνατία οδός η οποία συνέδεε την Ρώμη με τις ανατολικές επαρχίες, περνούσε μέσα από την Βέροια.

Κατά τους Βυζαντινούς χρόνους η πόλη έγινε σημαντικό θρησκευτικό κέντρο όπως αποδεικνύει οι πληθώρα των εκκλησιών που κτίστηκαν τότε. (Ήταν περισσότερες από 72, σήμερα μόνον 50 διασώζονται).

Στην Βυζαντινή περίοδο η Πόλη της Βέροιας είχε γίνει το «Μήλο της Έριδος» και για αυτό τον λόγο υπέφερε μεγάλες δοκιμασίες. Η πόλη είχε πολλές επιδρομές και κατακτήθηκε επανειλημμένως από (να αναφέρω μερικούς) τους Γότθους, τους Βούλγαρους, τους Σέρβους και τους Σταυροφόρους από όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο.

Τελικά οι Οθωμανοί Τούρκοι κατάκτησαν την Βέροια κατά τις αρχές του 14 του αιώνα έως που ξαναενώθηκε με την Ελλάδα στις 16 Οκτωβρίου του 1912.

Με την Οθωμανική κατάληψη άρχισε μια νέα περίοδος η οποία έπειτα από μερικούς αιώνες έδωσε στην Βέροια τον μεσαιωνικό της χαρακτήρα ο οποίος διασωζόταν σχεδόν άθικτος έως το 1955 που έφυγα από την Ελλάδα.

Στις αρχές του 20ου αιώνα από τα διασωθέντα αρχεία του 1908 προέρχονται και οι κάτωθι πληροφορίες. Η Βέροια είχε 2,800 σπίτια και 13,900 κατοίκους από τους οποίους 5,500 ήταν Μουσουλμάνοι, 5,000 Έλληνες, 2,000 Βλάχοι, 800 γύφτοι και 600 Εβραίοι Ισπανικής προελεύσεως.

Οι κοινωνικές λειτουργικότητες και οι διαιρέσεις των αστικών περιοχών της πόλεως δημιούργησαν μία συγκεκριμένη μορφή με ειδικές γειτονιές οι οποίες ήταν διάφορα τμήματα της πόλεως με σαφώς χαραγμένα σύνορα. Η πόλη είχε Τούρκικες γειτονιές, γειτονιές για τους Έλληνες Χριστιανούς, γειτονιές για τους Βλάχους, επίσης ήταν και μία Εβραϊκή γειτονιά και μια γειτονιά για τους Γύφτους. Ο μόνος κοινός τόπος συναντήσεως ήταν στο Ελληνικό κέντρο της πόλεως όπου ήταν τα εμπορικά και οι βιοτεχνίες.

Ο διαμελισμός της πολιτείας έδινε την Βέροια ένα χαρακτήρα σαν μωσαϊκό αποτελούμενο από διάφορες φυλετικές και πολιτιστικές γειτονίες. Μέσα σε αυτές τις γειτονίες κατοικούσαν τα διάφορα μέλη της κοινότητας τα οποία ανήκαν σε διαφορετικές κοινωνικές κατηγορίες. Τα σπίτια αντανάκλωναν την κοινωνική τάξη των ενοίκων. Υπήρχαν τρεις κατηγορίες σπιτιών.

1)Οι κατοικίες των πτωχών. Ο Μαχαλάς η, Οι Μαχαλάδες. (Τούρκικη λέξη για πτωχό-γειτονίες).

2)Οι κατοικίες που ήταν λιγάκι μεγαλύτερες και ποιο εμφανίσιμες.

3)Οι μεγάλες πολυτελείς αρχοντικές οικοδομές των προκρίτων.

(Εγώ μεγάλωσα σε μια κατοικία της πρώτης κατηγορίας η οποία ανήκε στην γειτονική εκκλησία του Αγίου Ιωάννου εις την οποίαν ο πατέρας μου πλήρωνε ενοίκιο).

Μετά την λήξει του πρώτου παγκοσμίου και των Βαλκανικών πολέμων η σύσταση του πληθυσμού της Βέροιας άλλαξε ριζικά. Η Ελλάδα τότε έχασε πολλά γιατί μία από τις υπαγορεύσεις της συνθήκης της Λοζάννης ήταν και η ανταλλαγή του πληθυσμού μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. (Έλληνες από την Μικρά Ασία και Τούρκοι από την Ελλάδα).

Το 1922 περίπου 5,000 πρόσφυγες από την Μικρά Ασία ήλθαν και εγκαταστάθηκαν στην Βέροια και σχεδόν όλοι οι Τούρκοι της πόλεως εκτοπίστηκαν στη Τουρκία.

Θυμάμαι την πολιτεία που τότε ήταν μία Βαβυλώνια διαφόρων γλωσσών. Εκτός από τις διάφορες Ελληνικές διαλέκτους άκουγες στους στενούς δρόμους της πολιτείας τους κατοίκους να ομιλούν Τουρκικά, Σερβικά, Την Βλάχικη διάλεκτο, Αλβανικά και Εβραϊκά.

Ο παππούς μου, οι γιαγιάς μου και οι γονείς μου ομιλούσαν αμφότερα, και Ελληνικά όσον και Σερβικά. Μεγάλωσα και με τις δύο γλώσσες έως που έγινα επτά ετών.

Το τέλος ήλθε την 4τη Αυγούστου το 1936 που μια δικτατορία υποβλήθηκε στην Ελλάδα.

Η πρόφαση ήταν ο κομμουνιστικός κίνδυνος και ο τότε Βασιλέας Γεώργιος ο 2ος διόρισε για Πρωθυπουργό τον Ιωάννη Μεταξά ο οποίος είπε στον Βασιλιά..... «Γιώργο, το κράτος μας είναι σε μεγάλη αταξία και σε παραμονή επαναστάσεως». Ο Μπάρμπα-Γιάννης δεν αργοπόρησε και αμέσως επέβαλλε συνθήκες και έκανε πράγματα τα οποία μόνον δικτάτορες μπορούν και κάνουν.

Μεταξύ άλλων, κατήργησε και όλες τις ατομικές ελευθερίες και έκανε παράνομη την ομιλία στο δημόσιο όλων των γλωσσών εκτός από τα Ελληνικά. Έκανε και πολλά άλλα μη λεγόμενα πράγματα τα οποία τα κατακρίνει η ιστορία.

Τότε ήμουν ηλικίας 7 ετών και μόλις άρχισα την τρίτη τάξη του Δημοτικού Σχολείου.

Η Βέροια όπως την θυμάμαι στα παιδικά μου χρόνια

Πριν από 70 χρόνια η Βέροια ήταν πολύ διαφορετική πολιτεία. Η παλιά πόλη στην οποία μεγάλωσα στην 10ετία του 1930, ήταν και κράτησε τον μεσαιωνικό της χαρακτήρα έως το τέλος της 10ετίας του 1950. Όλον το περιβάλλον ολόγυρα αντανάκλωνε μια βαρύθυμη μελαγχολία. Οι παλαιές αιωνόβιες οικοδομές, οι στενοί λιθόστρωτοι δρόμοι, τα χορταριασμένα ακάλυπτα αυλάκια των υπονόμων που αποστράγγιζαν τις φτωχογειτονίες και το λυκόφως από τον ανεπαρκή οδικό φωτισμό την νύχτα έκαναν την πόλη να φαίνεται σαν να ήταν στοιχειωμένη.

Το φθινόπωρο οι ατέλειωτες βροχές φόρτωναν την ψυχή με θλίψη και τα παπούτσια με λάσπη.

Τον χειμώνα το χιόνι ήταν πολύ όμορφο, το κρύο ήταν ανυπόφερτο αλλά οι παγοκρύσταλλοι που έπεφταν από τις προεξοχές των σκεπών ήταν θανάσιμοι.

Την άνοιξη τα λουλουδιασμένα δένδρα, τα καταπράσινα καλλιεργημένα χωράφια, τα λιβάδια με τις κόκκινες παπαρούνες μαζί με την επιστροφή των Πελεκάνων και των Χελιδονιών εξύψωναν το πνευματικό ηθικό.

Στα ζεστά καλοκαίρια τα νερά των ποταμών έδιναν σε εμάς τα παιδάκια ανακούφιση από την ζέστη και ούτε η σκόνη ούτε και ο θόρυβος που δημιουργούσαν οι κάργιες και οι τζιτζικες μας ενοχλούσε. Στον ουρανό προεξέχανε τα καμπαναριά του Αγίου Αντωνίου μαζί με τους τρεις, τότε σωζόμενους, μιναρέδες που ήταν τα απομεινάρια της περασμένης δόξας του Αλλάχ.

Στην όλη την πόλη υπήρχαν πολλά θεόρατα αιωνόβια πλατάνια στα οποία κούρνιαζαν και θορυβοποιούσαν οι κάργιες σε ατέλειωτα σμήνη.

Ο Τριπόταμος έμπαινε στην πολιτεία δια μέσου μίας στενής χαράδρας. Τα νερά που τρέχανε είχαν δημιουργήσει πολλά βαθιά μέρη στα οποία και μάθαμε να κολυμπούμε.

Στο βουνό έξω από την πολιτεία λίγο νερό από το ποτάμι παροχετεύονταν και χρησιμοποιούταν για να περιστρέφει τις φτερωτές και τους στροβίλους των λαδόμυλων και των αλευρόμυλων.

Οι μύλοι ήταν χτισμένοι σε κατωφέρειες ο ένας μετά από τον άλλο ώστε το ίδιο νερό να περνά από όλους.

Όλα αυτά τα νερά, μαζί με τα άλλα νερά που καθάριζαν την πολιτεία, έτρεχαν προς τα κάτω και πότιζαν τους μπαχτσέδες οι οποίοι έκαναν την Βέροια φημισμένη για τα λαχανικά προϊόντα της.

Έζησα τα 18 πρώτα χρόνια της ζωής μου στην Βέροια έως το 1948 που κατατάχθηκα στον στρατό. Στα 10 πρώτα χρονιά της ζωής μου ήμουν ξένοιαστο παιδί. Η καθημερινή απασχόληση ήταν οι έξη ώρες που είχα σχολείο, έξη ημέρες την εβδομάδα. Είχαμε τέσσερις ώρες το πρωί και δύο ώρες το απόγευμα. Μετά από το σχολείο στο σπίτι η πρώτη δουλειά που είχα ήταν να τελειώσω την εργασία που μας ανάθετε η δασκάλα για να είναι και ευχαριστημένος ο πατέρας μου. Μόνον μετά που τελείωνα το διάβασμα η μητέρα μου με άφηνε να πάω έξω να παίξω.

Όλα τα παιδιά της γειτονίας μας παίζαμε μαζί στο μεγάλο προαύλιο μπροστά στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννου. Δεν υπήρχε κίνδυνος από αυτοκίνητα και σπανίως περνούσε κάποιο κάρο που το τραβούσαν βόδια η άλογα. Το σούρουπο έπρεπε να πάμε στο σπίτι για δείπνο και σύντομα μετά πηγαίναμε για ύπνο. Δεν είχαμε ραδιόφωνο ούτε και τηλεόραση και η μόνη 25 βατ ηλεκτρική λάμπα που είχαμε την σβήναμε νωρίς για να κοιμηθούμε και να ξεκουραστούμε.

Θυμάμαι τον πατέρα μου να φεύγει για την δουλειά κάθε πρωί πριν να βγει ο ήλιος.

Με όλα τα παιδιά της γειτονίας ήμασταν φίλοι, αλλά όλοι μας είχαμε στον κατάλογο τις προτιμήσεις μας. Ο δικός μου κατάλογος περιείχε περίπου πέντε, αλλά μόνο δύο ήταν στην κορυφή.

Ο ένας ήταν του Παπά-Δημήτρη ο γιος ο Βασίλης. Ήμασταν και οι δύο μας βοηθοί στο ιερό και εκεί μαζί και οι δύο ήμασταν σαν μικρά ...διαβολάκια. Ξεχωρίζαμε από το θυμίαμα όλη την Χιώτικη μαστίχα και την μασούσαμε, τρώγαμε όλα τα επταζυμήτικα πρόσφορα και δοκιμάζαμε το κρασί για να βρούμε το μοσχάτο.

Μέχρι που άρχισε ο πόλεμος πολύ σπάνια παρέλειψα μια Κυριακάτικη λειτουργία.

Ο άλλος παιδικός μου φίλος ήταν ο Βάσος, (Βασίλειος Γκουλγκουντίνας) με τον οποίο ακόμα έχομε επαφή μετά από τόσα χρόνια. Μεγαλώσαμε μαζί στα ελεεινά οικήματα του μαχαλά μας.

Είχαμε πολύ δυνατό φιλικό δεσμό σαν να ήμασταν σχεδόν αδέρφια, παίζαμε μαζί, ακόμα και μερικές φορές μαλώναμε μαζί όπως ακριβώς κάνουν τα μικρά παιδιά. Αργότερα κατά την διάρκεια του πολέμου και οι δύο μας χάσαμε τους γονείς μας, μεγαλώσαμε ορφανά και υποβλήθήκαμε σε δυσμένειες που εύχομαι κανένας να μην περάσει. Θα σας γράψω περισσότερα για εμένα και τον Βάσο αργότερα, προς το παρών ας συνεχίσω γράφοντας για τα προπολεμικά χρόνια.

Τα καλοκαίρια και κατά την διάρκεια των θερινών διακοπών, μικρά παιδάκια όλοι μας τότε, ανακατευόμασταν σε πολλές δραστηριότητες αλλά πάντα κατορθώναμε και αποφεύγαμε να μπλεχθούμε σε φασαρίες.

Ξέραμε όλα τα βαθιά νερά στον Τριπόταμο. Το ποτάμι έτρεχε μέσα από την πολιτεία σε ένα φαράγγι το οποίο φάρδαινε, στένευε και δημιουργούσε φυσικά φράγματα στα οποία το νερό πολλές φορές υπέρβαινε τα 4 μέτρα σε βάθος. Είχαμε δώσει ονόματα σε όλα τα αυτά τα καλά σημεία και εκεί στους καλοκαιρινούς μήνες στο, όχι περισσότερο από 65F (18,5C) βαθμούς, κρύο νερό μας εύρισκες μαζεμένους σε ομάδες, μικρά ολόγυμνα παιδάκια της πολιτείας, να τρεμουλιάζουμε στις όχθες του ποταμού.

Ήταν ένα μέρος που όλοι μας το προτιμούσαμε πολύ. Σε αυτό το μέρος το ποτάμι έστριβε και δημιουργούσε ρουφήχτρες. Ήταν όμως και άλλα, εξ ίσου προκλητικά μέρη στην προτίμησή μας. «Φύλακες και Επιτηρητές» δεν ξέραμε τι θα πει, και όμως κανένας από εμάς τους μικρούς δεν πνιχτικέ γιατί πάντα βρισκόταν ολόγυρα τα μεγαλύτερα παιδιά για να μας βγάλουν από τα βαθιά νερά.

Είναι και μερικά άλλα περιστατικά από τα παιδικά μου χρόνια που μ' άφησαν τόσο μεγάλο αντίκτυπο που ακόμα τα θυμάμαι.

Ένα από αυτά είναι η περίοδος που πρήσθηκαν οι αμυγδαλές μου και ένα από τα συμπτώματα ήταν που επηρεάστηκε η ακοή μου. Η δασκάλα είπε στον πατέρα μου πως έγινα αφηρημένος. Η πραγματικότητα έγινε φανερή μια μέρα που το δημοτικό βυτιοφόρο κατάβρεχε τον περιφερειακό δρόμο για να ελάττωση την σκόνη. Ο οδηγός με κόρναρε για να φύγω από τον δρόμο και εγώ δεν ανταποκρίθηκα και τον ανάγκασα να σταματήσει το βυτιοφόρο. Ύστερα από μερικά άλλα περιστατικά οι γονείς μου δεν είχαν πλέον καμιά αμφιβολία ότι η ακοή μου δεν ήταν όπως έπρεπε να ήταν. Πήγαμε στην Θεσσαλονίκη όπου ο γιατρός εκεί είπε στον πατέρα μου ότι οι αμυγδαλές μου έπρεπε να αφαιρεθούν. Θυμάμαι τον πατέρα μου πως με κρατούσε στα γόνατά του και τον γιατρό πως με έφραξε ανοικτό το στόμα και έκανε την χειρουργική επέμβαση δίχως αναισθητικό γιατί τότε δεν υπήρχε κανένα που να ήταν κατάλληλο για τα παιδιά. Ως αποζημίωση μου δώσανε πολύ παγωτό.

Όταν έγινα επτά χρονών ήμουν πλέον αρκετά μεγάλος να φυλάγω τα σταφύλια στο μικρό αμπέλι που είχαμε. Αυτό μου έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσω τον παρά-παππού μου.

Είχαμε έναν αιώνα διαφορά σε ηλικία. Δεν ήξερε καλά Ελληνικά αλλά και τα Σερβικά μου ήταν το ίδιο και όμως τα πηγαίναμε καλά. Όταν περπατούσαμε μαζί στα κτήματα κρατούσε το αριστερό του χέρι πίσω στην μέση του και με το δεξιό του χέρι κρατούσε το δικό μου σαν να μου πρόσφερε μια προστατευτική χειρονομία.

Θα σας γράψω ποιο πολλά για τον παρά-παππού μου αργότερα γιατί τώρα θέλω να σας γράψω για ένα επεισόδιο το οποίο παρέμεινε στην μνήμη μου για πάντα.

Συνήθως πριν σουρουπώσει έφευγα από το αμπέλι και γύριζα στο σπίτι για δείπνο.

Τα πέντε σχεδόν χιλιόμετρα, που ήταν η απόσταση, δεν ήταν τίποτε για εμένα και στον περισσότερο δρόμο τα έτρεχα. Στην διαδρομή για το σπίτι έπρεπε να περάσω από μια μικρή γέφυρα που περνούσε το νερό που πότιζε τα χωράφια.

Στο αυλάκι, που το νερό έτρεχε, είχαν φυτρώσει στις όχθες του πανύψηλες λεύκες.

Όλοι μας, λίγο-πολύ, σαν παιδάκια έχουμε διάφορες φοβίες. Μία από τις δικές μου φοβίες ήταν πως ένας «Κακός Δράκοντας» σαν τον Δράκοντα που είναι στην εικόνα του Αγίου Γεωργίου, κρυβόταν κάτω από το γεφυράκι, για αυτό πάντα όταν το περνούσα έτρεχα όσο πιο γρήγορα μπορούσα.

Εκείνο το απόγευμα ερχότανε από μάκρυνα μια μεγάλη καταιγίδα. Όταν προσέγγισε άρχισε να βροντάει και να βρέχει και οι αστραπές ρίγωναν τον ουρανό.

Αποφάσισα να φύγω και άρχισα να τρέχω προς το σπίτι. Το τελευταίο πράγμα που θυμάμαι είναι όταν περνούσα επάνω από το γεφυράκι. Δεν μπόρεσα ποτέ να περιγράψω σε κανέναν το τι συνέβη γιατί και εγώ δεν ξέρω. Το μόνο που μπορώ να επαναφέρω στην μνήμη μου και να σας πω είναι πως μία λάμψη σαν τον ήλιο με τύφλωσε και ένας πολύ δυνατός ήχος έφερε μια βοή στα αυτιά μου που κράτησε για ημέρες.

Θυμάμαι τους γονείς μου που με ερωτούσαν «Τι συνέβηκε Νάκι ;» Αυτό γινόταν την δεύτερη ημέρα γιατί όταν γύρισα στο σπίτι δεν μπορούσα να ομιλήσω για δύο ημέρες.

Οι γονείς μου πολύ γρήγορα κατάλαβαν το τι συνέβη ασχέτως αν και εγώ δεν μπορούσα να τους εξηγήσω.

Το πρωί την επόμενη ημέρα ο πατέρας μου ξαναγύρισε πίσω από τον ίδιο δρόμο που είχα περάσει και είδε πως ο κορμός της λεύκης που ήταν δίπλα στο γεφυράκι είχε σχισθεί στην μέση αλλά το δένδρο στεκόταν ακόμα στον αέρα. Με αυτό ήταν πλέον φανερό πως ο κεραυνός χτύπησε το δένδρο λιγότερο από 50 πόδια (15 μέτρα) δίπλα μου και το χτύπημα με έριξε κάτω αναίσθητο και για αυτό δεν θυμάμαι. Είχα τραύματα στα γόνατά μου που επιβεβαίωναν ότι είχα πέσει στο έδαφος αλλά το πως σηκώθηκα και έτρεξα στο σπίτι δεν το θυμάμαι. Μέχρι τον Οκτώβριο του 1940 ήμουν μικρό παιδί και έζησα σαν μικρό παιδί έως την ημέρα που άρχισε ο πόλεμος στις 28 Οκτωβρίου του 1940.

Ποίοι ήταν οι πρόγονοί μου

Πρώτα από την πλευρά του πατέρα μου.

Εάν κοιτάξετε στον χάρτη στην περιοχή στους δυτικούς πρόποδες του όρους Βερμίου, θα βρείτε ένα χωριό που ονομάζετε Ερμακιά. Την τοποθεσία του χωριού την χρησιμοποιούσαν οι Φράγκοι σταυροφόροι ως βάση πηγαίνοντας για την Κωνσταντινούπολη. Σε διάφορα αρχεία του έτους 1480 και μέχρι τους Βαλκανικούς πολέμους το χωριό λεγόταν σε διάφορες γλωσσικές παραλλαγές «Φραγκότσι» δηλαδή το χωριό των Φράγκων. Κατά τις αρχές του 20του αιώνα πολλοί από τους χωριάτες φεύγανε και μετανάστευαν στις μεγάλες πολιτείες. Το χωριό ερήμωνε και με αυτό το όνομα Ερμακιά άρχισε να κυριάρχη. Όταν η Μακεδονία ελευθερώθηκε και έγινε μέρος της Ελλάδος το χωριό έμνηνε με το όνομα Ερμακιά.

Οι περισσότεροι από τους προγόνους μου κατάγονται από αυτό το χωριό. Οι χωριανοί έτρεφαν κοπάδια από πρόβατα και γίδες. Δεν υπήρχαν πολλά έφορα χωράφια και αυτή ήταν και η βασική αιτία που ανάγκασε τους χωριανούς να ψάξουν για δουλειά σε άλλα μέρη.

Τα καλοκαίρια γινόταν μαζική έξοδος θεριστών. Ξεκινούσαν για τις πεδιάδες της Ημαθίας και της Θεσσαλίας. Περπατούσαν πολλές ημέρες για να φθάσουν εκεί για να βρουν δουλειά στον θερισμό του σιταριού.

Δούλευαν σε ομάδες που αποτελούνταν από τρεις, οι δύο θέριζαν τα στάχυα και ο τρίτος τα έδενε σε μπάλες. Όταν ο θερισμός τελείωνε, δούλευαν στα χωριά ως κτίστες. Έκτιζαν σπίτια και αχυρώνες και γενικά δούλευαν σε κατασκευές οικοδομών όλων των ειδών.

Ο παρά-παπούς Ιωάννης Αθανασίου (η Γιοβάνος) μαζί με τον παππού μου τον Τρύφωνα (η Τρούπτος) δεν ήταν ευχαριστημένοι και δεν ήθελαν να συνεχίσουν να ζουν έτσι.

Ο παππούς μου αποταμίευε τα χρήματά του και κατά τις αρχές του 20του αιώνα (190X) μαζί με την γιαγιά μου την Βασιλική (Βασίλο) μετανάστευσαν στην Βέροια. Εκεί με τις οικονομίες του αγρόασαν ένα μικρό αγρόκτημα κοντά εκεί που έγινε ο σιδηροδρομικός σταθμός της Βέροιας. Ο παππούς μου συνεταιρίστηκε με τον γειτονικό ιδιοκτήτη, καλλιεργούσε και τα δικά του χωράφια και μοιράζονταν μισά-μισά την εσοδεία. Με αυτόν τον συνεταιρισμό ο παππούς μου βελτίωσε τα οικονομικά του και το 1910 αγόρασε ένα οικόπεδο στην Βέροια όπου και έκτισε το σπίτι του στο οποίο ζούσε μαζί με την γιαγιά μου.

Η μητέρα μου με είπε πως η γιαγιά μου η Βασιλική έκανε 12 παιδιά, πολλές φορές είχε δίδυμα τα οποία δεν έζησαν. Μόνον μετά που ήλθαν στην Βέροια τρία από τα παιδιά της γιαγιάς μου έζησαν και ενηλικιώθηκαν και αυτά ήταν, ο πατέρας μου Βασίλειος, γεννήθηκε το 1905, ο θείος μου ο Κωνσταντίνος, γεννήθηκε το 1910 και θείος μου ο Ευάγγελος, που γεννήθηκε το 1915.

Ένα ακόμα μέλος της οικογένειας του παππού μου ήταν και ο πατέρας του (Ο παρά-παπούς μου). Από τότε που μετανάστευσαν στην Βέροια, ζούσε μαζί με τον παππού μου. Τον θυμάμαι που ήμουν τότε μικρό παιδί. Ζούσε μια μοναστική ζωή σε μία καλύβα που είχε φτιάξει στο αγρόκτημα του παππού μου. Ο παρά-παπούς μου, εκτός από τον παππού μου, είχε και έναν ακόμα γιο που τον έλεγαν Ιωάννη (Γιάνκο) και δύο θυγατέρες που ζούσαν στην γειτονική πολιτεία την Νάουσα, η μια λεγόταν Γιοβάννα και η άλλη Γιαννούλα

Κάθε Κυριακή πρωί περπατούσε τα πέντε χιλιόμετρα και ερχόταν στην πολιτεία για να παρασταθεί στην λειτουργία της γειτονικής μας εκκλησίας του Αγίου Ιωάννου. Μετά το τέλος της λειτουργίας σταματούσε στο σπίτι μας όπου οι γονείς μου είχαν πάντα έτοιμο στο τραπέζι ένα ποτήρι νερό, ένα ποτηράκι τσίπουρο και ένα πακέτο με τσιγάρα. Αυτή η ρουτίνα επαναλαμβάνονταν κάθε Κυριακή έως την ημέρα που πέθανε στον ύπνο του το 1937 σε ηλικία 107 ετών. Ήταν ένας πολύ όμορφος γεροντάκος, είχε γαλανά μάτια, ένα μεγάλο μουστάκι και όλα σχεδόν τα μαλλιά της κεφαλής του κοντοκομμένα. Περπατούσε περήφανα με τα χέρια του σταυρωμένα πίσω στη μέση του, το ίδιο σαν τον παππού μου.

Μια ημέρα ο πατέρας μου τον πήγε στον φωτογράφο της πολιτείας και τον φωτογράφησε και με αυτό αποκτήσαμε την μοναδική φωτογραφία που τον έχουμε. Ήταν και αυτός αγράμματος όπως και όλοι οι άλλοι παππούδες και γιαγιάς μου.

Ο παρά-παπούς μου ήταν συναρπαστικός άνθρωπος και κάθε φορά που πήγαινα στο αμπέλι μας (για το οποίο θα σας γράψω αργότερα) δεν έχανα την ευκαιρία να συμμεριστώ λίγο χρόνο μαζί του.

Μέχρι και σήμερα θυμάμαι την ημέρα που τραυμάτισε το δάχτυλό του και μάτωσε. Μου έβαλε να του το... κατουρήσω για να καθαριστεί το χρώμα. Το τύλιξε μετά με ένα αμπελόφυλλο και το έδεσε με έναν σπάγκο. Δεν μολύνθηκε και η πληγή έκλεισε γρήγορα.

Πολλά χρόνια αργότερα διάβαζα ένα βιβλίο που έγραφε για τα γιατροσόφια των παλαιών.

Η εξήγηση που έδινε ο συγγραφέας ήταν πως η ροή καθάριζε την πληγή και η αμμώνια στα ούρα έκανε την απολύμανση.

Και πολλές άλλες φορές έβλεπα τον πατέρα-παππού μου να κάνει πράγματα που τώρα τα βρίσκεις στα βιβλία που γράφουν το πως διασώζονταν οι άνθρωποι του παρελθόντος.

Δεν θυμάμαι να είχα θερμές σχέσης με τον παππού μου τον Τρύφων και την γιαγιά μου την Βασιλική την οποία αποκαλούσα «Μαμούλα». Και οι δύο τους ήταν σκληροί άνθρωποι.

Ο παππούς και η γιαγιά μου είχαν πλήρη έλεγχο σε όλη την οικογένεια.

Και οι δύο τους είχαν συγγενείς στην Ερμακιά τους οποίους επισκεπτόταν όταν υπήρχε η ευκαιρία. Ήταν σε μία από αυτές τις επισκέψεις που ο παππούς μου αποφάσισε πως ήλθε η ώρα για τον πατέρα μου να παντρευτεί. Είπε στους συγγενείς του στο χωριό πως έψαχναν να βρουν κανένα καλό κορίτσι και εάν έχουν να συστήσουν καμιά.

Οι συγγενείς του ομόφωνα σύστησαν την μητέρα μου.

Γνωστοποίησαν τις προθέσεις τους στην οικογένεια της μητέρας μου δια μέσου της προξενήτρας. Όταν ικανοποιητικώς τελείωσαν οι διαπραγματεύσεις, επακολούθησε μια επίσημη επίσκεψη στο σπίτι της νύφης και έτσι συναντήθηκαν οι γονείς μου.

Ευτυχώς που «αγαπηθήκανε από την πρώτη στιγμή» δεν νομίζω πως ο πατέρας μου, ούτε και η μητέρα μου μπορούσαν να κάνουν αλλιώς, γιατί η απόφαση της επιλογής τους είχε γίνει από τους γονείς τους. Αυτά έγιναν το 1928 η μητέρα μου ήταν τότε 16 χρονών.

Μετά από μερικούς μήνες έγινε ο γάμος τους στην Βέροια.

Το 1990 που επισκέφθηκα την Ελλάδα, εκεί στο αγρόκτημα του παππού μου που τότε το είχε κληρονομήσει ο θείος μου ο Βαγγέλης, έκανα μια εικονογραφία στην οποία η μητέρα μου, μεταξύ άλλων, περιγράφει το πως την έφεραν στην Βέροια για τον γάμο. Μας είπε πως τότε η Βέροια είχε πέντε αυτοκίνητα ταξί, τα τρία πήγαν στο χωριό να φέρουν την νύφη και τα δύο έμειναν για να εξυπηρετούν την πόλη.

Μετά από τον γάμο οι γονείς μου ζούσαν στο σπίτι του παππού μου. Από την αρχή η συμβίωση έφερε πολύ μεγάλη ένταση. Ο πατέρας μου ήθελε λίγη ανεξαρτησία από τους γονείς του αλλά η κυριαρχία τους δεν μειώθηκε. Όταν η μητέρα μου ήταν έγγειος με εμένα η γιαγιά μου είχε τις ίδιες απαιτήσεις το ίδιο και ο παππούς μου με τον πατέρα μου.

Η ζωή έγινε ανυπόφορη για τους γονείς μου και αυτό ανάγκασε τον πατέρα μου να κάνει το αδιανόητο, πήρε την μητέρα μου και έφυγε από το σπίτι του πατέρα του. Νοίκιασε ένα μικρό δωμάτιο και μετακόμισε.

Αυτό ήταν η εσχάτη προσβολή και οι γονείς του αντιδράσανε με μεγάλο θυμό. Κατηγόρησαν την μητέρα μου ότι επηρέασε τον πατέρα μου να αποφασίσει να φύγει και διέκοψαν κάθε επαφή με τους γονείς μου.

Ο πατέρας μου ήταν εντελώς απομονωμένος από τους γονείς του και αυτό κράτησε για πολλά χρόνια.

Η μητέρα μου είχε πάρα πολύ επικίνδυνο και δύσκολο τοκετό με εμένα και μου τον περιέγραψε ως ακολούθως.

Διό μερόνυχτα μοχλούσε με τις ωδίνες του τοκετού και μόνον την δεύτερη ημέρα πήγε η γιαγιά μου να βοηθήσει. Εκείνα τα χρόνια οι γυναίκες γεννούσαν με την βοήθεια μίας παραμάνας. Αυτό δεν παρουσίαζε κανένα πρόβλημα όταν ο τοκετός ήταν φυσιολογικά ομαλός.

Στην περίπτωση όμως που υπήρχαν ανωμαλίες και περιπλοκές και η μητέρα και το παιδί κινδύνευαν να πεθάνουν.

Η γέννησή μου ήταν προβληματική γιατί ήμουν εμπρός με την πλάτη και τέτοια θέση είναι αφύσικη. Όταν τελικά μπόρεσαν και με γύρισαν με το κεφάλι κάτω, γεννήθηκα με το ένα πόδι μέσα στον παράδεισο.

Σταμάτησα εκεί μπροστά στην πόρτα και άρχισα να διαφωνώ με τον Άγιο Πέτρο.

«Κυρ-Πέτρο» του είπα «δεν θέλω να παω μέσα στον παράδεισο τόσο νωρίς και με δίχως όνομα, αφήστε μου να παω κάτω και σου υπόσχομαι πως θα έλθω πάλι αργότερα».

Με πήρε πέντε λεπτά να τον πείσω και τελικά με άφησε να γυρίσω κάτω στην γη. Ήμουν τόσο χαρούμενες που άρχισα να κλαιω σαν μωρό, προς ανακούφιση όλων των παρευρισκομένων.

Από την πρώτη ημέρα που έπεισα τον Άγιο Πέτρο να με αφήσει να γυρίσω πίσω στην γη ήθελα να δήξω σε όλους το πόσο ανεξάρτητος ήμουνα.

Κατόρθωσα να πιάσω το τι μου είχε μήνη από τον ομφαλό μου, τον τράβηξα για να τον βγάλω αλλά δεν έβγαине, μόνο αιμορράγησε και τους τρόμαξε όλους. Αποφάσισα μετά να περιμένω και τον άφησα να βγει μόνος του.

Άρχισα να μεγαλώνω πολύ γρήγορα και δεν δημιούργησα άλλα προβλήματα στους γονείς μου έως που ήλθε η ώρα να με παραδώσουν στον παπά για να με βαπτίσει για να γίνω χριστιανός και να με δώσει ένα χριστιανικό όνομα όπως έχομε όλοι μας.

Έτσι με περιέγραψε η μητέρα μου την τελετή της βαπτίσεώς μου.

Την έκτη ημέρα του Ιανουαρίου του 1930, συγγενείς και φίλοι μαζευτήκαμε όλοι στην Βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Στεφάνου για να συμπράξουμε στο μυστήριο.

Ο παππούς και η γιαγιά μου δεν προσκλήθηκαν αλλά ήλθαν απρόσκλητοι.

Η τελετή της βαπτίσεως άρχισε και όταν τελείωσαν τα πολλά τα «Κύριε Ελέησον» και ρώτησε ο παπάς τον κουμπάρο, «Το όνομα αυτού κτλ», ο κουμπάρος είπε φωναχτά «Φωκίων», όπως τον είχε πει ο πατέρας μου.

Μα αυτό δεν ήταν το όνομα του παππού μου το οποίο παραδοσιακά έπρεπε να μου δώσουν, ακόμα και χειρότερα, δεν ήταν ούτε και Χριστιανικό όνομα, ήταν το όνομα ενός αρχαίου Αθηναίου στρατηγού που έζησε το 402-318 ΠΧ. τον οποίο οι Αθηναίοι καταδίκασαν σε θάνατο γιατί εκείνον τον καιρό προσπαθούσε να δημιουργήσει φιλικές σχέσεις με τους Μακεδόνες.

Σηκώθηκε ο παππούς μου από το στασίδι του, προχώρησε κατ'ευθείαν προς τον πατέρα μου και διέκοψε την σεμνή και Άγια τελετή της βαπτίσεως μου, διαμαρτυρούμενος φωναχτά.

Βρε τι πάθαμε, όλοι μέσα στην εκκλησία ήταν με ανοικτό το στόμα και περιμένανε να δουν τι θα γίνει. Τελικά ο κουμπάρος μεσολάβησε και μας έβγαλε από το αδιέξοδο.

Επειδή το πρώτο όνομα είχε ειπωθεί και δεν μπορούσε να αποσυρθεί, ο κουμπάρος άρχισε να φωνάζει δυνατά.... «και Τρύφων, και Τρύφων».

Με αυτό πέρασε η κρίσης αλλά εγώ ο φουκαράς την πλήρωσα γιατί κατάληξα με δύο ονόματα και δεν είναι πολλοί οι Έλληνες που έχουν δύο ονόματα όπως έχω εγώ.

Με το πέρασμα του χρόνου οι σχέσεις μετάξι του πατέρα μου και του παππού μου βελτιώθηκαν αλλά παρέμεινε μια ψυχρότητα.

Σχεδόν την ίδια κατάσταση αντιμετώπισε και ο θείος μου ο Κώστας όταν και αυτός παντρεύτηκε και μετακόμισε από το σπίτι του παππού μου.

Μόνον ο θείος μου ο Βαγγέλης μετά που παντρεύτηκε την θεία μου την Δέσποινα έμεινε στο ίδιο σπίτι μαζί με το παππού και την γιαγιά μου έως τα τελευταία τους χρόνια.

Μετά την μετακόμιση μας ο πατέρας μου δούλευε μόνος του ως εργάτης, αργότερα όμως άρχισε να συνεργάζεται με άλλους που έκτιζαν σπίτια και όλων των ειδών οικοδομές.

Περισσότερα για τους προγόνους μου

Η οικογένεια από της μητέρας μου την πλευρά.

Η άλλη μου η γιαγιά, της μητέρας μου η μητέρα, λεγόταν Ελένη. Οι γονείς της γεννήθηκαν στην Ερμακιά αλλά προς το τέλος του 19του αιώνα μεταναστέψανε στην Νάουσα και εκεί γεννήθηκε η γιαγιά μου η Ελένη.

Ο παππούς μου ο Αλέξανδρος γεννήθηκε στην Ερμακιά αλλά κατόρθωσε να συναντήσει την γιαγιά μου την Ελένη στην Νάουσα λόγω του ότι οι Ερμακιώτες χωριανοί διατηρούσαν σφικτούς δεσμούς μεταξύ των και μεταξύ των συγγενών των που μεταναστέψανε και ζούσαν στις γειτονικές πολιτείες.

Μετά τον γάμο τους η γιαγιά μου η Ελένη γύρισε πάλι πίσω στην Ερμακιά και ...ζούσε ευτυχισμένη ...με τον παππού μου τον Αλέξανδρο στο χωριό. Έκαναν μαζί τρία τέκνα. Το πρώτο αγόρι ήταν ο θείος μου ο Δημήτριος (Μητούλης), ακολούθησε η θεία μου η Παρασκευή και μετά η μητέρα μου που την ονόμασαν Όλγα.

Η μητέρα μου ποτέ δεν γνώρισε τον πατέρα της. Πριν ακόμα να γεννηθεί, ο παππούς μου άχισε να έχει διατριβές με τις Τουρκικές αρχές.

Εκείνον τον καιρό η Ερμακιά ήταν υπό την ιδιοκτησία του Τούρκου 'Μπέη' στον οποίο οι χωριάτες πλήρωναν 10% φόρο από τα έσοδα τους εν ονόματι του Σουλτάνου και τα υπόλοιπα 90% διαμοιραζόταν μισά-μισά μεταξύ των χωρικών και του Μπέη. Εκτός από αυτό είχαν και επιπρόσθετους φόρους για την άδεια να βόσκουν τα γιδοπρόβατα στα λιβάδια.

Αυτοί ήταν και μερικοί από τους βασικούς λόγους που πολλοί από τους χωριάτες αναζητούσαν εργασία στις πεδιάδες.

Σε κάποια περίοδο ο παππούς μου δεν μπόρεσε να πληρώσει τον φόρο και για αυτόν τον λόγο οι Τουρκικές αρχές τον συλλάβανε και τον φυλακίσανε. Όταν βγήκε από την φυλακή έγινε ανατρεπτικός.

Η γιαγιά μου η Ελένη με είπε ότι τότε υπήρχε μια μικρή λίμνη στον κάμπο της Πτολεμαΐδας που οι Τούρκοι την ονόμαζαν «Η Λίμνη του Σαριγκιόλ», η οποία αποξηράνθηκε πριν από χρόνια.

Εκεί ο παππούς μου πήγε και έστησε ενέδρα, σκότωσε έναν από τους χωροφύλακες του μπέη, έβαλε φωτιά και τον έκαψε την βάρκα του. Επιπροσθέτως και για να το αποκορυφώσει έγινε και μέλος της απελευθερωτικής Μακεδονικής οργανώσεως του Παύλου Μελά.

Με όλα αυτά αποκηρύχθηκε από τους Τούρκους οι οποίοι έθεσαν μια μεγάλη αμοιβή για την σύλληψη του. Αυτό ανάγκασε τον παππού μου να εγκαταλείψει την γιαγιά μου, τότε έγκυος στην μητέρα μου, και να φύγει στην Αμερική. Σαν αγράμματος που ήταν το μόνο ευνοϊκό που είχε ήταν τα νιάτα του και η υγεία του. Για πολλά χρόνια δούλεψε στα ορυχεία στο Σινσινάτη της πολιτείας του Οχάιου. Αλληλογραφούσε με την βοήθεια από επαγγελματίες επιστολογράφους. Είχε προτείνει στην γιαγιά μου την Ελένη να πάρει όλη την οικογένεια και να έλθει και αυτή στην Αμερική αλλά η γιαγιά μου το αρνήθηκε.

Μετέπειτα κατά πάσα πιθανότητα έστειλε όλες τις οικονομίες του για να προικίσει την θεία μου την Παρασκευή καθώς και την μητέρα μου. Δεν γύρισε ποτέ στην Ελλάδα ακόμα και όταν απελευθερώθηκε η Μακεδονία και έγινε μέρος της Ελλάδος.

Είχε στείλει στην μητέρα μου αρκετόν ποσό για την προίκα της και μετέπειτα την έστειλε τα χρήματα για να αγοράσει μία ραπτομηχανή μάρκας Σίγγερ που τότε θεωρούνταν ως ένα πάρα πολύ πολύτιμο απόκτημα. Κράτησε επαφή έως που άρχισε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος.

Μετά τον πόλεμο μας ξανάγραψε το 1948 από το Σάκαραμέντο της πολιτείας της Καλιφόρνιας. Εκείνον τον καιρό εγώ ήμουν στην Στρατιωτική Σχολή Διαβιβάσεων. Τον έγραψα ένα γράμμα και τον έστειλα και μια φωτογραφία. Μετά από μερικούς μήνες με απάντησε και μου εσώκλεισε και \$10 μέσα στο γράμμα. Τον ξαναέγραψα για να τον ευχαριστήσω και τον είπα πως ήθελα μόνον να έχω αλληλογραφία μαζί του και αυτό θα ήταν αρκετό να με δίνει χαρά, πράγμα που δεν έγινε γιατί αποβίωσε στις αρχές του 1950.

Μετά από χρόνια έφυγα και εγώ από την Ελλάδα. Το 1956 πήγα στο Σακαραμέντο και πάλι αργότερα το 1960 ξαναπήγα μαζί με την Γυναίκα μου αλλά δεν κατόρθωσα να μάθω πληροφορίες για την ζωή του και που τον θάψανε.

Θυμάμαι την γιαγιά μου την Ελένη στα δύσκολα χρόνια του πολέμου και μετά τον πόλεμο έως τότε που έφυγα από την Ελλάδα. Έζησε μαζί με την μητέρα μου έως το τέλος της ζωής της το 1950. Αποβίωσε σε ηλικία 95 ετών. Κάθε φορά που έκαμνα αταξίες μου έλεγε πως είμαι σαν εκείνο τον παππού μου. Θυμάμαι την ημέρα και την στιγμή που την είπα πως φεύγω για την Αμερική. Δεν την άρεσε η απόφασή μου και με έλεγε να μην φύγω γιατί εάν φύγω θα χαθώ και εγώ, όπως χάθηκε ο παππούς μου και δεν θα μπορέσω να ξαναγυρίσω πίσω.

Πως θυμάμαι τον πατέρα μου

Ο πατέρας μου γεννήθηκε στην Βέροια το 1905. Η μόρφωσή του ήταν τα έξη χρόνια που πήγε στο Δημοτικό σχολείο. Κάθε μέρα από την Δευτέρα μέχρι το Σάββατο, πολλές φορές και την Κυριακή σχεδόν όλον τον χρόνο, δούλευε για πολλές ώρες από τα χαράματα έως το σούρουπο.

Όταν τα καλοκαίρια δούλευε στα χωριά της πεδιάδας πληρώνονταν με σιτάρι η με καλαμπόκι. Τοιουτοτρόπως είχαμε σιτηρά για να κάνουμε αλεύρι για όλη την χρονιά έως την επόμενη εσοδεία.

Κάθε καλοκαίρι ο πατέρας μου εξασφάλιζε, σιτάρι, καλαμπόκι, φασόλια, φακή, λαρδί, λάδι καθώς και άλλα άφθαρτα τρόφιμα γιατί το θεωρούσε σαν την ποιο μεγάλη υποχρέωση του το να έχομε τα βασικά τρόφιμα για να βγάλουμε τον χειμώνα.

Είχαμε και άλλα πράγματα. Ο γονείς μου συμφώνησαν, πούλησαν τα χρυσά φλουριά που πείρε η μητέρα μου προίκα και αγόρασαν ένα μικρό αμπέλι δίπλα στο αγρόκτημα του παππού μου. Στην βόρεια πλευρά του υπήρχαν μεγάλες συκιές. Στην νότια που περνούσε το ποτιστικό αυλάκι, το νερό έτρεχε όλον το χρόνο. Εκεί ήταν μια μεγάλη ποικιλία από διάφορα καρποφόρα δένδρα. Ανατολικά συνόρευε το αγρόκτημα του παππού μου και δυτικά περνούσε ο χωραφόδρομος.

Το αμπέλι είχε μερικές εκατοντάδες μεγάλες κληματαριές φορτωμένες με σταφύλια. Κατά τα μέσα του Σεπτεμβρίου τρυγούσαμε το σταφύλια και τα φέρναμε στο σπίτι μας.

Εδώ θα κάνω μια μικρή περιγραφή του σπιτιού μας και μετά θα γυρίσω και πάλι στα σταφύλια.

Ζούσαμε τότε σε ένα από τα πέντε συνενωμένα οικήματα του μαχαλά τα οποία ανήκαν στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννου. Είχαν κτιστή πριν από μερικούς αιώνες. Ήταν διαρρυθμισμένα ολόγυρα σε μια μεγάλη αυλή στην οποία ήταν και η εκκλησία του Αγίου Νικολάου και του Αγίου Ελευθερίου. Το προαύλιο είχε μόνον μια είσοδο στην οποία στεκόταν μια μεγάλη και βαριά δίφυλλη πόρτα. Κανένα από τα οικήματα δεν είχε υδραυλική εγκατάσταση. Αρχικά ήταν μόνον ένα αποχωρητήριο κοινής χρήσεως, αργότερα μερικά από τα σπίτια φτιάξανε ιδιαίτερα τα οποία κατάληγαν έξω από τον αυλόγυρο σε έναν ημιακάλυπτο υπόνομο. Άλλα διάφορα νερά από πλυσίματα ρίχνονταν στο λιθόστρωμα της αυλής. Με μία αμοιβαία συμφωνία κανένας από τους ενοίκους δεν μπορούσε να διατήρηση περισσότερες από πέντε κότες οι οποίες ήξεραν το σπίτι που έπρεπε να παν να γεννήσουν τα αυγά τους. Ήταν μόνο ένας κόκορας που κρατούσε όλες τις κότες ευχαριστημένες και δεν άνηκε σε κανέναν. Ήταν και πολλές γάτες οι οποίες ποτέ δεν πεινούσαν γιατί πάντα υπήρχε για αυτές η κατάλληλη λεία.

Ο πατέρας μου είχε διορθώσει το δικό μας το οίκημα, έβαλε καινούργιο πάτωμα και μεγάλωσε την κουζίνα. Το επάνω πάτωμα είχε δύο δωμάτια με μπροστά τους μια σάλα που ήταν ανοικτή στον αέρα.

Από κάτω μεταξύ άλλων πραγμάτων ήταν και μία μεγάλη βαρέλα με 1,5 μέτρα διάμετρο και περίπου 3 μέτρα σε ύψος .

Και με αυτό ας παμε τώρα πάλι στα σταφύλια.

Στο σπίτι πατούσαμε τα σταφύλια με τα πόδια και τα ρίχναμε μέσα στην βαρέλα για να ζυμώσουν.

Ύστερα από 15 με 20 ημέρες ο σταφυλόζουμος γινόταν κρασί. Ο πατέρας μου αποτραβούσε το κρασί από την κάνουλα που ήταν στην βάση της βαρέλας και το έβαζε σε μικρά βαρέλια που είχαμε στο κελάρι. Μετά απ' αυτό, καθαρίζαμε την μεγάλη βαρέλα, μαζεύαμε όλα τα απομεινάρια και τα πηγαίναμε σε ένα από τα τοπικά διυλιστήρια. Το απόσταγμα που λεγόταν «Τσίπουρο» ήταν ένα πολύ δυνατό ποτό. Ο πατέρας μου αντάλλαζε το πιο πολύ κρασί και τσίπουρο για άλλα σπιτικά αναγκαία, πάντα όμως κρατούσε λίγο και στο σπίτι μας.

Μία από τις μεγαλύτερες επιθυμίες του πατέρα μου ήταν να μας μορφώσει. Έβλεπε μερικούς από τους συμμαθητές του που έγιναν γιατροί, δικηγόροι η και άλλους που σπούδασαν και έγιναν επαγγελματίες με κύρος και είχε πεισθεί πως η μόρφωση ήταν το κλειδί που ανοίγει τις πόρτες της επιτυχίας για μία καλή σταδιοδρομία. Νομίζω πως ο πατέρας μου δεν λάβαινε υπ' όψιν του τον κοινωνικό διαχωρισμό της χώρας.

Τα χρόνια εκείνα οι συνθήκες ήταν ποιο ευνοϊκές για τα παιδιά των γονέων που ήταν από υψηλές κοινωνικές κατηγορίες σε σύγκριση με τα παιδιά χωρικών. Ακόμα και οι λίγες θέσεις που είχαν τα Ελληνικά πανεπιστήμια κατανέμονταν σε μερίδια εισακτέων φοιτητών. Την προτεραιότητα την είχαν τα παιδιά των στρατιωτικών. Ακολουθούσαν τα παιδιά των δημοσίων υπαλλήλων των εκπαιδευτικών και των κληρικών. Το υπόλοιπο που έμενε, αν και ολιγότερο από 15%, επηρεάζονταν από νεποτισμό.

Όλα αυτά δεν αποτρέπανε καθόλου τον πατέρα μου. Θυμάμαι που ήταν πολύ χαρούμενος όταν πέρασα τις εισαγωγικές εξετάσεις με καλούς βαθμούς και μπήκα στην πρώτη τάξη του (τότε οκτώ-τάξεων) Γυμνασίου. Με αγόρασε συνδρομές σε βιβλία και περιοδικά και παρακολουθούσε την πρόοδό μου. Μια από τις δυνάμεις της πειθούς του ήταν και το βαρύ χέρι του το οποίο στεναχωρούσε και αναστάτωνε πολύ την μητέρα μου. Είχα μεγάλο θαυμασμό και λατρεία για τον πατέρα μου αλλά και μεγάλο φόβο.

Νομίζω πως εάν ζούσε ο πατέρας μου θα είχα καλές πιθανότητες να αποφοιτήσω από το Γυμνάσιο και ίσως να συνέχιζα και ποιο επάνω, αλλά δεν ήλθαν έτσι τα πράγματα, ο πόλεμος έφερε το τέλος στα όνειρα του πατέρα μου και άλλαξε την ζωή μου.

Ένα από τα πολλά βιβλία ιστορίας που έχω, περιγράφει την έναρξη του πολέμου ως εξής.

«Ήταν η 28η του Οκτωβρίου, τρις η ώρα το πρωί όταν ο Ιταλός πρεσβευτής, Κόμης Εμμανουήλ Γκράτση, πήγε στην κατοικία του Προέδρου της Ελληνικής Κυβερνήσεως Κυρίου Ιωάννη Μεταξά που ήταν στην Αθήνα στο προάστιο της Κηφισίας και του έδωσε τον τηλεσίγραφο του Μουσολίνι. Ο Μεταξάς τέλειωσε το διάβασμα και επέστρεψε το γράμμα στον Γκράτση, η ώρα ήταν τότε 3,30 το πρωί. Ο Γκράτση είπε. Κύριε Πρόεδρε έχω διαταγές να σας πληροφορήσω ότι σε περίπτωση που δεν θα δεχθείτε τους όρους τους οποίους μόλις διαβάσατε, οι Ιταλικές στρατιές θα εισχωρήσουν στην χώρα σας στις 6 το πρωί ».

Ο Μεταξάς απάντησε με το φημισμένο του ΟΧΙ.

Αυθημερόν άρχισε η γενική επιστράτευσης και ο κάθε ικανός άνδρας που ανήκε στην εφεδρεία έπρεπε αμέσως να παρουσιασθεί στην κοντινότερη στρατιωτική αρχή. Ο πατέρας μου δεν χρειαζόταν να πάει μακριά γιατί στην Βέροια ήταν μια μεγάλη στρατιωτική βάση.

Μερικές ημέρες αργότερα φορούσε την στρατιωτική στολή.

Η τελευταία φορά που είδα τον πατέρα μου ήταν στον αυλόγυρο του Τρίτου και Τετάρτου δημοτικού σχολείου, δίπλα στο Άγιο Βήμα του Απόστολου Παύλου. Άνοιγε κιβώτια πυρομαχικών και είχε φυλάξει όλες τις ξυλόβιδες. Τις έδωσε σε εμένα και μου είπε να τις πάω στο σπίτι και να τις φυλάξω για να τις χρησιμοποιήσει όταν γυρίσει. Έκανα το τι μου είπε αλλά ποτέ δεν γύρισε πίσω.

Ήταν τότε η αρχή του Νοεμβρίου και εγώ τότε ήμουν ηλικίας 10 ετών.

Τα χρόνια του πολέμου

Την πρώτη εβδομάδα, τα Ιταλικά στρατεύματα που έκαναν εισβολή μέσα στις Ελληνικές περιοχές, εισχώρησαν δια μέσου των διαβάσεων της Πίνδου και έφθασαν στα πρόθυρα των Γρεβενών και του Μετσόβου. Μόνον έως εκεί μπόρεσαν να εισχωρήσουν. Η ποιο κρίσιμη επίθεση με σκοπό να καταλάβουν το Καλπάκι για να προχωρήσουν προς τα Ιωάννινα αποκρούσθηκε σε μια τοποθεσία στην οποία σήμερα είναι αναγεργμένο ένα επιβλητικό πολεμικό μνημείο. Επάνω στο βάθρο είναι στημένο ένα γιγαντιαίο

μπρούντζινο άγαλμα ενός Έλληνα στρατιώτη εκείνης της εποχής. Στον χώρο κάτω από το βάθρο, βλέποντας ανάμεσα από τα κάγκελα της σιδερένιας πόρτας, φαίνονται πολλά μικρά κιβώτια τα οποία περιέχουν τα οστά στρατιωτών που έπεσαν στην μάχη.

(Τρεις φορές που ήλθα στην Ελλάδα επισκέφθηκα το μνημείο, μία με τον Γιο μου τον Βασίλειο το 1973, μία με την γυναίκα μου το 1983, και τελευταία με την Κόρη μου την Μαίρη το 1990).

Οι Ιταλοί δεν κατόρθωσαν να κατακλύσουν και να ανατρέψουν την Ελληνική άμυνα και μετά από μερικές εβδομάδες ο Ελληνικός Στρατός κατόρθωσε και τους έσπρωξε έξω από τα σύνορα και μέσα στη Αλβανία.

Στο σπίτι μας, όταν άρχισε ο πόλεμος η κατάσταση μας ήταν χαώδεις.

Κάθε βράδυ φώναζαν οι σειρήνες, όλα τα φώτα ήταν σβηστά και στο σκοτάδι τρέχαμε στα νεόσκαφτα καταφύγια της γειτονιάς εκεί κοντά στο σπίτι μας.

Ήμουν τότε ο μεγαλύτερος, 10 ½ ετών, με τον αδελφό μου και τις αδελφές μου, όλοι μας μεταξύ μας διαφέραμε περίπου 2 ½ χρόνια και η μητέρα μας τότε ήταν 5 μηνών έγκυος.

Πολλές φορές χανόμασταν μέσα στην ανθρωποπλημύρα που έτρεχε για τα καταφύγια.

Αυτό γίνονταν σχεδόν κάθε μέρα. Θυμάμαι πως αισθανόμουν μερικές φορές που ακουγόταν τα αεροπλάνα, δεν μπορώ όμως να σας το περιγράψω καθώς και δεν μπορώ να σας περιγράψω και άλλα αισθήματα από περιπτώσεις τις οποίες πρέπει να τις ζήσεις για να τις κατανοήσεις.

Μία μόνο φορά οι Ιταλοί επεχείρησαν να βομβαρδίσουν τον σιδηροδρομικό σταθμό της Βέροιας και απέτυχαν, αργότερα όμως μαζί με τους Γερμανούς βομβάρδισαν πολλές άλλες πολιτείες.

Αυτή ήταν και μια περίπτωση στην οποία ο παππούς μου ανησύχησε για εμάς.

Μερικές μέρες μετά την έναρξη του πολέμου ήλθε στο σπίτι μας και είπε στην μητέρα μου να μας να μας μαζέψει όλους, να πάρει μερικές προμήθειες και να πάμε στο σπίτι του. Εκεί ο παππούς μου είχε κάνει ένα αυτοσχέδιο καταφύγιο. Το καταφύγιο ήταν ένας στενόμακρος λάκκος που τον είχε σκάψει ανάμεσα τους τοίχους της αυλής. Είχε βάλει μερικούς κορμούς από δένδρα και από πάνω έριξε το χώμα της εκσκαφής. Ήταν τόσο κλειστοφοβικό που και αυτός και η μητέρα μου ποτέ δεν πήγαιναν μέσα. Καθόταν έξω με την μητέρα μου που τον παρακαλούσε να μην ανάψει την πίπα του και τον δούνε από επάνω τα αεροπλάνα. Έτσι και αλλιώς όμως αυτός την άναβε.

Αυτό δεν μπόρεσε να κρατήσει παρά μόνο λίγο περισσότερο έναν μήνα. Η γιαγιά μας δεν μπορούσε να ανεχθεί τις φωνές τον θόρυβο και την φασαρία που σαν μικρά παιδιά δημιουργούσαμε. Μόλις πέρασε ο πρώτος μήνας είπε στην μητέρα μας, «Να πάρεις τα παιδιά σου και να πας στο χωριό στην μάνα σου».

Απεγνωσμένη η μητέρα μας, μάζεψε τα πράγματά μας και όλοι μας γυρίσαμε στο σπίτι μας.

Ειδοποιήθηκε στην Ερμακιά η γιαγιά μας η Ελένη. Την είπε η μητέρα μου να έλθει στην Βέροια για να μας βοηθήσει και εκείνη ήλθε αμέσως.

Είχαμε σιτάρι καθώς και άλλες προμήθειες να μας φθάσουν μέχρι το ερχόμενο καλοκαίρι αλλά με όλες τις άλλες πιέσεις η μητέρα μου καταβάλλονταν και πολλές φορές την άκουγα να κλαίει δυνατά.

Θυμάμαι τις οδηγίες που με έδωσε ο πατέρας μου στον αυλόγυρο του σχολείου όταν ήλθε η διαταγή να φύγουν από την Βέροια. « Νάκι, (αυτό ήταν το χαϊδευτικό μου όνομα) τώρα εσύ θα είσαι ο νοικοκύρης του σπιτιού έως που να γυρίσω ».

Θυμάμαι που, δεκάχρονο παιδί, πλησίαζα την μητέρα μου και την έλεγα « Μι φοβάσαι μαμά, εγώ θα σε βοηθήσω ».

Και έτσι ήταν γίνει έως την ημέρα που πέθανε.

Ο πατέρας μου έγραψε το τελευταίο του γράμμα στις 29 Δεκεμβρίου, 1940. Έχει ως εξής όπως ακριβώς το έγραψε.

T.T. 518 29 Δεκεμβρίου 1940

Αγαπητή μου Ολγα

Χέραι υγείαν έχω και υγειαν
διά εσάς ποθώ να είσται καλά.

Έλαβαν δύο επιστολάς και μου
Γράφης για την απόλυσιν.

Έλαβον και την επιστολή του Στεφάνου
Φαφείδη αλλά τίποτε μόνον όπως
σας έχω γράψη σε 7 επιστολάς να πας
εις την 2αν πυλμβολαρχιαν να ζητήσης
το πιστοποιητικόν και να το πηγένης
εις την στρατολογίαν του συντάγματος
αυτή θα σας πη τι να κάμης η θα δια-
τάξη αμέσως την απολυσιν μου εαν δεν
το βρης το πιστοποιητικον μουνα βγάλης
κενουργια δύο νά μου στήλης ένα εμέ-
να καί τό άλλο νά τό πάς στήν στρατο-
λογίαν μόνον έτσι θά 'ημπορέσω για
νά 'απολυθώ

Λοιπόν τί νά σου γράψω άλλα
αυτά τά 'ολίγα σου γράφω καί α-
ναμένω ταχείαν 'απάντησιν .

Χερετισμούς στην μητέρα μου στόν
Πατέρα μου στής νύφες μου τα ανι-
ψάκια μου ιδιαιτέρος την πεθερά
μου ήταν νά δή καί από εμένα βα-
σανα αλλά έχει ο θεός.

Τον πατέρα μου νά πής νά σας εφο-
διάζη από ξύλα διά νά μήν κρυόνουν
τα παιδια.

Δέν μού γράφης τί γίνεται 'ο γρηγόρης
τά δέοντα εις τήν θείαν 'ελένη τον
θείο 'αντώνην καί τόν θείο βασίλι
Σας εύχομαι καί τό νέον έτος αίσιον
καί ευτυχές η μητέρα σου νά μη φύ-
γη δίχως να κανονίσωμεν το ζήτιμα το δικό μου.

Λοιπόν αυτά σου γράφω φιλώ
τα 'αγαπητά μου τέκνα. Τρίφων
Αλέξανδρον Βασιλεικην κ Ελένη.
Ο Τρίφων γιατί δέν μού γράφη κανέ-
να γράμμα γιά νά δώ τήν αγάπην
του πρός εμένα .-----
Αλλά εις τον στρατό τόν άνθρωπο
ολοι τον λυσμονούναι σαν εκκλησιά
στην εριμιά πού δέν τήν λειτουργούνε
Σε φιλώ γλυκά ο
Συζηγός σου
Β. Τρύπτσας
Και αναμένω ταχείαν απάντησις
σας
Βασίλης

Τρις ημέρες μετά που έγραψε αυτό το γράμμα ήταν νεκρός.

Πολλούς μήνες αργότερα αυτόπτοι παριστάμενοι μάρτυρες μας περιγράψανε πως έγινε η συμφορά. Μας είπαν πως ο πατέρας μου φόρτωνε ένα μουλάρι όταν μία οβίδα του πυροβολικού έπεσε στην αντίθετη πλευρά από αυτήν που ήταν και το φόρτωνε ο πατέρας μου. Το σώμα του ζώου προφύλαξε το σώμα του πατέρα μου από την έκρηξη αλλά τα βλήματα που πέρασαν κάτω από την κοιλιά του ζώου τραυμάτισαν σοβαρά τον πατέρα μου στα πόδια. Είχε ένα μέτρο χιόνι και χρειάστηκαν περισσότερο από 10 ώρες για να τον μεταφέρουν σε μια μονάδα του 15ου ορεινού χειρουργείου το οποίο ήταν σε ένα Αλβανικό χωριό που το λέγανε Πετρόβα. Εκεί και πέθανε την επόμενη ημέρα από την αιμορραγία. Υπό ευνοϊκότερες συνθήκες μπορεί να διασώζονταν αλλά δεν ήταν να γίνει γιατί όλες οι διάφορες πιθανότητες ήλθαν εναντίον του.

Αιώνια του η μνήμη και να είναι ελαφριά η γη που τον σκέπασε. Το ίδιο και για τον θείο μου τον Κώστα, τον αδελφό του πατέρα μου ο οποίος σκοτώθηκε και αυτός 29 ημέρες αργότερα, το ίδιο και για τους υπόλοιπους 12,000 Έλληνες στρατιώτες και 16,000 Ιταλούς στρατιώτες που άφησαν τα κόκαλά τους στην Αλβανία.... Πάντα αναρωτιέμαι «ΓΙΑΤΙ;»

Οι μήνες που επακολούθησαν ήταν γεμάτοι αγωνία. Τα γράμματα από τον πατέρα μου σταμάτησαν να έρχονται και κυκλοφορούσαν διαδόσεις ότι μία Γερμανική εισβολή ήταν αναπόφευκτη.

Κοντά στο τέλος του Μαρτίου η μητέρα μου γέννησε και το πέμπτο της τέκνο. Την ονομάσαμε Ειρήνη. Σε αυτήν την περίοδο άρχισαν να εκτυλίσγονται εκπληκτικά και απερίγραπτα γεγονότα. Στις 6 του Απριλίου οι Γερμανοί αποφάσισαν να μεσολαβήσουν και να επέμβουν. Άχρησαν την επίθεση τους στην οχυρωματική γραμμή του Μεταξά η οποία είχε κατασκευασθεί μεταξύ των συνόρων της Ελλάδος και της Βουλγαρίας. Αρχικά δεν μπορέσανε να την διασπάσουν. Ταυτόχρονα έκαναν έναν έντονο τρομοκρατικό βομβαρδισμό ο οποίος κατεδάφισε και κατάστρεψε εντελώς την Σερβική πρωτεύουσα, το Βελιγράδι. Αυτό έφερε μια γενική παράλυση στις Γιουγκοσλαβικές

στρατιωτικές δυνάμεις. Η Σερβία παραδόθηκε, τα σύνορά της έμειναν αφρούρητα και άφησαν ανοικτό τον δρόμο προς την Θεσσαλονίκη.

Οι τεθωρακισμένες Γερμανικές μονάδες εισβάλλανε με μεγάλη ταχύτητα και η αιχμή της επιθέσεως έφθασε στην θάλασσα κοντά στην Θεσσαλονίκη.

Στο χωριό ο αδελφός της μητέρας μου, ο θείος μου ο Μιτούλις, βλέποντας τα γεγονότα να εκτυλίσσονται το αισθάνθηκε σαν υποχρέωσή του να βοηθήσει την αδελφή του (την μητέρα μου). Έφυγαν από την Ερμακιά μαζί με τον θείο μου τον Βαγγέλη (της μητέρας μου της αδελφής ο άνδρας) και ήλθαν στην Βέροια, με τέσσερα μουλάρια.

Κλειδώσαμε το σπίτι, πήραμε μαζί μας μόνον τα απαραίτητα εφόδια και λίγο πριν να πέσει η Θεσσαλονίκη, στις τέσσερις η ώρα το πρωί, τον Απρίλιο στις οκτώ, φύγαμε για την Ερμακιά.

Η διαδρομή ήταν πολύ δύσκολη γιατί αντιμετωπίσαμε βροχές, χιόνια, κρύο και άλλες κακουχίες.

Η μητέρα μου με την Ειρήνη, η οποία τότε ήταν 10 ημερών, ήταν στο πρώτο το μουλάρι, στο δεύτερο μαζί με τις προμήθειες στην μια πλευρά ήταν η αδελφή μου η Βασιλική και στην άλλη η αδελφή μου η Ελένη. Το τρίτο το μουλάρι ήταν φορτωμένο με πολλές και διάφορες προμήθειες και μεταξύ τους ήταν κουκουλωμένος και ο αδελφός μου ο Αλέκος. Το τέταρτο το μουλάρι ήταν παραφορτωμένο με σιτάρι και με καλαμπόκι. Εγώ θυμάμαι το πως περπάτησα όλον τον δρόμο. Το θυμάμαι γιατί μέχρι σήμερα δεν μπόρεσα να το ξεχάσω.

Θυμάμαι όταν μέσα στην χιονοθύελλα αναγκαστήκαμε να σταματήσαμε για λίγο να αλλάξει η μητέρα μου τα πανιά της Ειρήνης η οποία δεν θήλαζε, δεν έκλεγε και δεν ανταποκρίνονταν σε τίποτε. Ήταν μακάβριο να ακούσω την γιαγιά μου να λέγει στην μητέρα μου ότι ξεχάσαμε να πάρουμε και ένα σκεπάρνι για να σκάσουμε και να την θάψουμε αν και μας πεθάνει. Περπατήσαμε όλη την επόμενη ημέρα και λίγο πριν από τα μεσάνυχτα φθάσαμε στο χωριό.

Μας πήρε 20 ώρες. Δεν τελείωσαν όμως εδώ τα βάσανά μας.

Την άλλη μέρα οι τεθωρακισμένες Γερμανικές μονάδες που προελάσανε νότια από τα Σκόπια πέρασαν από τις διαβάσεις του Μοναστηρίου και προχωρούσαν νότια από την Πτολεμαΐδα. Εκεί ήλθαν αντιμέτωπες με μια Ελληνική και μία Βρετανική μεραρχία.

Η μάχη έγινε 10 χιλιόμετρα ανατολικά από την Ερμακιά σε ένα χωριό που λέγετε Κόμανος και κράτησε δύο ημέρες. Τα φράγματα πυρός του πυροβολικού από αμφοτέρες τις πλευρές ήταν ασταμάτητα.

Παντού ολόγυρα έπεφταν οι οβίδες και γινόταν εκρήξεις. Όταν οι οβίδες άρχισαν να πέφτουν μέσα στο χωριό φύγαμε τρέχοντας προς το βουνό. Μια οβίδα τραυμάτισε μια εξαδέλφή της μητέρας μου και της ακρήστεψε το αριστερό της χέρι. Θυμάμαι που έβλεπα τα αεροπλάνα να μονομαχούν και είδα ένα που χτυπήθηκε. Άφηνε πίσω του μία ουρά από μαύρο καπνό έως που έπεσε στην γη και θρυμματίστηκε κάνοντας μια μεγάλη φωτεινή λάμψη.

Έβλεπα ολόγυρα μου το τρομαχτικό αυτό θέαμα το οποίο έμμηνη χαραγμένο στην μνήμη μου τόσο εντατικά που ακόμα και σήμερα έπειτα από τόσα χρόνια μπορώ να κλείσω τα μάτια μου και να το δω σαν να βλέπω μια κινηματογραφική ταινία.

Αυτό όμως ήταν η αρχή. Άλλες παρόμοιες αναμνήσεις από γεγονότα που επακολούθησαν αργότερα βασάνισαν και δυσκόλεψαν την ζωή μου. Πολλές φορές προσπάθησα να τις σβήσω από το μυαλό μου αλλά δεν σβήνουν και έτσι συνήθισα να

ζω με αυτές και όπως εσείς τα παιδιά μου ξέρεται προσπάθησα και..... ποτέ δεν τις άφησα να επηρεάσουν την ζωή μου.

Ας συνεχίσω όμως.

Μερικές μέρες αργότερα ησύχασαν τα πράγματα και γυρίσαμε πάλι στο χωριό. Ο πρόεδρος του χωριού έβαλε άσπρες σημαίες στο σχολείο και στο καμπαναριό της εκκλησίας.

Το πρωί εκείνη την ημέρα ο δρόμος προς το χωριό είχε ένα σύννεφο σκόνη. Έπειτα από λιγάκι φαινόταν μια κίνηση αυτοκινήτων. Μπροστά ήταν 4 μοτοσικλές, ακολουθούσαν 2 μεταγωγικά στρατιωτών και ένα τεθωρακισμένο και από πίσω ακολουθούσαν άλλες 4 μοτοσικλές.

Σταμάτησαν στην πλατεία του χωριού και έπειτα από λίγο οι χωριανοί άρχισαν να μαζεύονται ολόγυρα. Οι στρατιώτες κατέβηκαν από τα μεταγωγικά και έλαβαν θέσης αλλά δεν πρότειναν τα όπλα τους. Μαζί τους ήταν και ένας στρατιώτης που είχε σπουδάσει αρχαία Ελληνικά και έκανε ερωτήσεις. Το μόνον που ήταν στρατιωτικής προελεύσεως στο χωριό ήταν μερικά τρόφιμα στο υπόγειο του σχολείου.

Τα επιθεώρησαν και μετά είπαν τον πρόεδρο να τα μοιράσει στους χωριανούς. Μετά από μερικές ώρες φύγανε από το χωριό.

Αυτή ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα Γερμανούς στρατιώτες. Ήταν να γίνει μια συνηθισμένη βλέψη στα επόμενα 4 χρόνια. Μηνάμε στην Ερμακιά μέχρι το τέλος του Μαΐου. Η μόνη επαφή με τον έξω κόσμο ήταν τα νέα που έφερναν οι χωριανοί που γύριζαν από την Νάουσα και από τους στρατιώτες που, μετά την κατάρρευση του Αλβανικού μετώπου, περνούσαν από το χωριό για να γυρίσουν στα σπίτια τους.

Έτσι περιγράφουν τα γεγονότα οι ιστορικοί της εποχής.

Μετά την κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας, η εισβολή των Γερμανικών δυνάμεων μέσα στην βόρεια Ελλάδα δημιούργησε τις συνθήκες οι οποίες επέτρεψαν τους Γερμανούς να σπάσουν την Ελληνική αντίσταση. Εάν τότε οι Γερμανοί γύριζαν προς την Ήπειρο, όλες οι Ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις στην Αλβανία (οι οποίες αποτελούνταν από τις στρατιές της Μακεδονίας και της Ηπείρου, περισσότερο από 25,000 άνδρες) θα αποκόβονταν και θα πιανόταν αιχμάλωτοι. Δεν το έκαναν αυτό οι Γερμανοί, η γιατί δεν θελαν να δώσουν δόξα στους Ιταλούς, η γιατί προτιμούσαν να καταδιώξουν τις 2 ½ βρετανικές μεραρχίες των οποίων η κατάληψη και η καταστροφή τους ήταν ο βασικός σκοπός τους. Αυτό επέτρεψε το Ελληνικό Γενικό Επιτελείο Στρατού στις 15 Απριλίου του 1941, να διατάξει την οπισθοχώρηση από το Αλβανικό μέτωπο.

Η οπισθοχώρηση εκτελέστηκε με τόση επιτυχία που οι Ιταλοί δεν κατάλαβαν πως ο Ελληνικός στρατός έφυγε και πως τώρα θα μπορούσαν να παν μέχρι μέσα στα Ελληνικά σύνορα δίχως αντίσταση.

Η επιστροφή των στρατιωτών μας από την Αλβανία ήταν μια πραγματική τραγωδία. Σε μια συνέντευξη που εικονογράφησα το καλοκαίρι του 1990, (η κόρη μου ήταν παρούσα) μπόρεσα να πείσω την μητέρα μου και τον θείο μου να μας μιλήσουν για τον πόλεμο.

Η μητέρα μου περιγράφει τους ρακένδυτους στρατιώτες που ήταν για μέρες στον δρόμο μέσα στα χιόνια πεινασμένοι, άρρωστοι και αποπροσανατολισμένοι, και εκείνη που τους ρώταγε επανειλημμένα « Μήπως είδατε τον άνδρα μου ;». Δεν θα μπορέσω να ξεχάσω την αγωνία και την απελπισία που ήταν εκτυπωμένη στο πρόσωπό της.

Στο τέλος του Μαΐου με την κατάκτηση της Κρήτης, οι Γερμανοί ολοκληρώσανε την κατοχή της Ελλάδας. Τους πήρε περισσότερο από μήνα να πάρουν την Ελλάδα, τους πήρε το μισό να πάρουν την Γαλλία, για αυτό, μετά την κατοχή οι Γερμανοί έκαναν εμάς τους Έλληνες να το πληρώσουμε ακριβά.

Ο Τσόρτσιλ έγραψε στα απομνημονεύματά του ότι, οι έξη εβδομάδες που έχασαν οι Γερμανοί για να πάρουν την Ελλάδα έγινε η αιτία για να χάσουν τον πόλεμο. Οι έξη καλοκαιρινές εβδομάδες που καθυστερήθηκαν στην Ελλάδα, έγιναν αιτία να χάσουν τον πόλεμο στο Ρωσικό μέτωπο. Όταν πλησίασαν τα πρόθυρα της Μόσχας στα μέσα του Ρωσικού χειμώνα δεν ήταν προετοιμασμένοι να τον αντιμετωπίσουν και οι δυσχέρειες τους έκαναν να σταματήσουν και να χάσουν την πρωτοβουλία.

Η έναρξη της κατοχής

Στο τέλος του Μαΐου το 1941 οι Γερμανοί ολοκληρώσανε την κατάληψη της Ελλάδος. Η κατοχή έληξε στις 12 Οκτωβρίου το 1944 όταν και η τελευταία Γερμανική μεραρχία έφυγε από την Αθήνα.

Θα σας γράψω τις εμπειρίες και τις δοκιμασίες μου από εκείνη την περίοδο όπως τις έζησα.

Εάν όμως σας ενδιαφέρει και θέλετε να μάθετε περισσότερα από τα γεγονότα εκείνης της εποχής θα πρέπει να ερευνέστε το θέμα μόνοι σας. (Εδώ απευθύνομε προς τα παιδιά μου) Σας έχω δώσει όλους ένα βιβλίο στο οποίο όλα τα γεγονότα της κατοχής έχουν ερευνηθεί και είναι πολύ καλά τεκμηριωμένα. Ο τίτλος του βιβλίου είναι “Inside Hitler’s Greece” by Mark Mazower

Published in 1993 by Yale University Press. (ISBN 0-300-06552-2). Ένα άλλο βιβλίο από Έλληνα συγγραφέα είναι “Modern Greeks” by Kostas Stassinopoulos, published by the American Hellenic Foundation (ISBN- 1-889247-04-4).

Έχω και μπορώ να σας συστήσω και άλλα πολλά βιβλία που είναι γραμμένα από συγγραφέας της δεξιάς όσον και της αριστεράς, ζητήσετε να σας πω τον τίτλο τους.

Η επιστροφή μας στην Βέροια

Στις αρχές του Ιουνίου φύγαμε από την Ερμακιά και γυρίσαμε στην Βέροια από τον ίδιο δρόμο που πήγαμε. Στην επιστροφή μας δεν ταλαιπωρηθήκαμε πολύ, τα χιόνια είχαν λιώσει, ο καιρός ήταν καλός και στην διαδρομή μοιράσθηκα την σέλλα με την μητέρα μου.

Βρήκαμε το σπίτι μας άθικτο και αυτό ήταν μία μεγάλη ανακούφιση για όλους μας.

Στην κατοχή της Βέροιας συμμετείχαν και οι γερμανοί και οι Ιταλοί. Στους στρατώνες της Βέροιας κατάσχεσαν τα κτήρια και της εγκαταστάσεις έβαλαν συρματοπλέγματα έκτισαν πολεμίστρες και οχύρωσαν την περίμετρο. Το ίδιο κάνανε και ολόγυρα στον σιδηροδρομικό σταθμό της πόλεως.

Το πρώτο πράγμα που έπρεπε να κάνουμε ήταν να πάμε στον Αστυνομικό σταθμό με μια φωτογραφία για να μας δώσουν νέες ταυτότητες. Στον Αστυνομικό σταθμό ήταν ένα καινούργιο τμήμα στο οποίο έπρεπε να πάμε για να μας σφραγίσουν την ταυτότητα. Θυμάμαι πως ο μισός αγκυλωτός σταυρός της σφραγίδας κάλυψε την φωτογραφία μας

στην οποία ήταν όλοι η οικογένεια μας γιατί μόνον αυτοί που ξεπέρασαν τα 15 χρόνια έπρεπε να έχουν ατομικές ταυτότητες. Αργότερα μείωσαν το όριο της ηλικίας.

Όλα τα παντοπωλεία ήτα αδειανά γιατί οι Γερμανοί με τα ευτελή Μάρκα τους αγόραζαν όλα τα άφθαρτα τρόφιμα και τα έστελναν στην Γερμανία.

Οι Γερμανοί κατάσχεσαν τα περιεχόμενα από όλες τις κρατικές αποθήκες σιτηρών και γενικά έστειλαν στην Γερμανία ότι έπιαναν στα χέρια τους. Προς το τέλος του χρόνου το 1941 ο κόσμος στις μεγάλες πολιτείες άρχισε να πεινά και αργότερα το 1942 η πείνα διαδόθηκε σε όλη την χώρα.

Στην αρχή της κατοχής δεν πεινάσαμε και δεν είχαμε δυσκολίες γιατί ο πατέρας μου είχε εξασφαλίσει τις βασικές προμήθειες για την χρονιά, όπως έκαμνε κάθε χρόνο.

Αυτό κατά μεγάλο βαθμό έφερνε μια μεγάλη ανακούφιση στην manά μου γιατί έβγαζε ένα πολύ μεγάλο φορτίο από την πλάτη της.

Προς το τέλος του χρόνου η κυβέρνηση της κατοχής που οι εγκατάστησαν Γερμανοί κατόρθωσε να βάλει μια τάξη και τον Νοέμβριο μας γνωστοποίησαν με δίχως καμία λεπτομέρεια τον θάνατο του πατέρα μου.

Μας έδωσαν οδηγίες να παμε στην νομαρχεία της Θεσσαλονίκης και να υποβάλουμε μια αιτήση για την χορήγηση συντάξεως.

Αφήσαμε τον Αλέκο την Κικί και την Ελένη με την γιαγιά την Ελένη στην Βέροια και η μητέρα μου, η μικρή μου αδελφή Ειρήνη και εγώ πήραμε την απαιτούμενη άδεια από την Γερμανική Κομαντατούρα, βγάλαμε τα εισιτήρια και πήραμε το τραίνο για την Θεσσαλονίκη. Όλη την ημέρα τρέχαμε στα διάφορα γραφεία της Νομαρχίας και όσο πέρναγε η ώρα ανησυχούσαμε μη χάσουμε το τελευταίο τραίνο για την Βέροια. Όταν τελικά φθάσαμε στον σιδηροδρομικό σταθμό το τραίνο ετοιμάζονταν για να φύγει. Στον σταθμό ήταν χάος.

Ο κόσμος έσπρωχνε ο ένας τον άλλο για να μπουν μπροστά στην ουρά να βρουν μια θέση μέσα στα λίγα βαγόνια.

Μόλις ήλθε η ώρα για να ανοίξουν οι πόρτες, ο όχλος έτρεχε σαν τα ζώα.

Η μητέρα μου, μαυροφορεμένη και με το μωρό στην αγκαλιά της και εγώ δίπλα της σχεδόν ποδοπατηθήκαμε.

Πάντα όμως συμβαίνουν και μερικά θαύματα.

Ξαφνικά ένας Γερμανός Αξιωματικός με τα διακριτικά εμβλήματα του SS, πλησίασε την μητέρα μου, έκανε τον τυπικό Νάζικο χαιρετισμό με ένα «κρακ» με τις μπότες του και την ζήτησε τα χαρτιά μας. Η μητέρα μου πάγωσε, με έδωσε το μωρό και με τρεμούλα στα χέρια της άνοιξε την τσάντα της και του έδωσε την ταυτότητα και τα εισιτήρια μας.

Αμέσως μόλις κοίταξε τα χαρτιά μας, έβγαλε μια σφυρίχτρα και σφύριξε δυνατά δύο φορές.

Αμέσως έτρεξαν κοντά μας τρεις στρατιώτες με τα κράνη τους στο κεφάλι και με τα αυτόματα όπλα τους στον ώμο. Ο αξιωματικός τους έδωσε φωναχτά οδηγίες στα Γερμανικά, επέστρεψε τα εισιτήρια και την ταυτότητα στην μητέρα μου ξανάκανε ένα «κρακ» με τις μπότες του και έφυγε.

Οι στρατιώτες μας άνοιξαν μία διάβαση μέσα στον κόσμο και μας συνόδευσαν στα τελευταία βαγόνια που ήταν άδεια. Ο ένας έδωσε ένα χαμόγελο στην αδελφή μου και με ανακάτωσε τα μαλλιά μου, μετά έκλεισαν την πόρτα και φύγανε.

Ήταν η πρώτη φορά που κάποιος Γερμανός μας έκανε κάτι το καλό και θα ήμουν αχάριστος εάν δεν το αναφέρω.

Αργότερα ήταν και μια ακόμα φορά όπου ένας Αυστριακός στρατιώτης, ένας από πέντε που στεγάζονταν στο σπίτι του παππού μου με φέρθηκε φιλικά. Με έβαζε να του διαβάζω αρχαία Ελληνικά από τα μαθητικά μου βιβλία και συναρπάζονταν να με ακούει και πάντα με έδινε κάτι να φάγω.

Ας σας πω και ένα ακόμα επεισόδιο πριν να συνεχίσω με το γράψιμο της ιστορίας μου.

Θυμάμαι ακόμα μια φιλανθρωπική χειρονομία από έναν Ιταλό αξιωματικό οδοντίατρο που ήταν περαστικός από την Βέροια.

Περνώντας από την Βέροια έκανε μια επίσκεψη στον οδοντογιάτρο μας τον Κύριο Γιαννούλη ο οποίος πριν από τον πόλεμο είχε σπουδάσει οδοντιατρική στην Ιταλία και ήταν συσπουδαστής με τον Ιταλό οδοντίατρο, για αυτό και γνωριζόταν μεταξύ τους.

Η μητέρα μου με πήγε στον οδοντίατρο γιατί είχα μια μικρή αλλά πάρα πολύ οδυνηρή κουφάλα σε έναν από τους τραπεζίτες μου. Κατά την διάρκεια της επεμβάσεως οι δύο γιατροί συζητούσαν σε Ιταλικά για τον πόλεμο και για τα θύματα. Σε κάποιο σημείο στην συζήτηση ο δικός μας ο γιατρός είπε στον άλλο πως ο πατέρας μου σκοτώθηκε στην Αλβανία και πως άφησε την μητέρα μου χήρα με πέντε παιδιά και πως εγώ ήμουν ο μεγαλύτερος.

Ο Ιταλός γιατρός ζήτησε από την μητέρα μου να του δώσει μια φωτογραφία και από τα άλλα τα παιδιά της. Είχε και αυτός παιδιά.

Στο πρόσωπο του ήταν φανερό η συγκίνηση του και είπε στην μητέρα μου (όπως το μετάφρασε ο γιατρός μας) « Έχω δει στην Ιταλία πολλές νέες γυναίκες σαν και εσένα με μαύρα ρούχα και λυπούμε για αυτές όσο λυπάμαι και για εσένα που έχετε γίνει τα θύματα αυτής της τρελαμάρας. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί οι λαοί μας υποβάλλονται σε τόση δυστυχία».

Όταν τέλειωσε ο γιατρός μας την επέμβαση ο Ιταλός γιατρός είπε στην μητέρα μου «Αντίο Σενιόρα» και μετά φεύγαμε.

Μερικές ημέρες αργότερα όταν πήγαμε πάλι στον γιατρό για την τελευταία επίσκεψη, ο Δόκτωρ Γιαννουλης είπε στην μητέρα μου πως ο Ιταλός γιατρός, πριν να φυγή για την Λιβύη, άφησε ένα κουτί για τα παιδάκια. Το κουτί ήταν γεμάτο με μερικές σακούλες ρύζι, έναν τενεκέ καφέ, έναν τενεκέ κακάο, διάφορα πακετάκια μπισκότα και μερικές καραμέλες και σοκολάτες.

Ο Ιταλός γιατρός ήταν ένας καλός φιλάνθρωπος και εύχομαι να διασώθηκε στον πόλεμο για να μπορεί να προσφέρει ανακούφιση και σε άλλους ανθρώπους.

Μερικούς μήνες αργότερα λάβαμε την επίσημη αγγελία πως ο πατέρας μου σκοτώθηκε. Μόνον τότε μερικοί από τούς συμπολίτες μας που υπηρετούσαν μαζί με τον πατέρα μου στην Αλβανία και που ήταν αυτόπτοι παριστάμενοι μάρτυρες την ώρα που τραυματίστηκε, ήλθαν και περίγραψαν το γεγονός στην μητέρα μου. Αν και ξέρανε, δεν μίλησε κανείς ποιο νωρίτερα γιατί οι Έλληνες αποφεύγουν να δώσουν άσχημα νέα.

Ένας από τους αυτόπτες μάρτυρες ήταν και ο Κύριος Γεώργιος Βύζας από την Φυτιά, ένα χωριό κοντά στην Βέροια. Μερικά χρόνια αργότερα ο Κύριος Βύζας, (ο πατέρας της Κατίνας για την οποία θα σας γράψω αργότερα) συνέβαλε αποφασιστικά στις προσπάθειές μου σχετικά με την μετανάστευσή μου στην Αμερική.

Περάσαμε το καλοκαίρι του 1941 δίχως να μπορέσουμε να ανανεώσουμε τις προμήθειες για να περάσουμε τον ερχόμενο χειμώνα. Κατορθώσαμε να τρυγήσουμε τα σταφύλια, ότι άφησαν για εμάς οι Γερμανοί στρατιώτες που έμεναν στον σιδηροδρομικό σταθμό. Κάναμε λίγο κρασί και τσίπουρο το οποίο αργότερα ανταλλάξαμε για τρόφιμα.

Τα χρόνια της απελπισίας

Με τον ερχομό του χειμώνα βλέπαμε τις προμήθειες μας να μειώνονται αλλά μπορέσαμε να περάσουμε τον χειμώνα και να μπούμε στο 1942.

Οι απαιτήσεις του πολέμου απορρόφησαν την εργατική δύναμη και ο Ελληνικός Στράτος κατάσχεσε πολλά από τα αγροτικά ζώα. Αυτό έγινε η αιτία να μείνουν ακαλλιέργητα πολλά χωράφια και αυτός ήταν και ο λόγος που η εσοδεία του 1942 ήταν πενιχρή.

Επάνω από όλα αυτά ήλθαν και άλλα βάσανα στην μητέρα μου. Εκείνο το καλοκαίρι αρρώστησα με ελονοσία. Η αρρώστια με χτύπησε πολύ σκληρά και για δύο ολόκληρους μήνες ήμουν ένα πολύ άρρωστο παιδί. Για ένα διάστημα ήταν ημέρες που ο πυρετός μου ανέβηκε σε πολύ επικίνδυνο βαθμό και δεν υπήρχαν φάρμακα για να με βοηθήσουν να αντιμετωπίσω την κρίση. Πέρασα την αρρώστια μονάχος μου με δίχως φάρμακα να με βοηθήσουν να αντεπεξέλθω.

Η αρρώστια με κατέβαλε και με άφησε με μεγεθυμένο συκώτι και αυτό ήταν όλο, μετά από λίγον καιρό ανάρρωσα και από τότε κανένα κουνούπι δεν τόλμησε να με τσιμπήσει.

Μπορέσαμε να τρυγήσουμε τα σταφύλια και να κάνουμε λίγο κρασί και τσίπουρο. Μαζί με τον αδελφό μου τον Αλέκο μαζέψαμε όλα τα σύκα, τα ξεράναμε, τα αρμαθιάσαμε και τα φέραμε στο σπίτι να τα έχουμε για τον χειμώνα. Τώρα αρχίσαμε να μοιράζουμε το ψωμί και τα άλλα τρόφιμα σε μερίδες. Στο τραπέζι μας δεν έβρισκες να μένη ούτε και ένα μικρό ψίχουλο. Πρώτα μας τελείωσε η ζάχαρη και ήταν πράγμα που δεν εύρισκες πουθενά σε κανένα μαγαζί.

Μπορέσαμε να αντεπεξέλθουμε το καλοκαίρι αλλά προς το τέλος του 1942 μας τέλειωσε το σιτάρι. Ήταν ένας καλός φίλος του πατέρα μου που μας πρόσφερε βοήθεια. Ονομάζονταν Γρηγόρης. Γλίτωσε στον πόλεμο και συντηρούταν με μικρά εμπορεύματα. Επήγε στα γύρο χωριά και αντάλλαζε μικροπράγματα οικοκυρικής χρήσεως με διάφορα τρόφιμα που παράγανε στα χωριά. Η μητέρα μου τον έδωσε δύο μπουκάλια τσίπουρο το οποίο αυτός αντάλλαξε για ένα μικρό σακί σιτάρι (περίπου 14 κιλά). Το πήγα στον αλευρόμυλο και το άλεσα. Ακόμα και ο μυλωνάς που ήξερε τον πατέρα μου δεν κράτησε το συνηθισμένο ποσοστό, όχι μόνον αυτή την φορά αλλά και άλλες φορές που βρήκαμε σιτάρι και πήγα να το αλέσω.

Μετά από αυτό ο Κύριος Γρηγόρης μας βοήθησε πολύ. Μας έκανε ανταλλαγή το κρασί και το τσίπουρο για σιτάρι και με αυτόν τον τρόπο περάσαμε τον χειμώνα.

Οι καλές του προθέσεις δεν έγιναν ευπρόσδεχτες από μερικούς από τους συμπολίτες μας, ειδικώς από μερικές γριές του μαχαλά που δεν είχαν τίποτε το καλύτερο να κάνουν παρά να κάθονται όλη την ημέρα μπρος στα παραθύρια τους και να κουτσομπολεύουν στο κάθε τι που γινόταν στην γειτονιά.

Σύντομα ο Κυρ-Γρηγόρης κατακρινόταν πως εκμεταλλεύονταν την μητέρα μου και η μητέρα μου κατακρινόταν γιατί τον επέτρεπε να έρχεται στο σπίτι μας.

Η Φιλόπτωχος Αδελφότης μας απορρίπτει

Όταν άρχισα το γράψιμο στην εισαγωγή έγραψα.

«Είναι ειρωνικό εκ μέρους μου να το πω αυτό αλλά, νομίζω πως ο χειρότερος εχθρός για τον Έλληνα είναι ένας άλλος Έλληνας. Αυτό γίνεται διότι, ένα από τα πιο απογοητευτικά χαρακτηριστικά που έχομε ως λαός είναι το ότι μπορούμε να γίνουμε και γινόμαστε τρομερά σκληροί και απάνθρωποι αναμεταξύ μας. Μεγαλώνοντας ορφανός υποβλήθηκα σε μεγάλη πνευματική όσον και φυσιολογική ασπλαχνία. Τα πληγώματα επουλώθηκαν αλλά με άφησαν τα σημάδια».

Μέσα σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα η μητέρα μου έγινε απόβλητη και χαρακτηρίστηκε ως ανήθικη γυναίκα που ντρόπιασε τον μνήμη του πατέρα μου γιατί δύο χρόνια μετά τον θάνατό του δέχθηκε την βοήθεια ενός από τους φίλους του για να ταΐσει τα πέντε τα παιδιά της.

Πολύ σύντομα η οργή αυτών των θεοφοβούμενων αυτών ανθρώπων, προστατών της πίστεως, που αυτοδιορίστηκαν φρουροί του ηθικού κώδικα της Βεροϊότικης κοινωνίας, κατευθύνονταν σε εμένα. Αυτό γινόταν γιατί, σύμφωνα με κάτι που το λενε «Παράδοση», ήμουν ανίκανος να κάνω έλεγχο στην μητέρα μου, όπως νόμιζαν μερικοί ότι θα έπρεπε να κάνω.

Πολλές φορές άκουγα ανθρώπους πίσω μου να μιλάν προσβλητικά για την μητέρα μου.

Ήταν μια περίπτωση που μια γριά από την γειτονιά μας είχε την αυθάδεια να με πει, « Να πεις την μάνα σου πως δεν είναι σωστό αυτό που κάνει». Και όταν την ρώτησα να μου πει, «Ποιο δεν είναι σωστό από αυτά που κάνει η μάνα μου ;» την έφερα σε δύσκολη θέση γιατί δεν ήξερε πως να με απαντήσει.

Τώρα ήμουν 13 χρόνων και εγώ, ο αδελφός μου και οι αδελφές μου μεγαλώσαμε και μας μίκραιναν τα ρούχα μας. Ο Διεθνείς Ερυθρός Σταυρός μόλις είχε αρχίσει να προσφέρει βοήθεια.

Αρχικά, ένας από τους τρόπους που χρησιμοποιούσαν για να κάνουν την διανομή της βοήθειας, ήταν δια μέσου των τοπικών φιλανθρωπικών οργανώσεων.

Από τα προπολεμικά χρόνια υπήρχε στην Βέροια μια τέτοια οργάνωση. Διευθύνονταν από μία ομάδα που αποτελούνταν από κυρίες της αριστοκρατίας που κατά μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούσαν τον οργανισμό ως κοσμική λέσχη.

Ο οργανισμός ήταν η «Φιλόπτωχος Αδελφότης» και συνδέονταν με την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία.

Είχαν πάρει μια αποστολή από μεταχειρισμένα ρούχα από τον Ερυθρό Σταυρό και «αγίαζαν την ψυχή τους με ξένα κόλλυβα». Με άλλα λόγια έκαμναν την διανομή και δέχονταν τα «ευχαριστώ»και την ευγνωμοσύνη για τον εαυτό τους. Προτού δοθούν τα ρούχα, έπρεπε να το εγκρίνει η Κυρία Στράλλα. (Η υπεροπτική σύζυγος ενός διακεκριμένου γιατρού)

Η μητέρα μου με συγυρισμένα μαύρα ρούχα, εγκατέλειψε την περηφάνια της και πήγε στο σπίτι της για να ζητήσει λίγα ρούχα για τα παιδιά της και πάρει την έγκριση της. Η ασυνείδητη και ασεβής γυναίκα γύρισε και είπε στην μητέρα μου, « Δεν ντρέπεσαι, τόσο όμορφα ντυμένη γυναίκα να ζητάς ρούχα, υποθέτω πως μπορείς να βρεις ρούχα από άλλες πυγές». Εννοούσε τον κύριο Γρηγόρη; Θυμάμαι την μητέρα μου που όταν γύρισε στο σπίτι έκλεγε για πολλές ώρες.

Και ο παππούς μας απορρίπτει

Ακόμα και ο παππούς μας ξέφραζε εχθρότητα εναντίον μας.

Έτσι θυμάμαι ένα περιστατικό. Μας είχε τελειώσει το σιτάρι και το καλαμπόκι και δεν είχαμε αλεύρι για να κάνη η μητέρα μου ψωμί το οποίο ήταν και η βάση στην διαίτα μας. Με είπε η μητέρα μου να πάρω έναν γκαζοτενεκέ και να πάω στον παππού να ζητήσω να μας δώσει λίγο σιτάρι η λίγο καλαμπόκι. Ο παππούς μου με έδιωξε και με είπε να πάω στο σπίτι μας και να πω την μητέρα μου να πάει και να ζητήσει ψωμί από αλλού. Η μητέρα μου θύμωσε πάρα πολύ.

Με είπε να πάρω τον γκαζοτενεκέ και να πάω στο σπίτι του παππού μου, να σταθώ μπροστά στην εξώπορτα και να περιμένω. Όταν ο παππούς μου με είδε να στέκομε στην μπρος στην εξώπορτα, βγήκε έξω να δη τι κάνω. Όπως με είχε πει η μητέρα μου, του είπα πως «Η μητέρα μου θα πάει σε όλους τους συγγενείς μας και θα τους πει να έλθουν να δουν με τα μάτια τους πως μας αφήνεις να πεθάνουμε από την πείνα».

Μόλις τον είπα έτσι, τον έπιασε η γενναιοδωρία και με γέμισε τον γκαζοτενεκέ με καλαμπόκι. Αυτή ήταν η μοναδική βοήθεια που είχαμε από τον παππού μας.

Ο παππούς και η γιαγιά μου φοβόταν μήπως ξαναπαντρευτεί η μητέρα μου. Δεν μας δώσανε εμάς τα εγγόνια τους τίποτε από την παρουσία τους για να μην τα πάρει κανείς μελλοντικός υποψήφιος σύζυγος στην περίπτωση που ξαναπαντρεύονταν η μητέρα μου.

Η άλλη μου η θεία η Νούλα, η σύζυγος του θείου μου του Κώστα που και αυτός σκοτώθηκε στην Αλβανία, ήταν περισσότερο απαιτητική από μητέρα μου. Έκανε αγωγή εναντίον του παππού μου και με δικαστική απόφαση της δόθηκε ένα μικρό μερίδιο από την ακίνητη περιουσία του παππού μου. Η θεία μου η Νούλα αργότερα ξαναπαντρεύτηκε.

Μπορούσε να κάνη και η μητέρα μου αγωγή και όμως δεν το έκανε για διάφορους λόγους. Ένας λόγος ήταν ότι ήλπιζε πώς ο παππούς μας θα μας έδινε οικονομική συμπαράσταση και θα μας βοηθούσε έως να μεγαλώσουμε και να γίνουμε ανεξάρτητοι. Δυστυχώς δεν έκανε τίποτε.

Το τέλος μίας υποθέσεως

Τον τρίτο χρόνο μετά τον θάνατο του πατέρα μου η μητέρα μου είπε στον Κύριο Γρηγόρη ότι για το καλό των παιδιών πρέπει να νομιμοποιήσουν την σχέση τους. Και αυτός συμφωνούσε όταν όμως πήγε να το πει στην μάνα του, η οποία ζούσε μαζί του, για να πάρει την «ευλογία της», η αντίδραση της μάνας του ήταν βιαία. Του είπε πως η μητέρα μου τον πλάνεσε το μυαλό του και τον έκανε να δεχθεί την ευθύνη να μεγαλώσει τα πέντε παιδιά της που είχε από τον άλλο άνδρα, τον είπε πως του άξιζε να παντρευτεί παρθένα και τον απείλησε με φοβέρες πως εάν δεν την άκουγε και παντρευόταν την μητέρα μου, αυτή θα τον καταριόταν και μετά θα πηδούσε απ' το γεφύρι. Αυτό έφερε σε όλους μας μεγάλη έκπληξη. Όλα εμείς τα παιδιά τον αγαπούσαμε ειδικά η μικρή μας η αδελφή η Ειρήνη η οποία είχε δημιουργήσει μια σύνδεση μαζί του.

Όλοι μας αποφασίσαμε να περιμένουμε ελπίζοντας πως η γριά θα αλλάξει την γνώμη της και θα συμφωνούσε, αυτή όμως μετά από έναν χρόνο όχι μόνον δεν άλλαξε την γνώμη της αλλά ούτε και ακόμα έδειχνε πως είχε την διάθεση να πεθάνει.

Είχε γίνει ανυπόφορο για όλους μας στην οικογένεια, να ζούμε μέσα σε μία μικρή μεσαιωνική πολιτεία, να αντιμετωπίζουμε πολύ μεγάλη φτώχεια και πολλές φορές να μην έχουμε ψωμί να φάμε και επάνω από όλα αυτά να αντιμετωπίζουμε την βαρβαρότητα και την χυδαιότητα συνανθρώπων μας οι οποίοι αντί να βλέπουν την δική τους διπρόσωπη ζωή, έγιναν ηθικολόγοι και επικρίνανε την ζωή των άλλων ανθρώπων.

Τα αδέρφια μου και εγώ θέλαμε να ξαναπαντρευτεί η μητέρα μας και να ξαναβρεί ευπρέπεια αλλά ούτε η μητέρα μας ούτε και εμείς τα παιδιά της θέλαμε να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση. Καθίσαμε και μιλήσαμε για πολύ και στο τέλος όλοι μας αποφασίσαμε να βάλουμε την κατάληξη.

Αυτό έγινε προς το τέλος του 1944. Ήμουν 15 ετών όταν στάθηκα εμπρός στην εξώπορτα του σπιτιού μας και είπα στον κύριο Γρηγόρη ότι αυτό είναι το τέλος. Έβαλε κάτω το κεφάλι του, γύρισε πίσω και έφυγε από την ζωή μας.

Ένα χρόνο αργότερα πραγματοποίησε την επιθυμία της μάνας του. Παντρεύτηκε μια, ξέρετε τι, γυναίκα από ένα από τα χωριά που εμπορευότανε. Έκαναν δύο παιδιά τα οποία δυστυχώς γεννήθηκαν διανοητικώς καθυστερημένα.

Τον ξαναείδα τον Αύγουστο του 1971. Ύστερα από 17 χρόνια απουσίας ήταν τότε η πρώτη φορά που επισκέφθηκα την Ελλάδα. Με έσπασε την καρδιά όταν τον είδα να περπατά στον δρόμο τρικλίζοντας. Ήταν ένας γερασμένος άνθρωπος και είχε γίνει αλκοολικός. Τον πήρε λίγη ώρα για να με γνωρίσει. Μουρμούριζε λίγα λόγια προσπαθώντας να με αγκαλιάσει. Μιλήσαμε λιγάκι και προτού να φύγει του έβαλα στο χέρι δύο πενήνταδολάρια. Τα πήρε, με ευχαρίστησε και μετά γύρισε και έφυγε. Αυτή ήταν και η τελευταία φορά που τον είδα. Την επόμενη φορά που ξανά επισκέφθηκα την Ελλάδα το 1980, είχε πεθάνει.

Τα Συσσίτια

Το 1943 η αντίσταση εναντίον των Γερμανών αυξήθηκε και αυτό συντέλεσε να χειροτερεύσει η κατάσταση στην βόρεια Ελλάδα. Οι Γερμανικές επιχειρήσεις εναντίον των ανταρτών διέκοψαν την κανονική καλλιέργεια των αγρών και αυτό συντέλεσε στο να απλώσει η πείνα και στις περιοχές που προηγουμένως δεν είχαν πεινάσει.

Ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός άρχισε μια περιορισμένη διανομή τροφών για να προστατέψει τις μεγάλες πολιτείες του βορρά. Το σύστημα συμπεριλάβανε ένα πρόγραμμα το οποίον είχε την πρόνοια να εξασφαλίσει το ελάχιστον όριο θερμίδων που χρειάζεται να έχουν τα μικρά παιδιά.

Στην Βέροια μια ομάδα από λίγους ανθρώπους, αφιέρωσαν την ψυχή τους, το σώμα τους και τις υπηρεσίες τους για να οργανώσουν τον πυρήνα μιας μεγαλύτερης ομάδας η οποία αποτελούνταν από ανθρώπους της ίδιας κατηγορίας.

Πριν να συνεχίσω θα αναφέρω μερικούς εις ένδειξιν σεβασμού εις την μνήμη των.

- 1) Η Κυρία Σούλα Μιρβέτ ήταν μια μουσουλμάνα κυρία που πρόσφερε την φιλία της στην μητέρα μου. Στα νιάτα της ήταν η σύζυγος ενός Οθωμανού διπλωμάτη στην Αίγυπτο. Μιλούσε 4 γλώσσες. Η οικογένειά της είχε ιδιοκτησίες στην Ελλάδα. Όταν η Ελλάδα πείρε την ανεξαρτησία της η κυρία Σούλα παρέμεινε στην χώρα. Ένα από τα παιδιά της σπούδασε εις τις ΗΠΑ, για αυτό στα τελευταία χρόνια της ζωής της ήλθε και έζησε εδώ τις ΗΠΑ, όπου και πέθανε. Όταν μέναμε

στο Ιλινόις, ήλθαμε εις επαφή και πολύ συχνά μας επισκεπτόταν στο σπίτι μας έως που μετακομίσαμε στην Αριζόνα. Αποβίωσε το 1997 στην Φλόριδα όπου ζούσε με τον υιό της ο οποίος είχε μπει στην σύνταξη και είχε αποτραβηχτεί εκεί. Όλα τα παιδιά μου την γνώρισαν.

- 2) Ο Κύριος Δημήτριος Παπαδόπουλος ήταν καθηγητής της θεολογίας στο Γυμνάσιο και αργότερα (Είχα φύγει τότε από την Ελλάδα) είχε γίνει Γυμνασιάρχης. Ήταν για πολλά χρόνια ο Αρχηγός της Τοπικής Εφορίας Προσκόπων Βεροίας. Στις θερινές κατασκηνώσεις των Προσκόπων που πήγα μαζί του, με είχε δώσει την ευθύνη της εγκαταστάσεως του ηλεκτροφωτισμού, πράγμα που με έκανε να αισθάνομαι περήφανος. Το 1946-47 όταν, μόνο για μερικές μονάδες, με απόρριψαν και με αρνήθηκαν την προαγωγή στην τελευταία τάξη του Γυμνασίου, αυτός ήταν ο μόνος καθηγητής που με πλησίασε και μου έδωσε λίγα λόγια παρηγοριάς. Όταν είχα πλέον φύγει από την Ελλάδα, πάντα όταν συναντούσε την μητέρα μου στον δρόμο, σταματούσε να την ρωτήσει πως είμαι και πάντα τέλειωνε λέγοντας στην μητέρα μου «Πάντα ήξερα πως ο Τρύφων ήταν καλό παιδί». Μετά που έφυγα από την Ελλάδα πέρασαν 17 χρόνια έως που ξανά επισκέφτηκα την Βέροια. Είχα πάρει μαζί μου και τον υιό μου τον Βασίλειο και το πρώτο πράγμα που κάναμε ήταν να πάμε στο Γυμνάσιο και να δούμε τον Κύριο Παπαδόπουλο. Σταμάτησε όλες τις δουλειές του και ζητούσε να του πω για την ζωή μου για την οικογένειά μου και για όλα τα επιτεύγματά μου στην Αμερική. Τον έδωξα φωτογραφίες και μιλούσαμε περισσότερο από μία ώρα έως που συμφωνήσαμε να ξανά συναντηθούμε πάλι γρήγορα. Δυστυχώς δεν συναντηθήκαμε ξανά. Την επόμενη ημέρα στις 21 του Ιουλίου το 1971 ο Κύριος Παπαδόπουλος πήγε να επιθεωρήσει την θερινή κατασκήνωση των Προσκόπων. Στον γυρισμό έπεσε θύμα σε ένα αυτοκινητικό δυστύχημα και σκοτώθηκε. Την επόμενη ημέρα πήγα στην κηδεία του. Μερικά χρόνια αργότερα έμαθα πως οι παλαιοί πρόσκοποι τον έκαναν ένα μνημείο στο χώρο της θερινής κατασκήνωσής. Συνέβαλα και εγώ κάτι και συνέχισα από τότε κάθε χρόνο να στέλνω μια μικρή εισφορά στην Τοπική Εφορία Προσκόπων Βεροίας εις μνήμην του.
- 3) Ήταν και πολλοί άλλοι άνθρωποι που πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους και βοήθησαν να λειτουργήσουν τα συσσίτια. Μερικοί, των οποίων τα ονόματα θυμάμαι είναι, Η κυρία Τασούλα Σακελλαρίδου, αδελφή του Κυρίου Παπαδόπουλου, ο Κύριος Ιωάννης Σακελλαρίδης, ο Κύριος Στέφανος Ζάχος και άλλοι πολλοί, τα ονόματα των οποίων ο χρόνος με έκανε να λησμονήσω, πάντα όμως θα θυμάμαι όμως την μορφή τους.

Μετατρέψανε μια παλαιά Βυζαντινή εκκλησία, (την Παλαιά Μητρόπολη, την οποία πριν από μερικούς αιώνες την κατάσχεσαν οι Τούρκοι την μετέτρεψαν σε τζαμί) σε σταθμό συσσιτίου. Έβαλαν μέσα μερικά τραπέζια και στον αυλόγυρο έκαναν μία κουζίνα με μερικά μεγάλα καζάνια.

Πηγαίναμε εκεί κάθε πρωί, ο αδελφός μου, οι αδελφές μου και εγώ, όλοι μαζί τα 5 αδέλφια. Όλοι μας κρατούσαμε ένα μικρό δοχείο στο χέρι. Το πρωί μας δίνανε ένα κύπελλο με γάλα (φτιαγμένο από αποξηραμένο γάλα), ένα κομματάκι ψωμί με ένα

κουταλάκι με μαρμελάδα ανακατεμένη με αλεσμένα φιστίκια. Προτού να τα πάρουμε όλα αυτά έπρεπε να καταβροχθίσουμε ένα μεγάλο κουτάλι μουρουνέλαιο.

Θυμάμαι πως όλοι εμείς τα μεγάλα παιδιά έπρεπε να βοηθάμε. Η δική μου η δουλειά ήταν να αναρροφήσω με το σιφόνι το μουρουνέλαιο από μια μεγάλη βαρέλα και να γεμίσω έναν κουβά. Την έκαμνα την δουλειά αυτή τόσο καλά που με ανάθεσαν κάθε πρωί να τραβώ το μουρουνόλαδο. Για αυτόν τον λόγο έπεισα τον εαυτό μου πως με ...αρέσει.

Τα μεσημέρια τον αδελφός μου και τις αδελφές μου τους πήγαινε η μητέρα μου. Έτσι γνωρίστηκε η μητέρα μου με την κυρία Σούλα. Εγώ έτρεχα στα συσσίτια κατ' ευθείαν από το σχολείο. Τα μεσημέρια είχαμε ένα κομμάτι ψωμί και ένα πιάτο σούπα. Είχαμε σούπες όλων των ειδών, σούπα με φασόλια, σούπα με φακή, σούπα φάβα και σούπα με άλλα πολλά και διάφορα όσπρια, τα δοκιμάσαμε όλα. Άλλες φορές είχαμε και σούπα από ξηρές πατάτες με ίχνη κρέατος, είχαμε και μακαρονάδες καθώς και σούπες φτιαγμένες από κάποιες μυστήριες κίτρινες η καφέ σκόνες που η γεύση των ήταν όμοια με κοτόσουπα η κρεατόσουπα. Πάντα οι δύο τελευταίες σούπες είχαν μέσα και ρύζι. Αρκετά όμως γι αυτό το θέμα.

Αυτό το καθημερινό συσσίτιο, αν και ήταν πενιχρό, γλίτωσε πολλά παιδάκια από τον υποσιτισμό και την πείνα.

Το καλοκαίρι του 1943 πήγαινα στα χωράφια και μάζευα τα στάχυα που παράμεναν μετά τον θερισμό. Με αυτόν τον τρόπο μάζεψα περίπου 50 κιλά σιτάρι. Έκανα και άλλα πράγματα της ανάγκης. Έμαθα να πιάνω καραβίδες από το ποτάμι και σαλιγκάρια από τους θάμνους και πάντα εύρισκα τα καλύτερα ραδίκια.

Το αμπέλι μας έμηνε ακλάδευτο, αράντιστο και ακαλλιέργητο. Ήταν γεμάτο αγριόχορτα και πολύ λίγα σταφύλια. Και πάλι μαζί με τον αδελφό μου τον Αλέκο μαζέψαμε όλα τα σύκα, τα ξεράναμε, τα αρμαθιάσαμε και τα φέραμε στο σπίτι να τα έχουμε για τον χειμώνα.

Τα μαθητικά μου χρόνια

Όταν άρχισε ο πόλεμος το κτήριο του γυμνασίου είχε μετατραπεί σε στρατιωτικό νοσοκομείο και όλα τα μαθήματα διακόπηκαν και το σχολικό έτος του 1940-41 πήγε χαμένο αλλά θεωρήθηκε για ολόκληρη σχολική χρονιά.

Το 1942 και τα χρόνια που ακολούθησαν το μαθητικό πρόγραμμα ήταν υπό τον Γερμανικό έλεγχο και την Γερμανική προπαγάνδα. Ακόμα θυμάμαι τις αφίσες που τοιχοκολλούσαν στον μεγάλο πίνακα των αγγελιών που εξυμνούσαν τις Γερμανικές νίκες.

Η καινούργια αρχή κατάργησε το προηγούμενο οκτώ-τάξεων γυμνασιακό σύστημα που έβαλε ο Μεταξάς και το δημοτικό και το γυμνάσιο έγιναν πάλι έξη-τάξεων το κάθε ένα.

Με αυτήν την αλλαγή και στο σχολικό έτος 1941-42 κατάληξα στην πρώτη τάξη του γυμνασίου. Αγαπούσα το σχολείο και με όλα μου τα τότε προβλήματα και τα προβλήματα που είχα αργότερα, δεν έκανα καμιά απουσία έως την ημέρα που στην πέμπτη τάξη το 1946 με απόρριψαν και έφυγα. Ο αδελφός μου ο Αλέξανδρος κατόρθωσε να μπει στην πρώτη τάξη, σχετίστηκε όμως με άσχημες παρέες και φεύγανε από το μάθημα και με αυτό δεν μπόρεσε να πάει ποιο πέρα από την πρώτη τάξη. Η αδελφή μου η Βασιλική δεν της δόθηκε η ευκαιρία ούτε και να αρχίσει το γυμνάσιο. Πήγαινε στο ωδείο του Δήμου Βεροίας και έμαθε να παίζει το ακορντεόν, αργότερα απέκτησε ειδικότητα στο ράψιμο παιδικών ρούχων. Μόνον η αδελφή η Ελένη

κατόρθωσε να τελειώσει το γυμνάσιο. Η μικρή μου αδελφή η Ειρήνη δεν έζησε αρκετά χρόνια για να αρχίσει το σχολείο, είχε όμως μάθει να διαβάζει και να γράφει μόνη της από πολύ μικρή ηλικία.

Πήρα την προαγωγή για την δεύτερη και την τρίτη τάξη δίχως πολλές δυσκολίες. Μέχρι τότε δεν είχα παρά μόνον δύο επεισόδια για τα οποία τιμωρήθηκα.

Να τι συνέβηκε.

Όπως και όλα τα μικρά παιδιά με άρεζαν και εμένα τα γλυκίσματα, αλλά δεν τα είχαμε, ειδικά μετά από τότε που φάγαμε το τελευταίο κομματάκι της σοκολάτας που μας έδωσε εκείνος ο καλός Ιταλός αξιωματικός πριν από ένα χρόνο.

Δεν ήταν το ίδιο για όλα τα παιδιά ειδικώς τα πλουσιόπαιδα. Έρχονταν στο σχολείο καλοντυμένα και πολλές φορές έβλεπα να μασάν καραμέλες μπροστά σε άλλους, αλλά αυτό δεν το άφηνα να με πειράζει εμένα.

Μια μέρα ένας μασούσε σοκολάτα μπροστά στα μάτια μου. Ήταν έτοιμος να καταβροχθίσει το τελευταίο το κομμάτι όταν είδε πως τον κοιτούσα. Μου έδωσε ένα χαμόγελο και μου πρόσφερε το τελευταίο το κομμάτι. Άνοιξα το στόμα μου και αυτός κατεύθυνε το χέρι του προς το ανοιχτό μου το στόμα. Ήταν μόνον μερικούς πόντους από τα δόντια μου όταν ξαφνικά σταμάτησε, άλλαξε διεύθυνση και έφερε την σοκολάτα που κρατούσε με το χέρι του στο δικό του το στόμα και την καταβρόχθισε αφήνοντας μου με ανοιχτό το στόμα.

Δεν ξέρω πως εκείνη την στιγμή με ήλθε όλη εκείνη η δύναμη και τον έριξα στο έδαφος με την πλάτη. Καθόμουν επάνω του, τον είχα πιάσει από τον λαιμό με τα δύο μου τα χέρια και τον τράνταζα. Έτρεξαν μερικοί καθηγητές και με τράβηξαν τα χέρια από τον λαιμό του. Το πρόσωπό του μελάνιαζε και στο στόμα του άφριζε η σοκολάτα.

Με τράβηξαν στο γραφείο του γυμνασιάρχη και δίχως να εξετάσουν το τι έγινε, με χαστούκισαν επανειλημμένως. Με έδωσαν τρις ημέρες αποβολή και με είπαν να επανέλθω μαζί με τον κηδεμόνα μου.

Η κατάσταση χειροτέρευσε γιατί όταν γύρισα στο σπίτι και με είδε η μητέρα μου με τα μάγουλα κόκκινα και όταν την εξήγησα το τι συνέβη, έγινε έξω φρενών. Με είπε να περιμένω και έτρεξε στο γυμνάσιο μόνη της.

Δεν έμαθα ποτέ το τι έλαβε μέρος γιατί η μητέρα μου δεν ήθελε ποτέ να το αναφέρει, έμαθα μόνον αργότερα πως μπήκε με έφοδο μέσα στο γραφείο του γυμνασιάρχη και εξέφρασε πολύ φωναχτά τον θυμό και την οργή της. Ήταν απόγευμα όταν γύρισε στο σπίτι μεταξύ άλλων, με είπε πως θα πάω πάλι στο σχολείο το πρωί την άλλη μέρα.

Οι συνέπειες από την ψυχολογική ζημία που με έκανε αυτό το επεισόδιο παραμείναν μαζί μου για πολλά χρόνια. Δημιουργήθηκε μέσα μου τόσο μεγάλη αντιπάθεια για γλυκίσματα που κάθε φορά έβλεπα γλυκά παρασκευάσματα μπροστά μου, κάτι μέσα μου με έκανε να λέγω στον εαυτό μου, «Δεν το θέλω» και κάθε φορά τα αρνιόμουν.

Αυτό συνετέλεσε στο να στερηθώ πολλά «Γλυκίσματα» στην ζωή μου, αλλά συντέλεσε και στο να διαφυλάξω όλα τα δόντια μου μέχρι σήμερα που έκλεισα τα 71. Αμφιβάλω αν θα μπορέσω να κρατήσω την ίδια νοοτροπία εις το μέλλον γιατί τώρα στα τελευταία τα χρόνια με τα γενέθλια των εγγονών μου, δοκιμάζοντας τα κέικ, ανακάλυψα το πόση «Γλυκάδα» παρέλειψα στην ζωή μου και προσπαθώ να την αναπληρώσω.

Είχα και ένα ακόμα άσχημο επεισόδιο που και αυτό, σαν το πρώτο με έκανε κακό με περισσότερο από έναν τρόπο. Τα γεγονότα έγιναν ως εξής. Τέσσερις η πέντε ημέρες κάθε εβδομάδα, είχαμε και μία ώρα Σουηδική γυμναστική. Ο καθηγητής της

γυμναστικής ήταν ένας πολύ αυστηρός και επιβλητικός άνθρωπος και τιμωρούσε με τον δικό του τον τρόπο. Είχε μια μακριά ευλύγιστη βέργα από ροδιά και δεν δίσταζε να την χρησιμοποιήσει. Πολλές φορές παιδάκια με κοντά πανταλονάκια είχαν κόκκινες γραμμές στα πόδια και όλοι ξέραμε την προέλευση τους.

Εκείνο το χρονικό διάστημα κάθε μέρα τα βράδια δούλευα στον κινηματογράφο ΠΑΝΘΕΟΝ μέχρι τα μεσάνυχτα και το πρωί πήγαινα στο σχολείο. Θα ήμουν κουρασμένος και θα νύσταζα και πως φαίνεται δεν μπορούσα να τον ικανοποιήσω και με έδωσε μια βεργιά στο πόδι. Όταν δοκίμασε να το ξανακάνει του άρπαξα την βέργα από το χέρι και την έκανα κομμάτια. Με πήγαν στον γυμνασιάρχη ο οποίος αυτήν την φορά αντί για χαστούκια, έπιασε το αυτί μου από την άκρη και άρχισε να το στριφώνει πράγμα που πονούσε πολύ. Τον έπιασα το χέρι και τον είπα να το σταματήσει γιατί με πονά. Αγανακτισμένος με έδιωξε από το γραφείο του λέγοντας «χάσου από μπροστά μου παλιόπαιδο». Μετά από αυτό το επεισόδιο δεν ξαναπήγα να κάνω γυμναστική.

Ακόμα και σήμερα, μετά από τόσα χρόνια, επαναστατώ όταν θυμάμαι τα μαθητικά μου τα χρόνια. Ήταν μερικοί καθηγητές που μου έδειξαν συμπάθεια, όμως οι περισσότεροι από αυτούς έδειξαν απάθεια και το χειρότερο για εμένα οι ανώτεροι από αυτούς μ' έδειξαν εχθρότητα.

Εάν ζούσαν αυτήν την μοντέρνα εποχή μερικοί από αυτούς θα ήταν ανίκανοι να κρατήσουν την θέση τους και μερικοί θα ενάγονταν από γονείς και θα είχαν φασαρίες με τον νόμο.

Όταν συνέβαιναν όλα αυτά, εγώ ζούσα με τα ψυχικά τραύματα που με άφησε ο θάνατος του πατέρα μου, ήμουν υποσιτισμένος, είχα αρχίσει και δούλευα στο ΠΑΝΘΕΟΝ κάθε μέρα όλη την εβδομάδα μέχρι τα μεσάνυχτα, πήγαινα και στο σχολείο έξι μέρες την εβδομάδα.

Θα νόμιζε κανείς πως, σε μία τέτοια περίπτωση σαν την δική μου, θα σταματούσαν να σκεφθούν πως θα μπορούσαν να με συμπαρασταθούν και να με βοηθήσουν, και όμως αντί γι'αυτό με έκαναν ατίθασο παιδί και με μεγάλη απανθρωπιά με την πρώτη ευκαιρία με πέταξαν έξω από το γυμνάσιο.

Αυτό έγινε στην σχολική περίοδο του 1945-46 όπου δεν με προβίβασαν στη έκτη τάξη.

Εάν με προβίβαζαν θα μου δίνονταν η ευκαιρία να τελειώσω το γυμνάσιο και να αποφοιτήσω, αλλά δεν το έκαναν αυτό. Απέτυχα στα αρχαία Ελληνικά γιατί δεν ήξερα να κλείσω τα αρχαία ρήματα, απέτυχα στα νέα Ελληνικά γιατί μπερδεύτηκα με τα μέρη του λόγου και όταν τα έγραφα, ξέχασα τις αντωνυμίες, στα Γαλλικά δεν ήξερα ποίο ήταν το «βουαλά» και το «βουασί», στα Λατινικά την έκανα χάλια την «Ρεγκίνα που αγαπούσε τα τριαντάφυλλα», στο συντακτικό ήμουν ασύντακτος και έκανα πολλά ορθογραφικά λάθη. Απέτυχα στην γεωμετρία αλλά πέρασα στα μαθηματικά στην χημεία στην ιστορία στην γεωγραφία και στην θεολογία είχα άριστα αλλά ο θεός δεν με βοήθησε γιατί όλα αυτά δεν έφερναν τον μέσο όρο στο απαιτούμενο, με έλειπαν δύο μονάδες.

Και τώρα ακόμα, μετά από τόσα χρόνια αισθάνομαι πικρία για τους καθηγητές μου, ειδικά για τον γυμνασιάρχη.

Αν ακόμα τώρα ζούσε να δει πως αρχικά έγραψα τις «Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα» στην Αγγλική, πιθανόν να έλεγε ότι το έκανα επειδή δεν μπορούσα να τις γράψω στα Ελληνικά, δεν νομίζω πως θα μπορούσε να πει «Μπράβο Τρύπτσας, ποτέ δεν νόμιζα πως είχες την ικανότητα να μάθεις μια άλλη γλώσσα».

Ας αναπαύονται αιώνια εκεί επάνω που πήγανε όλοι τους και εγώ που είμαι ακόμα εδώ κάτω, δεν χάθηκα. Όταν όμως παω και εγώ εκεί επάνω και τύχη να τους συναντήσω θα τους πω πώς έμαθα και Ρωσικά και την ευκαιρία που εγώ δεν είχα για να μορφωθώ την έδωσα στα παιδιά μου. Και με αυτά ας πάμε τώρα στο ΠΑΝΘΕΟΝ.

Το ΠΑΝΘΕΟΝ και ο Κύριος Δημήτριος Πυλорώφ (Κυρ-Μήτσος)

Τα σημερινά παιδιά έχουν προσιτά την τηλεόραση και τον κινηματογράφο. Στα δικά μας παιδικά χρόνια δεν ήταν το ίδιο. Προπολεμικά δεν είχαμε τηλεόραση και ο κινηματογράφος απαγορευόταν για τους μαθητές. Κάθε φορά που μια κινηματογραφική ταινία θεωρούταν κατάλληλη για ανηλίκους ο γυμνασιάρχης τα κανόνιζε με τον Κύριο Πυλорώφ ο οποίος ήταν ο διευθυντής του κινηματογράφου. Παζαρεύονταν και κανόνιζαν μια τιμή φθηνή τιμή εισιτηρίου την οποία μπορούσαν διαθέσουν οι μαθητές και άφηναν δωρεάν την είσοδο στα άπορα τα παιδιά, σαν και εμένα. Συνήθως, οι δύο απογευματινές ώρες του Σαββάτου αναβάλλονταν και όλοι μας στην γραμμή σε τριπλή παράταξη πηγαίναμε στο ΠΑΝΘΕΟΝ.

Με άρεζε πολύ ο κινηματογράφος, αλλά και όταν ακόμα οι Γερμανοί κατάργησαν όλους τους περιορισμούς και χρησιμοποιούσαν το σινεμά για προπαγάνδα, δεν είχα χρήματα για το εισιτήριο.

Το σινεμά στην κατοχή άρχισε να ξανά-λειτουργεί το φθινόπωρο του 1942.

Μια Κυριακή που χάζενα μπρος στην πόρτα του σινεμά με πλησίασε ο Κύριος Πυλорώφ. Είχε στα χέρια του ένα μάτσο διαφημιστικά φυλλάδια, με τα πρότεινε και με είπε πως αν πάω και τα κάνω διανομή στην κεντρική οδό της αγοράς, θα με αφήσει να δω το έργο δωρεάν. Έβαλε και κάποιο παιδί της εμπιστοσύνης του να με παρακολούθησε για να είναι σίγουρος πως δεν τα πετάξω στα σκουπίδια, και μετά παω να δω το έργο, όπως έκαναν άλλα παιδιά. Αρχισα να το κάνω αυτό τακτικά και όταν απέκτησα την εμπιστοσύνη του, ο Κυρ-Μήτσος εκτός που με άφηνε να δω το έργο, άρχισε να με δίνει και μερικά χρήματα.

Σύντομα άρχισα να πηγαίνω κάθε απόγευμα να κάνω διανομή τα διαφημιστικά φυλλάδια στην αγορά. Άλλες φορές τον έβλεπα να γράφει ρεκλάμες με το πινέλο και όταν τις τελειώνει, έπαιρνα μια μικρή σκάλα και έναν κουβά με αλευρόκολλα και τις κολλούσα στους τείχους τις πολιτείας.

Μια μέρα που δεν ήταν αυτός εκεί, πήρα το πινέλο και έκανα μια ρεκλάμα με το ίδιο περιεχόμενο σαν τις δικές του, η δική μου όμως ήταν μοναδική.

Ήταν η πρώτη ρεκλάμα που ζωγράφισα στην ζωή μου.

Όταν την είδε ο Κυρ-Μήτσος έμμηγε με ανοιχτό στόμα. Μετά από αυτό με έγραφε σε ένα χαρτί τα περιεχόμενα και εγώ ζωγράφιζα με το πινέλο τα γράμματα και ολόγυρα τα αυτοσχέδια διακοσμητικά. Ήμουν 14 χρονών όταν ο Κυρ Μήτσος με προσέλαβε μόνιμα μισθωτό στο προσωπικό του κινηματογράφου ΠΑΝΘΕΟΝ.

Ο Κύριος Δημήτριος Πυλорώφ ήταν άνθρωπος ακεραίου χαρακτήρος, τίμιος, με εντιμότητα που πολύ σπάνια βρίσκεις σε ανθρώπους. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Σεβαστούπολη στην χερσόνησο της Κριμαίας. Ομιλούσε Ρωσικά μαζί με τα Ελληνικά. Η οικογένειά του διατήρησε την Ελληνική εθνότητα όπως και όλοι οι άλλοι Έλληνες τις διασποράς που ζούσαν ολόγυρα στην Μαύρη Θάλασσα.

Μετά από την Κομμουνιστική επανάσταση στην Ρωσία, δεν μπόρεσαν να διασωθούν και εκδιώχτηκαν μαζί με τον υπόλοιπο πληθυσμό που ζούσε για αιώνες γύρο στην Μαύρη Θάλασσα και που διατηρούσε την Ελληνική εθνότητα.

Όλη του η οικογένεια ήλθε στην Ελλάδα στις αρχές του αιώνα, εγκαταστάθηκαν και σταδιοδρομήσανε στα πολιτικά και στις επιχειρήσεις, όπως ο Κυρ Μήτσος.

Στην Βέροια όλοι μας είχαμε κάποιο χαρακτηρισμό, ο Κυρ Μήτσος ήταν «Ο Ρώσος».

Με ευχαριστούσε να άκουω τον Κυρ Μήτσο να μιλά Ρωσικά με συμπατριώτες του.

Η γλώσσα έχει πολύ συγγένεια με τα Σέρβικα που πολλές φορές μπορούσα και καταλάβαινα το νόημα από διάφορες λέξης.

Ο Κύριος Πυλорώφ δεν με κακομεταχειρίστηκε ποτέ, πάντα με μιλούσε σαν να ήμουν ενήλικος. Όταν με προσέλαβε μόνιμα στην δουλειά με έδωσε μισθό που ήταν 4 φορές ποιο πολύ από το ότι έπαιρνε στην σύνταξη η μητέρα μου. Με πλήρωνε κάθε δεκαπενθήμερο, έπαιρνα τα χρήματα και τα έδινα κατ' ευθείαν στην μητέρα μου. Με αυτόν τον τρόπο μπορέσαμε να βγούμε από την φτώχεια και να βάλουμε ψωμί στο τραπέζι.

Έφτιαχνα τώρα όλες τις ρεκλάμες για τα διάφορα έργα που προβάλαμε. Κάθε φορά που έκαμνα περίτεχνες ρεκλάμες ο κυρ Μήτσος με έδινε και κάποιο φιλοδώρημα. Το έβαζα στην άκρη και με αυτά τα χρήματα στο τέλος του 1946 μπόρεσα να αγοράσω ένα ποδήλατο.

Πολύ σύντομα είχα αρχίσει να κάνω και άλλες δουλείες στο σινεμά. Ήμουν ταξιθέτης, πουλούσα εισιτήρια όταν απουσίαζε η ταμίας και όταν το λεωφορείο που ερχόταν από την Θεσσαλονίκη, αργοπορούσε και ο κόσμος κτυπούσε τα πόδια στο πάτωμα, μόνον εγώ τολμούσα να τον καταπραΰνω. Ανέβαινα επάνω στην σκηνή να εξηγήσω και να τους πω πως η προβολή της ταινίας θα αρχίσει αμέσως μόλις την φέρει το λεωφορείο. Πήρα πολλά ΜΠΟΥ>>>ΟΥ από το κοινό με αυτόν τον τρόπο.

Μια μέρα ο χειριστής των τίτλων του διαλόγου ξαφνικά και με δίχως να το πει, παρατήθηκε. Εκείνον τον καιρό οι τίτλοι ήταν σε μια ξεχωριστή ταινία και προβάλλονταν με ξεχωριστό προβολέα. Ο χειριστής έλεγχε την προβολή των τίτλων γυρνώντας την χειρολαβή του προβολέα. Είχε μπροστά του ένα βιβλίο που είχε τον διάλογο του έργου της ταινίας τυπωμένο στα Ελληνικά. Ο χειριστής έλεγχε τους τίτλους διαβάζοντας τον διάλογο και βλέποντας την ταινία.

Είπα στον Κύριο Πυλорώφ «Μη στεναχωριέσαι Κυρ Μήτσο, θα ρίξω εγώ τους τίτλους». Είχα εμπιστοσύνη στον εαυτό μου. Συχνά πήγαινα επάνω στην καμπίνα της προβολής, βοηθούσα και πάντα έβλεπα πως κάνουν την δουλειά τους οι άλλοι. Ο Κυρ Μήτσος είχε αμφιβολίες και προσπαθούσα να τον καθησυχάσω λέγοντας του πως αν μπερδευτώ θα πω τον μηχανικό να με βοηθήσει. Δεν χρειάστηκε όμως να με βοηθήσει κανείς, όλα πήγαν καλά και εκείνη την εβδομάδα είδα 16 φορές το ίδιο έργο, δύο φορές τις καθημερινές, τρεις φορές το Σάββατο και τρεις φορές την Κυριακή.

Ο Κυρ Μήτσος με έδωσε αύξηση και εγώ ήμουν ευχαριστημένος γιατί τώρα μεταξύ άλλων ήμουν και ο χειριστής των τίτλων.

Σε ηλικία 14 ετών έδωσα στην οικογένειά μου μία οικονομική ανεξαρτησία. Κέρδιζα περισσότερο από το τετραπλάσιο από την σύνταξη που έπαιρνε η μητέρα μου αλλά με στοίχιζε πολύ. Εκτός από τα προβλήματα που είχα πηγαίνοντας κάθε μέρα στο σχολείο, έχασα πάρα πολλά από τα παιδικά μου χρόνια δουλεύοντας κάθε μέρα, επτά μέρες την εβδομάδα.

Απλούστατα πήρα φόρα και τα παιδικά μου χρόνια,... τα πήδησα.

Μόνον το καλοκαίρι όταν το ΠΑΝΘΕΟΝ έκλεινε για τρεις μήνες, μπόρεσα το 1946 και το 1947 να λάβω μέρος στις Θερινές Προσκοπικές Κατασκηνώσεις.

Όλα τα χρόνια που δούλεψα για τον Κύριο Πυλорώφ, αυτή ήταν η καθημερινή μου ρουτίνα.

Σηκωνόμουν νωρίς το πρωί να πλυθώ, να ντυθώ, να φάγω κάτι και να φύγω για το σχολείο. Έπρεπε να είμαι εκεί πριν από τις οκτώ για να μην χάσω την πρωινή προσευχή και έχω φασαρίες. Το μεσημέρι, στα πρώτα τα χρόνια, έτρεχα στα συσσίτια, αλλά μετά την κατοχή πήγαινα στο σπίτι μας. Το απόγευμα μετά που τελείωνε το σχολείο πήγαινα για λίγο στο σπίτι και μετά πριν από τις τέσσερις η ώρα, έτρεχα στο ΠΑΝΘΕΟΝ όπου και δούλευα όλο το απόγευμα. Κατά τα μεσάνυχτα γυρνούσα πάλι στο σπίτι και το αυτό επαναλαμβάνονταν για χρόνια.

Κατά το τέλος του Οκτωβρίου το 1944, όταν υποχώρησαν τα Γερμανικά στρατεύματα από την Ελλάδα, ο Κύριος Πυλорώφ έκλεισε το ΠΑΝΘΕΟΝ.

Κατά το τέλος του καλοκαιριού το 1945, όταν ξανάνοιξε το ΠΑΝΘΕΟΝ ο μηχανικός της προβολής είχε πιάσει άλλη δουλειά και δεν ξαναγύρισε. Ανέλαβα την θέση του και σε ηλικία 16 ετών έγινα μηχανικός προβολής κινηματογραφικών ταινιών.

Η ευθύνη μου ήταν τεράστια. Πριν από κάθε προβολή, μόλις παίρναμε την ταινία, έπρεπε να την επιθεωρήσω μέτρο με μέτρο για να είμαστε σίγουρη πως η προβολή θα γίνει δίχως να έχουμε προβλήματα. Εκείνα τα χρόνια η κινηματογραφική ταινία ήταν σαν μπαρούτι και όταν έσπαζε και έμενε μπροστά στην εστίαση του βολταϊκού τόξου του προβολέα, έπιανε φωτιά μέσα σένα δευτερόλεπτο.

Αυτό με συνέβη μόνον μια φορά που έκανα την προβολή μίας παλαιάς ταινίας. Με έσπανε επανειλημμένα, η οθόνη λαμπίριζε, και οι θεατές χτυπούσαν το πάτωμα με τα πόδια τους.

Τελικά η ταινία έσπασε και έπιανε φωτιά. Αντέδρασα αμέσως, με το ένα χέρι τράβηξα και έκοψα την ταινία από τον ρολό της παροχής και ταυτόχρονα με το άλλο έκανα το ίδιο με τον ρολό της συλλογής αφήνοντας την ταινία που έμμιγνε μέσα στον προβολέα να καεί.

Είχαμε μια μικρή στασίαση όταν ο Κύριος Πυλорώφ είπε στους θεατές ότι δεν θα μπορέσουμε να προβάλουμε την ταινία και ότι θα τους επιστρέψουμε τα χρήματά τους.

Δούλεψα στο ΠΑΝΘΕΟΝ μέχρι τον Μάιο του 1947.

Άλλα επεισόδια από εκείνη την εποχή

Με τα πρώτα χρόνια της κατοχής το κίνημα της αντιστάσεως άρχισε να επεκτείνεται και σχεδόν κάθε μέρα γινόταν επιθέσεις εναντίον των δυνάμεων της κατοχής. Τα αντίποινα ήταν σφοδρά. και πολλοί αθώοι άνθρωποι τιμωρήθηκαν και έχασαν την ζωή τους.

Θα σας γράψω μόνον για επεισόδια που είδα και έζησα. Α θέλετε να μάθετε περισσότερα από τα γεγονότα που συνέβηκαν στην Ελλάδα εκείνα τα χρόνια, διαβάστε τα βιβλία που σας συνέστησα προηγουμένως.

Κατά την διάρκεια της κατοχής η χώρα υποβλήθηκε σε πολλές δοκιμασίες. Οι Γερμανοί μαζί με τους συνεργάτες τους καταδίωκαν τους αντάρτες και καταδιώκοντάς τους έκαναν μεγάλες καταστροφές, δείξαν αφάνταστη κτηνωδία και χρησιμοποίησαν

απερίγραφτες τρομοκρατικές τακτικές. Σκότωσαν χιλιάδες αθώους πολίτες και κάψανε εκατοντάδες χωριά.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, το ΚΚΕ, μέσα σε πολύ λίγο χρόνο διείσδυσε στο κίνημα της αντιστάσεως και κατόρθωσε να πάρει τον έλεγχο όλων των ανταρτικών σωμάτων της βόρειου Ελλάδας. Υπό την ηγεσία ενός πυρήνα κομμουνιστών, οπαδών της σκληρής γραμμής, είπαν στους αντάρτες του βορά ότι πολεμούν τρις εχθρούς.

Στην πρώτη κατηγορία ήταν οι Γερμανοί και οι Ιταλοί καταχτητές.

Στην δεύτερη κατηγορία ήταν οι συνεργάτες των καταχτητών, και μετά στο τέλος του πρώτου χρόνου της κατοχής, ήταν και όλες τις ανταρτικές οργανώσεις της δεξιάς που θεωρούνταν πως ήταν τα απομεινάρια της παλαιάς «Μοναρχοφασιστικής» κυβερνητικής κλίκας.

Ήταν και μια τρίτη κατηγορία στην οποία πολλές φορές ξέπεφταν και μερικοί από αυτούς τους ίδιους. Σε αυτήν την κατηγορία ήταν οι «Εχθροί του λαού» και κάθε ένας που διαφωνούσε με πολιτική γραμμή του κόμματος και στην μετάφραση των δογμάτων του Καρλ Μαρξ και του Λένιν, και το γνωστοποιούσε, ανήκε σε αυτήν την κατηγορία.

Οι αντάρτες στις νότιες περιοχές της Ελλάδας δεν ήταν υπό τον έλεγχο του ΚΚΕ. Πρόσφεραν και αυτοί μεγάλη αντίσταση στους κατακτητές αλλά η μεγαλύτερη τους προσπάθεια ήταν να προστατέψουν τον εαυτό τους από τους αντάρτες του βορά.

Γενικά οι Έλληνες είχαν χωριστεί σε περισσότερα από δύο διαφορετικά στρατόπεδα και αλληλοεξοντώνονταν.

Στην μέση από όλα αυτά ήταν οι Εγγλέζοι που με τις αεροπτώσεις των έριχναν εφόδια, πυρομαχικά και όπλα, χωρίς εξαίρεση, σε όλους εκείνους που πολεμούσαν τους Γερμανούς.

Το να ζεις και να μεγαλώνεις μέσα σε τέτοιο περιβάλλον δεν ήταν εύκολο και πολλές φορές ήταν και πολύ επικίνδυνο. Αρχικά ήταν οι δραστηριότητες της αντιστάσεως στις οποίες έκαναν συμμετοχή πολλοί Έλληνες πατριώτες ασχέτως προς τις πολιτικές των πεποιθήσεις.

Άσχετα με την μικρή μου ηλικία συμμετείχα και εγώ ως το τέλος της κατοχής.

Θυμάμαι τον καιρό που μια ηλικιωμένη Κυρία από τον μαχαλά με έδινε ένα-διό φυλλάδια που περιείχαν σε περίληψη τα νέα από το BBC. Τα νέα τα ακούγανε και τα πολυγραφούσαν επάνω στο ταβάνι τη εκκλησίας στον μαχαλά.

Στα χρόνια της κατοχής όλα τα ραδιόφωνα είχαν κατασχεθεί από τους Γερμανούς οι οποίοι ανάγγειλαν ότι θα κάνουν έρευνες και όποιος βρεθεί με ραδιόφωνο στο σπίτι του θα εκτελεσθεί επί τόπου. Η αγγελία έλεγε επίσης πως και αγγελιοφόροι πληροφοριών θα εκτελούνται μετά την ανάκριση. Για αυτόν τον λόγο, σχετικά με το σύστημα της αντίστασης, θεωρητικά ήξερα μόνον δύο πρόσωπα, την ηλικιωμένη κυρία του μαχαλά και τον συνομήλικό μου στην άλλη γειτονία στον οποίο έδινα τα φυλλάδια, στην πραγματικότητα όμως ήξερα πολλά περισσότερα, ήξερα και που ήταν και το ράδιο, και η γραφομηχανή καθώς και ο πολύγραφος. Εν πάση περιπτώσει, είχα οδηγίες να μασήσω τα φυλλάδια εάν βρεθώ σε δύσκολη θέση. Ευτυχώς δεν υπήρξε ανάγκη να το κάνω αυτό. Αργότερα που άρχισα να δουλεύω στο ΠΑΝΘΕΟΝ με απάλλαξαν από αυτήν την υπηρεσία, ίσως γιατί ο Κύριος Πυλорώφ δεν θεωρούνταν άνθρωπος της εμπιστοσύνης και φοβόταν μήπως του πω τίποτε.

Ένα κάτι άλλο που έκανα εκείνον τον καιρό ήταν γραφίτης στους τείχους. Μου δίνανε σε ένα μικρό χαρτί γραμμένο το περιεχόμενο, συνήθως μια μικρή φράση στα Γερμανικά ή στα Ιταλικά. Δεν νομίζω πως το περιεχόμενο του γραφίτη άρεζε τους

Γερμανούς γιατί εκτός από τις απειλές, διατάζανε τον Δήμαρχο να βάφει κάθε μέρα τους τείχους που είχαν γραφίτη.

Το επεισόδιο με το Γερμανικό αεροπλάνο

Το καλοκαίρι του 1942 ένα χτυπημένο Γερμανικό βομβαρδιστικό αεροπλάνο επιστρέφοντας από μια επιδρομή, πιθανόν από την Λιβύη, έκανε αναγκαστική προσγείωση σε ένα υψίπεδο του Βερμίου, 5 με 6 χιλιόμετρα έξω από την Βέροια. Εάν ήταν λίγα μέτρα πιο ψηλά όταν πλησίαζε το υψίπεδο θα κατόρθωνε να προσγειωθεί ασφαλώς αλλά οι τροχοί προσγειώσεως χτύπησαν τον γκρεμνό. Το αεροπλάνο έπεσε, συνετρίβη και έπιασε φωτιά.

Η φωτιά ακόμα δεν είχε σβήσει όταν εμείς, παιδάκια τότε, τρέξαμε εκεί. Η θέα των τριών μελών του πληρώματος που είχαν καεί πέρα από αναγνώριση δεν μας απέτρεψε να πλησιάσουμε και να διαρπάξουμε λάφυρα από τα συντρίμματα. Ένα από τα μεγαλύτερα παιδιά (που η κόρη μου είχε την ευκαιρία να γνωρίσει σε μία από τις επισκέψεις μας στη Ελλάδα) προσπαθούσε να αποτραβήξει ένα πολυβόλο όταν κάποιο ελατήριο έκλεισε με ένα ξηρό κρότο και σχεδόν τον έκοψε το μεσαίο δάχτυλο. Το τραύμα τον έκανε να χάσει την ικανότητα χρήσεως του δακτύλου του γιατί τα κόκαλα θρυμματίστηκαν στην άρθρωση και όταν δέσανε το δάχτυλο έμμηνε ακίνητο. Την άλλη ημέρα οι Γερμανοί βάλανε μια διακήρυξη και φοβέριζαν ότι θα κάνουν έρευνες και θα τιμωρήσουν τους κλέφτες και αυτούς που τους κρύβουν, δεν έκαναν όμως τίποτε.

Εγώ είχα πάρει μόνον μερικά κομμάτια ζελατίνα από ένα σπασμένο παραθυράκι γιατί την είδα που καιγόταν με μια όμορφη μπλε φλόγα, ο Βάσος είχε πάρει μια φιάλη οξυγόνου. Με κάποια βοήθεια ένα βράδυ ρίξαμε στο ποτάμι και τα ξεφορτωθήκαμε.

Και έτσι με αυτόν τον τρόπο έληξε και αυτό το επεισόδιο.

Το μπλοκάρισμα του μαχαλά

Ένας από τους πιο περιβόητους κακούργους που συνεργαζόταν με τους Γερμανούς ήταν ο Συνταγματάρχης Γεώργιος Πούλος. Είχε κατορθώσει να στρατολογήσει πιο λίγο από 300 οπαδούς. Όλοι τους ήταν ντυμένοι με Γερμανικές στρατιωτικές στολές και ήταν εφοδιασμένοι με Γερμανικό οπλισμό. Στις αρχές του 1944 συνενώθηκαν μαζί με μία άλλη παρόμοια βιαία ομάδα που διοικούσε ένας Ελληνόφωνος Γερμανός ονόματι Fritz Schubert. Μαζί τους συνενώθηκε και τους ακολουθούσε ένας Παπάς, ο Πάτερ Παπά-Γρηγόρης (Παπαγρηγορίου).

Υπό την επιτήρηση Γερμανών Αξιωματικών, έκαναν επιδρομές στην ύπαιθρο, τρομοκρατούσαν και σκότωναν αθώους ανθρώπους και πυρπολούσαν τα χωριά τους (Όπως έκαναν την Ερμακιά που θα σας γράψω πως έγινε αργότερα).

Αυτές οι ωμότητες ήταν προμελετημένες και γινόταν σκόπιμα σύμφωνα με την γερμανική πολιτική τακτική η οποία υπαγόρευε την χρησιμοποίηση τρομοκρατίας σε μεγάλη κλίμακα.

Το τι έσωσε την Μακεδονία από περισσότερες φρικαλεότητες και καταστροφές ήταν η υποχώρηση των Γερμανών και το τέλος της κατοχής τον Οκτώβριο του 1944.

Ένα βράδυ στα μέσα του Μαρτίου το 1944 αργά περασμένα τα μεσάνυχτα μπλοκάρανε τον μαχαλά μας. Υποπτεύονταν πως στον μαχαλά μας κρυβόταν μέλη της

αντιστάσεως, περικύκλωσαν την περιοχή, διείσδυσαν στον μαχαλά και ταυτόχρονα σπάσανε όλες τις πόρτες και μπήκαν σε όλα τα οικήματα.

Ο Παπάς με τα μαύρα του ράσα μαζί με τρεις άλλους που ήταν ντυμένοι με Γερμανικές στολές έσπασαν με κλοτσιές την πόρτα του δωματίου μας και όρμισαν μέσα όπου όλοι μας κοιμόμασταν. Ο Παπάς με έπιασε και με τράβηξε βίαια μπροστά του, έβαλε το ένα του χέρι γύρο στον λαιμό μου και με το άλλο κρατώντας το πιστόλι του, ένα Γερμανικό λούγγερ, με διέταξε να ανοίξω όλες τις ντουλάπες μας. Οι σύντροφοί του ψάζανε εξονυχιστικά το υπόλοιπο σπίτι. Όταν τελείωσαν την έρευνα μας βγάλανε έξω στον αυλόγυρο στο κρύο όπου ήταν μαζεμένοι και όλοι οι άλλοι γείτονες. Μας διάταζαν να μη ομιλούμε και να κάνουνε τα μικρά να σταματήσουν να κλαινε.

Ο Παπάς ρωτούσε και τον είπαμε πως η εκκλησία δεν έχει ηλεκτροφωτισμό και ότι δεν είναι κανένας κρυμμένος εκεί μέσα, εκείνος όμως με ξαναέπιασε από το λαιμό με έβαλε μπροστά του σαν ασπίδα και με διέταξε να του ανοίξω την πόρτα της εκκλησίας. Κάποιος με έδωσε μια αναμμένη λαμπάδα, άνοιξα την πόρτα και μαζί με τον Παπά μπήκαμε μέσα στην σκοτεινή εκκλησία. Όταν μπήκαμε μέσα αυτός, ο αντιπρόσωπος του θεού, είχε την αυθάδεια να σταματήσει και με το πιστόλι στο χέρι του έκανε τον σταυρό του. Πίσω από εμάς μπήκαν και άλλοι και έλαβαν θέσεις με τα όπλα τους έτοιμα. Ο Παπάς και εγώ μπροστά του προχωρήσαμε μέσα στο Ιερό. Εκεί σταματήσαμε, τράβηξε το χέρι του από τον λαιμό μου και με διέταξε να σηκώσω την κουρτίνα για να δη κάτω από την Άγια Τράπεζα. Λίγο ποιο πέρα ήταν ένα κιβώτιο που εγώ ήξερα πως είχε μέσα τα οστά ενός ανθρώπου, με διέταξε να το ανοίξω και το άνοιξα. Συνεχίσαμε και τριγυρίσαμε όλη την εκκλησία, εγώ μπροστά και από πίσω μου ο Παπάς έως που έμμηνε ικανοποιημένος ότι δεν κρυβόταν κανένας μέσα στην εκκλησία.

Δεν με ρώτησε, και απέφυγα το μέρος της εκκλησίας όπου ήταν το άνοιγμα που σκαρφάλωνε προς το ταβάνι.

Εκεί επάνω στο ταβάνι κρυμμένα σε μια γωνιά ήταν, ένα ραδιόφωνο, μία γραφομηχανή, ο πολύγραφος και λίγο χαρτί. Εάν ο Παπά-Γρηγόρης τα έβρισκε, αμφιβάλω εάν θα με άφηνε να βρεθώ σήμερα εδώ για να σας γράψω αυτήν την ιστορία. Είχε ήδη στήλη στα ουράνια πολλούς άλλους ανθρώπους που τους θεωρούσε «Κομμουνιστές εχθρούς του Χριστού».

Ήταν τα χαράματα όταν τελικά μας άφησαν και έφυγαν.

Η καταστροφή της Ερμακιάς

Ο Πούλος με την ομάδα του, μαζί με την ομάδα του Schubert, έλαβαν μέρος στις επιδρομές στους πρόποδες των βουνών της δυτικής Μακεδονίας συμμετέχοντας και συνεργαζόμενοι με τις Γερμανικές στρατιωτικές δυνάμεις οι οποίες εκτελούσαν αντί-ανταρτικές επιχειρήσεις.

Το καλοκαίρι του 1944 πολιόρκησαν και εισήλθαν το χωριό Ερμακιά.

Μάζεψαν όλους τους άνδρες, περίπου 120, και τους τουφέκισαν όλους στον αυλόγυρο του σχολείου μπροστά στους συγγενείς τους.

Μεταξύ αυτών ήταν και ο θεός μου ο Βαγγέλης, της μητέρας μου της αδελφής ο άνδρας. Ο υιός του, ο εξάδελφός μου ο Αριστοτέλης που τότε ήταν 15 ετών, όταν είδε να σκοτώνουν τους χωριανούς ολόγυρά του αποφάσισε να τρέξει. Γύρισαν τα όπλα τους εναντίον του και άρχισαν να τον πυροβολούν. Καθώς έτρεχε μια σφαίρα τον χτύπησε

στην κοιλιά, δεξιά πάνω από τον ομφαλό του, πήγε 15 πόντους παράλληλα κάτω από το δέρμα δίχως να αγγίξει τον περιτόναιο και μετά βγήκε έξω από αριστερά. Συνέχισε να τρέχει έως που δεν μπορούσαν πλέον να τον δούνε. Περπάτησε όλη την ημέρα, διέσχισε το Βέρμιο και αργά το βράδυ με μεγάλη προσοχή ήλθε στο σπίτι μας στην Βέροια. Η κατάστασή του είχε αρχίσει να γίνεται κρίσιμη γιατί είχε χάσει πολύ αίμα και η πληγή είχε αρχίσει να δείχνει ερεθισμό.

Όταν μας είπε τα συμβάντα η μητέρα μου ξέσπασε σε λυγμούς. Ο θειος μου ο Βαγγέλης ήταν το τρίτο μέλος της οικογένειάς μας που σκοτώθηκε και δεν ξέραμε εάν πίσω στο χωριό διασώθηκε η θεία μου και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς της.

Με μεγάλη μυστικότητα κάποιος καθάρισε το τραύμα του Αριστοτέλη. Με δίχως αναισθητικό χρησιμοποιώντας κάτι σαν ψηλό μολύβι πέρασε μια αποστειρωμένη γάζα από την μια τρύπα στην άλλη και την έβγαλε όταν άρχισαν να αιμορραγούν οι πληγές, μετά έβαλε ένα γιατρικό που ήταν μια άσπρη σκόνη, έβαλε ένα κομμάτι γάζα επάνω στις τρύπες, το κόλλησε με τσιρότο και φύγαμε άμεσος.

Στις γερμανικές διακηρύξεις μεταξύ άλλων έγραφε πως, όποιος δίνει περίθαλψη σε τραυματισμένο από σφαίρα θα τιμωρείτε με θάνατο.

Ο Αριστοτέλης κάθισε μαζί μας μόνον μία ημέρα να αναρρώσει. Την επόμενη ημέρα έφυγε για να ψάξει να βρει την οικογένειά του. Μόλις άχρησε να νυχτώνει φύγαμε μαζί από το σπίτι μας. Τον οδήγησα με προσοχή έξω από την πόλη για να αποφύγουμε περιπόλους. Περπατήσαμε μαζί στο βουνό για μερικές ώρες και μετά αποχαιρετιστήκαμε. Αυτή ήταν η τελευταία φορά που είδα τον Αριστοτέλη.

Μάθαμε χρόνια αργότερα πως βρήκε στο βουνό την μητέρα του, τα δύο αδέρφια του, τον Κωνσταντίνο και τον Σίμωνα και την αδελφή του την Χαρίκλεια. Δεν είχαν μέρος να πανε γιατί το χωριό το κάψανε. Έζησαν για μήνες στα βουνά περιπλανώμενοι μαζί με τους αντάρτες και όταν άρχισε ο εμφύλιος πόλεμος βρέθηκαν έξω από τα Ελληνικά σύνορα, στην Σερβία.

Ο Αριστοτέλης με την οικογένειά του επέζησαν τον εμφύλιο πόλεμο. Δυστυχώς η τότε Ελληνική κυβέρνηση τους κατηγορήσε ως πολιτικούς φυγάδες και δεν τους επέτρεψε να επιστρέψουν και έτσι όλοι τους έμειναν εκεί. Ο Αριστοτέλης, παιδί που βόσκαγε γίδες στην Ερμακιά, κατόρθωσε να μορφωθεί και να γίνει αρχιτέκτονας. Παντρεύτηκε στο Βελιγράδι και εκεί έκανε οικογένεια. Εκεί σπούδαζε και τα παιδιά του, ένα από τα οποία είναι Δόκτορας στην Ιατρική.

Πολλά χρόνια αργότερα, που ο εμφύλιος είχε τελειώσει και εγώ ήμουν στην Αμερική, βοήθησα οικονομικά την μητέρα μου η οποία μαζί με την γιαγιά μου την Ελένη ταξιδέψανε δύο φορές από την Βέροια στο Βελιγράδι. Όταν μπήκα στην σύνταξη ήθελα να πάω στην Σερβία για να επισκεφτώ τον εξάδελφό μου τον Αριστοτέλη στο Βελιγράδι. Γράφτηκα στο πανεπιστήμιο και για δύο περιόδους παρακολούθησα Ρωσικά για να μπορούσα να διαβάσω επιγραφές κτλ. Έλπιζα να πραγματοποιήσω το ταξίδι, δυστυχώς όμως οι καταστάσεις στα Βαλκάνια δεν με επιτρέψανε να πραγματοποιήσω αυτήν την επιθυμία μου.

Η επίθεση εναντίον του Πούλου

Θυμάμαι την ημέρα που οι Αντάρτες οργάνωσαν και εκτέλεσαν μια επίθεση εναντίον των ανδρών της ομάδος του Πούλου στον αυλόγυρο του έκτου Δημοτικού σχολείου

στην ανατολική πλευρά της πολιτείας. Είχαν κάνει κατάσχεση το σχολείο και κάνανε εκεί καταυλισμό.

(Σε ένα από τα ταξίδια μου στην Ελλάδα έδηξα το σχολείο στον υιό μου τον Βασίλειο)

Η ημερομηνία ήταν, 6 Απριλίου 1944 αργά στις 6 η ώρα το απόγευμα.

Μια ειδική ομάδα αποτελούμενη από περίπου 20 αντάρτες όλοι τους οπλισμένοι με αυτόματα όπλα, διείσδυσαν στην γειτονία. Οι άνδρες του Πούλου ήταν στον αυλόγυρο του σχολείου και έπαιρναν συσσίτιο την ώρα που ξαφνικά τους επιτέθηκαν. Οι αντάρτες σκότωσαν περισσότερο από 100, ο Πούλος όμως, αυτός δυστυχώς την γλίτωσε αλλά σκότωσαν τον Υπαρχηγό του.

Άκουγα την αναταραχή από το ΠΑΝΘΕΟΝ, το κροτάλισμα των πολυβόλων, τα σφυρίγματα που έκαναν οι σφαίρες που ρίγωνα τον ουρανό και τις εκρήξεις από τις χειροβομβίδες.

Κλείσαμε τις πόρτες του κινηματογράφου γιατί όλοι έφυγαν. Ο Κύριος Πυλорώφ παρέμενε στο ΠΑΝΘΕΟΝ, και το βράδυ εκείνο κοιμήθηκε σε έναν καναπέ που είχε στην αποθήκη. Εγώ έφυγα για το σπίτι για να μην ανησυχεί η μητέρα μου. Οι δρόμοι της πολιτείας ήταν έρημοι, όλα τα μαγαζιά κλείσανε και δεν έβλεπες πουθενά άνθρωπο. Έβγαζα λίγο το κεφάλι στις γωνίες του δρόμου και άμα έβλεπα ότι δεν υπήρχε φόβος περπατούσα. Σύντομα έφθασα στο σπίτι και αισθάνθηκα μεγάλη ανακούφιση και εγώ και η μητέρα μου.

Οι άνδρες του Πούλου, αυτοί που διασώθηκαν, μπήκαν μέσα στις πολεμίστρες και πυροβολούσαν το κάθε τι που κινούταν εμπρός τους. Μέχρι το πρωί είχαν σκοτώσει 45 αθώους ανθρώπους που περνούσαν για να παν στα σπίτια τους. Έσυραν όλα τα πτώματα στο νεκροταφείο και τα έριξαν μέσα σε έναν μεγάλο ομαδικό τάφο. Θέλανε να κάψουν την Βέροια αλλά τους σταμάτησε ο Γερμανός διοικητής. Δεν τους επέτρεψε, η γιατί στην Βέροια είχε βάση ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός, η γιατί θα τον είπαν πως όλοι οι Γερμανοί Διοικητές που έλαβαν μέρος και επιτρέψανε ωμότητες θα θεωρηθούν ως εγκληματίες πολέμου και θα δικαστούν όταν τελειώσει ο πόλεμος. Ο Δήμαρχος έκανε έκκληση στον Γερμανό διοικητή και μόνον έτσι σταμάτησαν οι σκοτωμοί.

Μερικές ημέρες αργότερα στο νεκροταφείο ξεθάψανε όλους τους πολίτες που έπεσαν θύματα για να τους αναγνωρίσουν οι συγγενείς και να τους θάψουν με χριστιανική ευπρέπεια.

Πήγα στο νεκροταφείο και το τι είδα ήταν πολύ μακάβριο και δεν θέλω να το περιγράψω.

Μετά το τέλος του πολέμου ο Ελληνομαθής Γερμανός Λοχίας Frank Schubert συνελήφθη και εκδόθηκε στην Ελλάδα όπου αργότερα καταδικάστηκε εις θάνατον και εκτελέστηκε.

Όσον αφορά για τον Πούλο, ακολούθησε την υποχώρηση των Γερμανών μέχρι την Σλοβενία. Εκεί τον συνέλαβαν οι Αμερικανοί τον Απρίλιο του 1945. Μετά το τέλος του πολέμου τον παραδώσαν στις Ελληνικές αρχές. Αργότερα καταδικάστηκε εις θάνατον και εκτελέστηκε.

Το τέλος της κατοχής πλησιάζει.

Στην Ελλάδα τα γεγονότα των τελευταίων μηνών του 1944 δηλοποιούσαν το τέλος της κατοχής και την έναρξη του εμφυλίου πολέμου.

Τα επακόλουθα είναι μερικά από τα γεγονότα εκείνης της εποχής όπως τα έζησα.

Ήταν οι πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου που το τελευταίο Γερμανικό τραίνο μάζεψε τα υπολείμματα των φρουρών από τις νότιες πολιτείες Έδεσσα και Νάουσα. Είχε σταματήσει στην Βέροια για να πάρει το τι είχε απομείνει εκεί και μετά θα συνέχιζε προς τα πρόθυρα της Θεσσαλονίκης για να πάρει την βόρεια σιδηροδρομική γραμμή προς την Σερβία.

Δεν κατόρθωσε όμως να πάει εκεί.

Ήμουν στο αμπέλι μας όταν άκουσα τον διαπεραστικό θόρυβο που έκαμνε η μηχανή ενός πολεμικού αεροπλάνου που πλησίαζε. Πέρασε μια φορά χαμηλά για να προσανατολισθεί έκανε ένα κύκλο και ξαναγύρισε. Πλησιάζοντας προς το αμπέλι μας άρχισε να πυροβολεί. Πυροβολούσε συνέχεια περνώντας από επάνω από το αμπέλι έως που κατάστρεψε την ατμομηχανή του τραίνου. Οι κάλυκες από τα πολυβόλα έπεφταν ολόγυρά μου και γέμισαν τον τόπο, αλλά κανένας δεν έπεσε επάνω μου να με χτυπήσει.

Περίμενα για μερικές ώρες απολιθωμένος και μετά αποφάσισα να φύγω. Έπρεπε να περάσω από τον σιδηροδρομικό σταθμό και ανησυχούσα αλλά πέρασα με δίχως επεισόδιο.

Ήταν μία τρομερή εμπειρία για εμένα να βρεθώ αυτόπτης μάρτυρας και να δω από το αμπέλι μας την καταστροφή του τελευταίου Γερμανικού τραίνου. Αυτή η εμπειρία μαζί με άλλες που είχα αργότερα έχουν ριζωθεί βαθιά στις αναμνήσεις που έχω από τα παιδικά μου χρόνια. Ήταν στιγμές που έλεγα στον εαυτό μου «Τρύφωνα αν ζήσης και γεράσεις και δημιουργήσεις οικογένεια με παιδιά και εγγόνια θα έχεις πολλές ιστορίες να του λες ».

Την άλλη μέρα πρωί- πρωί οι αντάρτες μπήκαν στην Βέροια. Ήταν μεγάλος πανηγυρισμός, οι καμπάνες χτυπούσαν, παντού έβλεπες Ελληνικές σημαίες και όλη η πόλη είχε μια εορταστική ατμόσφαιρα. Το μεσημέρι είπα να πάω να δω τραίνο. Όταν πήγα εκεί βρήκα τον σταθμό ερημωμένο. Η ατμομηχανή ήταν γεμάτη τρύπες αλλά τα βαγόνια ήταν απείραχτα. Δεν υπήρχαν πουθενά Γερμανοί στρατιώτες. Δεν ξέρω που πήγαν, μόνο υποθέτω πως ίσος να παραδόθηκαν στους αντάρτες. Ήμουν ενήμερος με παγίδες για αυτό δεν άγγιξα τίποτε εκείνη την ημέρα.

Περπάτησα μετά μέσα στο αμπέλι μας και μάζεψα μερικούς κάλυκες που ήταν σκορπισμένοι ολόγυρα και τους έφερα στο σπίτι μας όπου η μητέρα μου τους είδε με κατάπληξη και φόβο.

Σε μερικές ημέρες τέλειώσαν τα πανηγύρια. Τώρα ήμασταν.... « Απελευθερωμένοι ».

Τώρα έπρεπε να ξαναρχίσουμε την ζωή μας , αλλά δεν ξέραμε πως να το κάνουμε.

Οι αντάρτες τώρα έλεγχαν την Βέροια. Η πολιτική πτέρυγα που λεγόταν ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) έθεσε εις ενεργεία ένα διοικητικό σύστημα που λεγόταν Λαοκρατία, που στην πραγματικότητα είναι μια άλλη Ελληνική λέξη που σημαίνει Δημοκρατία.

Την επιτήρηση αυτού του Κυβερνητικού συστήματος την ανέλαβε ο ΕΛΑΣ (Εθνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός). Η επιτήρηση ήταν.... δραστική. Ήταν πολύ λίγη ακαταστασία και λεηλασία επειδή υπήρχε σημαντικός φόβος από τους αντάρτες.

Παντού στην υπόλοιπη χώρα δεν ήταν δύσκολο να δεις την κυριαρχία του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ.

Σχεδόν όλη η Ελλάδα ήταν υπό τον έλεγχο του ΕΑΜ, εκτός από ένα μικρό κομμάτι στην Ήπειρο που κρατιόταν από τον ΕΔΕΣ (Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος).

Τα προοίμια του εμφυλίου πολέμου

Τα επακόλουθα είναι μία συνοπτική περιγραφή από μερικά από τα γεγονότα που συνέβησαν και που τελικά μας οδήγησαν στον εμφύλιο πόλεμο. Συνέλεξα αυτές τις πληροφορίες από τους, περισσότερο από, 20 τόμους από βιβλία που έχω και από τα διάφορα βιβλία που δανείστηκα από διάφορες βιβλιοθήκες.

Νωρίς την άνοιξη του 1944 οι Βρετανοί είχαν οργανώσει μια σύσκεψη στην Βηρυτό του Λιβάνου. Στην διάσκεψη έλαβαν μέρος, η εν εξορία Ελληνική κυβέρνηση καθώς και όλες οι ανταρτικές οργανώσεις από την Ελλάδα. Μετά από πολλές διαπραγματεύσεις που κράτησαν για μέρες, το ΕΑΜ δέχτηκε να λάβει συμμετοχή στην νέα Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας. Στο ΕΑΜ προσφέρθηκαν 6 υπουργεία και 6 μέλη του ΕΑΜ διορίστηκαν και ορκίστηκαν ως υπουργοί.

Όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα συμφώνησαν να τεθούν υπό τις διαταγές της Ελληνικής Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας η οποία εν συνεχεία της έθεσε υπό την ηγεσία του Βρετανού στρατηγού Ρον Σκόμπη. (Ronald Scobie)

Όταν τα Βρετανικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στην Πάτρα, στις 5 Οκτωβρίου 1944, σχεδόν όλη η Ελλάδα ήταν υπό τον έλεγχο του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ, εκτός από ένα μικρό κομμάτι στην Ήπειρο. Αυτό είχε γίνει επειδή, μόλις οι Γερμανοί υποχωρούσαν και εγκατέλειπαν τις πολιτείες οι μονάδες του ΕΛΑΣ από την ύπαιθρο τις καταλάμβαναν πριν να αφιχθούν οι Βρετανοί.

Τον καιρό εκείνο δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ επιθυμούσε να πάρει την εξουσία με την βία. Αντιθέτως, οι ηγέτες των ανταρτών καλωσόριζαν τους Βρετανούς Αξιωματικούς και τους τριγύριζαν ολόγυρα σαν να ήταν τουρίστες

Όμως η ανώτερη Βρετανική πολιτική τακτική δημιουργούσε υπόνοιες.

Είχαν σκοπό οι σύμμαχοι να τιμωρήσουν τους συνεργάτες των Γερμανών που οποίους είχαν τώρα υπό κράτηση; Είχαν την πρόθεση να ξαναεπιβάλλουν τον Βασιλιά στον Ελληνικό λαό; Ήταν και πολλές άλλες τέτοιες ερωτήσεις και οι σκοποί της Βρετανικής πολιτικής τακτικής δεν είχαν σαφήνεια και αυτό έκαμνε τους ηγέτες του ΕΑΜ να υποψιάζονται προς το χειρότερο.

Το τι χειρότερευσε περισσότερο τις σχέσεις ήταν η έλλειψη συμπάθειας και κατανόησης. Οι πρόσφατα αφιχθέντες Βρετανοί διπλωμάτες ήταν ψευδοαριστοκράτες και οι ανώτεροι στρατιωτικοί αξιωματούχοι όσο και οι απλοί στρατιώτες με τις αυτοκρατορικές νοοτροπίες τους έδειχναν περιφρόνηση και είχαν πολύ άσχημη γνώμη για τους αντάρτες του ΕΛΑΣ, ειδικά για αυτούς που ήταν βρόμικοι, αζύριστοι και φλύαροι. Αυτή η ψηλομύτηκη στάσης απέναντι των ανταρτών εκφράζονταν ανοιχτά στους άνδρες του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ.

Δυστυχώς, επάνω από όλα αυτά, «Ο Στρατηγός Ronald Scobie ήταν ένας άκαμπος, τραχύς, και επιφυλακτικός στρατιωτικός δίχως την φυσική λεπτή διάκριση για τις ευαισθησίες της πολιτικής. Δεν ήταν ένας τύπος με την προσωπικότητα να αναγνώριση και να εξουδετερώνει τις έντονες υποψίες των αξιωματούχων του ΕΛΑΣ με τους οποίους συνεργάζονταν ».

(Τα προηγούμενα σε «.....» είναι μία περιγραφή του Ronald Scobie από το βιβλίο του M. Mazawer, Inside Hitler's Greece.)

Στις 2 Δεκεμβρίου 1944 διεκόπησαν οι διαπραγματεύσεις σχετικά τους όρους τους οποίους ο ΕΛΑΣ θα αποπλιζόταν και ο νέος προσωρινός στρατός θα δημιουργούταν και με αυτό, οι Υπουργοί του ΕΑΜ παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας.

Την επόμενη ημέρα στην πλατεία Συντάγματος συγκεντρώθηκαν χιλιάδες άοπλοι πολίτες για να κάνουν διαδήλωση προς υποστήριξη του ΕΑΜ. Για λόγους που μέχρι και σήμερα μένουν ανεξήγητοι, η Αστυνομία άνοιξε πυρ εναντίον των.

Σκότωσαν 20 διαδηλωτές και τραυμάτισαν 140.

Οι λόγοι μπορεί να ήταν απλούστατα ότι, οι Αστυνομικοί τρομοκρατήθηκαν βλέποντας τις χιλιάδες διαδηλωτές να προχωρούν εναντίον των η, όπως μερικοί λένε, η πράξης ήταν προμελετημένη και εσκεμμένη πρόκλησης που, αν είναι αλήθεια, εκπλήρωσε τον σκοπό της.

Οι οπαδοί του ΕΑΜ έχοντας υπ'όψιν την κτηνωδία των Ελληνικών Ταγμάτων Ασφαλείας, συμπεριλαμβανόμενη και η Αστυνομία, η οποία κατά την διάρκεια της κατοχής, συνεργάστηκε με τους Γερμανούς, αντέδρασε αστραπιαία μπλοκάροντας και επιθέτοντας τους Αστυνομικούς Σταθμούς σε όλη την Αθήνα.

Τα γεγονότα αιφνιδίασαν την ηγεσία του ΕΑΜ. Μια ολοκληρωτική επίθεση για την κατάληψη της Αθήνας θα απαιτούσε συμπλοκές με τις Βρετανικές δυνάμεις και αυτό ήταν η τελευταία σκέψη στον νου τους και για αυτόν τον λόγο στην αρχή οι μάχες ήταν σποραδικές και ανοργάνωτες. Εκτός αυτού, οι οπλίτες του ΕΛΑΣ διστάζανε να πυροβολήσουν Βρετανούς στρατιώτες τους για τους οποίους δεν είχαν εχθρικά αισθήματα.

Για τους ηγέτες του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ, οι εχθροπραξίες δεν γινόταν εναντίον των Βρετανών, αλλά απευθυνόταν εναντίον των μελών των Ταγμάτων Ασφαλείας που συνεργάστηκαν με τους κατακτητές, και όπως πίστευε το ΕΑΜ, τώρα υπό την προστασία των Βρετανών ξαναδυναμώσανε και τους προκαλούσαν.

Προς ένδειξη διαμαρτυρίας η ηγεσία του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ κήρυξε μια γενική απεργία. Η αντίδραση του Βρετανικού Υπουργείου Εξωτερικών δεν ήταν καθόλου διπλωματική.

Ο Τσόρτσιλ απεκάλεσε τους αρχηγούς του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ «Συμμορίτες» και «Ληστές» αλλά απέτυχε να δώσει εξήγηση, πως τέτοιοι χαρακτήρες είχαν την υποστήριξη από τον λαό των Αθηνών και του Πειραιά στην γενική απεργία.

Διέταξε τον Στρατηγό Ronald Scobie να καταστρέψει και να εξουδετερώσει όλες τις ομάδες του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ. Τον εξουσιοδότησε συλλαβή και να κλείσει σε στρατόπεδα περιορισμού όσους νόμιζε πως ήταν απαραίτητο και να δώσει διαταγές και κανονισμούς όπως το θεωρούσε απαραίτητο για να έχει πλήρη έλεγχο όλων των δρόμων.

Ο Στρατηγός Ronald Scobie κατά λάθος προέβλεψε ότι οι Βρετανικές δυνάμεις του θα είναι εις θέση να ελέγχουν τους δρόμους μέσα σε δυο-τρεις ημέρες. Πολύ γρήγορα βγήκε από την πλάνη. Όταν οι ελεύθεροι σκοπευτές του ΕΛΑΣ καθηλώσανε τους Βρετανούς, διέταξε την Βρετανική Βασιλική Αεροπορία (RAF) να επιτεθεί.

Ο τρομοκρατημένος άμαχος πληθυσμός, στις περιοχές που ήταν υπό τον έλεγχο του ΕΑΜ και που είχε υποστεί τις επιθέσεις της RAF, εξέφραζε μεγάλη έχθρα και μίσος εναντίον των Βρετανών. Τραυματισμένα γυναικόπαιδα που μεταφέρονταν στους σταθμούς των πρώτων βοηθειών μετά από τους ανηλεείς βομβαρδισμούς που έκαναν τα Βρετανικά αεροπλάνα στις γειτονίες τους στην Αθήνα λέγανε με απελπισία, «Αγαπούσαμε τους Εγγλέζους αλλά τώρα ξέρουμε πώς οι Γερμανοί ήταν Κύριοι».

Οι Γερμανοί μπορεί να κάνανε αφάνταστες κτηνωδίες αλλά ποτέ δεν βομβάρδισαν την Αθήνα που μαζί με την Ρώμη τις θεωρούσαν «Ανοιχτές Πολιτείες».

Τα γεγονότα που επακολούθησαν πήραν μια τραγική κατεύθυνση και πιστεύω πως στην πραγματικότητα ο Ελληνικός Εμφύλιος Πόλεμος άρχισε με τα γεγονότα του Δεκεμβρίου η τα «Δεκεμβριανά» πως τα λένε οι περισσότεροι Έλληνες.

Μετά από πολυήμερες οδομαχίες οι Βρετανοί υποχώρησαν και περιορίστηκαν σε μια μικρή περιοχή στο κέντρο της πόλεως.

Στις 11 Δεκεμβρίου ο Βρετανός Στρατάρχης Alexander ανέλαβε την αρχηγία και άμεσος διέταξε να σταλούν επείγοντως ενισχύσεις από την Ιταλία. Αμερικανικά στρατιωτικά μεταγωγικά, περισσότερα από 100, μεταφέραν ταχέως δύο Βρετανικές Μεραρχίες, μια Ταξιαρχία από την πέμπτη Ινδική Μεραρχία, καθώς και διάφορα άλλα Τάγματα.

Ήταν σαν να έστειλαν έναν Ελέφαντα να καταπατήσει έναν ποντικό, αλλά ο ποντικός ξέφυγε. Την νύχτα στις 5 Ιανουαρίου ο ΕΛΑΣ υποχώρησε και αποτραβήχτηκε από την πολιτεία.

Μία εβδομάδα αργότερα έγινε και υπογράφηκε μια συμφωνία ανακωχής.

Οι Βρετανοί υπέγραψαν την συμφωνία ανακωχής για καθαρά πολιτικούς λόγους.

Όταν τα γεγονότα των Αθηνών βγήκαν στην δημοσιότητα, ειδικώς στην Αμερική, η κοινή γνώμη ήταν τόσο ισχυρά εναντίον της συμπεριφοράς των στην Ελλάδα που ακόμα και ο Τσόρτσιλ έμμηνε κατάπληκτος όταν είδε πόσο άσχημα σχολιάστηκε από τον Αμερικανικό τύπο.

Τελικά, ένα μήνα αργότερα, στις 12 Φεβρουαρίου 1945, η μάχη των Αθηνών επίσημα τελείωσε με την υπογραφή της συμφωνίας της Βάρκιζας.

Οι όροι της συμφωνίας της Βάρκιζας προβλέπανε ότι.

- Α) Ο ΕΛΑΣ θα παρέδιδε τον οπλισμό του μέσα σε δύο εβδομάδες.
- Β) Το Κομμουνιστικό Κόμμα και το ΕΑΜ θα νομιμοποιηθούν και αναγνωρισθούν ως νόμιμο πολιτικό κόμμα, αλλά το οποίο δεν θα έχει συμμετοχή στην κυβέρνηση.
- Γ) Νέες εκλογές και ένα δημοψήφισμα θα λάβουν μέρος μέσα σε ένα χρόνο.
- Δ) Νομικές διώξεις θα περιορίζονται μόνον σε εκείνους που παραβίασαν τον ποινικό κώδικα και θα εξαιρεθούν όλοι οι πολιτικοί κατάδικοι.
- Ε) Να αρχίσει αμέσως η απομάκρυνση από τις δημόσιες υπηρεσίες όλων αυτών που ανήκαν στα Τάγματα Ασφαλείας και στην χωροφυλακή .

Βασιζόμενοι στην βαρύτητα των ηθικών αρχών που συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, της Μεγάλης Βρετανίας και της Σοβιετικής Ενώσεως οι ηγέτες του ΕΑΜ κάνανε μία μεγάλη υποχωρήσει όταν αποδέχθηκε αυτούς τους όρους.

Οι Δεξιοί και οι Βασιλόφρονες, στους οποίους ποτέ δεν άρεσε η συμφωνία της Βάρκιζας, με τα γεγονότα του Δεκεμβρίου βγήκαν από την ανικανότητα και πήραν μεγάλη δύναμη με την βοήθεια της Βρετανικής στρατιωτικής επεμβάσεως και του Βρετανικού οπλισμού.

Η Έναρξη Του Εμφυλίου Πολέμου

Κατά την διάρκεια του 1945 και 1946 μια σειρά από δεξιόπλευρες κυβερνήσεις κακοδιοίκησαν την χώρα. Μια ποικιλία από οπαδούς της δεξιάς, Βασιλόφρονες και συνεργάτες της κατοχής εισχώρησαν τις δημόσιες υπηρεσίες και πήραν τον έλεγχο. Ο στρατός η πολιτοφυλακή και η Αστυνομία έγιναν όργανα των Βασιλοφρόνων παρά τις προβλέψεις της συμφωνίας της Βάρκιζας. Το μοναδικό τους πρόγραμμα ήταν να επεκτείνουν την δύναμη τους και να ξαναφέρουν τον Βασιλιά.

Μια αχαλίνωτη τρομοκρατική εκστρατεία ακύρωσε την συμφωνία της Βάρκιζας. Αρχίζοντας τον Ιούνιο του 1945 οπλισμένες Βασιλικές συμμορίες τρομοκρατούσαν την χώρα. Πρώην μέλη του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υποβάλλονταν σε ξυλοδαρμούς, συλλαμβάνονταν με ψεύτικες και φτιαχτές κατηγορίες και δημόσιοι υπάλληλοι απολύονταν για «Αντιπατριωτικές» δραστηριότητες.

Η εντατική τρομοκρατία επιτάχυνε την διαμάχη. Η πρώτη αλληλοσύγκρουση έλαβε μέρος στις 30 του Μαρτίου το 1946 στο Λιτόχωρο όπου πρώην μαχητές του ΕΛΑΣ που ξαναγύρισαν στα βουνά, επιτέθηκαν τον σταθμό της χωροφυλακής του χωριού.

Στα μέσα Απριλίου το 1946 ο επικεφαλής του ΕΑΜ Νίκος Ζαχαριάδης, διακήρυξε την έναρξη του εμφυλίου πολέμου. Σε μία ομιλία που έβγαλε στην Θεσσαλονίκη είπε ότι «Εάν αυτή η τρομοκρατία, που επιβάλλει η κυβέρνηση, συνεχισθεί, τότε το ότι έγινε στο Λιτόχωρο θα επαναληφθεί σε όλη την Ελλάδα».

Συντέλεσαν και άλλα γεγονότα, όπως ήταν η επιστροφή του Βασιλιά, που αύξησαν την ένταση του πόλεμου, ο οποίος τελικά κατάστρεψε την χώρα. Ο αλληλοεξοντωτικός αγώνας ο οποίος άρχισε τον Δεκέμβριο του 1944 και έληξε τον Αύγουστο του 1949, είναι από τότε μέχρι τώρα το θέμα συζητήσεων με αντίθετες ιδέες και διαφορετικές απόψεις που διαρκούν ακόμα και σήμερα.

Εδώ θα σταματήσω και σας συνιστώ να ερευνήσετε στα βιβλία της ιστορίας εάν θέλετε να μάθετε περισσότερα για τον εμφύλιο πόλεμο. Να είστε αμερόληπτοι, προσπαθήστε να διαβάστε διάφορα βιβλία με διάφορες απόψεις για να καλύψετε όλο το όλον φάσμα. Μη βιαστείτε να καταλήξετε σε συμπέρασμα γιατί μέχρι σήμερα κανένας δεν μπόρεσε να καταλήξει με ένα που να είναι λογικό.

Η ζωή στην Βέροια στην διάρκεια των γεγονότων του Δεκεμβρίου

Η ζωή στην Βέροια ακινητοποιήθηκε δεν υπήρχε νόμισμα με αξία και όλες οι δοσοληψίες γινόταν με ανταλλαγές.

Για μερικούς μήνες, κατά την διάρκεια των γεγονότων του Δεκεμβρίου και μέχρι τα μέσα του Ιανουαρίου, η Βέροια καθώς και οι ποιο πολλές πολιτείες στην Μακεδονία ήταν υπό τον έλεγχο του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ.

Τα καθημερινά νέα ακουγόταν από τα ραδιόφωνα που ήταν κρυμμένα για χρόνια και που τώρα βγήκαν στην επιφάνεια. Οι προμήθειες των τροφίμων ελαττώθηκαν και τελικά διεκόπησαν γιατί η Βρετανική στρατηγική, με δικαιολογία τα γεγονότα του Δεκεμβρίου, χρησιμοποίησε την διανομή των τροφίμων σαν έναν ακόμα πολεμικό ελιγμό. Στην Αμερική η εφημερίδες (Washington Post Feb. 24, 1945) έγραψαν για την κατάσταση λέγοντας ότι πως, οι Άγγλο-Αμερικανικές οργανώσεις περιθάλψεως διέκοψαν τις αποστολές των τροφίμων σε όλες τις περιοχές που ελέγχονταν από τον ΕΛΑΣ, με δικαιολογία πως, το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ δεν θα έκανε δίκαια διανομή στα τρόφιμα.

Μόνον μετά την συμφωνία της Βάρκιζας και μόνον μετά την αλλαγή του καθεστώτος, όταν η νέα Ελληνική Κυβέρνηση που εγκατέστησαν οι Άγγλοι ανέλαβε τα καθήκοντα της, μόνον τότε η UNRRA επανέφερε τις αποστολές περιθάλψεως και με αυτό άρχισαν πάλι να έρχονται τρόφιμα στη Βέροια.

Η πολιτική αλλαγή από την ακραία αριστερά εις την ακραία δεξιά δημιούργησε μια κατάσταση αβεβαιότητας και φόβου σε όλους τους κατοίκους. Σιγά-σιγά η πόλη άρχισε πάλι να κινείται, τα σχολεία ξαναρχίσανε με ελαττωμένες δραστηριότητες και στην αγορά άρχισε πάλι να κινείται ο κόσμος. Δεν υπήρχαν κινηματογραφικές ταινίες γι' αυτό ο Κύριος Πυλорόφ προσωρινά έκλεισε το ΠΑΝΘΕΟΝ.

Θυμάμαι μερικά από τα γεγονότα εκείνης της εποχής και μετά από τόσα χρόνια ακόμα λέγω, ήμουν τυχερός που ευτυχώς δεν κατάληξαν σε συμφορά.

Όταν υποχώρησαν Οι Γερμανοί πολλοί από τους κατοίκους άρχισαν να ανακτούν τα αντικείμενα που είχαν κρύψει κατά την διάρκεια της κατοχής.

Ο Κυρ-Μανόλης, ο πατέρας του φίλου μου του Βασίλη, είχε κρύψει κάπου μέσα σε έναν τοίχο του σπιτιού ένα περίστροφο που είχε κειμήλιο. Στο διάστημα της κατοχής ο Κυρ-Μανόλης σκοτώθηκε. Ο Βάσος ήξερε το μέρος που ήταν κρυμμένο το περίστροφο και μόλις φύγανε οι Γερμανοί το βγάλαμε από τον τοίχο. Ο κύλινδρος, γεμάτος με πέντε φυσίγγια, είχε σκουριάσει όπως και το υπόλοιπο όπλο.

Πήραμε το περίστροφο επάνω στο δωμάτιο για να καθαρίσουμε την σκουριά. Μπορέσαμε και βγάλαμε έξω από τον κύλινδρο τέσσερα φυσίγγια το πέμπτο όμως δεν έβγαине. Ο Βάσος γύριζε τον κύλινδρο στις τέσσαρες αδειανές θέσεις και μετά πίεζε την σκανδάλη τέσσαρες φορές, κλικ, κλικ, κλικ, κλικ και επαναλάμβανε το ίδιο πολλές φορές. Ήθελα και εγώ να κάνω το ίδιο και γι' αυτό μόλις γύρισε τον κύλινδρο του είπα να μου δώσει το περίστροφο για να δοκιμάσω και εγώ και το άρπαξα από τα χέρια του. Με την κάννη προς την κατεύθυνσή του πίεξα την σκανδάλη κλικ, κλικ, κλικ όπως προηγουμένως έκανε και αυτός. Ο Βάσος βλέποντας τον κύλινδρο είδε πως η επόμενη θέση δεν ήταν κενή και άρχισε να φωνάζει, ...Μη...Μη...Μη εκτείνοντας τα χέρια εναντίον μου. Εγώ νομίζοντας πως θέλει να πάρει το περίστροφο από τα χέρια μου γύρισα απότομα προς το παράθυρο και πίεσα την σκανδάλη για να κάνω και το τέταρτο κλικ πριν του επιστρέψω το όπλο. Όμως αντί να κάνω κλικ, έκανα ένα μεγάλο MBAAAM που μας βούιξε τα αυτιά.

Μηνάμε και οι δύο μας με το στόμα ανοικτό κοιτάζοντας ο ένας τον άλλο.

Η σφαίρα πέρασε από το ανοικτό παράθυρο δίχως να κάνει ζημιά. Αργότερα που η μητέρα του Βάσου γύρισε στο σπίτι δεν βγάλαμε τσιμουδιά, αλλά αυτή μυρίστηκε πως έγινε κάτι το στραβό. Μετά από αυτό δεν χρειάστηκε προσπάθεια για να βγάλουμε τον κάλυκα γιατί μετά την εκπυρσοκρότηση βγήκε μόνος του.

Το επεισόδιο αυτό δεν μας δεν μας σταμάτησε από άλλα μπλεξίματα.

Στον σιδηροδρομικό σταθμό τα βαγόνια από το τελευταίο τραίνο ήταν ακόμα εκεί. Ήταν σπρωγμένα σε μια άκρη και τα είχαν ανοίξει οι αντάρτες. Όλα ήταν γεμάτα με πυρομαχικά του πυροβολικού. Τις περισσότερες φορές δεν τα φύλαγε κανείς και η περιέργεια τραβούσε τα παιδάκια σαν μαγνήτης. Βγάλαμε τις οβίδες από του κάλυκες και παίζαμε με το μπαρούτι που ήταν σας τρύπιο μακαρόνι 30 πόντους μακρύ. Το κρατούσαμε όρθια, το ανάβαμε από κάτω και αυτό εκσφενδονίζονταν ψηλά σαν ρουκέτα.

Μπορεί τώρα αυτό να μας φαίνεται σαν μεγάλη βλακεία, αλλά τότε που ήμασταν μικρά παιδάκια ήταν πολύ διασκεδαστικό. Παρ' όλα αυτά διασωθήκαμε, ασχέτως και αν

ακούσια προσπαθήσαμε, δεν κατορθώσαμε ν' ανατινάξουμε τον εαυτό μας στην αιωνιότητα.

Εκτός απ' αυτά κάναμε και άλλες βλακείες. Σπρώχναμε το τελευταίο βαγόνι προς τα επάνω και μετά σκαρφαλώναμε καβάλα στον κατήφορο έως που κάναμε σύγκρουση με τα άλλα βαγόνια. Το κάναμε αυτό πολλές φορές έως που το βαγόνι που ήταν στην αρχή του τραίνου άρχισε να κινείται μόνο του. Μερικά μεγαλύτερα παιδιά προσπάθησαν αλλά ήταν αδύνατον να το σταματήσουν το άφησαν και πήδηξαν προτού να πάρει φόρα. Όπως μάθαμε μήνες αργότερα κύλησε περίπου 25 χιλιόμετρα και έπεσε στο ποτάμι από την ανατιναγμένη γέφυρα.

Οι Εγγλέζοι έρχονται στην Βέροια

Με τον ερχομό του καλοκαιριού το 1945, η Βέροια είχε γίνει η βάση για τα τεσσάρα Βρετανό-Ινδικά τάγματα και μερικές άλλες Βρετανικές μονάδες.

Η πολιτική κατάσταση στην χώρα είχε χειροτερεύσει. Η υπογραφή της συμφωνίας της Βάρκιζας εξασθένησε την θέση της δημοκρατικής κυβερνήσεως που ήταν υπό την ηγεσία του πρώην Στρατηγού που λεγόταν Πλαστήρας. Ο Στρατηγός έβλεπε πως βρέθηκε ο αρχηγός ενός κράτους του οποίου η διοίκηση του Στρατού, της Εθνοφρουράς και της Αστυνομίας ήταν υπό τον έλεγχο της άκρας δεξιάς και από τους Βασιλόφρονες οι οποίοι απλούστατα αγνοούσαν τις διαταγές του.

Έναν μήνα αργότερα, στις 7 Απριλίου, 1945, απότομα και με χωρίς πολλές διατύπωσης τον εκδίωξαν από την εξουσία. Λενε πως οι Άγγλοι ήταν οι υποκινητές αυτής της πράξεως.

Η νέα κυβέρνηση ήταν όπως ακριβώς την παράγγελλαν οι Βρετανοί. Υποστηριζόμενη από αυτούς, πήρε την κυριότητα όλων των στρατιωτικών εγκαταστάσεων. Στην Βέροια πολύ σύντομα οι στρατώνες και η πολιτεία γέμισαν με οπλισμένους εθνοφρουρούς αμφιβόλου φύσεως οι οποίοι κατέβαλαν υπερβολική πολιτική τρομοκρατία σε όλη την περιοχή.

Τέτοιο ήταν το περιβάλλον όταν ξανάνοιξαν τα σχολεία και όταν ο Κύριος Πυλорόφ ξανάνοιξε το ΠΑΝΘΕΟΝ.

Παίζαμε ταινίες που είχαν οι Άγγλοι για δική τους ψυχαγωγία. Αργότερα οι Ινδοί έφεραν συγκροτήματα από Ινδούς ηθοποιούς οι οποίοι έδιναν παραστάσεις στην σκηνή του Πανθέου.

Σύντομα και άλλες ταινίες έγιναν διαθέσιμες και μ' αυτά το Πάνθεον άρχισε να λειτουργεί κανονικά. Εγώ τώρα ήμουν ο μηχανικός της προβολής του κινηματογράφου.

Κατόρθωσα να περάσω τις εξετάσεις και προβιβαστώ στην πέμπτη τάξη του Γυμνασίου. Επειδή τα μαθήματα είχαν διακοπή πολλές φορές, πολλοί από τους συμμαθητές μου που είχαν τον χρόνο και τα χρήματα, πήγαιναν στα φροντιστήρια τα οποία λειτουργούσαν τα βράδια και στα οποία συνήθως δίδασκαν πολλοί από τους καθηγητές του Γυμνασίου.

Εγώ δεν είχα τα χρήματα ούτε και τον χρόνο για τέτοια πράγματα. Με την δουλειά μου είχα γίνει ο κύριος συντηρητής της οικογενείας μας γιατί η σύνταξη της μητέρας μου δεν μας έφθανε για να αντιμετωπίσουμε τις οικογενειακές μας ανάγκες.

Κάθε ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα σπάνια πήγαινα στο σπίτι πριν από τα μεσάνυχτα. Το πρωί την άλλη ημέρα πήγαινα στο σχολείο τέσσαρες ώρες το πρωί και

δύο το απόγευμα, καθόμουν λιγάκι στο σπίτι και ήμουν πάλι στη δουλειά λίγο μετά από τις τέσσαρες το απόγευμα και το ίδιο επαναλαμβάνονταν ημέρα με την ημέρα.

Αυτό κράτησε έως τον Απρίλιο του 1946. Στο διάστημα αυτό οι εχθροπραξίες του εμφυλίου πολέμου άρχισαν να αυξάνονται.

Τον Απρίλιο του 1946 σε μία από τις πολλές επιδρομές που έκαναν οι αντάρτες στην Βέροια, ανατίναξαν το εργοστάσιο του ηλεκτροφωτισμού. Τους δύο επόμενους μήνες η πόλη ήταν βυθισμένη στο σκοτάδι.

Προσωρινά, έβγαλαν μια πετρελαιοκίνητη ηλεκτρογεννήτρια από ένα πλοίο του Βρετανικού Ναυτικού που ήταν αγκυροβολημένο στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης και την εγκατέστησαν στην Βέροια. Αυτή η προσωρινή διευθέτηση προμήθευσε την Βέροια με μια περιορισμένη ηλεκτρική ενέργεια που δόθηκε μόνον σε αυτούς που είχαν μετρητές μπορούσαν να την πληρώσουν.

Η παροχή στο σπίτι μας κόπηκε γιατί είχαμε ενιαία πληρωμή και δεν είχαμε μετρητή.

Συνέδεσα λαθραία μια μικρή 25 βατ λάμπα στην γραμμή που εφοδίαζε ένα μεγάλο αρχοντικό πίσω από τον Μαχαλά. Δεν ξέρω ποιος μας κατάδωσε και το ανακάλυψαν. Ο διευθυντής της ηλεκτρικής εταιρίας αρνιόνταν να υποβάλει μήνυση μα ο ιδιοκτήτης του αρχοντικού επέμενε.

Σε κάποιο σημείο στην φασαρία ο διευθυντής γύρισε και του είπε, «Εμείς κάναμε την δουλειά μας, κάνε εσύ μήνυση αν θέλεις και αν τολμάς » και με αυτό έκανε την αποσύνδεση πήρε το προσωπικό του και έφυγαν. Ο ιδιοκτήτης του αρχοντικού συνέχιζε να με βρίζει και να με φοβερίζει. «Θα σε βάλω στην φυλακή, μπάσταρδο» με είπε. Γύρισα το κεφάλι μου ήρεμα και του είπα με σιγανή φωνή, « Βάλεμε στην φυλακή, αλλά μην ξεχνάς πως κάποτε θα βγω και θα σε στείλω να βρεις τον πατέρα σου να τον ρωτήσεις εάν πραγματικά είσαι ο γιος του». Αυτός δεν περίμενε τέτοια προκλητική απάντηση και δίχως να πει άλλη μια κουβέντα, γύρισε και απομακρύνθηκε.

Τα πράγματα στο Πάνθεον δεν πήγαιναν καλά. Η τάση του ηλεκτρισμού που παρέχονταν από την πετρέλαιο-γεννήτρια κρατιόταν σκόπιμα σε πολύ χαμηλή στάθμη για να μην επιτρέπει την λειτουργία των ηλεκτρικών μοτέρ της βιομηχανίας.

Ο Κύριος Πηλορόφ ζήτησε την βοήθεια του Κυρίου Δεληφώτη ο οποίος ήταν μηχανικός ηλεκτρολόγος και είχε ένα εργαστήριο επισκευής ραδιοφώνων στην Βέροια. Κάναμε έναν μετασχηματιστή που ανέβαζε την τάση σε σημείο που να επιτρέπει τον ενισχυτή του προβολέα να δουλεύει. Με αυτόν τον τρόπο μπορέσαμε να ξανανοίξουμε το Πάνθεον. Έτσι γνωρίσθηκα με τον Ξενοφώντα Δεληφώτη.

Άρχισα να περνάω από το μαγαζί του και σύντομα γίναμε φίλοι. Άρχισε να με εξηγεί την λειτουργία των ραδιοφώνων και αυτό ασκούσε μια μεγάλη γοητεία επάνω μου. Ο Ξενοφών είχε καταπληκτικές ικανότητες στα ηλεκτρονικά και έμαθα πολλά από αυτόν στον καιρό που επακολούθησε.

Το καλοκαίρι του 1946 όταν κλίσαμε το πάνθεον για τις θερινές διακοπές μπόρεσα να πάω για ένα μήνα στην προσκοπική κατασκήνωση στην Καστανιά. Ο Βρετανός Ταξίαρχος που ήταν διοικητής των Βρετανικών τμημάτων που έμεναν στην Βέροια, έκανε μια δωρεά στους προσκόπους, ένα φορητό αυτοκίνητο, 10 μεγάλα αντίσκηνα και μια 125 βολτ, 2500 βατ φορητή βενζινοκίνητη ηλεκτρογεννήτρια μαζί με 100, 25 βατ λάμπες, ντουί και καλώδια.

Η UNRRA προμήθευσε όλα τα απαιτούμενα τρόφιμα.

Ο Κύριος Παπαδόπουλος, που ήταν και ο Τοπικός Έφορος, με ανέθεσε να κάνω την εγκατάσταση του ηλεκτροφωτισμού και την επιτήρηση της λειτουργίας της ηλεκτρογεννήτριας.

Είχα ξαναγίνει πάλι σαν παιδάκι για το λίγο χρονικό διάστημα που ήμουν στην κατασκήνωση.

Ο καιρός περνούσε γρήγορα. Το νέον έτος 1947 ήταν μερικούς μήνες προχωρημένο και πλησίαζε ο καιρός για τις τελικές εξετάσεις. Οι συμμαθητές μου άρχισαν να οργανώνονται σε ομάδες μελέτης. Αντάλλαζαν σημειώσεις και τις ταξινομούσαν για να μεγιστοποιήσουν την χρήση των. Ζήτησα και εγώ να κάνω συμμετοχή σε μια ομάδα με τους φίλους μου αλλά δεν με δέχθηκαν. Ίσος γιατί εγώ δεν είχα τίποτε να προσφέρω, η ίσος γιατί δεν θέλανε να συμμερισθούν τις πολύτιμες σημειώσεις των μ' εμένα, η και για άλλους λόγους που μπορεί να είχαν, μ' απόκλεισαν.

Ποιος ξέρη τι εξέλιξη θα επακολουθούσε εάν γινόμουν δεκτός, αλλά δεν έγινα.

Ο τελευταίος μου χρόνος στην Βέροια

Το 1947 δεν κατόρθωσα να πετύχω στις προαγωγικές εξετάσεις για να προβιβασθώ στην έκτη τάξη για να αποφοιτήσω από το Γυμνάσιο της Βέροιας.

Αισθανόμουν έρημος και ρημαγμένος. Για πρώτη φορά στην ζωή μου ρωτούσα τον εαυτό μου το, εάν υπάρχει για εμένα αιτία για να ζω. Κατάληξα στο συμπέρασμα πως υπήρχε και συνέχισα την ζωή μου.

Εγκατέλειπα το Γυμνάσιο αντί να ξαναπάω στην ίδια τάξη. Άρχισα δύο δουλειές, το πρωί δούλευα στο εργαστήριο του Δεληφώτη και το απόγευμα δούλευα στο Πάνθεον.

Ο Δεληφώτης είχε την φιλοδοξία να κατασκευάσει έναν ραδιοφωνικό σταθμό. Μαζί αρχίσαμε και κατασκευάσαμε όλα τα απαιτούμενα εξαρτήματα με το χέρι. Δύο μήνες αργότερα τον τελειώσαμε. Από το σπίτι του Δεληφώτη αρχίσαμε να κάνουμε κάθε μεσημέρι μία ώρα εκπομπή μουσικής και μας άκουγε όλη η Βέροια.

Στο εργαστήριο είχαμε για επισκευή δύο-τρία ραδιόφωνα κάθε ημέρα. Είχα απομνημονεύσει τα σχηματικά διαγράμματα από τους πέντε βασικούς τύπους των ραδιοφώνων της εποχής εκείνης και είχα γίνει πολύ αποδοτικός ανιχνευτής βλαβών.

Εκείνο το καλοκαίρι ξαναπήγα για ένα μήνα στην προσκοπική κατασκήνωση. Αυτήν την φορά, λόγω του ότι οι εχθροπραξίες του εμφυλίου πολέμου αυξήθηκαν, η κατασκήνωση έγινε σε μία παραλία κοντά στην Θεσσαλονίκη. Και πάλι έκανα την ηλεκτρική εγκατάσταση όπως και τον περασμένο χρόνο.

Αυτή ήταν και η τελευταία ενεργητική συμμετοχή που είχα με τον προσκοπισμό.

Μετά την επιστροφή από την κατασκήνωση αρχίσαμε να τρυγάμε το αμπέλι μας. Μας πήρε μερικές ημέρες. Κάθε μέρα πατούσαμε τα σταφύλια και τα ρίχναμε στην μεγάλη βαρέλα για την ζύμωση. Κάθε μέρα μετά το πάτημα πίναμε και ένα ποτήρι σταφυλόζουμο έως που τελειώσαμε.

Μετά κάθε τόσο εγώ και η μητέρα μου δοκιμάζαμε λιγάκι μούστο για δούμε την πρόοδο της ζύμωσης. Δέκα μέρες αργότερα εγώ δοκίμαζα τον μούστο και η αδελφή μου η Κικί με έβλεπε.

Η Κικί ήταν τότε 14 χρονών. Ήταν ένα πάρα πολύ όμορφο κορίτσι, προικισμένο με τέλειες φυσικές αναλογίες, αλλά πολύ αγαθή για την ηλικία της. Δοκιμάσαμε τον μούστο και η Κικί νόμιζε πως ακόμα ήταν γλυκός και ζήτησε λίγο ακόμα. Την έδωσα ένα ακόμα ποτήρι και με το τρίτο το ποτήρι η Κικίτσα μας μέθυσε με κάτι που δεν ήταν

πλέον μούστος αλλά ούτε και είχε γίνει ακόμα κρασί. Όταν ήλθε κάτω και μας είδε η μητέρα μας θύμωσε πολύ. Έλεγα την μητέρα μου πως είναι καλό μάθημα για την Κικί να ξέρη τη σημαίνει να μεθύσεις ενώ είναι στο σπίτι και όχι κάπου αλλού. Ρώτησα την Κικί να μας πει ποιόν αγαπά και αυτή μας είπε πως αγαπά τον Ριρίκο. Ο Ριρίκος ήταν ένας από τους Γάτους της γειτονίας. Εν συνεχεία η Κικί μας ξεφούρνισε όλα τα ασήμαντα μυστικά της. Αυτό ήταν ένα καλό μάθημα που δεν το ξέχασε ποτέ η Κικίτσα μας. Δεν ξέρω εάν ξαναμέθυσε η Κικί γιατί ποτέ δεν ρώτησα τον άνδρα της τον Γιώργο.

Το 1947 έγιναν στην Βέροια μεγάλες ταραχές. Όλος ο πληθυσμός από τα γύρο χωριά μετακίνησε στην Βέροια, η πολιτεία κατακλύζονταν με κόσμο και δεν ήταν μέρος που να υπάρχει ασφάλεια.

Μια μέρα κατά το τέλος του 1947 οι αντάρτες έκαναν μία ακόμα επιδρομή στην Βέροια. Πυρπόλησαν πολλά σπίτια μεταξύ αυτών και το σπίτι του Δεληφώτη. Θυμάμαι την νύχτα που έγινε αυτό πως είχε κοκκινίσει ο ουρανός. Σκαρφάλωσα πάνω στην σκεπή στα κεραμιδιά για να δω σε ποιο μέρος καίγονταν η πόλη. Οι σφαίρες ρίγωναν γύρο μου και με φώναζε η μητέρα μου να κατεβώ. Στο τέλος κατέβηκα.

Μετά την συμφορά ο Δεληφώτης επιστρατεύτηκε και το εργαστήριο του έκλεισε την πόρτα.

Είπα τον Κύριο Πυλорώφ να με αντικαταστήσει και πήγα στην Θεσσαλονίκη με σκοπό να γραφώ σε μια τεχνική σχολή (του Ευκλείδη) για να πάρω δίπλωμα και να γίνω ήλεκτρο- τεχνίτης. Όλα όμως πήγαν ανάποδα μα το χειρότερο από όλα ήταν η αρρώστια της μικρής μου αδελφής της Ειρήνης. Αρρώστησε βαριά με ηπατίτιδα πρήσθηκε η κοιλιά της και ο πόνος που υπέφερε ήταν ανυπόφορος. Την πήγαμε σε πολλούς γιατρούς στην Θεσσαλονίκη αλλά ήταν όλα μάταια. Γυρίσαμε πάλι στην Βέροια με πολλές ελπίδες αλλά η κατάστασης της χειροτέρεψε.

Δεν ήθελε κανέναν να την πλησιάσει εκτός από εμένα. Την νανούριζα και την κρατούσα στην αγκαλιά μου όταν ξεψύχησε. Ήταν μόνο έξι χρονών.

Είχα παραιτηθεί από το Πάνθεον, ξοδέψαμε όλες τις οικονομίες μας και με το τέλος του χρόνου ο εμφύλιος πόλεμος μέρα με την ημέρα εντεινόνταν και ήταν το καθημερινό θέμα.

Οι Βρετανοί βλέποντας την πραγματικότητα ότι δεν μπορούσαν να κρατήσουν την Ελλάδα και επειδή η Αγγλία ήταν στα πρόθυρα της πτώχευσης, ανήγγειλαν και γνωστοποίησαν στις Ηνωμένες Πολιτείες ότι δεν θα είχαν την ικανότητα εις το μέλλον να συνεχίσουν την βοήθειά τους προς την Ελληνική Κυβέρνηση.

Τον καιρό εκείνο είχαν αλλάξει τα πράγματα σ' όλον τον κόσμο. Ο Κρύος Πόλεμος αντικατέστησε τις εχθροπραξίες του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής πήραν την πρωτοβουλία στις παγκόσμιες υποθέσεις.

Σε μία προσπάθεια του για να περιορίσει την σφαίρα της επιρροής της Σοβιετικής Ένωσης, ο πρόεδρος Τρούμαν με το διάσημο του δόγμα διέθεσε τους πόρους της Αμερικής για να τερματίσει τον εμφύλιο πόλεμο στην Ελλάδα.

Κατά τα μέσα του 1947 τα αμερικανικά καράβια άρχισαν να ξεφορτώνουν πολεμικά εφόδια. Αμερικανοί Σύμβουλοι εκπαιδευτές αντικατέστησαν τους Άγγλους και ανέλαβαν την ευθύνη να εκπαιδεύσουν τον Ελληνικό Εθνικό Στρατό.

Μια μέρα διάβασα στις εφημερίδες μία αγγελία που διαφήμιζε μία νέα σχολή διαβιβάσεων που άνοιξε και στρατολογούσε μαθητές. Η αγγελία έγραφε ότι, αυτοί που θα είχαν τα απαιτούμενα προσόντα, θα έκαναν πρώτα επτά εβδομάδες βασική εκπαίδευση στον στρατιωτικό οπλισμό και μετά θα πήγαιναν στην σχολή διαβιβάσεων

όπου θα επακολουθούσε μία περίοδος 12 μηνών σε εκπαίδευση στα ηλεκτρονικά και επί πλέον στην συντήρηση και επισκευή συστημάτων τηλεπικοινωνίας που η Αμερική θα εφοδίαζε τον Ελληνικό Στρατό.

Οι μαθητές θα αποφοιτούσαν με τον βαθμό του Δεκανέα και θα έπαιρναν τον αντίστοιχο μισθό. Η υποχρέωση θα είναι πέντε χρόνια υπηρεσίας.

Το συζητήσαμε με την μητέρα μου, την έλεγα πως σε λίγο χρόνο, το 1950, οπωσδήποτε θα επιστρατεύομουν και με δίχως δίπλωμα Γυμνασίου, ποιος ξέρη που θα με ταξινομήσουν και θα με βάζανε. Την έλεγα πως θα ήταν καλά αν θα μπορούσα να εισαχθώ στο στρατιωτικό σχολείο και παρ' όλες τις αντιρρήσεις τις κατόρθωσα να την πείσω.

Πήγα στο γραφείο στρατολογίας, όπως έγραφε στην εφημερίδα, και υπέβαλα μian αίτηση. Εκεί με δώσανε ένα δελτίο εξόδων, ένα στρατιωτικό εισιτήριο και οδηγίες πως να παρουσιασθώ στη Αθήνα για να μου κάνουν μία ιατρική εξέταση και να δώσω τις απαιτούμενες εισαγωγικές εξετάσεις.

Το αποτέλεσμα της βαθμολογίας στις εξετάσεις προσέγγιζε τα όρια και είπα τον επικεφαλής Αξιωματικό, που κατά σύμπτωση ήταν από την Βέροια, πως εάν με δεχθεί στην σχολή, τον υπόσχομαι πως θα αποφοιτήσω στην κορυφή της τάξεως. Δεν νομίζω πως το πήρε στα σοβαρά έως που έναν χρόνο αργότερα εκπλήρωσα την υπόσχεση που του έδωσα.

Από τις 16 Απριλίου το 1948, μέχρι τις 25 Ιουνίου το 1948 ήμουν στο Κέντρο Βασικής Εκπαιδεύσεως (ΚΒΕ). Στις 26 Ιουνίου 1948 μετατέθηκα στο Κέντρο Εκπαιδεύσεως Διαβιβάσεων (ΚΕΔ) στο Χαϊδάρι που είναι στα προάστια της Αθήνας.

Αποφοίτησα ο πρώτος στην τάξη μου στις 16 Ιουλίου το 1949.

Δεν ήθελα να πολεμήσω κανέναν όταν κατατάχθηκα στον στρατό. Κατατάχθηκα γιατί ήθελα να εκπαιδευθώ ως τεχνίτης τηλεπικοινωνίας και να μάθω να συντηρώ και να επισκευάζω ηλεκτρονικά συστήματα τηλεπικοινωνίας πράγμα που μετά την απόλυση μου θα με βοηθούσε να βρω μια θέση στην κοινωνία και να ζήσω σαν άνθρωπος.

Δυστυχώς όμως άλλη ήταν η πραγματικότητα γιατί όπως εξελίχθηκαν τα γεγονότα μπλέχθηκα στον εμφύλιο πόλεμο όταν ήταν στην κατακορύφωση.

Τα στρατιωτικά μου χρόνια

Μετά την ιατρική εξέταση και ύστερα από τις εισαγωγικές εξετάσεις, 25 από εμάς που περάσαμε, παραταχθήκαμε σε μια αίθουσα και υπογράψαμε τα απαιτούμενα έγγραφα. (Από 47 υποψηφίους στην αρχή, οι οκτώ είχαν φυματίωση, οκτώ υπόφεραν από άλλες αρρώστιες και έξι απορρίφθηκαν στις εισαγωγικές εξετάσεις).

Το πρώτο πράγμα που επακολούθησε ήταν έξι εβδομάδες από πολύ τραχέα και αυστηρά βασικά γυμνάσια που, όπως μας είπαν, θα μας μεταμόρφωναν από πολίτες σε στρατιώτες του Ελληνικού Στρατού, και θα γελαστείς εάν νομίζεις πως αυτό ήταν αστείο.

Μας κουρέψανε τα μαλλιά, κάναμε μπάνιο, μας ξεψείρισαν με ψειρό-σκόνη και μετά φορέσαμε τον στρατιωτικό ιματισμό. Μας δώσανε ένα αληθινό όπλο στο χέρι και η διαδικασίες της μεταμορφώσεως από πολίτη σε πολεμιστή αρχίσανε αμέσως.

Δεν θέλω να σας πλήξω με λεπτομέρειες γι' αυτόν τον λόγο θα σας περιγράψω μόνον μερικές από τις αναμνήσεις μου από τα γυμνάσια που κάναμε για να γίνουμε Στρατιώτες του Ελληνικού Στράτου.

Είχαμε τον καθημερινό βηματισμό και οπλασκίες αλλά ήταν μόνο αρκετά για παρελάσεις και για επιδείξεις. Κατά το μέγιστο η έμφασης δινόταν στην μάθηση της χρήσεως των διαφόρων τύπων του μαχητικού οπλισμού, π χ αυτόματα όπλα, πολυβόλα, όλμοι κ τ λ, σωματική πάλη, διάφορες ασκήσεις με αληθινά πυρομαχικά, ρίψη χειροβομβίδων και εξουδετέρωση ναρκών.

Το ποιο κουραστικό ήταν οι νυχτερινές πορείες με όλον τον οπλισμό στην πλάτη.

Για να σας δώσω μια ιδέα θα σας περιγράψω τις ασκήσεις που κάναμε για επίδειξη λίγο πριν να τελειώσουμε τα γυμνάσια. Ακόμα και ο Βασιλιάς Παύλος ήλθε να τις παρακολουθήσει.

Ο σκοπός μας ήταν να καταλάβουμε έναν, υποτίθεται, οχυρωμένο λόφο.

Εγώ θα λάμβανα μέρος στην άσκηση με το ένα πολυβόλο τύπου 'Brent' και μαζί με την υπόλοιπη διμοιρία θα ήμασταν οι πρώτοι στην γραμμή, μπροστά από όλους.

Τα γυμνάσια άρχισαν με φράγματα πυρός του πυροβολικού που άρχισε να ρίχνει πάμπολλες οβίδες 100 και πλέον μέτρα μπροστά από εμάς. Οι όλμοι από πίσω μας κάνανε το ίδιο έως που δόθηκε το σήμα να προχωρήσουμε.

Προχωρήσαμε πυροβολώντας με αληθινές σφαίρες. Εκείνη την ημέρα πυροβόλησα πάνω από 500 σφαίρες σε κάποιο φανταστικό στόχο. Σύμφωνα με την σκηνοθεσία της ασκήσεως δεν κατορθώσαμε να σιωπήσουμε τον φανταστικό εχθρό και ζητήσαμε την βοήθεια της αεροπορίας.

Ρίξαμε μπροστά μας καπνογόνες χειροβομβίδες για να δούνε οι πιλότοι την θέση μας και να βρουν τον στόχο τους μπροστά από τον καπνό. Ήλθαν δύο μαχητικά αεροπλάνα, έκαναν μερικές διαβάσεις, πολυβόλησαν και εκσφενδόνισαν ρουκέτες πολύ κοντά μπροστά από εμάς. Φαίνεται πως θα το είχαν κάνει αυτό και άλλες φορές γιατί όταν τελείωσαν και φύγανε μπορέσαμε να πάμε στην κορυφή το λόφου, απίστευτα, όλοι μας ..ζωντανοί.

Απέφυγα όλους τους άδειους κάλυκες που έπεφταν γύρο μου από τα αεροπλάνα, γιατί..... ήξερα πως να το κάνω από την εμπειρία που είχα από πριν με το αεροπλάνο στο αμπέλι μας.

Ο Ελληνικός Στρατός εκείνα τα χρόνια αποδεχόταν ένα μικρό ποσοστό απώλειες με τέτοιου είδους ασκήσεις, εμείς όμως εκείνη την ημέρα κάναμε την επίθεση τόσο καλά που δεν μάτωσε ούτε μία μύτη.

Θαύματα πάντοτε δεν παύουν να γίνονται.

Στις 12 Ιουνίου τελειώσαμε την βασική εκπαίδευση αλλά η Σχολή Διαβιβάσεων δεν θα άρχιζε μέχρι τις 26 του μηνός. Ήταν δυο εβδομάδες που νόμιζα πως η θα μας δώσουν άδεια, η θα μας στείλουν στην Σχολή Διαβιβάσεων για να προετοιμασθούμε, αλλά τίποτε και από τα δυο δεν συνέβη, αντί γι' αυτό ένας αξιωματικός του κέντρου βασικής εκπαίδευσως αυθαίρετος με μία δεσποτική διαταγή του μας ανέθεσε υπηρεσία συνοδείας. Αυτό σήμαινε πως θα πηγαίνανε μαζί με τους κληρωτούς στρατιώτες, που τελείωσαν την βασική εκπαίδευση, στη Βόρεια Ελλάδα και θα συνοδεύαμε τα άδεια μεταφορικά κατά την επιστροφή τους στην Αθήνα.

Αυτή ήταν και η πρώτη φορά που ο στρατός μ' εκμεταλλεύτηκε. Ο Κύριος αυτός έδηξε μια μεγάλη αδιαφορία. Δεν τον ενδιέφερε εάν οι τρόποι που χρησιμοποιούσε για να κάνει την δουλειά του μπορεί να έφερναν κακές συνέπειες. Το γεγονός ότι εμείς

καταταχθήκαμε στον στρατό για να παμε στο σχολείο να γίνουμε τεχνίτες τηλεπικοινωνίας, δεν τον ενδιέφερε καθόλου και αντί να μας στείλει στο σχολείο όπως θα έπρεπε, αυτός μας έστειλε για δυο εβδομάδες σε μια πολύ επικίνδυνη αποστολή.

Με δώσανε ένα αυτόματο όπλο, 5 γεμιστήρες με 25 σφαίρες ο κάθε ένας, έξι κουτιά με 50 σφαίρες στο κάθε ένα, τρις χειροβομβίδες και το σακίδιο στη πλάτη με μια κουβέρτα και τα υπόλοιπα. Την πρώτη ημέρα ταξιδεύσαμε με το τραίνο έως την Λάρισα. Και την επόμενη πήγαμε, απίστευτο κι' αν είναι, στην Βέροια για δυο ημέρες. Στην Βέροια μεταφερθήκαμε στα στρατιωτικά μεταγωγικά φορτηγά αυτοκίνητα, 20 από εμάς στο κάθε ένα. Κάναμε μια φάλαγγα από 50 οχήματα που είχε και τεθωρακισμένα αυτοκίνητα και όλοι μαζί περάσαμε από την διάβαση της Καστανιάς με κατεύθυνση προς την Κοζάνη. (Περάσαμε με την Κόρη μου την Μαίρη από την διάβαση το 1990).

Στην Κοζάνη καθίσαμε άλλες δυο ημέρες, πήραμε περισσότερα προφυλακτικά μέτρα και μετά φύγαμε για την Καστοριά. Στην Καστοριά μείναμε τέσσαρις ημέρες και κάθε ημέρα συνοδεύαμε στρατιώτες νότια από την λίμνη εις την περιοχή του όρους Βίτσι.

Εκείνον τον καιρό το Βίτσι και όλα τα άλλα βουνά ολόγυρα στην Καστοριά ήταν υπό τον έλεγχο του ΕΛΑΣ και είχε αρχίσει η πρώτη προσπάθεια για να εκτοπίσουν τους μαχητές του.

Παντού από όπου περνούσαμε ακουγόταν οι πυροβολισμοί και οι εκρήξεις των οβίδων του πυροβολικού. Ο μεγαλύτερος μου φόβος ήταν να μην τύχη και πέσουμε σε ενέδρα η πατήσουμε σε κάποια νάρκη στον δρόμο. Πήρε τον στρατό έναν χρόνο για να εκτοπίσουν τον ΕΛΑΣ από εκείνα τα βουνά.

Το 1990 ξαναπέρασα από τους ίδιους δρόμους μαζί με την Κόρη μου την Μαίρη. Μερικές από τις τοποθεσίες που πήγαμε ήταν τόσο ειδυλλιακές και ολόγυρα ήταν τέτοια ηρεμία που μου ήταν δύσκολο να περιγράψω στην Κόρη μου πως ήταν η κατάσταση τότε το 1948 που ήμουν εκεί.

Με τα φορτηγά τώρα άδεια ξεκινήσαμε για να γυρίσουμε στην Αθήνα. Ο γυρισμός ήταν ποιο επικίνδυνος γιατί ήμασταν πολύ λίγοι και ήμασταν ευπρόσβλητοι να πέσουμε σε ενέδρα η να πατήσουμε σε νάρκη. Ο δρόμος του γυρισμού μας ήταν από την Καστοριά στην Κοζάνη και μετά μέσα από την διάβαση του Σαρανταπόρου, στην Λάρισα.

Τον μόνο κίνδυνο που διατρέξαμε ήταν όταν ο οδηγός μας έχασε τον έλεγχο του φορτηγού και σχεδόν μας έριξε κάτω σε μία χαράδρα.

Στην Λάρισα πήραμε το τραίνο και την επόμενη ημέρα φθάσαμε στην Αθήνα μερικές ημέρες πριν να αρχίσουμε το σχολείο.

Παράδωσα τον οπλισμό μου και με μεγάλη ανακούφιση, περπάτησα την μικρή απόσταση όπου ήταν η σχολή στο Κέντρο των Διαβιβάσεων στο Χαϊδάρι. Η ημερομηνία ήταν 25 Ιουνίου, 1948. Την επόμενη ημέρα ήμουν και πάλι μαθητής, το ελάχιστον έτσι νόμιζα.

Η Στρατιωτική Σχολή Διαβιβάσεων στο Χαϊδάρι

Το Χαϊδάρι βρίσκεται σε μια πετρώδη βουνοπλαγιά στον δρόμο από την Αθήνα προς την Ελευσίνα λίγο προτού να πέρασης το Βυζαντινό Μοναστήρι του Δαφνί.

Το έκτισαν οι Γερμανοί με σκοπό να το κάνουν στρατιωτικό καταυλισμό, αλλά ποτέ δεν το τελείωσαν. Δεν είχε πολλές ευκολίες υγιεινής και στερούταν αποχετευτικό σύστημα.

Στο διάστημα που ήμουν στο Χαϊδάρι το πόσιμο νερό το έφερναν βυτιοφόρα αυτοκίνητα και οι δεξαμενές των περιττωμάτων εκκενώνονταν καθημερινώς με ειδικά βυτιοφόρα εφοδιασμένα με αντλίες.

Κατά την διάρκεια της κατοχής το ανέλαβαν τα SS και το έκαναν στρατόπεδο συγκεντρώσεως. Εκεί στεγάζονταν προσωρινά πολιτικοί κρατούμενοι έως που να μεταφερθούν στο αρχηγείο των SS για να υποβληθούν σε ανάκριση. Εκεί επίσης κρατιόταν εκατοντάδες αθώοι όμηροι, από τους οποίους τα SS διάλεγαν έναν μεγάλο αριθμό και τους εκτελούσαν ομαδικά ως αντίποινα για κάθε σαμποτάρισμα που εκτελούσε η αντίσταση.

Το στρατόπεδο ήταν περικλεισμένο με έναν υψηλό τείχος πάνω από τεσσάρα μέτρα που είχε στην κορυφή συρματοπλέγμα και κάθε τόσο είχε πυργίσκους επιτηρήσεως.

Σύγχρονοι συγγραφείς που έγραψαν για το Χαϊδάρι το αποκαλούν «Η Βαστίλη της Ελλάδας».

Όταν απελευθερώθηκε η Ελλάδα, λίγο αργότερα μετά από την συμφωνία της Βάρκιζας, η περιοχή και τα γύρω κτήρια, καθαρίστηκαν, επισκευάστηκαν, βάφτηκαν και με αυτήν την αλλαγή το στρατόπεδο συγκεντρώσεως στο Χαϊδάρι, έγινε, το δυτικό συγκρότημα το Κέντρο Βασικής Εκπαιδεύσεως και το ανατολικό το Κέντρο Εκπαιδεύσεως Διαβιβάσεων (ΚΕΔ) του Ελληνικού Στρατού. Δεν ήταν ένα μέρος που έμπνεε ενθουσιασμό για μάθηση αλλά αυτό ήταν το σχολείο που με πρόσφεραν.

Οι τυπικότητες και η αρχική κατήχηση γίνανε αυθημερόν. Με καθόρισαν σε μια διμοιρία με εκχώρησαν ένα κρεβάτι και με δόξανε τον πίνακα ανακοινώσεων στον οποίο βάζανε όλες τις πληροφορίες για τις υπηρεσίες που μας αναθέτονταν κάθε ημέρα.

Επιτρέψτε μου να σας περιγράψω μια τυπική εβδομάδα.

Η εναρμόνιση του εγερτηρίου, (που την ξέρουν τα παιδιά μου γιατί την έπαιζα παράφωνα στο πιάνο τα πρωινά που τεμπέλιαζαν να ξυπνήσουν για να πάνε στο σχολείο) αντηχούσε δυνατά από τα μεγάφωνα του στρατοπέδου κάθε πρωί στις 5.30 ΠΜ, ακόμα και την Κυριακή. (Τότε ο στρατός δεν ήξερε τη ήταν η Σαββάτο-Κυριακή). Έπρεπε να πλυθούμε, να ξυριστούμε, να ντυθούμε, να φτιάξουμε το κρεβάτι μας και στις 6.00 ΠΜ έπρεπε να ήμαστε στην γραμμή για το πρωινό ρόφημα. (Εγώ τότε δεν είχα γένια για να ξυριστώ και σχεδόν κάθε πρωί ήμουν πρώτος στην γραμμή για το ρόφημα). Η γραμμή έκλεινε στις 6.50 ΠΜ

Στις 7.00 ΠΜ γινόταν το προσκλητήριο και η αναφορά και μετά καλαισθητικά. Άλλες φορές βηματίζαμε στην περίμετρο τραγουδώντας «Με χαρά, χαριτωμένα τραγούδια». Τελειώναμε στις 7.30 ΠΜ. Είχαμε μισή ώρα να μαζέψουμε τα βιβλία μας, τα τετράδια μας και να ξύσουμε τα μολύβια μας γιατί στις 8.00 ΠΜ έπρεπε να βρισκόμασταν στην αίθουσα παραδόσεων καθισμένοι στα θρανία μας. Είχαμε 4 ώρες μάθημα το πρωί με 15 λεπτά διάλειμμα στο μέσον για να διευκολύνει όλους από εμάς που είχαμε και ήπιαμε πολύ τσάι στο ρόφημα.

Το χρονικό διάστημα από τις 12.00 το μεσημέρι μέχρι τις 1.00Μ το αφιερώναμε στην πανδαισία που προσέφερε η κουζίνα του Ελληνικού Στρατού.

Από τις 1.00 ΜΜ και μέχρι τις 5.00 ΜΜ βρισκόμασταν πάλι στην αίθουσα παραδόσεων καθισμένοι στα θρανία μας. Είχαμε και πάλι 15 λεπτά διάλειμμα στο μέσον για να διευκολύνει όλους από εμάς που είχαμε πάρει πολλή σούπα το μεσημέρι.

Μετά από τις 5.00 ΜΜ όλες οι υπηρεσίες που μας αναθέτονταν κάθε ημέρα ήταν κολλημένες στον πίνακα των αγγελιών.

Κάθε δεύτερη ημέρα είχαμε υπηρεσία ως εξής.

Υπηρεσία στην σκοπιά. Όταν είχαμε την σκοπιά, πέντε από εμάς, ένας επί κεφαλής και με τέσσαρις άλλους, είχαμε το προνόμιο να μπορούμε πρώτοι στην γραμμή για να πάρουμε συσσίτιο για να φάμε πρώτοι γιατί στις 6.00 ΜΜ έπρεπε να είμαστε στην προσδιορισμένη θέση που συνήθως ήταν, η σ' έναν από τους πυργίσκους επιτηρήσεως, η σε μια από τις πολεμίστρες που ήταν ολόγυρα στην περίμετρο. Παίρναμε μαζί μας τον οπλισμό μας, την χλαίνη μας και μια κουβέρτα. Ο επί κεφαλής έριχνε κλήρο για να δούμε ποιος θα έχει το πρώτο τρίωρο, ποιος το δεύτερο, το τρίτο, και ποιος θα έχει το τελευταίο. Όταν τελειώναμε την βάρδια μας κοιμόμασταν υπό πρωτόγονες συνθήκες όπου βρίσκαμε μέρος. Το πρωί μόνον μετά το εγερτήριο μας επιτρεπόταν να εγκαταλείψουμε την σκοπιά και να μπούμε στην καθημερινή ρουτίνα.

Υπηρεσία στην άμεσο επέμβαση. Όταν ήμασταν σε υπηρεσία στην άμεσο επέμβαση πηγαίναμε σε ένα κτίριο όπου ήταν μια προσδιορισμένη αίθουσα και κοιμόμασταν την νύχτα εκεί, ντυμένοι, με τις αρβύλες στα πόδια και με το όπλο δίπλα μας, για να είμαστε έτοιμοι να επέμβουμε σε περίπτωση ανάγκης.

Επιφυλακή. Αυτή η υπηρεσία ήταν εύκολη γιατί το μόνο που απαιτούσε, ήταν υποχρεωτικό να παραβρίσκεσαι στην περίμετρο και δεν επιτρέπονταν να πάρεις άδεια και να φύγεις.

Υπηρεσία στην πολιτεία. Όταν ήμασταν σε αυτήν την υπηρεσία, η οποία ήταν μια νύχτα κάθε δεύτερη εβδομάδα, μας πήγαιναν με τα φορτηγά αυτοκίνητα στην Αθήνα όπου φυλάγαμε, η το ταχυδρομείο, η το Στρατοδικείο, η το Μετοχικό ταμείο, η και διάφορα άλλα κτήρια, έως το πρωί που μας έφερναν πάλι με τα φορτηγά στο Χαϊδάρι.

Ενέδρα. Αυτή ήταν η πιο ανεπιθύμητη υπηρεσία. Ανταλλάζονταν με την υπηρεσία που είχαμε κάθε άλλη εβδομάδα στην πολιτεία. Το 1948 ο εμφύλιος πόλεμος έφθανε στο κατακορύφωμα. Στις περιοχές έξω από τα πρόθυρα της Αθήνας μια απαγόρευση κυκλοφορίας ήταν εν ισχύ κάθε βράδυ μετά από τα μεσάνυχτα. Είχε δημοσιευθεί πως σε ορισμένες περιοχές ο στρατός θα πυροβολούσε πρώτα και μετά θα εξέταζε.

Ο λόγος για αυτό ήταν να προφυλαχθεί η πολιτεία από εισβολές του ΕΛΑΣ.

Όταν ήμουν σε μια ομάδα (συνήθως 10 στρατιώτες μ' έναν αξιωματικό) που θα πήγαινε για ενέδρα, μαζευόμασταν σ' ένα μέρος όπου γινόταν η ενημέρωση. Μας δίνανε όλους ένα αυτόματο όπλο με άφθονα πυρομαχικά και χειροβομβίδες. Κατά τα σουρουπώματα ένα στρατιωτικό φορτηγό μας μετέφερε σε μια μυστική τοποθεσία. Εκεί μας άφηνε και έφευγε.

Περπατούσαμε μετά για ένα διάστημα μέσα στο σκοτάδι έως που ο αξιωματικός αποφάσιζε σε ποια τοποθεσία θα στήναμε την ενέδρα. Όταν γινόταν η εκλογή της τοποθεσίας σκορπιζόμασταν και προετοιμάζαμε το μέρος όπου θα μέναμε έως το πρωί. Ο αξιωματικός περνούσε για την τελευταία επιθεωρήσει και μετά από αυτό κανένας δεν επιτρέπονταν να κινηθεί από την θέση του γιατί η διαταγή ήταν να πυροβολήσουμε ότι δούμε να κινείται.

Αυτό συνήθως γινόταν αργά μετά από τα μεσάνυχτα.

Είχα αρκετές φορές υπηρεσία στην ενέδρα αλλά θυμάμαι τις δυο φορές που μου έμειναν αζέχαστες. Θα σας περιγράψω την πρώτη άσχετος και εάν είναι λιγάκι μακάβρια.

Εκείνο το βράδυ στήσαμε την ενέδρα μέσα στο νεκροταφείο του Περιστερίου.

Το Περιστερί είναι ένα προάστιο της Αθήνας που τότε ήταν μακριά και σχεδόν απομονωμένο το δε νεκροταφείο ήταν ακόμα ποιο έξω στη ύπαιθρο.

Τα μέλη του ΕΛΑΣ προτιμούσαν το Περιστερί για να διεισδύσουν στη πρωτεύουσα.

Όπως θα ξέρετε, στην Ελλάδα ύστερα από πέντε χρόνια ξεθάβουν τα λείψανα, τα βάζουν σε ένα μικρό κιβώτιο, τα μεταφέρουν σε ένα κτίσμα που λέγεται «Το Κοιμητήριο» και μετά ξαναχρησιμοποιούν τον τάφο που άδειασε.

Μόνον οι πρόκριτοι και οι πλούσιοι έχουν ιδιωτικούς τάφους στη Ελλάδα.

Εκείνο το βράδυ η θέση που ο αξιωματικός διάλεξε, τόσο για τους άλλους όσο και για εμένα, ήταν ένας ανοιχτός τάφος.

Φαίνεται πως τον δικό μου τον τάφο τον άνοιξαν πρόσφατα, έκαναν την ανακομιδή των λειψάνων αλλά είχαν ξεχάσει και αφήσανε τον σταυρό στην άκρη.

Και ένα άλλο πράγμα που κάνουν οι Έλληνες είναι ότι βάζουν επάνω στον σταυρό μία φωτογραφία του πεθαμένου κάτω από ένα γυαλί για προφύλαξη.

Στεκόμουν όρθιος μέσα στον τάφο από τα μεσάνυχτα μέχρι τα χαράγματα. Το πρωί μόλις φώτισε είδα στον σταυρό την φωτογραφία και διάβασα το όνομα.

Ήταν μια όμορφη κοπέλα 18 χρονών που πέθανε από «Ασθένεια» όπως έγραφε στον σταυρό. Δεν μπορώ να πω πως ήμουν προνομιούχος που μου δόθηκε η ευκαιρία να συμμερισθώ τον τόπο που αναπαύονταν για πέντε χρόνια, το γεγονός όμως με έκανε να σκεφθώ και την δική μου θνητότητα, ήμουν και εγώ 18 χρονών τότε.

Μία άλλη φορά που ήμουν σε ενέδρα μέσα σε κάτι βουναλάκια, είδα κάτι που κινιόνταν μπροστά μου. Ήμουν σε πολύ τεταμένη κατάσταση και προς μεγάλη μου κατάπληξη νόμισα πως ανασύρθηκε και άρχισε να με πλησιάζει. Εξασφάλισα το αυτόματο και με νευρική υπερένταση τρομοκρατημένος και δίχως να σκεφθώ πίεσα την σκανδάλη. Δεν κινήθηκε τίποτε μετά έως τα χαράγματα που μπορέσαμε να δούμε τι ήταν. Το τι είδαμε το πρωί ήταν ένα αδέσποτο σκυλί που το σκότωσα. Με κοροϊδεύανε αλλά αυτό δεν με πείραζε, το τι με στεναχωρούσε ήταν που σκότωσα το σκυλί αλλά εύρισκα παρηγοριά λέγοντας στον εαυτό μου, καλά που ήταν ένα σκυλί και δεν ήταν κάτι άλλο.

Αυτή ήταν μια τυπική περίπτωση που η ανησυχία και ο φόβος με κάνανε νευρικό και με κάνανε να πατήσω την σκανδάλη για ψύλλου πήδημα.

Παρ' όλα αυτά τα περιπλέοντα εύρισκα τον χρόνο να κρατώ σημειώσεις στην τάξη. Οι εκπαιδευτές μου λέγανε πως οι σημειώσεις μου ήταν πολύ καλλιτεχνικές, ήταν όμως σαφείς, γραμμένες με απλότητα και με ευκολία σε δίνανε να καταλάβεις την έννοια του μαθήματος.

Δεν υπήρχαν τότε εγχειρίδια γραμμένα στα Ελληνικά και το κράτημα των σημειώσεων ήταν η πιο αποτελεσματική μέθοδος μαθήσεως. Έκανα τις σημειώσεις μου προσιτές σε όλους του συναδέλφους μου και αυτό με έκανε δημοφιλή.

Ήμουν καλός στα ηλεκτρονικά. Για κάποιο αόριστο λόγο ήταν εύκολο για εμένα να κατανοήσω ηλεκτρονικές έννοιες και να καταλάβω το πως στην πράξη πραγματοποιούνταν συνδέοντας τις ηλεκτρονικές λυχνίες με αντιστάσεις, συμπυκνωτές και πηνία.

Ήξερα την θεωρία και την λειτουργία των κυκλωμάτων που ήταν στα σχηματικά διαγράμματα, αλλά είχα δυσκολίες με τους μεγάλους θεωρητικούς μαθηματικούς τύπους. Εν πάση περιπτώσει, δεν είχα να κάνω σχεδίαση τότε και όπως επιτρέπονταν, έγραψα τους πιο κοινόχρηστους τύπους σε μια σελίδα και τους χρησιμοποιούσα όταν δίναμε εξετάσεις.

Την Άνοιξη του 1949 είχα να κάνω κάτι μικροδουλειές για έναν από τους αξιωματικούς που διοικούσαν τον Λόχο μας. Επειδή αργήσαμε, κατάληξα εκείνο το βράδυ να μείνω στο σπίτι του στη Αθήνα. Στο σπίτι του έμενε και η Ανεψιά του η

Δήμητρα η οποία τότε μόλις είχε εισαχθεί στην Σχολή Νομικών στο πανεπιστήμιο Αθηνών.

Θυμάμαι εκείνο το απόγευμα που κάναμε μαζί παρέα. Συζητούσαμε για πολύ ώρα και μετά καθίσαμε στο πάτωμα και παίζαμε ντόμινα. Ήμασταν νεαροί της ίδιας ηλικίας αλλά ανήκαμε σε πολύ διαφορετικές κοινωνικές τάξεις. Παρ' όλα αυτά θα ήταν ψέμα εάν θα πω πως δεν την πρόσεξα. Η Δήμητρα τότε ήταν μια νέα κοπέλα, ευφυής και είχε μια μοναδική κοριτσίστικη ομορφιά που την υπογράμιζαν και την επαύξαναν τα νιάτα της. Καταδέχονταν να συζητά και να παίζει ντόμινα μ' εμένα και αυτό μ' έκανε να μείνω κατάπληκτος.

Μετά αργότερα, ο θεός της άρχισε να με απαλλάσσει από μερικές υπηρεσίες και με αυτό, για μία-δύο μέρες την εβδομάδα, ήμουν ο συνοδός της Δήμητρας. Άρχισα και την συνόδευα στις διαλέξεις και ήταν για εμένα η πρώτη φορά που με δόθηκε η ευκαιρία να δω το εσωτερικό του πανεπιστημίου. (Σ' ευχαριστώ Δήμητρα).

Μερικές φορές πηγαίναμε μαζί στον κινηματογράφο, άλλες φορές μόνοι μας, η παρέα μαζί με άλλους φοιτητές, κάναμε περίπατους στον Εθνικό Κήπο και πολλές φορές πηγαίναμε με το λεωφορείο στο Μαρούσι όπου ήταν το σπίτι της.

Η Δήμητρα με σύστησε τον δικό της τον κόσμο και αυτό μ' έδωσε λίγη αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη προς τον εαυτό μου πράγμα που τότε δεν είχα. Καλλιεργήσαμε μια Πλατωνική φιλία που διαρκή ακόμα και σήμερα.

(Σημείωμα. Σήμερα η Δήμητρα και ο σύζυγός της Γεώργιος, δικηγόροι και οι δύο τους, ζουν στην Αθήνα. Έχουν δύο παιδιά που τα δώσανε υψηλή μόρφωση, που και αυτά ζουν στην Αθήνα. Σε όλες τις ευκαιρίες που μου δόθηκαν να επισκεφθώ την Ελλάδα, επισκέφθηκα την Δήμητρα και τον Γιώργο και εγώ με όλα τα μέλη της οικογενείας μου εκτιμούμαι πολύ την φιλοξενία που μας πρόσφεραν).

Πλησίαζε τώρα το τέλος του καλοκαιριού του 1949 και μ' αυτό πλησίαζε και το τέλος της εκπαίδευσής μας στο Χαϊδάρι. Τους τελευταίους μήνες η εκπαίδευσή μας ήταν υπό την επιτήρηση Αμερικανών εκπαιδευτών οι οποίοι μας διδάξαν ένα από τα πιο νεότερα συστήματα τηλεπικοινωνίας που ήτα εις χρήση στο Αμερικανικό στρατό. Με αυτό το σύστημα θα κάναμε την εγκατάσταση ασύρματων τηλεφωνικών δικτύων μεταξύ των μεγάλων πόλεων της Ελλάδος.

Αυτό ήταν ένα τεχνικό έργο που είχε μεγάλη προτεραιότητα γιατί ο πόλεμος και τώρα ο εμφύλιος πόλεμος, κατάστρεψαν εντελώς το τηλεφωνικό δίκτυο της Ελλάδος.

Η εκπαίδευσή μας τελείωσε στις 16 Ιουλίου το 1949.

Η εγκατάσταση του πρώτου ασυρμάτου δικτύου μεταξύ Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Με δίχως να γράψω πολλές λεπτομέρειες η πρώτη μας δουλειά ήταν να εγκαταστήσουμε ένα ασύρματο τηλεφωνικό δίκτυο που θα μετάφερνε την φωνή σε αμφότερες τις κατευθύνσεις. Το δίκτυο θα είχε την ικανότητα να παρέχει τέσσερα τηλεφωνικά κανάλια και 16 κανάλια για τηλετύπα. Η εκπομπές θα χρησιμοποιούσαν υψηλές συχνότητες 90 μέχρι 120 Μεγακύκλους και θα γινόταν με διαμόρφωση της συχνότητας (FM) που ήταν τότε και η καινούργια τεχνολογία και ήταν εις χρήση μόνον σε στρατιωτικές συσκευές ασυρμάτων.

Θα χρειαζόταν να εγκαταστήσουμε τον ακραίο σταθμό στην Αθηνά, έναν σταθμό αναμεταδόσεως στην κορυφή Πάρνηθας, έναν στην κορυφή του Πηλίου, έναν στην κορυφή του Χορτιάτη και έναν ακραίο στην Θεσσαλονίκη.

Ήμασταν 25 από εμάς και ο μεγαλύτερος ήταν 20 ετών. Μας χώρισαν σε 5 ομάδες και θα ήμασταν 5 από εμάς σε κάθε τοποθεσία.

Η εγκατάσταση από την Αθήνα μέχρι την Πάρνηθα ήταν συμπληρωμένη γιατί την κάναμε κατά την διάρκεια της εκπαιδεύσεως. Μείναμε 15 από εμάς για να συμπληρώσουμε την υπόλοιπη εγκατάσταση.

Δεν ξέρω τι μου ήλθε και μερικές εβδομάδες πριν να αποφοιτήσουμε άρχισα να γράφω ημερολόγιο που κράτησε από 22 Ιουνίου 1949, μέχρι τα τέλη του Νοεμβρίου. Αυτό μ' έδωσε μια λεπτομερή περιγραφή από όλα τα γεγονότα που συνέβησαν τους πρώτους πέντε μήνες από την ημέρα που αποφοιτήσαμε.

Θα σας περιγράψω μερικά από τα ποία σημαντικά γεγονότα από το ημερολόγιό μου και μετά θα συνεχίσω και θα σας γράψω το πως ήταν η ζωή μου και στους άλλους σταθμούς αναμεταδόσεως όπου υπηρέτησα.

Η εγκατάσταση στο Πήλιο.

Στις 19 Ιουλίου, 1949, μεταφέραμε όλες τις απαιτούμενες συσκευές στο λιμάνι του Πειραιά. Τις φορτώσαμε σε ένα μικρό ατμόπλοιο που λεγόταν «ΕΛΕΝΗ» και μαρκάραμε με προορισμό το λιμάνι του Βόλου. Εκεί σε μία αποθήκη που μας παρεχώρησε η τοπική Στρατιωτική Διοίκηση αποσυναρμολογήσαμε τις μισές από τις συσκευές και τις είχαμε έτοιμες για μεταφορά στην κορυφή του Πηλίου. Αρχίσαμε την δουλειά Σάββατο το πρωί στις 23 Ιουλίου.

Χρειαζόνταν να κάνουμε μια συνδυασμένη και περίπλοκη επιχείρηση για να μεταφέρουμε τα μηχανήματα στην κορυφή. Σύμφωνα με ένα περίπλοκο σχέδιο Στρατιωτικά μεταγωγικά αυτοκίνητα θα μας μεταφέρναν μέχρι την Πορταριά. Λίγο ποίο πέρα από την Πορταριά ήταν ένα καταστραμμένο Σανατόριο και εκεί τελείωνε και ο δρόμος. Εκεί κάναμε ραντεβού με δύο διμοιρίες του πεζικού που μας περίμεναν μαζί με τα μουλάρια τους. Είχαμε αποσυναρμολογήσει όλα τα μηχανήματα σε τμήματα και τα κανονίσαμε ούτως ώστε να μπορούν να φορτωθούν στα μουλάρια. Με τα μουλάρια φορτωμένα ξεκινήσαμε και αργά το απόγευμα φθάσαμε στην κορυφή του Πηλίου που λέγεται Πλιασίδι και που είναι σε υψόμετρο 1551 μέτρα.

Εκείνη την ημέρα δεν είχαμε ανωμαλίες στην ανάβαση. Η κορυφή ήταν γυμνή και ο αέρας την φυσούσε δυνατά. Μπορέσαμε να στήσουμε μια σκηνή και να σηκώσουμε δύο κεραίες. Κατά τις 2.00 ΜΜ είχαμε συναρμολογήσει όλα τα μηχανήματα που χρειαζόνταν για να κάνουμε επαφή με την Αθηνά και σύντομα μετά, αρχίσαμε να επικοινωνούμε με το επιτελείο. Ήταν μαζί μας και ένας ταγματάρχης από τις στρατιωτικές διαβίβασης που στάθμευαν στον Βόλο. Μίλησε με τους στρατηγούς στην Αθήνα και μετά έφυγε μαζί με τα μουλάρια για την Πορταριά και γύρισε μετά γύρισε στον Βόλο.

Το βράδυ εκείνο κοιμήθηκα στην ύπαιθρο και κρύωσα πολύ. Την άλλη μέρα ήταν Κυριακή 24 Ιουλίου, 1949. Ο συσσιτιάρχης ανήγγειλε πως επειδή δεν ήλθαν τα μουλάρια δεν είχε τίποτε να μας δώσει για να φάμε. Για να ξεχνώ την πείνα μου άρχισα και έσκαψα έναν στενόμακρο λάκκο και γέμισα τον πάτο του με φτέρη. Μερικοί από τους συναδέλφους μου με κορόιδευαν και μου έλεγαν τι καλό τάφο που έσκαψα, αλλά

δεν με πείραζε αυτό γιατί το βράδυ εκείνο άπλωσα το αδιάβροχό μου πάνω απ' τον λάκκο και ασχέτως και εάν ήμουν νηστικός όλη την ημέρα κοιμήθηκα στον λάκκο μου και δεν κρύωσα καθόλου.

Την επόμενη ημέρα είχα την τιμή να ομιλήσω με κάτι ανώτερους αξιωματικούς από το γενικό επιτελείο που θέλανε να ακούσουν με τ' αυτιά τους την απίστευτη ποιότητα του καθαρού ήχου που είχε το δίκτυο. Εάν και ήμουν για δεύτερη ημέρα νηστικός τους, έκανε μεγάλη εντύπωση η ποιότητα της φωνής μου όπως την μετέδιδε το σύστημα διαμορφώσεως της συχνότητας (FM).

Τελικά εκείνη την ημέρα ήλθαν τα μουλάρια με τα τρόφιμα και φάγαμε αργά το απόγευμα.

Τώρα μας έμνηνε να φέρουμε στην κορυφή και τα υπόλοιπα μηχανήματα που μας χρειάζονταν για να αναμεταδώσουμε προς τον Χορτιάτη και που τα είχαμε αφήσει στον Βόλο. Με αυτό θα συμπληρώναμε και την υπόλοιπη εγκατάσταση.

Την Τρίτη το πρωί, εγώ μαζί με τον καλό μου φίλο τον Κλεάνθη τον Κρανία και έναν άλλο στρατιώτη του πεζικού, φύγαμε από την γυμνή κορυφή και μπήκαμε στο πυκνό το δασός. Περπατούσαμε μιάμιση ώρα με το όπλο στο χέρι έως που φθάσαμε στην Πορταριά. Από εκεί πήγαμε στον Βόλο μ' ένα στρατιωτικό φορτηγό.

Την Τετάρτη τελειώσαμε την δουλειά μας και πήγαμε βόλτα στην παραλία.

Την Πέμπτη στις 28 Ιουλίου 1949, φορτώσαμε στα φορτηγά τα υπόλοιπα μηχανήματα και όπως και πριν, επαναλάβαμε την ίδια διαδικασία. Αυτήν την φορά στην Πορταριά, όταν φορτώνανε τα μηχανήματα στα μουλάρια μερικοί από εμάς πήγαμε και μαζέψαμε κεράσια από τα δένδρα που ήταν εγκαταλειμμένα στο βουνό κοντά στο χωριό. Αργότερα ανεβαίνοντας στο βουνό πυροβόλησα με το αυτόματο μερικές φορές για γούστο. Ο λοχίας του πεζικού, ίσος να ήθελε να με πει ότι τρώμαζα τα μουλάρια, η κάτι άλλο, με πλησίασε αλλά δεν με είπε τίποτε, μόνο με κοίταξε παράξενα και μ' άρχισε την κουβέντα. Σιγά σιγά μηνάμε πίσω και όλοι μας πέρασαν. Όταν όλοι ήταν μακριά μας με σταμάτησε και δείχνοντας προς την ζώνη μου είπε πως η χειροβομβίδα που είχα στην ζώνη ήταν έτοιμη να εκραγεί. Ίσος να ήταν σαμποταρισμένη η ίσος εγώ να της έσπασα τον μεντεσέ όταν περπατούσα μέσα στο δάσος. Εκείνη την στιγμή δεν είχε σημασία ότι και να ήταν η αιτία. Άρπαξα την χειροβομβίδα από την ζώνη μου και χωρίς να βγάλω τον κρίκο της ασφάλειας την έριξα κάτω στην χαράδρα. Εκρήχτηκε λίγο αργότερα μόλις έπεσε στις πέτρες. Απ' εκείνη την ημέρα και μετά δεν ξανά έβαλα ποτέ χειροβομβίδα στην ζώνη μου.

Την ίδια ημέρα στην κορυφή μόλις νύχτωσε συνέβησαν και άλλα δυσάρεστα γεγονότα. Λίγο πριν από τα μεσάνυχτα οι σκοποί άκουσαν θόρυβο και δώσανε το σύνθημα της επιφυλακής. Ακούσθηκαν εκρήξεις βλημάτων όλμου κάτω από την περίμετρο του σταθμού και ο όλμος της διμοιρίας μας ανταποκρίθηκε και έριξε πέντε βλήματα, δύο από τα οποία δεν έκαναν έκρηξη.

Στις ημέρες που επακολούθησαν βάλλαμε συρματοπλέγμα και νάρκες ολόγυρα στην περίμετρο. Η παρουσία μας στο Πήλιο τώρα πλέον ήταν γνωστή και όποιος ήθελε και είχε ένα ζευγάρι κιάλια, μπορούσε να μας δει.

Όλα αυτά που σας έγραψα τα έχω αποσπάσει από το ημερολόγιό μου στο οποίο έγραφα τα καθημερινά μέχρι το τέλος του χρόνου. Θα σας γράψω από το ημερολόγιο μέχρι την ημέρα που τελειώσαμε την εγκατάσταση του πρώτου δικτύου. Μετά θα συνεχίσω και θα σας γράψω περιληπτικά τα πιο σημαντικά γεγονότα που μου συνέβησαν στα υπόλοιπα τέσσερα χρόνια που ήμουν στον Ελληνικό Στρατό.

Όταν τελειώσαμε την εγκατάσταση στο Πήλιο, πέντε από τους συναδέλφους μου μαζί με δύο διμοιρίες του πεζικού, μείνανε στην κορυφή. Οι υπόλοιποι από εμάς κατεβήκαμε στον Βόλο.

Μερικές ημέρες αργότερα φορτώσαμε τα υπόλοιπα μηχανήματα, 67 κιβώτια, στο ίδιο ατμόπλοιο την «ΕΛΕΝΗ» και μπαρκάραμε για την Θεσσαλονίκη.

Η εγκατάσταση στον Χορτιάτη

Φθάσαμε στην Θεσσαλονίκη το πρωί στις 4 Αυγούστου, 1949.

Το πρώτο πράγμα που κάναμε ήταν το να μεταφέρουμε όλα τα μηχανήματα στις στρατιωτικές αποθήκες του τρίτου Στρατιωτικού Σώματος. Εκεί ανοίξαμε τα 24 κιβώτια που περιείχαν τις συσκευές που χρειαζόνταν για τον ακραίο σταθμό της Θεσσαλονίκης και άμεσος κάναμε την εγκατάσταση.

Αποσυνελεύσαμε και αποσυναρμολογήσαμε τα υπόλοιπα μηχανήματα και με δίχως να σας γράφω πολλές λεπτομέρειες, τα φορτώσαμε στα φορτηγά και τα μεταφέραμε μέχρι το χωριό του Χορτιάτη και από εκεί με τα μουλάρια που μας περίμεναν, τα μεταφέραμε την κορυφή του όρους Χορτιάτη που λέγετε «Κισσός» και που έχει 1201 μέτρα υψόμετρο. Τώρα, έχει κατασκευασθεί δρόμος που πάει μέχρι την κορυφή και στην κορυφή είναι εγκατεστημένα πολλά και διάφορα ηλεκτρονικά συστήματα, τότε όμως το 1949 δεν υπήρχε δρόμος και η κορυφή ήταν γυμνή.

Στις 9 Αυγούστου, 1949 τελειώσαμε όλες τις εγκαταστάσεις και βάλαμε το δίκτυο, μεταξύ Αθηνών και Θεσσαλονίκης, σε λειτουργία.

Και πάλι οι παρόντες Αξιωματικοί, συναγωνίζονταν μεταξύ τους ποιος να μιλήσει πρώτος στους μεγάλους κάτω εκεί στο επιτελείο για να ακουστή το όνομα τους. Όσον αφορά για εμάς τα μικρά μπάσταρδάκια που κάναμε όλη την φυσική και την τεχνική εργασία δεν μας δόθηκε καμιά αναγνώριση ούτε ακόμα και μια μικρή επιδοκιμασία.

Όταν αυτός ο «Αμοιβαίος σύλλογος αλληλοθαυμασμού» τελείωσε τα «Αλληλοσυγχαρητήρια», διαλύθηκε και όλοι έφυγαν για την Θεσσαλονίκη. Μηνάμε πάνω στον Κισσό μόνο τρεις από εμάς, εγώ, ο Κλεάνθης και ο Χρίστος. Ο Τζοάνος ήταν στο νοσοκομείο άρρωστος και ένας ακόμα ήταν προσωρινά στην Θεσσαλονίκη. Έπρεπε να ήταν μαζί μας και 15 άτομα της Εθνοφρουράς για να φυλάγουν τον σταθμό αλλά οι περισσότεροι κατέβηκαν στο χωριό.

Όλα πήγαιναν καλά έως μια εβδομάδα αργότερα στην Τρίτη στις 16 του μηνός που μας ήλθε μια πολύ άγρια θύελλα. Εκείνη την ημέρα είχα κατεβεί στην Θεσσαλονίκη και ήμουν στον ακραίο σταθμό όταν άρχισε να φυσά και να βρέχει. Το απόγευμα μιλούσα με τους συναδέλφους μου στον Κισσό και με έλεγαν πως έχουν προβλήματα. Έφυγα την άλλη ημέρα το πρωί με το τοπικό λεωφορείο που πήγαινε λίγο ποίο πέρα από το Ασβεστοχώρι στο τέρμα της γραμμής στην Εξοχή. Από εκεί και πέρα περπάτησα μέσ' την βροχή μέχρι την κορυφή. Είχα το αυτόματο κάτω από το αδιάβροχο για να το προφυλάξω από την βροχή αλλά πάλι βράχθηκε. Η ομίχλη ήταν πυκνή και όταν περπατούσα στο δάσος χάθηκα και με πήρε όλη την ημέρα να βρω την κορυφή.

Όταν τελικά έφθασα στην κορυφή η κατάσταση ήταν κρίσιμη. Βρήκα τον Χριστό μοναχό. Ο Κλεάνθης είχε πάει στο χωριό και αποφάσισε να περιμένει να καλυτερεύσει ο καιρός για να ξαναγυρίσει και οι εθνοφρουροί όλοι πήγαν στο χωριό γιατί ο δυνατός αέρας τους έριξε κάτω τις σκηνές τους.

Η δική μας μια μεγάλη σκηνή κράτησε μέχρι τις 10.30 το βράδυ. Άρχισε μετά μια δυνατή ανεμοθύελλα που συνοδεύονταν με καταρρακτώδη βροχή. Ο ορθοστάτης της σκηνής δεν μπόρεσε να αντέξει, έσπασε και με χτύπησε στο πόδι.

Τώρα η δουλειά μας ήταν να προστατέψουμε απ' την βροχή όλα τα μηχανήματα που τα υπολόγιζαν να έχουν αξία 250 χιλιάδες δολάρια. Δουλεύαμε μέσ' την βροχή και στο σκοτάδι και βλέπαμε με τους φακούς, εκτός όταν αστραπές φεγγοβολούσαν όλο το βουνό. Κατά τα μεσάνυχτα κατορθώσαμε να μαζέψουμε και να βάλουμε όλα τα μηχανήματα μέσα στα κιβώτιά τους τα οποία ήταν στεγανά, ο Χρίστος μετά έφυγε για το χωριό για να πει τους εθνοφρουρούς να έλθουν και να μας βοηθήσουν. Κατόρθωσε να φθάσει στο χωριό πριν να του τελειώσει η μπαταρία του φακού του.

Και μ' αυτό πέρασε η νύχτα.

Το πρωί η καταιγίδα είχε περάσει αλλά η ζημιά είχε γίνει. Όλες οι πέντε ηλεκτρογεννήτριες είχαν γίνει μούσκεμα, δύο από τις τέσσαρες κεραίες έπεσαν κάτω και έσπασαν, η σκηνή έπεσε και ο αέρας την έκανε κομμάτια και γενικά η κατάσταση του σταθμού ήταν σε φοβερό χάλι.

Και η δική μου κατάσταση ήταν χάλια. Ήμουν νηστικός, ήμουν βρεγμένος έως το κόκαλο και έτρεμα απ' το κρύο.

Η λειτουργία του δικτύου διακόπηκε και όταν προσπάθησα να πάρω επαφή με τον ασύρματο των βραχέων κυμάτων που είχαμε, η μόνη επαφή που έκανα ήταν με τους αντάρτες.

Λίγο αργότερα εκείνη την ημέρα ο Κλεάνθης κατάφερε ν' ανέβει στην κορυφή.

Είχα χτυπηθεί πολύ άσχημα στο πόδι όταν έπεσε η σκηνή και είπα στον Κλεάνθη να πάει πάλι πίσω στο χωριό και να φέρει βοήθεια. Με άφησε το ψωμί που είχε στο σακίδιο του και έφυγε. Πέρασα και την δεύτερη νύχτα επάνω τον Κισσό βρεγμένος, μονάχος και σε κατάσταση απογνώσεως.

Τελικά, την Κυριακή στις 21 Αυγούστου, 1949, ήλθαν στον Κισσό ο Χρίστος και ο Κλεάνθης μαζί με έναν Υπολοχαγό και δύο Αμερικανούς σύμβουλους. Ένας από τους Αμερικανούς με κοίταζε με συμπάθεια και με πρόσφερε ένα πακέτο τσιγάρα Κάμελ. Τον ξάφνιασα όταν του είπα «Ευχαριστώ αλλά δεν τα θέλω γιατί δεν καπνίζω». Δουλέψαμε όλη την ημέρα κάνοντας απογραφή και επιθεωρήσει της ζημιάς και προσπαθούσαμε να αποφασίσουμε το τι θα κάνουμε. Μετά από μερικές ημέρες η ανώτεροι μας αποφάσισαν να εγκαταλείψουμε τον Χορτιάτη και να κατεβούμε σε χαμηλότερο υψόμετρο και να περάσουμε εκεί τον χειμώνα. Και αυτό κάναμε.

Το επεισόδιο στο Πανόραμα

Με δώσανε μία ημέρα άδεια να παω στην Βέροια για να στεγνώσω. Όταν ξαναγύρισα διαλύσαμε τα μηχανήματα και τα μεταφέραμε πιο κάτω σ' ένα χωριό που το λένε Πανόραμα γιατί παρέχει μια πανοραμική θέα της Θεσσαλονίκης.

Εκεί σ' έναν μικρό λόφο μέσα σε μια εκκλησία του Προφήτη Ηλία που ήταν στην κορυφή εγκαταστήσαμε τα μηχανήματα σηκώσαμε τις κεραίες και ξαναπήραμε επαφή με την Αθήνα.

Εκείνη την ημέρα περιέγραψα στο ημερολόγιό μου ένα επεισόδιο που μου έδωσε στη ζωή ένα καλό μάθημα και που στο μέλλον με έκανε να μην αντιδρώ ποτέ όταν είμαι

θυμωμένος. Πριν να αρχίσω πρέπει πρώτα να σας πω πως ήμουν πολύ οργισμένος με τους εθνοφρουρούς οι οποίοι μας εγκατέλειψαν στη κορυφή του Χορτιάτη.

Τώρα οι ίδιοι ήλθαν με εμάς στο Πανόραμα.

Ήταν Δευτέρα 29 Αυγούστου, 1949. Μας είχανε φέρει ένα μεγάλο καινούργιο αντίσκηνο για να βάλουμε τις ηλεκτρογεννήτριες και οι τρεις μας, εγώ, ο Χρίστος και ο Κλεάνθης, προσπαθούσαμε να το στήσουμε. Ήταν η τρίτη μας προσπάθεια γιατί τις δυο πρώτες φορές μόλις το σηκώσαμε και πριν να μπορέσουμε να το δέσουμε, φύσηξε ο αέρας και μας το έριξε κάτω. Το ίδιο συνέβη και αυτήν την φορά. Ολόγυρα καθόταν και μας κοίταζαν μερικοί εθνοφρουροί που νόμιζαν πως ήταν πολύ αστείο και έσπαναν στα γέλια κάθε φορά που μας έπεφτε το αντίσκηνο. Ένας τους ήταν τόσο απεχθής και απαίσιος που μ' έκανε να κάνω μία αδιανόητη απερίσκεψία. Γελούσε υστερικά όταν, δίχως να το σκεφθώ άρπαξα το αυτόματο και με μια ριπή, δίχως να σκοπεύσω, έβαλα τρεις σφαίρες ανάμεσα στα πόδια του.

Κάτι το υγρό άρχισε να τρέχει από τα ρούχα του και θυμάμαι που αναρωτιόμουν «Παναγίτσα μου τον σκότωσα». Σύντομα ανακουφίστηκα όταν είδα πως το υγρό δεν ήταν κόκκινο, απλούστατα αυτός κατουρήθηκε από τον φόβο του.

Από όλους αυτούς ολόγυρα που είδαν το επεισόδιο κήνης δεν είπε μία λέξη και τίποτε δεν συνέβη εκείνη την ημέρα και αργότερα, γιατί όλοι κράτησαν το στόμα τους κλειστό.

Καθίσαμε στο Πανόραμα λιγότερο από μήνα γιατί η τελική απόφαση ήταν να εγκαταστήσουμε τον σταθμό μόνιμα σε μικρότερο υψόμετρο σε μια τοποθεσία πιο επάνω από την Έξοχη σ' ένα βουνό που λέγετε Κουρί.

Η εγκατάσταση στο Κουρί

Επάνω στο Κουρί ήταν ένα στρατιωτικό φυλάκιο που ο σκοπός του ήταν να προφυλάγει την προσέγγιση προς την Θεσσαλονίκη. Ο Στράτος είχε κατασκευάσει έναν χωματόδρομο που πήγαινε μέχρι την κορυφή. Στους πρόποδες ήταν ένα χωριό που ονομάζονταν Εξοχή. Στην Εξοχή ήταν και ένα μεγάλο Σανατόριο στο οποίο έμεναν ασθενείς που είχαν προσβληθεί με φυματίωση. Σχεδόν όλοι οι κάτοικοι της Εξοχής ήταν πρώην φυματικοί που έφεραν την ασθένεια σε ένα στάδιο στασιμότητας και ζούσαν εκεί, όχι για τον καθαρό αέρα, αλλά γιατί η κοινωνικές προλήψεις, που υπήρχαν και ίσος και ακόμα να υπάρχουν στην Ελλάδα, δεν τους επέτρεπαν να ζήσουν αλλού.

Θέλω πρώτα να υπογραμμίσω τα εξής πριν να συνεχίσω. Τον καιρό εκείνο στην Ελλάδα η συμπεριφορά απέναντι των φυματικών ήταν η ίδια σαν την συμπεριφορά των λεπρών στον μεσαίωνα. Οι φυματικοί απομακρύνονταν από την κοινωνία και περιοριζόνταν στα Σανατόρια. Εκεί, εάν η ασθένεια γινόταν στάσιμη ζούσαν, εάν όχι εκεί πέθαιναν.

Οι κάτοικοι της Εξοχής ήταν αυτοί που επέζησαν μετά από αυτήν την φοβερή ασθένεια. Εκείνον τον καιρό υπολογίζονταν πως 3 από 10 ανθρώπους ήταν φυματικοί.

Όταν εγκαταστήσαμε τον σταθμό αναμεταδόσεως στο Κουρί όλοι μας αντιδράσαμε διαφορετικά. Προσωπικά εγώ είχα πάρει μια πολύ μοιρολατρική στάση. Τα χρόνια εκείνα η φυματίωση ήταν τόσο πολύ διαδεδομένη που ο μόνος τρόπος για να προφυλαχθείς ήταν να σταματήσεις να αναπνέεις.

Το γεγονός ότι έπρεπε να περάσω μέσα από το Σανατόριο για να ανεβώ στον σταθμό, στην αρχή με στεναχωρούσε αργότερα όμως παραδόθηκα στην μοιρολατρία.

Επάνω στο Κουρί κάναμε κατάσχεση το ένα από τα δύο μικρά οικήματα που χρησιμοποιούσε το πεζικό και βάλαμε μέσα τα μηχανήματα, σηκώσαμε τις κεραίες, βάλαμε μπρος τις ηλεκτρογεννήτριες και αυθημερόν είχαμε το σύστημα σε λειτουργία.

Εκείνη την περίοδο η Σερβία έκλεισε τα σύνορα της και με αυτό ο εμφύλιος πόλεμος μπήκε στις τελευταίες του φάσεις.

Σ' ένα από τα βιβλία μου διάβασα μια σατυρική περιγραφή η οποία εξηγεί την συμπεριφορά του Στρατάρχου της Σερβίας Τίτο, ως εξής.

«Στον Κομμουνισμό, ο Καρλ Μαρξ είναι Θεός, ο Λένιν είναι ο Χριστός, ο Στάλιν ήταν ο Απ. Παύλος και ο Τίτο ήταν ο πρώτος Διαμαρτυρόμενος».

Το καλοκαίρι του 1949 το σχίσμα μεταξύ του Τίτου και της Μόσχας έσπασε το κοινό μέτωπο που η Αλβανία η Σερβία και η Βουλγαρία είχαν εναντίον της Ελλάδας και αυτό συντέλεσε στην αποσύνθεση των Ανταρτών.

Οι συνέπειες που είχε ο Τιτοϊσμός στον Ελληνικό εμφύλιο πόλεμο γίνανε αμέσως αισθητές. Όταν ο Τίτο έκλεισε τα Έλληνο-γιουγκοσλαβικά σύνορα οι Ανταρτικές δυνάμεις απομονώθηκαν και μετά τον Νοέμβριο του 1949, έχασαν όλες τις γραμμές εφοδιασμού και όλα τα καταφύγια που είχαν έξω από τα Ελληνικά σύνορα.

Ο Ελληνικός Στρατός τώρα αριθμούσε 197,000 άνδρες και οι Αντάρτες του ΕΛΑΣ αριθμούσαν 17,000.

Η επίθεση, που από καιρό αναμένονταν, άρχισε τον Αύγουστο του 1949 και τελείωσε των στα τέλει του Οκτωβρίου. Αυτήν την φορά οι αεροπορικές επιχειρήσεις ήταν εκτεταμένες. Η επίθεση κατευθύνονταν εναντίον των οχυρωμένων περιοχών στα βουνά του Γράμου και του Βίτσι. (Εναν χρόνο πριν ήμουν στην περιοχή για δύο εβδομάδες)

Θυμάμαι τότε που γινόταν οι επιχειρήσεις είχαμε στην γραμμή ταυτόχρονα δύο ηλεκτρογεννήτριες για να μην έχουμε καμία διακοπή στο δίκτυο σε περίπτωση που η μια σταματούσε. Κάθε ημέρα ακούγαμε στο μεγάφωνα των μηχανημάτων τις διαταγές που περνούσαν από το δίκτυο.

Δεν ήταν αυτό το τέλος των συγκρούσεων. Οι Ανταρτικές δυνάμεις και πάλι κατόρθωσαν για ακόμα μια φορά να διαφύγουν έξω από τα σύνορα η κατόρθωσαν να διαρρεύσουν πίσω από τις γραμμές του Στρατού και να περάσουν μέσα στα εσωτερικά βουνά της Ελλάδος. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς εκείνου του καιρού, από την αρχική δύναμη των 17,000 Ανταρτών, 13,500 διέρρευσαν, άλλοι έξω από τα σύνορα και άλλοι μέσα στην Ελλάδα.

Όταν τελείωσε η μεγάλη επίθεση επακολούθησαν μερικές μικροσυμπλοκές που κράτησαν μέχρι το τέλος του 1950, αλλά μεγάλες εχθροπραξίες δεν ξανάγιναν.

Το Κουρί ήταν ένα ορόσημο στην ζωή μου στην Ελλάδα.

Με το πέραςμα του χρόνου η ζωή μας στο Κουρί άρχισε να γίνεται πιο άνετη. Το μηχανικό του Στρατού άρχισε να μας κατασκευάζει ένα μόνιμο κτήριο στο οποίο μετακινήσαμε άμεσος μόλις το τελειώσανε στις αρχές του Φεβρουαρίου το 1950.

Είχα οργανώσει όμορφα την ζωή μου στο Κουρί. Τώρα ήμασταν και οι πέντε από εμάς εκεί. Ο Τζοάνος είχε ανάρρωση από την πνευμονία του και ένας ακόμα συνάδελφος συνενώθηκε μαζί μας. Τρεις από εμάς πάντα μέναμε στον σταθμό και δύο είχαμε άδεια.

Πήγαινα συχνά στην Βέροια και άρχισα να κάνω φιλίες στο Ασβεστοχώρι και στην Εξοχή. Πήγαινα μέσα στο Σανατόριο και διόρθωνα τα χαλασμένα ραδιόφωνα αλλά ποτέ δεν δέχθηκα ούτε μια δραχμή, εκτός μόνο για ανταλλακτικά. Οι περισσότεροι από τους

νοσηλευόμενους στο Σανατόριο ήταν στην ακμή της νεότητας, όμορφα αγόρια και κορίτσια με πολύ λίγες ελπίδες να βγουν έξω από εκεί ζωντανοί.

Είχα και άλλες ασχολίες. Η νότια πλευρά του Κουρί ήταν δασωμένη και πολλές φορές πήγαινα μέσα στο μικρό εκείνο δάσος και για πολλές ώρες έμενα απορροφημένος με τους στοχασμούς μου. Άλλες φορές δανειζόμουν βιβλία από την δημοτική βιβλιοθήκη της Θεσσαλονίκης, πήγαινα μέσα στο δάσος και τα διάβαζα. Με αυτόν τον τρόπο, στο Κουρί και αργότερα σε άλλους σταθμούς αναμεταδόσεως μπόρεσα να διαβάσω πολλά από τα κλασικά συγγράμματα που τότε είχαν μεταφρασθεί στην Ελληνική γλώσσα.

Ο χειμώνας του 1949-1950 έφθασε στο τέλος του, ο εμφύλιος πόλεμος απαλύνθηκε, και η άνοιξη γέμισε το βουνό με λουλουδία.

Ήταν το ποίο κατάλληλο περιβάλλον για ρομαντισμό και για έρωτα.

Πως συνάντησα την Μαίρη Τρανίδου

Συνάντησα την Μαίρη την πρωτομαγιά του 1950 στο πατρικό της σπίτι στην Εξοχή.

Οι γονείς της Μαίρης ήταν πρόσφυγες από την Μικρά Ασία. Οι Τούρκοι τους διώξαν από την γενέτειρά τους την πολιτεία Ερζερούμ η οποία είναι στις όχθες της Μαύρης Θάλασσας και ήλθαν στην Ελλάδα αδέκαροι. Δουλεύανε στα καπνεργοστάσια της Καβάλας όπου εκεί και οι δύο τους προσβλήθηκαν με φυματίωση. Η ασθένεια τους αδράνησε και ήλθε σε στασιμότητα όταν παντρεύτηκαν και εγκαταστάθηκαν στην Εξοχή. Ο πατέρας της Μαίρης ήξερε ραπτική.

Μπόρεσαν ν' αγοράσουν ένα οικόπεδο και σ' αυτό έκτισαν δύο μικρά οικήματα. Στο ένα ζούσαν αυτοί με τα δύο παιδιά τους, την Μαίρη και τον Βασίλειο και το άλλο το νοίκιαζαν για να έχουν λίγο εισόδημα.

Με το να διορθώνω ραδιόφωνα, είχα γνωρισθεί με το ζεύγος που νοίκιαζε το σπίτι τους. Εκείνη την πρωτομαγιά, απόγευμα, ανέβαινα στο Κουρί, με φώναξαν και σταμάτησα στο σπίτι τους για να πιω ένα ούζο που με πρόσφεραν.

Εκεί ήταν και η Μαίρη.

Τότε ήταν 17 χρονών και δεν είχε τελειώσει ακόμα το Γυμνάσιο. Κάθε μέρα έπαιρνε το λεωφορείο και πήγαινε στο σχολείο στην Θεσσαλονίκη και γυρνούσε στο σπίτι της αργά το απόγευμα. Απ' την πρώτη στιγμή, η έλξη που είχαμε ο ένας για τον άλλο ήταν τόσο δυνατή που μας έκανε να νομίζουμε πως δεν υπήρχε τίποτε άλλο το σημαντικό στον κόσμο.

Πολύ σύντομα κάθε απόγευμα κατέβαινα τρέχοντας από το Κουρί να δω την Μαίρη και έφευγα πάλι για ν' ανεβώ στο σταθμό, αργά όταν σκοτείνιαζε.

Και οι δύο μας βρισκόμασταν στα σύννεφα του έβδομου ουρανού όταν άρχισε η καταιγίδα.

Οι γονείς της Μαίρης πριν από πολύ καιρό, όταν δούλευαν στα καπνεργοστάσια γίνανε μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος και εγώ που είχα πολύ εύθικτη θέση στον Στρατό ερωτεύτηκα την Κόρη τους.

Σύντομα τα γεγονότα άρχισαν να ξετυλίγονται.

Οι Χωροφύλακες της Εξοχής θεωρούσαν πατριωτικό τους καθήκον να προστατέψουν το έθνος από τον Κομμουνιστικό δαίμονα. Γι' αυτόν τον λόγο οι γονείς της Μαίρης ήταν υπό αστυνομική επιτήρηση.

Όταν είδαν έναν στρατιώτη του Βασιλιά να ερωτοτροπεί με την κόρη μερικών απίστων, ταραχθήκαν. Αμέσως έκαναν μια αναφορά σε μια ειδική στρατιωτική μονάδα. Η μονάδα αυτή είχε μέλη διασκορπισμένα μέσα στον στρατό και η δουλειά τους ήταν, να προστατεύσουν τον Βασιλιά, την Πατρίδα, την Οικογένεια, την Χριστιανική πίστη και ποιος ξέρει και πόσα άλλα καλά πράγματα, από τον κομμουνισμό. Επειδή οι Χωροφύλακες δεν ξέρανε το όνομά μου, μας βγάλανε και έστειλαν μια φωτογραφία στην οποία εγώ με την Μαίρη περπατούμε στο χωριό.

Οι ανώτεροί μου με κάλεσαν στην Θεσσαλονίκη για να τους εξηγήσω. Με είπαν πως είμαι το θύμα των αισθημάτων μου και πως το πρώτο μου καθήκον ήταν στην Πατρίδα μου και πολλές άλλες τέτοιες σαχλαμάρες.

Σαν να μην ήταν αυτό αρκετό, είχαμε και την μητέρα της Μαίρης η οποία μας κήρυξε τον πόλεμο, σε και στους δύο μας. Προσπάθησε με κάθε τρόπο να πείσει την Μαίρη να με παραίτηση, αλλά δεν το κατόρθωσε.

Συνεχίσαμε να βλέπουμε αλλά τα πράγματα χειροτέρεψαν και για τους δύο μας.

Της Μαίρης η μητέρα άρχισε να δείχνει μεγάλη εχθρότητα σ' εμένα και άρχισε να κακομεταχειρίζεται την Μαίρη.

Έτσι ήταν η κατάσταση όταν οι ανώτεροί μου δώσανε 15 μέρες άδεια για ν' αναθεωρήσω την θέση μου.

Η μετάθεσή μου στην Αθήνα, Ιωάννινα και Κατάρα

Όταν γύρισα από την άδεια και συνέχισα να συναντώ την Μαίρη, με τιμώρησαν. Με δώσανε 20 ημέρες σε περιορισμό επάνω στο κουρί. Στο διάστημα αυτό διατάχθηκα να κάνω απογραφή και να παραδώσω τον σταθμό σ' έναν από τους συναδέλφους μου. Μετά από αυτό με δώσανε ένα φύλο πορείας με διαταγή να παρουσιασθώ στην Αθήνα.

Ταξιδεύοντας με σταμάτησε η Ελληνική Στρατιωτική Αστυνομία (ΕΣΑ) στο σιδηροδρομικό σταθμό της Λάρισας. Ήταν σαν να με περίμεναν να βγω από το τραίνο γιατί ανάμεσα από όλους τους πολλούς στρατιώτες που ήταν στον σταθμό ξεχώρισαν εμένα. Το κρίμα μου ήταν πως ο μπερές μου δεν ήταν σύμφωνα με τους κανονισμούς γιατί είχε γύρο στην βάση του ένα πλαστικό χέιλος. Για τον λόγο αυτό μου δώσανε 15 ημέρες φυλάκιση που γράφτηκε αργότερα στο μητρώο μου δίχως εξήγηση. Έτσι λειτουργούσε ο Ελληνικός Στρατός εκείνον τον καιρό, με εκφοβισμό και τρομοκρατία.

Στην Αθήνα έλαβα νέες διαταγές. Παραλάβαμε τα μηχανήματα που θα χρειαζόταν για τον ακραίο σταθμό στα Ιωάννινα. Ο σταθμός αυτός ήταν ένα τμήμα από το νέο δίκτυο που θα εγκατασταστήναμε μεταξύ Αθηνών, Λαρίσης και Ιωαννίνων με σταθμούς αναμεταδόσεως στην Πάρνηθα στο Πήλιο και τον νέο σταθμό στην διάβαση της Κατάρας επάνω στην οροσειρά της Πίνδου.

Στα τέλει του Σεπτεμβρίου 1950, φορτώσαμε τα μηχανήματα σε ένα μικρό ατμόπλοιο, μπαρκάραμε, περάσαμε από τον Ισθμό της Κορίνθου, πήγαμε στην Πρέβεζα και από εκεί με τα στρατιωτικά φορτηγά πήγαμε στα Ιωάννινα. Μείναμε στα Ιωάννινα μέχρι τα μέσα του Νοεμβρίου γιατί περιμέναμε να τελειώσει το κτίριο που κατασκεύαζε το μηχανικό επάνω στην Κατάρα.

Στο το διάστημα που ήμουν στα Ιωάννινα με εκπαίδευσαν στις πρώτες βοήθειες. Για έναν ολόκληρο μήνα ήμουν όλη την ημέρα στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Έμαθα πως να σταματώ μία αιμορραγία, πως να κάνω επιδέσεις τραυμάτων, πως να δίνω ενέσεις και πολλά άλλα.

Λες και να φοβόταν οι ανώτεροι μου μη ξανάμπλεχθώ, η ίσος θέλανε να μου δώσουν ένα καλό μάθημα, η για οποιοδήποτε άλλον λόγο, με δώσανε μια βαλίτσα γεμάτη με είδη πρώτων βοηθειών και στις αρχές του Δεκεμβρίου, μαζί με μερικούς άλλους, φύγαμε για την Κατάρα για να προλάβουμε και να υποδεχθούμε τα νέα χιόνια.

Τα μηχανήματα στην Κατάρα είχαν μεταφερθεί νωρίτερα εκεί από την Λάρισα, τα εγκαταστήσαμε αμέσως και σύντομα βάλαμε το δίκτυο σε λειτουργία.

Πέρασα έναν αξέχαστο χειμώνα εκεί επάνω στην διάβαση της Κατάρας σε υψόμετρο 1821 μέτρα. Θα σας γράψω μερικά από τα επεισόδια που συνέβησαν ακριβώς όπως τα θυμάμαι.

Αρχίσαμε να προετοιμαζόμαστε για τον χειμώνα. Οι πέντε από εμάς μ' εμένα επικεφαλής ήμασταν των Διαβιβάσεων και ήμασταν υπεύθυνοι για την λειτουργία του σταθμού. Μόλις τότε με προβιβάσανε στην δεύτερη τεχνική κλάση, τρις από τους συναδέλφους μου ήταν κληρωτοί και είχαν εκπαιδευτεί μόνον στον χειρισμό των συσκευών και ο τέταρτος ήταν ο μηχανικός που θα επιτηρούσε τις ηλεκτρογεννήτριες. Επιπροσθέτως είχαμε και 12 στρατιώτες του πεζικού που η δουλειά τους ήταν να φυλάγουν τον σταθμό. Μερικά χιλιόμετρα πιο κάτω από εμάς ήταν και μία άλλη Στρατιωτική εγκατάσταση. Οι στρατιώτες ήταν του μηχανικού και η δουλειά τους ήταν να κρατούν την διάβαση της Κατάρας ανοιχτή. Είχαν δύο μεγάλες μπουλντόζες που καθάριζαν τα χιόνια. Τα Στρατιωτικά και τα πολιτικά φορτηγά αυτοκίνητα συγκεντρώνονταν στην διάβαση. Οι μπουλντόζες την μία μέρα καθάριζαν τα χιόνια προς την μια διεύθυνση, από το Μέτσοβο προς την Καλαμπάκα και την άλλη μέρα κάνανε το αντίθετο.

Μερικές φορές οι χιονοθύελλες ερχόταν η μία μετά από την άλλη και η διάβαση έμενε κλειστή. Τον χειμώνα που ήμουν στην Κατάρα η διάβαση ήταν κλεισμένη για πολλές ημέρες τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο.

Η ζωή επάνω στον σταθμό ήταν άθλια. Συνέχεια ο σταθμός ήταν μέσα στα σύννεφα για πολλές ημέρες. Είχα φέρει μαζί μου μερικά βιβλία, είχα και τον ασύρματο των βραχέων κυμάτων με τον οποίο άκουγα εκπομπές απ' όλον τον κόσμο αλλά είχε μόνον ένα ζευγάρι ακουστικά και δεν μπορούσαν να τον ακούσουν οι άλλοι. Τρώγαμε φασόλια φακές και διάφορες κονσέρβες γιατί είχαμε ένα κομμάτι κρέας αλλά το βάλαμε έξω στο χιόνι και μας το έφαγαν οι λύκοι. Το πρώτο πράγμα που κάναμε κάθε πρωί ήταν να ανέβουμε στις κολόνες όπου ήταν οι κεραίες για να καθαρίσουμε το χιόνι από τα δίπολα για να μη μας σπάσουν. Μια μέρα έκανα ένα παγοκαλύβα και πέρασα ένα βράδυ μέσα. Είχα και μια αναμμένη λαμπάδα δίπλα μου για να είμαι σίγουρος πως ο αέρας είχε αρκετό οξυγόνο.

Στο διάστημα που ήμουν στην Κατάρα αλληλογραφούσα με την Μαίρη και της έγραφα κάθε άλλη ημέρα. Έπαιρνα και τα δικά της γράμματα μαζεμένα κάθε φορά που το επέτρεπε ο καιρός.

Πέρασα μερικές σοβαρές κρίσεις και λέγω, ευτυχώς που δεν κατάληξαν σε συμφορά.

Μία απ' αυτές συνέβη μια μέρα που κατεβήκαμε στο Μέτσοβο για να πάρουμε τα γράμματα από το ταχυδρομείο και να αγοράσουμε και μερικά τρόφιμα. Θα γυρίζαμε την ίδια μέρα το απόγευμα αλλά μας έκλεισε ο καιρός. Όταν φύγαμε από το χωριό χιόνιζε πολύ και χάσαμε τον δρόμο. Όλο εκείνο το βράδυ περπατούσαμε σε κύκλους προσπαθώντας να βρούμε τη κορυφή στην οποία τελικά φθάσαμε την άλλη ημέρα αργά το απόγευμα. Όταν έβγαλα τις αρβύλες τα πόδια μου ήταν άσπρα και εάν μέναμε για

λίγες ακόμα ώρες στα χιόνια, θα είχα πάθει κρυοπαγήματα. Τηλεφώνησα στο νοσοκομείο στα Ιωάννινα και ο γιατρός μου έδωσε οδηγίες.

Και σε δύο άλλες περιπτώσεις χρειάστηκε να τηλεφωνήσω τον γιατρό για να μου δώσει συμβουλή. Είναι ως εξής.

Προς το τέλος του Ιανουαρίου είχαμε μια μεγάλη χιονοθύελλα. Ο αέρας έπαιρνε τα χιόνια και σε πολλά μέρη τα συσώρευε σε τρία και πλέον μέτρα. Ο σκοπός αναγκάστηκε να έλθει μέσα και έκλεισε πίσω του την πόρτα γιατί νόμιζε πως εκείνο το βράδυ, κανένας δεν θα μπορούσε ν' ανέβει εκεί επάνω. Και είχε δίκαιο γιατί το χιόνι είχε σκεπάσει εντελώς το κτήριο του σταθμού.

Τα καυσαέρια από τις ηλεκτρογεννήτριες δεν μπορούσαν να βγουν έξω από το κτήριο γιατί το σκέπασαν τα χιόνια και έφραξαν την έξοδο. Σύντομα το εσωτερικό του σταθμού γέμισε με μονοξείδιο του άνθρακος που έβγαινε από τις εξατμίσεις των μηχανών.

Το πρώτο θύμα ήταν ο σκοπός που ήταν κοντά στην πόρτα του μηχανοστασίου. Άρχισε μην αισθάνεται καλά και άσχετος αν δεν είχε τελειώσει την βάρδια, του πήγε και ξύπνησε τον αντικαταστάτη του ο οποίος κοιμόταν πάνω σ' ένα φορείο που ήταν στο πάτωμα.

Ο αντικαταστάτης του όταν πήγε να σηκωθεί, λιποθύμησε και με αυτό δεν έμμηνε κανένας ξυπνητός σ' όλο τον κεντρικό θάλαμο. Εγώ εκείνο το βράδυ ήμουν υπηρεσία και όπως συνήθως έκλεινα την πόρτα του δωματίου που είχαμε τα μηχανήματα και γι' αυτόν τον λόγο τα καυσαέρια δεν διείσδυσαν τόσο πολύ όσο είχαν διεισδύσει στον κεντρικό θάλαμο.

Ήμουν σ' έναν ελαφρό λήθαργο όταν άκουσα έναν δυνατό θόρυβο. Το τι συνέβη ήταν το εξής. Ένας από τους στρατιώτες του πεζικού που κοιμόταν στο επάνω κρεβάτι σε ένα από τα δίπλα κρεβάτια που είχαμε, φαίνεται πως ξύπνησε και όταν πήγε να σηκωθεί, λιποθύμησε και έπεσε από το επάνω κρεβάτι κάτω στο πάτωμα όπου ήταν ένα φορείο στο οποίο κοιμόταν κάποιος αλός στρατιώτης.

Όταν άνοιξα την πόρτα για να δω τι συμβαίνει, ασχέτως και αν το μονοξείδιο του άνθρακος είναι άοσμο, μύρισα τον καπνό που έβγαινε από την εξάτμιση. Αυτό ήταν γιατί ανακατεύαμε λίγο μηχανέλαιο με την βενζίνη για να λαδώνονται τα πιστόνια των μηχανών.

Άρχισα να φωνάζω δυνατά και τους ξύπνησα όλους. Η κατάσταση ήταν χαώδεις. Όλοι μας προσβληθήκαμε αλλά όχι το ίδιο. Δύο παράγοντες συντέλεσαν τον βαθμό που τα καυσαέρια επηρέασαν τον κάθε έναν από εμάς, η προσέγγιση προς το μηχανοστάσιο και το πόσο ποίο ψηλά από το πάτωμα κοιμόσουν. Μερικοί στρατιώτες έκαναν εμετό ενώ άλλοι μόλις σηκώνονταν λιποθυμούσαν και έπεφταν στο πάτωμα. Ήμασταν τυχεροί που οι πόρτες και τα παράθυρα άνοιγαν προς τα μέσα γιατί όταν ανοίξαμε την πόρτα βρεθήκαμε αντιμέτωποι με έναν τείχος από χιόνι. Σκάψαμε σήραγγα στο χιόνι και αμέσως, οι μερικοί από εμάς που ήμασταν σε καλύτερη κατάσταση, αρχίσαμε και σύραμε έξω στο χιόνι όλους αυτούς που λιποθύμησαν.

Τηλεφώνησα το νοσοκομείο στα Ιωάννινα για να πάρω οδηγίες και το μόνον που μου είπαν ήταν να τους σκεπάσουμε με κουβέρτες όλους αυτούς που βγάλαμε έξω στα χιόνια και να προσέξουμε να μην λιποθυμήσει κανείς και παγώσει από το κρύο. Ανοίξαμε μετά και όλα τα παράθυρα και κάναμε σύριγγες στο χιόνι για να πάρουμε καθαρό αέρα. Η χιονοθύελλα είχε καλύψει όλο το χώρο ολόγυρα και η σκεπή του

κτιρίου ήταν κάτω από ένα μέτρο χιόνι. Δεν σταματήσαμε τις ηλεκτρογεννήτριες γιατί χρειαζόμασταν τα φώτα και την επικοινωνία.

Μετρηθήκαμε για να βεβαιωθούμε πως όλοι είμαστε παρόντες. Δεν είχαμε καμία δυσκολία να αερίσουμε το εσωτερικό του κτιρίου γιατί μόλις ανοίξαμε μερικές σύριγγες στα παράθυρα ο δυνατός αέρας έκανε τα υπόλοιπα. Ακόμα και το νερό μέσα στα παγούρια μας πάγωσε εκείνο το βράδυ. Όταν ξημέρωσε μόνον ένας είχε παραμείνει πολύ άρρωστος. Όλοι οι υπόλοιποι από εμάς μηνάμε με έναν βαρύ πονοκέφαλο με τον οποίο υποφέραμε γιατί με την πρώτη ημέρα εξοδεύσαμε όλες τις ασπιρίνες που είχαμε.

Μας πήρε περισσότερο από μία εβδομάδα για να συνέλθουμε.

Είχα μια ακόμα πολύ άσχημη δοκιμασία εκεί επάνω.

Εκείνη την ημέρα μερικοί από εμάς πήγαμε κάτω στην εγκατάσταση που στάθμευαν οι μπουλντόζες για να πάρουμε εφόδια και τα γράμματα που ήλθαν με το ταχυδρομείο. Όταν σουρούπωσε ανεβήκαμε πάλι στον σταθμό. Εκεί δύο από τους δικούς μου παραβίασαν την αποθήκη και βρήκαν το κονιάκ που το είχαμε στην παρακαταθήκη για τον χειμώνα.

Μεθύσανε και οι δύο τους πολύ άσχημα. Ο ένας κορόιδευε τον άλλο ο οποίος ήταν ξαπλωμένος στο πάτωμα με τα μάτια του ορθάνοικτα. Άρχισα ν' ανησυχώ και είπα τους συνάδελφους μου να απομακρύνουν αυτόν που τον κορόιδευε για να δω σε τι κατάσταση ήταν ο άλλος στο πάτωμα.

Ο σφυγμός του είχε πέσει στους 53 σφυγμούς στο λεπτό και αυτό ήταν πολύ κακό σημάδι. Με είπαν οι άλλοι πως είχε πει μονοκοπανιά μια μεγάλη ποσότητα κονιάκ γιατί κάνανε μεταξύ τους συναγωνισμό και προκαλούσαν ο ένας τον άλλο. Το σωματικό του σύστημα είχε αρχίσει να σταματάει γιατί είχε έλθει σε σημείο που ήταν ανίκανος να κάνει εμετό για να απαλλαχθεί από το αλκοόλ που είχε στο στομάχι του.

Αμέσως τηλεφώνησα στα Ιωάννινα και μίλησα με τον γιατρό στο νοσοκομείο. Ο γιατρός με είπε ν' ανοίξω την βαλίτσα των πρώτων βοηθειών και να βρω ένα φιαλίδιο που περιείχε ένα καρδιοτονωτικό φάρμακο. Με είπε όταν του το κάνω την ένεση να είμαι σίγουρος πως η βελόνα είναι μέσα στην φλέβα. Μετά μου είπε να έχω έτοιμο μισό ποτήρι λάδι και μόλις συνέλθει να του το δώσω να το πει, σταμάτησε για λίγο και μετά μου είπε σαρκαστικά να προσέξω να μην τον πνίξω. Ο γιατρός έμμηγε μετά στο τηλέφωνο και εγώ έκανα όπως ακριβώς με είπε. Όταν του έκανα την ένεση και για ένα μικρό διάστημα απόκτησε τις αισθήσεις του, του έδωσα να πει το λαδί. Μετά από μερικά λεπτά έκανε εμετό και έβγαλε στο πάτωμα όλα τα περιεχόμενα από το στομάχι του.

Άναψα ένα σπίρτο και το έριξα στο ξέρασμα το οποίο αμέσως άρπαξε φωτιά.

Στο διάστημα αυτό ο άλλος που τον απομάκρυναν οι συνάδελφοί μου άρχισε να διαμαρτύρεται, θύμωσε και έγινε επιθετικός. Όταν τον είδε να περπατά προς το τσεκούρι τον ρίχθηκα και τον έριξα στο πάτωμα. Τον χτύπησα άσχημα και μετά τον έδεσα στο κρεβάτι του μέχρι το πρωί. Την άλλη ημέρα, όταν τελικά κατόρθωσε να ξυπνήσει, υποκρίνονταν πως δεν μπορούσε να θυμηθεί τίποτε.

Όσον αφορά για το άλλο, όταν επανήλθε στις αισθήσεις του, τον έδωσα το άδειο φιαλίδιο και τον είπα να το φύλαξη και να το βλέπει κάθε φορά που θα ήθελε να πει περισσότερο από ένα ποτηράκι κονιάκ.

Είχα γράψει την Μαίρη για και τα δύο επεισόδια, ίσως όμως να ήταν πολύ το κόψιμο που οι λογοκριτές θα έπρεπε να κάνουν και έτσι δεν έλαβε ποτέ εκείνα τα γράμματα.

Η μετάθεσή μου στην Λάρισα και μετά πάλι στο Κουρί

Στο τέλος του Μαΐου μετατέθηκα στην Λάρισα και έμμηνα εκεί μέχρι τις αρχές του Σεπτεμβρίου. Στην Λάρισα αρρώστησα με Τυφοειδή πυρετό και ήμουν στο νοσοκομείο για δύο εβδομάδες. Επίσης με προβίβασαν στον βαθμό του Δεκανέα και με την προαγωγή μου δώσανε και μία μικρή αύξηση η οποία με χρειαζόνταν πολύ.

Κάθε φορά που είχα 48 ώρες άδεια πήγαινα στην Θεσσαλονίκη να δω την Μαίρη.

Μια από τις φορές που ήμουν εκεί ζήτησα άδεια να δω τον νέο διοικητή του 490 Τάγματος των Διαβιβάσεων τον Ταγματάρχη Κύριο Αστέριο Πολυζόπουλο.

Του εξέφρασα την επιθυμία μου ότι ήθελα να ξαναγυρίσω πάλι στο Κουρί και η απόφασή του ήταν ευνοϊκή. Ο Κύριος Πολυζόπουλος είχε μεγαλώσει στο Ασβεστοχώρι όπου ήταν και το σπίτι του. Το Ασβεστοχώρι ήταν 3 χιλιόμετρα ποιο πέρα από την Εξοχή. Νομίζω πως, για κάποιον λόγο, ήξερε την ιστορία μου και δεν τον άρεσε ο τρόπος που με μεταχειρίστηκαν.

Μου είπε να ζητήσω μετάθεση και πως θα την εγκρίνει.

Στις αρχές του Σεπτεμβρίου ήμουν και πάλι στο Κουρί. Αυτήν την φορά έμεινα εκεί πέντε μήνες. Όλο το διάστημα που ήμουν ελεύθερος το περνούσα με την Μαίρη, τον υπόλοιπο χρόνο έμενα επάνω στο σταθμό όπου διάβαζα βιβλία και έκαμνα περιπάτους στο δάσος.

Όλο το προσωπικό στον σταθμό είχε αλλάξει.

Ο Κύριος Πολυζόπουλος μου έδωσε την προαγωγή που περίμενα για καιρό. Με την προαγωγή μπήκα στην πρώτη τεχνική κλάση και πάλι ήμουν ο επικεφαλής του σταθμού.

Τα μηχανήματα που είχα τώρα για συντήρηση είχαν διπλασιαστεί γιατί το κουρι τώρα έκανε αναμετάδοση και προς την Καβάλα.

Μια μέρα που περπατούσα μέσα στο δάσος ανακάλυψα ένα τηλεφωνικό καλώδιο που ήταν απομεινάρι από τον καιρό του εμφυλίου πολέμου που τότε το Κουρί ήταν στρατιωτικό φυλάκιο. Το είχαν κόψει και το αφήκαν πεσμένο στην γη μερικά μέτρα έξω από την περίμετρο του σταθμού. Με πείρε μερικές ημέρες ν' ανιχνεύσω και να εντοπίσω το που τέλειωνε και με μεγάλη έκπληξη είδα πήγαινε μέχρι μέσα στο Ασβεστοχώρι και πως περνούσε δίπλα από το σπίτι του κυρίου Πολυζόπουλου και τερμάτιζε κομμένο έξω από ένα εγκαταλειμμένο κτίσμα το οποίο πριν από πολύ καιρό το χρησιμοποιούσε ο στρατός.

Μέσα στο δάσος το καλώδιο ήταν πεσμένο πάνω στην γη και λίγο έξω από το χωριό ήταν ανεβασμένο στις τηλεφωνικές κολόνες μαζί με τα άλλα καλώδια.

Ο Κύριος Πολυζόπουλος είχε το δικό του το τζιπ και πολλές φορές που ήταν στο Ασβεστοχώρι έρχονταν επάνω στον σταθμό για να κυνηγήσει λαγούς και με την ευκαιρία να κάνει και μερικά τηλεφωνήματα.

Τον είπα για το καλώδιο που βρήκα και ότι, εάν με επέτρεπε θα μπορούσα μέσα σε μια ημέρα να το χρησιμοποιήσω και να του βάλω ένα τηλέφωνο από το σπίτι του μέχρι τον σταθμό. Στην αρχή δεν με πίστεψε αλλά μου είπε επιφυλακτικά να δοκιμάσω και να δω εάν μπορώ να το κάνω. Την επόμενη ημέρα έκανα την εγκατάσταση και τον συνδέσα, από το γραφείο του στην Θεσσαλονίκη, με το σπίτι του στο Ασβεστοχώρι. Αργότερα όταν ήταν στο σπίτι του μπορούσα να τον συνδέσω με όποιο μέρος ήθελε στην Ελλάδα.

Σε μία από τις επισκέψεις του στον σταθμό ζήτησε να του εξηγήσω τον τρόπο με ποιόν έκαμνα την σύνδεση με το δίκτυο. Είχε την ταπεινοφροσύνη να με κάνει πολλές

ερωτήσεις και να ακούσει τις εξηγήσεις που του έδινα. Με πήρε λίγο χρόνο αλλά νομίζω πως τον έδωσα να καταλάβει πως έκανα τον αυτοσχεδιασμό.

Τον καιρό εκείνο η Μαίρη έμενε στην Θεσσαλονίκη με μια ηλικιωμένη Κυρία που λεγόταν Μαργιόγκα Σπανού. Η Κυρά-Μαργιόγκα ήταν μία άτεκνη χήρα που χρειάζονταν συντρόφια, δέχθηκε και πήρε την Μαίρη μέσα στο σπίτι της και με αυτό την απάλλαξε από την επιβάρυνση που είχε να ταξιδεύει κάθε ημέρα από την Εξοχή στην Θεσσαλονίκη και να γυρίζει πίσω.

Δεν ήταν μόνο αυτό το οποίο έκανε η Κυρά-Μαργιόγκα για την Μαίρη. Ποτέ της δεν ζήτησε πληρωμή και πάντα είχε φαγητό στο τραπέζι της. Η Μαίρη είχε το δικό της το δωμάτιο στο οποίο η μόνη πρόσθετη διακόσμηση ήταν μια φωτογραφία από εμένα την οποία είχε βάλει η Μαίρη στο τραπεζάκι.

Η Κυρά-Μαργιόγκα άνοιξε και σ' εμένα το σπίτι της. Κάθε φορά που είχα άδεια έπαιρνα το λεωφορείο για την Θεσσαλονίκη, πήγαινα στο σπίτι της Κυρά-Μαργιόγκας και εκεί στο σπίτι της συναντούσα την Μαίρη. Ήταν τόσο πολύ καλή Κυρία που πολλές φορές ευχόμουν να ήταν και η μάνα της Μαίρης το ίδιο, αλλά δυστυχώς δεν ήταν.

Στην Εξοχή με την μάνα της Μαίρης τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά. Όταν ξαναγύρισα η μάνα της κήρυξε μια τεταμένη ανακωχή που κράτησε μερικούς μήνες και μετά πάλι μας κήρυξε πόλεμο ενώ ο πατέρας της και ο αδελφός της μέινανε απαθείς.

Η Μαίρη τώρα είχε τελειώσει το γυμνάσιο και ήθελε να πάει στο πανεπιστήμιο.

Βλέποντας την κατάσταση να χειροτερεύει άρχισε να με πιάνει κατάθλιψη. Χρειαζόμουν δυο ακόμα χρόνια για να απολυθώ από τον στρατό και σύμφωνα με τα όσα μου έλεγε η μάνα της Μαίρης, εγώ ήμουν ένας οπορτουνιστής και τιποτένιος άνθρωπος που εκμεταλλεύθηκα τα αισθήματα της κόρης της και δεν είχα μέλλον για να της προσφέρω, κτλ.

Άρχισα να πηγαίνω συχνά στο δάσος μονάχος για πολλές ώρες και άρχισα να κάνω παράξενα πράγματα. Είχα ένα μπλέξιμο με ένα από τα σκυλιά που είχαμε στον σταθμό. Ήταν ένα θηλυκό σκυλί και είχε γεννήσει δυο σκυλάκια σε ένα κρησφύγετο που είχε κάνει έξω μακριά από την περίμετρο του σταθμού. Επειδή τα θηλυκά σκυλιά πολλές φορές σκοτώνουν τα σκυλάκια που γεννιούνται από άλλα σκυλιά, αυτή καθόταν και τα φύλαγε. Για πολλές ημέρες δεν ήλθε να φάγει ούτε και να πει νερό, αρρώστησε, αφυδατώθηκε και ήταν ετοιμοθάνατη όταν την βρήκα.

Την έφερα σε ένα κτίσμα που ήταν ο στάβλος όταν το κουρί είχε μουλάρια. Εκεί την τάιζα την με την βία έως που ανάρρωσε. Όσον αφορά για τα σκυλάκια τα είχα κρατημένα κοντά της σε όλο το διάστημα. Πήγα στο χωριό και αγόρασα μπουκαλάκια με θήλαστρα και εγώ και άλλοι δωρίσαμε στα σκυλάκια όλο το μερίδιο μας από το πρωινό μας γάλα.

Τα σκυλάκια μεγάλωσαν έχοντας εμένα για δεύτερη μητέρα. Μετά απ' αυτό η συνάφειά μου με την σκύλα και τα σκυλάκια της ήταν εξαιρετική. Κάθε φορά που έβγαινα έξω και με βλέπανε τα παρατούσαν όλα και ερχόταν τρέχοντας να παίξουν μαζί μου. Αυτές οι σχέσεις ήλθαν σε αποκορύφωμα δυο χρόνια αργότερα όταν απολύθηκα και πήγα στον σταθμό του Κουρί να δουλέψω ως πολίτης και που το περιγράψω στην σελίδα 81.

Μια μέρα βρήκα στον στάβλο ένα τσουβάλι με κριθάρι που είχε απομείνει από τον καιρό που το Κουρί είχε μουλάρια. Πήρα λίγο από το κριθάρι και το έβαλα σ' έναν μυρμηγκόδρομο που τον είχαν φτιάξει κάτι μεγάλα μαύρα μυρμηγκιά. Καθόμουν μετά

και τα έβλεπα. Τα πήρε δύο μέρες για να κουβαλήσουν όλο το κριθάρι μέσα στην μυρμηγκότρυπα.

Μια άλλη φορά άρχισα έβαζα κριθάρι στο αναμεταξύ από δύο μυρμηγκόδρομους που ήταν φτιαγμένοι με μυρμηγκία από διαφορετικές μυρμηγκοφωλιές. Εκεί που τα μυρμηγκία συναντήθηκαν το γέμισα με κριθάρι. Άμεσος άρχισε μία μεγάλη μάχη που ήταν σαν να είχε γίνει η αποκάλυψη. Μια μέρα αργότερα όταν τελείωσε το κριθάρι, το πεδίο της μάχης ήταν γεμάτο με χιλιάδες σκοτωμένα μυρμηγκία.

Είχα μαζέψει όλα τα χρειαζούμενα εξαρτήματα για να κατασκευάσω ένα ραδιόφωνο αλλά δεν μπορούσα να συγκεντρωθώ. Τα Χριστούγεννα και την πρωτοχρονιά η κατάσταση έγινε κρίσιμη. Η Μαίρη διαφωνούσε με την μάνα της και την έλεγε να μας αφήσει ήσυχους να αποφασίσουμε μονάχοι το μέλλον μας. Δεν άρεσε στην μάνα της να άκουει την Μαίρη να την αντιμιλά και άρχισε να την χαστουκίζει στο πρόσωπο μπροστά στα μάτια μου. Μέχρι τότε άντεξα πολλά αλλά αυτό ήταν το μέγιστο. Άρπαξα το χέρι της γριάς και την είπα πως αν την δω ξανά να χτυπά την Μαίρη μπροστά μου θα της το σπάσω. Γύρισα μετά στην Μαίρη και της είπα, « Έλα τώρα να φύγουμε και δεν θα χαθούμε ». Θυμάμαι που με απάντησε λέγοντας «Τρύφωνα, δεν πρέπει ν' αποβαίνουμε σε απονενομημένα διαβήματα ».

Δεν ξέρω πως θα εξελίσσονταν η ζωή μας αν τότε η Μαίρη έπαιρνε την απόφαση να μ' ακολουθήσει, αλλά δεν την πήρε.

Τις ημέρες που επακολούθησαν κάθε φορά που συναντιόμασταν στο σπίτι της Κυρά-Μαργιόγκας μιλούσαμε και προσπαθούσαμε να βρούμε μια λύση. Η Μαίρη συνέστησε πως θα ήταν καλύτερα να φύγω και να πάω σ' έναν άλλο σταθμό να περιμένω να καλυτερεύσουν τα πράγματα. Με μεγάλο δισταγμό συμφώνησα.

Μερικές ημέρες αργότερα με δόθηκε η ευκαιρία να ζητήσω μετάθεση.

Ο Κύριος Πολυζόπουλος και η Κυρία του με φέρνονταν φιλικά και αυτή ήταν η δεύτερη φορά που με κάλεσαν να δειπνήσω μαζί τους στο σπίτι τους στο Ασβεστοχώρι. Ήξεραν τις περιπέτειές μου με την Μαίρη και όταν με ρώτησαν το, πως παν τα πράγματα μα την Μαίρη, μου δόθηκε η ευκαιρία να μιλήσω.

Η μετάθεσή μου στην Αθήνα

Μέσα σε μια εβδομάδα ο Κύριος Ταγματάρχης έκανε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την μετάθεση μου και στα μέσα του Ιανουαρίου ήμουν στην κεντρική μας βάση στη Αθήνα.

Ο πρώτος προσδιορισμός μου ήταν να εργασθώ στα ακραία μηχανήματα.

Οι δέκτες και οι πομποί και όλες οι κεραίες ήταν στο κέντρο της Αθήνας μέσα σ' ένα διαμέρισμα που ήταν στην οροφή των Παλαιών Ανακτόρων που εκείνη την εποχή στέγαζαν στρατιωτικές και πολιτικές υπηρεσίες καθώς και η Βουλή του Ελληνικού Κράτους.

Οι άλλες απαιτούμενες συσκευές ήταν εγκατεστημένες κοντά στα Παλαιά Ανάκτορα σ' ένα αχνείο κτίριο που ήταν στην οδό Μέρλιν ΝΟ 6. (Κατά την διάρκεια της κατοχής τα SS και οι ανακριτές της Gestapo χρησιμοποιούσαν αυτό το κτήριο το οποίο αργότερα κατεδαφίσθηκε και στη θέση του κτίστηκε μία μεγάλη πολυκατοικία).

Τώρα υπηρετούσα στο κέντρο της Αθήνας. Είχα το επάνω κρεβάτι και μια ντουλάπα δίπλα στα μηχανήματα επάνω στην ταράτσα των Παλαιών Ανακτόρων και δούλευα και στα δύο μέρη.

Η πολιτική αστυνομία έκαμνε έναν πολύ αυστηρό έλεγχο στην είσοδο των Παλαιών Ανακτόρων και κανένας, εκτός από εμάς, δεν επιτρέπονταν να ανέβει στην ταράτσα.

Η στρατιωτική αστυνομία (ΕΣΑ) έκαμνε έναν εξ ίσου αυστηρό έλεγχο στην είσοδο του κτιρίου στην οδό Μέρλιν.

Όταν ήμουν επάνω στην ταράτσα είχα την ποιο όμορφη θέα της περιοχής ολόγυρα στην Αθήνα. Η Ακρόπολη, ο Λυκαβηττός, ο Εθνικός κήπος, η πλατεία του Συντάγματος και ο Υμηττός, ήταν όλα μπροστά στα μάτια μου.

Έμενα στην Αθήνα λίγο περισσότερο από δύο μήνες. Πολλές φορές έβγαζα το καπέλο μου, φορούσα ένα γκρίζο πουλόβερ και έμπαινα κρυφά στην γαλαρία της Βουλής και έβλεπα τους Βουλευτές να φωνάζουν και να μαλώνουν. Άλλες φορές παρέα με συναδέλφους που ήταν και ξέρανε την Αθήνα, πηγαίναμε στις υπόγειες ταβέρνες στην οδό Σόλωνος στο Κολονάκι και δοκιμάζαμε την ποιότητα της ρετσίνας.

Είχα έλθει σ' επαφή με την φίλη μου την Δήμητρα. Πολλές φορές που συναντιόμασταν και κάναμε περίπατο στο εθνικό κήπο, μετάξι άλλων, συζητούσαμε για τα προβλήματα που είχα με την Μαίρη και άκουγα την νομική συμβουλή της.

Η Δήμητρα ήταν τότε για τον δεύτερο χρόνο στην Νομική Σχολή.

Επίσης θυμάμαι και μια ξαφνική επίσκεψη που μου έκανε ο Κύριος Πολυζόπουλος μια μέρα που είχα την υπηρεσία στην οδό Μέρλιν. Είχε έλθει στην Αθήνα για κάτι δουλειές και σταμάτησε να με δει. Μπήκα στο δίκτυο και οι πρώην συνάδελφοι μου στο Κουρί έκαναν τις απαιτούμενες συνδέσεις με το τηλέφωνο που του είχα εγκαταστήσει στο σπίτι του. Μίλησε για λίγο με την Γυναίκα του και πριν να φύγει με είπε να τον τηλεφωνήσω όταν θα ήμουν έτοιμος να ξαναγυρίσω στο Κουρί.

Πέρασα δύο εξαιρετικούς μήνες στην Αθήνα, αλλά το τι επακολούθησε ήταν ακόμα ποιο καλύτερο.

Έφυγα για το Νησί της Αφροδίτης

Εκείνον τον καιρό είχαμε εγκαταστήσει και ένα ακόμα νέο δίκτυο μεταξύ Αθηνών και Κρήτης με έναν σταθμό αναμεταδόσεως στην Μήλο. Ήταν στις αρχές του Απριλίου το 1952 που ένα πρωί έφυγα με το καράβι για την Μήλο. Το απόγευμα ξεμπαρκάρισα στον Αδάμαντα που είναι ένα από τα λιμάνια της Μήλου. Ήμουν στην Μήλο για πέντε αξέχαστους μήνες. Ήμασταν οι μόνοι στρατιώτες σ' όλο το νησί και ήμασταν μόνο οι έξι. Ένας ήταν ο μουλαράς με το μουλάρι του, ο άλλος ήταν ο συντηρητής των ηλεκτρογεννητριών και τέσσαρις να επιβλέπουμε και να συντηρούμε το δίκτυο. Πάντα οι δύο από εμάς μέναμε στην κορυφή του είχαμε τον σταθμό και οι άλλοι δύο περιοδεύαμε στο νησί.

Θέλω πολύ να σας πω πόσο καλή ήταν η διαμονή μου στην Μήλο. Το μεγαλύτερο μου κατόρθωμα ήταν που παρ' όλες τις δοκιμασίες και τους πειρασμούς, παρέμεινα πιστός στην Μαίρη και την έστελνα γράμματα σχεδόν κάθε ημέρα όπως έκαμνα και όταν ήμουν στην Αθήνα.

Έστελνα τα γράμματα μου στην Θεσσαλονίκη στο σπίτι της κυρά-Μαριόγκας και αυτό γιατί η μάνα της Μαίρης κατάστρεφε όλα τα γράμματα που έστελνα στην Εξοχή.

Η Μήλος είναι ένα ηφαιστειογενές νησί και έχει σχήμα πετάλου. Και σήμερα ακόμα υπάρχει ηφαιστειακή δραστηριότητα στο νησί. Στην νότια πλευρά του νησιού το νερό κοντά στην επιφάνεια της γης σε μία σπηλιά ήταν ζεστό και χρησιμοποιούνταν για ιαματικά λουτρά. Το έδαφος στην νότια πλευρά του νησιού, εκεί που είχαμε τον σταθμό,

είχε πολύ θειάφι και η βλάστηση ήταν περιορισμένη σε φυτά που μπορούσαν να φυτρώσουν ακόμα και στο φεγγάρι. Εκείνον τον καιρό οι περισσότεροι από τους κατοίκους ζούσαν στο νότιο μέρος του νησιού.

Το νησί είχε πολλά ορυχεία. Ένα από τα ορυκτά έβγαζαν και επεξεργάζονταν ήταν η καολίνη, που χρησιμοποιείτε για την κατασκευή πορσελάνης. Σε κάτι άλλα ορυχεία βγάζανε ένα ορυκτό που το λέγανε Βαρυτίνη η χρήση του οποίου ήταν να σταματάει τις διαρροές στα τοιχώματα πετρελαιοπηγών. Άλλες ασχολίες ήταν η ναυαγιαίρεσης των πλοίων που βούλιαξαν στο λιμάνι όταν το Γερμανικό ναυτικό χρησιμοποιούσε το λιμάνι της μήλου για βάση του στο Αιγαίο.

Τα χρόνια εκείνα η Μήλος δεν είχε τουρισμό εκτός από μερικούς πλούσιους εμπόρους από την Αθήνα που είχαν περιουσίες στο νησί και εκτός από έναν Έλληνα - Αμερικανό μετανάστη οποίος επέστρεψε στο νησί του για να εξοδεύσει μερικά από τα δολάρια που σκληροδούλεψε για να κερδίσει στην Αμερική.

Είχε κτίσει μια πολυτελέστατη βίλα στην νότια πλευρά του νησιού στην οποία είχε εγκαταστήσει και ένα ψυγείο που έκανε πάγο αλλά το καλύτερο απ' όλα ήταν το, οκτώ μέτρα μακρύ, κότερο που είχε αραγμένο κοντά στην βίλα του. Είχε την οικονομική ευχέρεια να αγοράσει βενζίνα αλλά έπρεπε να περιμένει το ειδικό φορτηγό πλοίο το οποίο ερχόταν σε ακανόνιστα διαστήματα. Το επιβατικό πλοίο που είχε κανονικό δρομολόγιο, μία φορά την εβδομάδα, απαγορευόταν να μεταφέρει καύσιμα. Εμείς είχαμε ένα ειδικό πλοίο που το ναύλωνε ο στρατός το οποίο μας έφερνε τρόφιμα και 300 γαλόνια βενζίνα κάθε μήνα. Ο Κύριος Λαμπρινίδης, έτσι λεγόταν, όταν αργούσε το φορτηγό πλοίο, μπορούσε να δανειστή μόνος του λίγη από την βενζίνα μας γιατί την είχαμε αφύλακτη κοντά στην παραλία, αλλά πάντα ρωτούσε εάν μπορεί δανειστεί ένα η δύο κάνιστρα έως που να έλθει το πλοίο και πάντα τα αντικαθιστούσε εμμέσως μόλις έρχονταν το εμπορικό καράβι.

Εις ανταλλαγή για αυτήν την εξυπηρέτηση μας άνοιξε την βίλα του. Εμείς όπως-όπως κάθε μέρα περνούσαμε από εκεί. Είχε ούζο βαρέλια και το ανακάτευε με το νερό του πηγαδιού γιατί, το νερό ήταν γλυφό και χρειαζόνταν λίγο ούζο για να καθαρίσει. Έτσι μας έλεγε.

Όταν περνούσαμε από την βίλα για να παμε στον σταθμό, πάντοτε ήμασταν διψασμένοι.

Πολλές φορές ο Κύριος Λαμπρινίδης μας έπαιρνε στο κότερό του και πηγαίναμε για ψάρεμα και όλοι μας στον σταθμό απολαμβάναμε την φιλοξενία του. Με την Γυναίκα του, που ήταν γεννημένη στην Αμερική, γίναμε καλοί φίλοι. Ήταν μια ευγενική ηλικιωμένη Κυρία που μιλούσε λίγα σπασμένα Ελληνικά, αλλά άσχετα μ' αυτό κάναμε καλή παρέα. Με έλεγε πως όταν απολυθώ έπρεπε να πάω στην Αμερική για να με συστήσει σ' όλα τα κορίτσια της ηλικίας μου που γνώριζε, αλλά δεν ήξερε με ποιόν τρόπο να παω.

Ασχολούμουν και με άλλα πράγματα στο νησί.

Ο Αδάμας, που ήταν και το λιμάνι του νησιού, ήταν και το κοσμικό κέντρο στο οποίο λάμβαναν μέρος οι περισσότερες από τις κοινωνικές δραστηριότητες.

Εκεί ήταν, το μοναδικό ξενοδοχείο που το διεύθυνε ο Κύριος Μανόλης Μαυροθεοδωράκης, ένα εστιατόριο και ταβέρνα που το όνομα του ιδιοκτήτη μου έχει διαφύγει και ένα καφενείο που το διεύθυνε ο Πρόεδρος του Αδάμαντος, ο Κύριος Αβέρκιος Γαϊτανής.

Το ραδιογραμμόφωνο του καφενείου, που ήταν φτιαγμένο μέσα σ' ένα μεγάλο βαρύ επιπλο, ήταν για πολύν καιρό χαλασμένο. Με πολύ μεγάλη επιφυλακτικότητα ο Κυρ-Αβέρκιος με επέτρεψε ν' ανοίξω το κάλυμμα από πίσω για να δω την συσκευή. Με πήρε λιγότερο από 10 λεπτά να βρω και να εντοπίσω την βλάβη. Είπα τον Κυρ-Αβέρκιο ότι, η πρέπει να παραγγείλουμε και να περιμένουμε να μας στείλουν, το ανταλλακτικό από τον Πειραιά με το επόμενο καράβι, η μπορώ εγώ να του δανείσω το ανταλλακτικό (που ήταν απλούστατα μια καμένη λυχνία) και να μου το επιστρέψει αργότερα όταν θα ερχόταν το δικό του από τον Πειραιά.

Είχα φέρει μαζί μου στην Μήλο εξαρτήματα ραδιοφώνων και τα είχα επάνω στον σταθμό. Την ημέρα εκείνη έτρεξα τον Μαραθώνιο. Διέσχισα τον κόλπο της Μήλου με μια μικρή πετρελαιοκίνητη ψαρόβάρκα και από εκεί ανέβηκα, σχεδόν τρέχοντας, επάνω στον σταθμό. Πήρα το κουτί που είχα τα ανταλλακτικά εξαρτήματα μου και αμέσως κατέβηκα στην παραλία όπου με περίμενε η βάρκα. Διασχίσαμε πάλι τον κόλπο και αργά το απόγευμα φθάσαμε στον Αδάμαντα. Μας πήρε έξι ώρες. Αντικατέστησα την λυχνία και άμεσος το ραδιόφωνο του Κυρ-Αβέρκη άχρησε να παίζει και να ψυχαγωγεί τους πελάτες του.

Σε λιγάκι όλο το νησί ήξερε πως το ραδιόφωνο του Κυρ-Αβέρκη διορθώθηκε και ποιος το διόρθωσε

Ποτέ δεν φανταζόμουν πως ένα τέτοιο μικρό νησί σαν την Μήλο να είχε τόσα πολλά χαλασμένα ραδιόφωνα. Η εξήγηση ήταν απλή. Όπως από κάθε Ελληνικό νησί, έτσι και από την Μήλο πολλή από τους κατοίκους μετανάστεψαν στην Αμερική. Οι μετανάστες στείλανε στους συγγενείς τους, μεταξύ άλλων και πολλά ραδιόφωνα. Όταν ένα απ' αυτά τα ραδιόφωνα πάθαινε βλάβη, δεν υπήρχε στο νησί κανείς να την διορθώσει και κανείς δεν είχε την εμπιστοσύνη να τα στήλη στην Αθήνα για επιδιόρθωση. Και έτσι όλα τα χαλασμένα ραδιόφωνα εμένα περιμένανε.

Δεν υπήρχε ραδιόφωνο που δεν μπόρεσα να το διορθώσω, τα διόρθωσα όλα.

Διόρθωσα το ραδιόφωνο του μοναδικού γιατρού του νησιού του Κυρίου Κυπραίου και η Γυναίκα του με προσκάλεσε στο σπίτι τους όπου με κάνανε τραπέζι.

Πολλές άλλες φορές ο Κυρ-Αβέρκιος με προσκάλεσε στο σπίτι του και όπου γνώρισα και γευμάτισα με την οικογένειά του.

Είχε τρεις θυγατέρες, 16,18 και 20 ετών, όμορφες σαν το άγαλμα που βρήκαν στο νησί. Είχε και δύο αγόρια 14 και 22 ετών. Ήταν και πολλές άλλες οικογένειες που με δέχθηκαν στα σπίτια τους και γενικά αυτό με έφερνε σε πάρα πολύ δύσκολη θέση.

Εκείνα τα χρόνια τα νησιά είχαν έναν αρχαίο ηθικό κώδικα που εν συγκρίσει με τα σημερινά είναι ακατανόητος.

Είχα κερδίσει την εμπιστοσύνη και τον θαυμασμό όλων αυτών των ανθρώπων και με το παραμικρό λάθος εκ μέρους μου θα τα έχανα όλα και εκτός αυτού εάν ενεθάρρυνα σχέσεις με κάποιο κορίτσι, θα κατάστρεφα την υπόληψη της όταν θα έφευγα.

Δυστυχώς, έτσι ήταν η κατάσταση τότε στην Μήλο.

Μια μέρα, μακριά από άλλους ανθρώπους, κουβεντιάζαμε μαζί με τον Κυρ-Αβέρκιο.

Μου είπε πως είχε μεγάλες ιδιοκτησίες στο νησί, (και πραγματικά είχε) και το μόνο που εγώ είχα να κάνω, ήταν να διαλέξω μία από τις κόρες του. Του είπα πως με τιμά η πρόταση του και πως λυπάμαι πολύ που δεν είμαι εις θέση να εκλέξω καμία από τις όμορφες κόρες του γιατί είχα ανύπανδρες αδελφές και σύμφωνα με την παράδοση, θα έπρεπε πρώτα να τις παντρέψω προτού να παντρευτώ και εγώ. Δεν τόλμησα να τον πω πως ήμουν μπλεγμένος μ' ένα άλλο κορίτσι επάνω εκεί στον βορρά στην Εξοχή.

Είχα και άλλες πολλές όμορφες και αξέχαστες στιγμές που έζησα στην Μήλο. Αυτές οι καλές αναμνήσεις αργότερα, μ' έδωσαν την έμπνευση να δημιουργήσω το φανταστικό Νησί «Μακαβούτου» στις Ναυτικές Ιστορίες που έγραφα για τα εγγόνια μου.

Ποτέ δεν ζήτησα αμοιβή από αυτούς που τους διόρθωσα τα ραδιόφωνα, ασχέτως όμως, με αυτά που θέλανε και μου δώσανε, κατόρθωσα να οικονομήσω πάνω από 100 δολάρια με την αξία που είχαν τότε το 1952.

Το σχολείο στο Ansbach της Γερμανίας

Αυτή ήταν η κατάσταση όταν προς το τέλος του Αυγούστου έλαβα διαταγή να μαζέψω τα πράγματα μου και να μπαρκάρω με το πρώτο πλοίο για τον Πειραιά. Ήμουν ένας από τους στρατιώτες που ανήκαν στην πρώτη τεχνική κλάση και που εκλέχτηκαν να πανε στην Γερμανία στο σχολή τηλεπικοινωνίας του Αμερικάνικου Στρατού στο Ansbach της Γερμανίας.

Η αναχώρηση μου από την Μήλο ήταν πολύ συναισθηματική. Όπως αγαπούσα την Μαίρη έτσι αγάπησα και εκείνο το ξερονήσι. Προτού να φύγω αποχαιρέτισα όλους τους καλούς εντόπιους φίλους μου και το αντίο ήταν συγκινητικό.

Στις 4 Σεπτεμβρίου ξεκίνησα για το Ansbach της Γερμανίας δια μέσου της Ρώμης και της Νυρεμβέργης. Το Usareur Signal School ήταν σε μία πρώην Γερμανική Στρατώνα που λεγότανε Hindenburg Casern. Όλα τα κτήρια ήταν ανακαινισμένα με Αμερικανική τυποποίηση και για εμάς αυτό ήταν μεγάλη πολυτέλεια. Οι θάλαμοι ήταν ευρύχωροι με μονά κρεβάτια τα οποία είχαν απαλά στρώματα, μαλακά μαξιλάρια και περισσότερο απ' όλα, μαζί με τις κουβέρτες και άσπρα σεντόνια. Ο καθ' ένας μας είχε μια ντουλάπα και ένα σιδερένιο μπαούλο μπροστά στο κρεβάτι του.

Στα λουτρό-δωμάτια, οι τουαλέτες και οι νιπτήρες που είχαν και καθρέπτες, ήταν πεντακάθαρα, για εμάς όμως μύριζαν σαν να ήταν.... οίκοι ανοχής, γιατί εμείς δεν ήμασταν συνηθισμένοι με τις μυρωδιές από τις κολόνιες και από τα αποσμητικά που χρησιμοποιούσαν οι Αμερικανοί συνάδελφοι μας.

Κάθε πάτωμα είχε και ένα χώρο ψυχαγωγίας. Στην μία πλευρά είχε έναν καναπέ, μερικές πολυθρόνες και τραπέζια με καρέκλες για να κάθεται να γράφεις γράμματα η να διαβάζεις. Στην άλλη πλευρά είχε διάφορα παιγνίδια καθώς και ένα μπιλιάρδο στο οποίο έπρεπε να βάλεις ένα κέρμα για να παίζεις.

Η αίθουσα φαγητού, ναι μάλιστα εκεί που τρώγαμε. Παναγίτσα μου, τι μέρος ήταν αυτό. Τα καλομαγειρεμένα φαγητά και το να τρως όσο κρατούσε το στομάχι σου, ήταν κάτι πράγματα τα οποία δεν ήμασταν συνηθισμένοι και προσπαθούσαμε να εξοικειωθούμε.

Τις πρώτες εβδομάδες οι σερβιτόροι δεν μπορούσαν να πιστέψουν το πως ένας άνθρωπος μπορεί να καταναλώσει μια τόσο μεγάλη ποσότητα τροφής και να επιζήσει.

Έπειτα από λίγον καιρό μειώσαμε τον ρυθμό αλλά ποτέ δεν παραιτηθήκαμε.

Είχαμε δύο ειδών αίθουσες, τις θεωρητικές αίθουσες παραδόσεως και τις αίθουσες πρακτικής. Στις αίθουσες πρακτικής ο κάθε ένας μας είχε τον δικό του μπάγκο ο οποίος ήταν εφοδιασμένος με πολλά ηλεκτρονικά όργανα τα οποία χρησιμοποιούσαμε για να διαγνώσουμε και να εντοπίσουμε τις βλάβες που οι εκπαιδευτές σκόπιμα έβαζαν στις συσκευές.

Τα μαθήματα διαρκούσαν οκτώ ώρες κάθε ημέρα από την Δευτέρα μέχρι την Πέμπτη και τέσσαρις ώρες την Παρασκευή. Είχαμε άδεια από την Παρασκευή το απόγευμα μέχρι την Δευτέρα το πρωί. Έλαβα την ευκαιρία και πολλές φορές επισκέφθηκα την Νυρεμβέργη και μία φορά πήγα στο Μόναχο. Κατά την διάρκεια που ήμουν στο Μόναχο επισκέφθηκα το αχρείο στρατόπεδο του θανάτου, στο Νταχάου.

Τις περισσότερες φορές που είχα άδεια παρέμενα στο Ansbach. Στο Ansbach ήταν ένας Έλληνας που τον έλεγαν Αριστείδη. Είχε έλθει στην Γερμανία κατά την διάρκεια του πολέμου και μετά τον πόλεμο παρέμεινε στην Γερμανία. Το, εάν ήλθε βιαίως η εάν ήλθε εθελοντικώς δεν το ξέραμε και δεν μας το είπε. Ήταν παντρεμένος με μια Γερμανίδα Κυρία και είχαν, ένα παιδί 6 ετών και ένα κοριτσάκι 4 ετών. Με την βοήθεια του Αριστείδη πηγαίναμε σε μέρη που οι Αμερικανοί δεν τα ξέρανε και εκεί γνωριστήκαμε με τους εντόπιους. Εκείνον τον καιρό δεν κάπνιζα και ο Αριστείδης με πούλαγε στην μαύρη αγορά την μια κούτα τσιγάρα που μου έδιναν κάθε εβδομάδα. Επίσης με πλήρωναν το ίδιο ποσόν που πλήρωναν τους Αμερικανούς στρατιώτες, 5 Δολάρια την ημέρα, και είχα την άδεια να ψωνίζω στην στρατιωτική καντίνα.

Από την καντίνα, με τα χρήματα που οικονόμησα επιδιορθώνοντας ραδιόφωνα στην Μήλο και με τα χρήματα που πληρωνόμουν στην σχολή από τον Αμερικανικό Στρατό, αγόρασα μια φωτογραφική μηχανή, Retina 2A. Ακόμα την έχω, μα τώρα μόνον για ενθύμιο. Την είχα αφήσει στην Ελλάδα όταν έφυγα και όταν ύστερα από πολλά χρόνια ζήτησα από τους συγγενείς μου να μου την επιστρέψουν, είχε χαλάσει γιατί η υγρασία εισχώρησε στους φακούς και τους θάμπωσε.

Σε όλο το διάστημα που ήμουν στην Γερμανία, δύο φορές την εβδομάδα έγραφα γράμματα στην Μαίρη. Αισθανόμουν κάποια αλλαγή στη Μαίρη και αυτό με στεναχωρούσε πολύ. Δικαιολογούνταν με το ότι, τώρα που άρχισε το πανεπιστήμιο δεν είχε καιρό να γράφει συχνότερα αλλά και όταν με έγραφε κάτι έλειπε από τα γράμματα της.

Άρχισα να μετρώ τις ημέρες που έμειναν μέχρι τον Δεκέμβριο που θα επέστρεφα στην Ελλάδα. Έκαμνα σχέδια γιατί τέσσαρις μήνες μετά από την επιστροφή μου, τον Απρίλιο του 1953, θα απολυόμουν από τον στρατό.

Οι εμπειρίες που δοκίμασα στη διάρκεια που ήμουν στην Γερμανία, αλάλαξαν την προοπτική της ζωής μου. Μέσα σ' ένα μικρό χρονικό διάστημα εκτέθηκα σε δύο πολιτιστικούς τρόπους ζωής.

Ένας ήταν ο τρόπος της ζωής του Αμερικανού στρατιώτη ο οποίος, παρ' όλων που ζούσε σε αφάνταστη πολυτέλεια, εν συγκρίσει μ' εμάς, παραπονιόταν γιατί δεν ήταν εις θέση ν' αγοράσει ένα καινούργιο αυτοκίνητο.

Ήταν επίσης και ο άλλος πολιτιστικός τρόπος ζωής των Γερμανών οι οποίοι είχαν βιοτικό επίπεδο πολύ ποιο ανωτέρω εν συγκρίσει με το δικό μας στην Ελλάδα. Δεν μπορώ όμως να πω πως όλοι ζούσαν ευτυχημένοι. Με την γνωριμία του Αριστείδη μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω πολλές Γερμανικές οικογένειες και να μπω στα σπίτια τους. Σε όλα τα σπίτια είδα κρεμασμένες στους τείχους φωτογραφίες γερμανών Στρατιωτών που είχαν μια μαύρη κορδέλα στα διαγώνια πράγμα που σήμαινε ότι αυτός που έδειχνε η φωτογραφία είχε σκοτωθεί στον πόλεμο.

Η έλλειψη ανδρών ήταν φανερή. Έβλεπες νέα παιδιά και πολλά γερόντια αλλά πολύ λίγους άνδρες στο μεταξύ, ενώ οι Γυναίκες ήταν πολλές, σε όλη την κλίμακα και τις έβλεπες παντού να δουλεύουν.

Θυμάμαι την Αμερικανική εορτή των ‘Ευχαριστηρίων’ που γιορτάσαμε στο Ansbach εκείνο τον χρόνο. Την ημέρα εκείνη στην αίθουσα του φαγητού δώσανε σ’ εμάς τους Έλληνες ένα ξεχωριστό τραπέζι. Περάσαμε στην γραμμή και αφού γεμίσαμε τους δίσκους μας με όλα τα καλά φαγητά που είχαν εκείνη την ημέρα, γυρίσαμε στο τραπέζι μας.

Έπειτα από λίγο ο Αξιωματικός που ήταν ο επί κεφαλής της κουζίνας μαζί με όλους τους μαγείρους ήλθαν τραγουδώντας στο τραπέζι μας. Μας φέρανε ένα μεγάλο ταψί μ’ ένα γλύκισμα που έφτιαξαν για εμάς. Στο γλύκισμα γράψανε «Για τους Έλληνες Στρατιώτες». Ρωτήσαμε ποιος ήταν ο λόγος και ο αρχιμάγειρας μας είπε πως πάντα φτιάχνει κάτι ειδικό για όλους εκείνους που εκτιμούν την μαγειρική του.

Ως ανταπόκριση και για να τον δήξουμε το πόσο συγκινηθήκαμε, δεν αφήσαμε ούτε ένα ψίχουλο στο ταψί.

Η επιστροφή μας στην Ελλάδα

Λίγο πριν από τα Χριστούγεννα μας δώσανε τα διπλώματα μας , είπαμε ‘Αντίο’ στους φίλους μας και γυρίσαμε στην Αθήνα.

Διακαιόμουναι και περίμενα να με δώσουν άδεια αλλά, δυστυχώς για μένα, πέθανε το μουλάρι στην Μήλο και απεγνωσμένα χρειάζονταν ένα νέο μουλάρι. Ο ημιονηγός από την Μήλο είχε έλθει στη Αθήνα αλλά χρειάζονταν βοήθεια. Είχαμε μεγάλη περιπέτεια. Μ’ ένα φορτηγό πήγαμε το μουλάρι στον Πειραιά όπου οι λιμενεργάτες δέσανε ένα μαντίλι στα μάτια του το βάλανε μια ειδική ιπποσκευή και με τον γερανό του καραβιού το σήκωσαν και το έβαλαν στο κατάστρωμα.

Είχε σουρουπώσει όταν φθάσαμε στην Μήλο. Έπρεπε να ξεφορτώσουμε το δύστυχο το ζώο με δεμένα τα μάτια του μέσα στα νερά της θάλασσας γιατί το λιμάνι τότε δεν είχε αποβάθρα στην προκυμαία του. Μας περίμεναν δύο βάρκες για να μας βοηθήσουν στην αποβίβαση.

Το ξεφόρτωμα ήταν μια μεγάλη κωμωδία που ευτυχώς δεν κατάληξε σε τραγωδία. Όταν ο γερανός του πλοίου κατέβασε το μουλάρι στο νερό, μερικοί από εμάς πέσαμε στην θάλασσα για να ξεδέσουμε την ιπποσκευή από την κοιλιά του, και τελικά κατορθώσαμε να βγάλουμε το ζώο στην ξηρά, ζωντανό δίχως να το πνίξουμε. Μετά που το βγάλαμε από το νερό το στεγνώσαμε και το σκεπάσαμε με μια κουβέρτα για να μην κρυώσει και αρρωστήσει. Ο ημιονηγός το περπατούσε όλη την νύχτα για να το κρατά ζεστό. Το πρωί περπατήσαμε τον γύρο του κόλπου της Μήλου και πήγαμε στον σταθμό.

Ύστερα από δύο εβδομάδες επέστρεψα στην Αθήνα και πήρα την δεκαπενθήμερων άδεια που διακαιόμουναι. Η άδεια μου ήταν ολέθρια γιατί όλα πήγαν ανάποδα.

Πήγα επάνω στην Εξοχή γιατί ήταν Σαββατοκύριακο και η Μαίρη ήταν εκεί. Το πρώτο πράγμα που είδα ήταν ότι η Μαίρη δεν φορούσε το δακτυλίδι των αρραβώνων που προ καιρού της είχα δώσει. Με είπε πως το είχε βγάλει γιατί είχε να κάνει μερικές δουλειές.

Δεν πέρασε ούτε μια ώρα και η μάνα της άρχισε να με διώχνει. Με έλεγε να φύγω και να επιστρέψω σε τρία χρόνια, μετά που η Μαίρη θα έχει τελειώσει το πανεπιστήμιο και μόνο εάν τότε θα είχα τα μέσα να την συντηρήσω. Πραγματικά, εκείνη η γυναίκα ήξερε πως να σου σπάσει το ηθικό και να σε κάνει να αισθάνεσαι περιττός. Είπα την Μαίρη να πάμε έναν περίπατο μόνοι μας. Περπατούσαμε στην βουνοπλαγιά όλο το απόγευμα, συζητήσαμε για πολλές ώρες και ποικιλοτρόπως εκφράσαμε τα αισθήματα

μας. Έβγαλα μερικές φωτογραφίες και μετά γυρίσαμε στο σπίτι της. Αποφάσισα να φύγω για να μην γίνει σαματάς με την μάνα της. Είχαμε συμφωνήσει από πριν να ξανασυναντηθούμε την επόμενη ημέρα στην Θεσσαλονίκη μετά από τα μαθήματα στο σπίτι της Κυρά-Μαργιόγκας.

Πήγα εκεί νωρίς για να έχω την ευκαιρία να μιλήσω με την Κυρά-Μαργιόγκα. Το πρώτο που έμαθα ήταν ότι η Μαίρη είχε εισαχθεί στο πανεπιστήμιο σε μια ειδική κατηγορία που ήταν για μαθητές που είχαν γονείς με φυσικές ανικανότητες και που χρειαζόταν την βοήθεια των παιδιών τους για να συντηρηθούν. Επίσης έμαθα πως η Μαίρη υποβάλλονταν σε τεράστια ψυχολογική πίεση από τους γονείς της να διακόψει τον δεσμό που είχε μαζί μου.

Συναντήθηκα με την Μαίρη μερικές ακόμα φορές στο σπίτι της Κυρά-Μαργιόγκας και μετά πήγα στη Βέροια.

Στην Βέροια μαζί με όλη τη οικογένεια μου πήγαμε σ' ένα εξοχικό κέντρο που λεγόταν Ελιά.

Δίπλα στην Ελιά οι Εγγλέζοι, αυθαίρετως, είχαν φτιάξει μια προσωρινή οικοδομή και την χρησιμοποιούσαν για στρατιωτική λέσχη των Αξιωματικών τους. Όταν φύγανε οι Εγγλέζοι την πήρε ο Ελληνικός στρατός και την έκανε Λέσχη Αξιωματικών. Για να μη έρχονται οι στρατιώτες κοντά στην λέσχη των Αξιωματικών, κάνανε το εξοχικό στην Ελιά απαγορευμένη ζώνη για στρατιώτες. Δεν το ήξερα αυτό εγώ όταν μαζί με την οικογένεια μου πήγαμε στην Ελιά, εγώ με την στρατιωτική μου στολή γιατί δεν είχα πολιτικά ρούχα. Δεν ήξερα πως με τα στρατιωτικά μου ρούχα μίαινα το περιβάλλον που οι στρατιωτικοί ηγέτες της εποχής αυθαίρετα το έκαναν δικό τους. Μόλις καθίσαμε και παραγγείλαμε αναψυκτικά μας πλησίασαν δύο, ας τους πω άνδρες, της τότε άτιμης Ελληνικής Στρατιωτικής Αστυνομίας,(ΕΣΑ). Οι αριστοτέχνες του εκφοβισμού μόλις άρχισαν να δείχνουν την ειδικότητά βρήκαν τον μπελά τους.

Το τι επακολούθησε ήταν απίστευτο. Όταν άρχισαν να με διατάζουν να τους ακολουθήσω για να κάνουν την βρομοδουλειά τους όταν θα βγαίναμε έξω από την Ελιά, έγινε πανδαιμόνιο.

Η μητέρα μου και οι αδελφές μου σηκώθηκαν και τους λέγανε να παν στον διάβολο, σε λιγάκι ήλθαν και ο και ο διευθυντής με τα γκαρσόνια και μετά μαζεύτηκε γύρο μας και πολλής άλλος κόσμος και όλοι τους φώναζαν και τους έλεγαν να φύγουν γιατί η Ελιά ήταν του Δήμου και πως δεν είχαν το δικαίωμα να διώξουν κανέναν.

(Σημείωσης. Οι τότε στρατιωτικές αρχές, επίμονα αρνιόνταν να φύγουν από την Ελιά και να την παραδώσουν στον Δήμο για χρήση των δημοτών. Ο τότε Δήμαρχος και οι διάδοχοι αργότερα, τελικά πλήρωσαν ένα μέρος από το κόστος για να κτίσουν οι Αξιωματικοί μια νέα λέσχη και να δώσουν την Ελιά στους δημότες.)

Η ΕΣΑτσίδες όταν είδαν το τι συνέβαινε αποφάσισαν να φύγουν.

Δεν τέλειωσαν εδώ τα πράγματα. Εγώ τότε δεν ήξερα ότι γινόταν μια μεγάλη διαμάχη μεταξύ του Δήμου Βεροίας και των στρατιωτικών αρχών, που αυθαίρετα κατάσχεσαν την Δημοτική περιουσία στο ποιο καλύτερο μέρος της πολιτείας και δεν έφευγαν.

Ο διευθυντής της Ελιάς ενημέρωσε τον Δήμαρχο που έτυχε να βρίσκετε εκεί κοντά και αυτός σηκώθηκε και άρχισε να έρχεται προς εμάς.

Εν το μεταξύ ένας Αξιωματικός που είχε τον βαθμό του Λοχαγού ήλθε στο τραπέζι μας. Σηκώθηκα και τον χαιρέτησα και αυτός ανταπόδωσε τον χαιρετισμό μου. Με μεγάλη ευγένεια ζήτησε από την μητέρα μου την άδεια να καθίσει και κάθισε.

Αυτοσυστήθηκε στην μητέρα μου και μετά γύρισε προς εμένα και ζήτησε να του πω το τι συμβαίνει. Τον είπα το όνομα μου, το τι είμαι και το γιατί ήμουν εκεί. Δεν πρόλαβα να συνεχίσω γιατί ήλθε ο Δήμαρχος, είπε την μητέρα μου «Καλησπέρα κυρά Όλγα» και κάθισε. (Ήξερε την μητέρα μου που ήταν Θύμα πολέμου και ενεργητικό μέλος του συλλόγου των πολεμοπαθών).

Άρχισε να διαφωνεί με τον Λοχαγό ο οποίος συνέστησε να παω στο σπίτι, να φορέσω πολιτικά ρούχα, να επιστρέψω και όλα θα λήγανε.

Είπα στον Λοχαγό πως είχα σχεδόν πέντε χρόνια στον Στρατό και δεν είχα πολιτικά ρούχα και εκτός αυτού, συνέχισα, δεν είναι τίποτε το ακατάλληλο με την στρατιωτική μου στολή. Έκανα μια μικρή παύση, τον κοίταξα κατ' ευθείαν μέσα στα μάτια και τελείωσα λέγοντας «Ο πατέρας μου έδωσε την ζωή του φορώντας την».

Ο Λοχαγός βρέθηκε σε αδιέξοδο και συνέστησε να παμε όλοι μας στον Ταξίαρχο που τότε είχε την βάση του στην Βίλα Ελιά (που και αυτήν την είχαν κατασχέσει). Ο Δήμαρχος την ήθελε αυτήν την ευκαιρία και μετά από λίγο ήμασταν όλοι στο γραφείο του Ταξίαρχου.

Ο Ταξίαρχος ήταν καλός διπλωμάτης. Έκανε ερωτήσεις και άκουγε προσεκτικά και στο τέλος για να μη θίξει και για να δήξει πως δεν παραμερίζει τον Λοχαγό του είπε «Κύριε (Δεν θυμάμαι το όνομα του) νομίζω πως έχουμε μια ειδική περίπτωση με το Δεκανέα» και συνέχισε λέγοντας διπλωματικά «εγώ δεν θα έχω καμία αντίρρηση εάν εσύ θελήσεις να κανείς μια μικρή εξαίρεση για τον Δεκανέα Τρύπτσα, αλλά μόνο για το διάστημα που θα είναι μαζί μας με άδεια.»

Μετά από αυτό εμείς φύγαμε για το σπίτι και αφήσαμε τον Λοχαγό και τον Δήμαρχο πίσω.

Την επόμενη ημέρα τους αποχαιρέτισα όλους και έφυγα από την Βέροια.

Έφυγα γιατί μέσα μου ήταν ένας μεγάλος αναβρασμός και φοβόμουν να μην κάνω κάτι και φέρω δυστυχία και στην οικογένεια μου και στον εαυτό μου.

Σταμάτησα στην Θεσσαλονίκη για να δω την Μαίρη και να της πω το τι συνέβη και γιατί είχα αποφασίσει να φύγω. Της είπα πως σε τέσσαρις μήνες θα απολυθώ και όταν θα γυρίσω όλα θα πάνε καλά.

Πήρα το βραδινό τραίνο και το πρωί ήμουν στην Αθήνα. Είχα ακόμα 10 ημέρες άδεια. Είπα στον Λοχαγό μου το τι μου συνέβη και μ' άκουσε με συμπάθεια. Μου έδωσε άδεια να μείνω στην βάση μας και να κάνω ότι θέλω τις 10 υπόλοιπες ημέρες.

Πήγα στο πανεπιστήμιο της Αθήνας και συνάντησα την Δήμητρα. Η φίλιά μας με ενθάρρυνε να της πω όλα αυτά που μου συνέβησαν.

Υπηρεσία στην Πάρνηθα

Όταν τελείωσε η άδειά μου μηνάνε τρις ακόμα μήνες έως που ν' απολυθώ. Γι' αυτόν τον λόγο με ανέθεσαν να υπηρετήσω στον σταθμό αναμεταδόσεως της Πάρνηθας που είναι και κοντά στην Αθήνα. Μου είχανε δώσει ειδικά χειμερινά ρούχα και οι αρβύλες ταιριάζανε τα σκι που είχα φέρει από την Γερμανία. Εκείνη την χρονιά χιόνισε πολύ στην Πάρνηθα και αυτό μ' επέτρεψε να κάνω σκι κάθε μέρα.

Τα γράμματα από την Μαίρη αραιώσαν και αυτό με στενοχωρούσε πολύ.

Όταν η ημερομηνία για να απολυθώ ήλθε και πέρασε άρχισα ν' ανησυχώ. Έμαθα πως η τάξη που ήταν μισό χρόνο πριν από εμάς, δεν είχε απολυθεί ακόμα. Μάθαμε πως ένας

Στρατηγός στο επιτελείο μας έβαλε σε μια κατηγορία που μας έκαμνε «Απαραίτητος» και με αυτό ανέβαλε την απόλυση μας έπ' αόριστον και έως ότου εκπαιδευτή το νέο προσωπικό.

Αυτό ήταν αποτρόπαιο και όλοι μας δώσαμε, περίπου από 10 δολάρια, προσλάβαμε έναν Δικηγόρο και κάναμε αγωγή την Κυβέρνηση για αθέτηση της υποσχέσεως.

Η δικαστική απόφαση ήταν ευνοϊκή, αλλά ο Στρατηγός εφεσίβαλλε την απόφαση με δικαιολογία την εθνική ασφάλεια και με αυτό η υπόθεση μας τελικά πήγε μέχρι τον Άρειο Πάγο.

Στο διάστημα που γινόταν όλα αυτά, όλοι εμείς που δώσαμε χρήματα την πληρώσαμε άσχημα.

Το βουνό που λέγετε Βίγλα

Στις αρχές του Μαΐου αντί να απολυθώ με διάταξαν να πάω στην Λάρισα και από εκεί με έστειλαν σε έναν νέο σταθμό που μόλις είχε εγκατασταθεί στην διάβαση του Σαρανταπόρου σε ένα βουνό που λέγονταν Βίγλα. Εκεί μέσα σε μία άθλια ημικυκλική τενεκεδένια παράγκα (σ' ένα τολ) είχαν εγκαταστήσει προσωρινά τον σταθμό αναμεταδόσεως μεταξύ Λάρισας και Κοζάνης. Σε εκείνη την τοποθεσία, κατά την διάρκεια του εμφυλίου πολέμου ήταν ένα στρατιωτικό φυλάκιο που κατακλύσθηκε από τους Αντάρτες οι οποίοι πρώτα αιφνιδιάσανε τον σκοπό και μετά μπήκαν μέσα στην παράγκα και τους σκοτώσανε όλους εκεί που κοιμόνταν.

Στο τσιμεντένιο πάτωμα της παράγκας παντού φαινόταν τα σημάδια από τις σφαίρες.

Έμεινα στην Βίγλα μέχρι το τέλος του Ιουλίου, τρις μήνες μέσα στην μιζέρια. Σε όλο το διάστημα που ήμουν εκεί, δεν ξυρίστηκα ούτε και πλύθηκα. Πολλές φορές έπαιρνα το όπλο μου και μαζί με τα σκυλιά περιπλανιόμουνα στο βουνό. Οι τσομπάνηδες τις περιοχής δεν ξέρανε τι να υποθέσουν, εάν ήμουνα ένας χαμένος Αντάρτης ή ένας άπλutos και αζύριστος στρατιώτης.

Είχα κατορθώσει να φέρω μαζί μου λίγα βιβλία, μερικά από τα οποία τα διάβασα δύο φορές.

Ήμασταν εξορισμένοι εκεί επάνω, δύο που συντηρούσαμε τα μηχανήματα, τέσσαρις στρατιώτες του πεζικού, είχαμε και ένα μουλάρι. Ένα βράδυ τους έδωσα όλους μια μεγάλη λαχτάρα. Ακόμα και τώρα μετά από τόσα χρόνια δεν μπορώ να εξηγήσω την συμπεριφορά μου.

Ήταν περασμένα τα μεσάνυχτα και εγώ ήμουν υπηρεσία στα μηχανήματα. Έξω το φεγγάρι είχε πέσει κάτω από τον ορίζοντα και μόνον η αστροφεγγιά έσπαζε το σκοτάδι. Είχα βγει έξω για να βάλω βενζίνα στις ηλεκτρογεννήτριες και προτού να γυρίσω σταμάτησα, κοίταξα τ' αστερία και ονειροπολούσα. Όταν ξαναγύρισα μέσα στην παράγκα, πήρα ένα βιβλίο και το διάβαζα για να διώξω τις σκέψεις μου και να με πιάσει ο ύπνος. Ήμουνα σε μια ψυχική κατάσταση που μ' οδηγούσε σε μια παράξενη κατεύθυνση.

Εκεί που ονειροπολούσα είδα ένα αθώο μικρό ποντικάκι να περπατά επάνω στον τοίχο που χώριζε την παράγκα στην μέση. Το κοιτούσα και είδα σ' αυτό πολλά πράγματα. Είδα σ' αυτό τον Στρατό, είδα σ' αυτό τον Στρατηγό που μ' έστειλε εκεί επάνω, είδα σ' αυτό την μάνα της Μαίρης που την έκανε να σταματήσει να με γράφει, είδα και πολλά άλλα πράγματα σ' εκείνον τον ποντικό.

Πολύ σιγά και με μεγάλη προσοχή να μην κάνω θόρυβο, σήκωσα το όπλο που ήταν δίπλα μου, το όπλισα μ' ένα φυσίγγι και σκόπευσα. Θυμάμαι που σκεπτόμουνα πως επειδή ήμουν πολύ κοντά έπρεπε να σκοπεύσω μερικούς πόντους χαμηλότερα για να χτυπήσω τον ποντικό. Τίποτε άλλο δεν περνούσε από το μυαλό μου εκείνη την ώρα.

Πάτησα την σκανδάλη και έγινε πανδαιμόνιο. Η εκτυρσοκρότηση αντήχησε δυνατά μέσα στην παράγκα και επειδή όλοι ξέρανε το τι έγινε εκεί μέσα πριν από μερικά χρόνια, τρέξανε τρομαγμένοι να δουν τι συνέβη. Και εκεί στεκόμουνα εγώ με το όπλο στο χέρι τους κοίταζα με απάθεια και τους είπα «Σκότωσα ένα ποντικό». Άκουσα κάποιον να με φωνάζει «Τρελάθηκες ;»

Τσος να είχε δίκαιο, μπορεί να είχα τρελαθεί η μπορεί να είχα φθάσει κοντά στην τρελαμάρα.

Όταν πέρασε ο αρχικός συγκλονισμός αρχίσανε και όλοι γέλαγαν υστερικά με εξήγηση που τους έδωσα. Και εγώ τους έβλεπα με απορία αναρωτιόμουν και έλεγα μέσα μου, « Μου φαίνεται πως όλοι μας τρελαθήκαμε ». Όταν σταμάτησαν τα γέλια κοιτούσαμε ολόγυρα να βρούμε το ποντίκι. Η δύναμη της σφαίρας θρυμμάτισε την μεγάλη γρανιτένια πέτρα που στεκότανε. Ευτυχώς κανένα από τα θρύμματα δεν με χτύπησε. Όσον αφορά για τον ποντικό το μόνον μέλος από το μικρό σωματάκι του που μπορέσαμε να βρούμε, ήταν η ουρά του, και αυτό ήταν αρκετό για να επιβεβαιώσει την σκοπευτική μου ικανότητα.

Κατά την διάρκεια που ήμουν στην Βίγλα μια άλλη διαμάχη γίνονταν στην Αθήνα.

Έτσι περιγράψανε τα γεγονότα αυτοί που ήταν Αθήνα. Η υπόθεση μας πήγε μέχρι τον Αρειό Πάγο. Το Ανώτερο Δικαστήριο απεφάνθη ότι ο Στρατηγός ήταν εκτός κανονισμού όταν μας ενοχοποίησε λέγοντας πως είμαστε κομμουνιστές επειδή αντιδράσαμε στην διαταγή του.

Εκείνη την εποχή αξιωματούχοι του κράτους, αστυνομικοί, εργοδότες, καθώς και πολιτικοί ηγέτες χρησιμοποιούσαν αυτήν την τακτική που δυστυχώς καταγράφονταν στα προσωπικά αρχεία της εποχής. Με αυτόν τον τρόπο επηρέασαν την σταδιοδρομία πολλών ανθρώπων.

(Σημείωσης. Εδώ στις ΗΠΑ στην δεκαετία του 1950 ήταν ένας Γερουσιαστής που λεγόταν McCarthy. Χρησιμοποιούσε αυτήν την τακτική τόσο πολύ , που σαρκαστικά λέγω, θα την έμαθε από τους Έλληνες)

Ο Δικηγόρος που είχε αναλάβει την υπόθεση μας θίχθηκε όταν άκουσε αυτήν την αβάσιμη κατηγορία. Ανταποκρίθηκε με δριμύτητα και θύμισε τον Στρατηγό ότι υπηρετήσαμε στον στρατό περισσότερο από πέντε χρόνια εναντίον του κομμουνισμού και ότι η κατηγορία του ήταν αβάσιμη. Δεν σταμάτησε όμως εκεί, συνέχισε και τον είπε πράγματα που μόνον οι Δικηγόροι ξέρουν να λένε.

Η δικαστική απόφαση ήταν ευνοϊκή για εμάς. Όλοι μας θα προβιβάζόμασταν ένα βαθμό και όλοι μας θα απολυόμασταν μέσα σε έναν μήνα και εάν ο Στράτος μας θεωρούσε απαραίτητους και μας χρειαζόνταν, εάν θέλαμε, μπορούσε να μας προσλάβει ως πολίτες.

Αμέσως μετά από αυτό με διάταξαν να κατεβώ στην Αθήνα το συντομότερο. Παρέδωσα τον σταθμό στον αντικαταστάτη μου και μετά από μερικές ημέρες ήμουν στην Αθηνά.

Στις 24 του Αυγούστου το 1953 προβιβάσθηκα στον βαθμό του Λοχία και στις 3 Σεπτεμβρίου το 1953 απολύθηκα από τον Ελληνικό Στράτο.

Η απόλυση μου από τον Στρατό

Το μόνον που είχα για να δήξω το τι πραγματοποίησα στα πέντε και μισό χρόνια που υπηρέτησα στον Ελληνικό Στρατό ήταν, μια Βεβαίωση που μου έδωσε ο Λοχαγός μου στην οποία βεβαιούσε ότι εκπαιδευτικά για ένα χρόνο στο Χαϊδάρι και 4 μήνες στην Γερμανία σε συσκευές τηλεπικοινωνίας και ότι ανήκω στην πρώτη τεχνική κλάση, καθώς και το ατομικό μου βιβλιάριο στο οποίο ένας κακογράφος γραφιάς με πτωχά Ελληνικά έγραψε όλα τα πειθαρχικά μέτρα που μου επιβάλανε δίχως να εξηγεί ποίος τα επέβαλε και για ποία αιτία.

Το Κέντρο Εκπαιδεύσεως Διαβιβάσεων του Ελληνικού Στρατού στο Χαϊδάρι, δεν μ' έδωσε τίποτε που να δείχνει το τι με δίδαξαν και το τι πραγματοποίησα στην σχολή. Ίσος γιατί ήθελαν να το κρατήσουν μυστικό γιατί φοβότανε να μην μάθει ο ..εχθρός όλα τα σημαντικά που με δίδαξαν. Πήρα μέρος στην εγκατάσταση και στην συντήρηση ενός νέου και σύγχρονου τηλεφωνικού δικτύου που σύνδεσε όλη την χώρα και όμως πουθενά δεν γράψανε τίποτε για τα προσόντα μου, τις ικανότητες μου, τους κίνδυνους που εκτέθηκα και τι εκπλήρωσα, στην διάρκεια που υπηρέτησα για 5 ½ ολόκληρα χρόνια τον Εθνικό Ελληνικό Στρατό, από 18χρονο παιδί, μέχρι 23 ετών Άνδρας.

Αντιθέτως, η Αμερικανική Σχολή στην Γερμανία μου έδωσε ένα επίσημο πιστοποιητικό το οποίο έγραφε όλα τα μαθήματα που με διδάξανε και πως απεφοίτησα ικανοποιητικώς.

Προσπάθησα να βρω δουλειά στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ). Το πρώτο πράγμα που ζήτησαν ήταν το απολυτήριο του Γυμνασίου, που δεν είχα.

Και έτσι γύριζα στην Αθήνα και έλεγα σαρκαστικά στον εαυτό μου, «Για να δω τι άλλο έμμηνε που μπορώ να προσφέρω στην πατρίδα μου, κι' ας πάει στον διάβολο το τι η πατρίδα μου μπορεί να προσφέρει σ' εμένα ».

Οι Στρατιωτικές Αρχές μου δώσανε δωρεάν ένα εισιτήριο για να γυρίσω στην Βέροια. Ήταν με ατμόπλοιο από το Πειραιά μέχρι την Θεσσαλονίκη και μετά με το τραίνο στην Βέροια, Δεν μου έδωσαν σιδηροδρομικό εισιτήριο γιατί το ναύλο ήταν ποίο φθινό με το πλοίο.

Εκείνον τον καιρό η Αδελφή μου η Βασιλική (Κικί) ήταν στην Αθήνα και μαζί με τον Γαμβρό μου τον Παυλάκη τον Γιώργο, έκαμναν τα τελικά σχέδια για τον γάμο τους. Γυρίσαμε μαζί με την Κικί με το ίδιο πλοίο που είχα εγώ εισιτήριο. Είχαμε πολύ άσχημο ταξίδι αλλά τελικά μετά από 18 ώρες, φθάσαμε στην Θεσσαλονίκη σώοι και αβλαβείς.

Κάθισα στην Βέροια μια-δύο ημέρες και μετά κατέβηκα στην Θεσσαλονίκη και ξανάκανα αίτηση για δουλειά στον ΟΤΕ. Η απάντηση ήταν η ίδια, δεν είχε σημασία το τι έκανα στον Στρατό, με δίχως απολυτήριο του Γυμνασίου δεν είχα καμία πιθανότητα για να με προσλάβουν.

Οι οικονομίες μου λιγόστευαν και χρειαζόμουν ένα εισόδημα για να συντηρήσω τον εαυτό μου και για να ξανακερδίσω την Μαίρη μου, και ασχέτως με τα αισθήματα που είχα για τον Στρατό, τηλεφώνησα τον Κύριο Πολυζόπουλο για δουλειά. Με είπε να παω στο Κουρί και να δουλεύω στον σταθμό ως πολίτης. Μου είπε πόσο ήταν το μέγιστο που είχε την εξουσιοδότηση να με πληρώσει και με είπε να τον τηλεφωνήσω πάλι από το Κουρί.

Πήρα το τελευταίο λεωφορείο από την Θεσσαλονίκη στο Ασβεστοχώρι και μετά στην Εξοχή.

Είχε σκοτεινιάσει όταν έφθασα στην Εξοχή και έπρεπε ν' αποφασίσω να δώ τι θα κάνω. Αποφάσισα να ανέβω στα σκοτεινά όπως το είχα κάνει πολλές φορές προηγούμενος, αλλά αυτήν την φορά ήμουν πολίτης και τα σκυλιά δεν με γνώριζαν. Εν πάση περιπτώσει αποφάσισα να πάω ελπίζοντας πως ο σκοπός θα τα φωνάξει να σταματήσουν. Βγήκα όμως πολύ λανθασμένος.

Όταν πλησίασα την περίμετρο ο σκοπός δεν φαινόταν πουθενά και έξι με επτά σκυλιά, μόλις με μυρίστηκαν άρχισαν να τρέχουν εναντίον μου. Τα τρία που ήταν μπροστά μόλις με πλησίασαν κάνανε μεταβολή και αρχίσανε να γαβγίζουν και να κρατούν τα άλλα τα σκυλιά σε απόσταση. Σε λιγάκι ήλθε ο σκοπός τρέχοντας και δεν μπορούσε να εξηγήσει την συμπεριφορά των σκυλιών. Φώναξε στα σκυλιά να ησυχάσουν και μόνον τότε τα τρία που ήταν μπροστά μου γύρισαν προς σ' εμένα και άρχισαν να κουνάν την ουρά τους, να κάνουν επιφωνήματα και να πέφτουν στα πόδια μου σαν να με ήξεραν. Ήταν το σκυλί με τα δύο σκυλάκια που τα μεγάλωσα πριν από δύο χρόνια όπως σας το περίγραψα ποιο νωρίς στην σελίδα 68 .

Ήταν σ' εκείνο το διάστημα που με έστειλαν ξαφνικά στην Βίγλα που είχα λάβει το τελευταίο «Γεια-χαρά και να είσαι πάντα καλά» γράμμα από την Μαίρη. Έκανα μεγάλη προσπάθεια να την συναντήσω στο σπίτι της στην Εξοχή αλλά δεν μου άνοιξαν την πόρτα. Πήγα στην Θεσσαλονίκη αλλά και εκεί η κυρά Μαργιόγκα με είπε πως δεν μπορεί να με αφήσει να δώ την Μαίρη στο σπίτι της γιατί η Μαίρη δεν ήθελε να με δει όπως πρώτα εκεί.

Την αντιμετώπισα στο πανεπιστήμιο και ζήτησα εξήγηση. Εκτός αυτού της είχα δώσει το δαχτυλίδι της αρραβώνας και ήθελα να ξέρω τον λόγο. Αντί για εξήγηση έφυγε και πήγε και με κλείσθηκε στα γυναικεία ιδιαίτερα. Γύρισα στην Εξοχή πολύ θυμωμένος. Στην Εξοχή είχα νοικιάσει σε ένα σπίτι ένα μικρό δωμάτιο με κουζίνα και άρχισα να το διασκεδάζω.

Ερωτοτροπούσα με όλα τα κορίτσια του Ασβεστοχωρίου και της Εξοχής που θέλανε την παρέα μου και το διασκεδάζα. Αλλά ακόμα και αυτό δεν άρεσε την μάνα της Μαίρης.

Δεν ξέρω πως το έκανε, αλλά ζήτησε και κατόρθωσε να πάρει μια ακρόαση με έναν ανώτερο Αξιωματικό στο Τρίτο Σώμα Στρατού που η έδρα του είναι στην Θεσσαλονίκη και με κατάγγειλε. Η κατηγορία ήταν πως ενοχλούσα και φοβέριζα την κόρη τους και την οικογένειά τους. Ο Αξιωματικός ήταν Ταξίαρχος. Με κάλεσαν να παρουσιασθώ αμέσως και όταν πήγα στο γραφείο του και δίχως να με δώσει την ευκαιρία να μιλήσω με αποκάλεσε, παλιάνθρωπο και άλλα παρόμοια προσβλητικά ονόματα και ότι εάν δεν διορθωθώ θα με διώξει από την δουλεία.

Αυτό ήταν το τελευταίο «Όπα και Ζήτω» που είχα με τον Ελληνικό στρατό.

Υπενθύμισα τον ταξίαρχο (που τον λέγανε Αδαμόπουλο και που είχε μόνο τρεις σειρές έγχρωμες ταινίες στο σακάκι του που έδειχναν τους άθλους και τα κατορθώματά του) ότι ήμουν πολίτης και ότι δεν έχει καμία δικαιοδοσία και ότι, καταγγελία από πολίτη σε πολίτη είναι ζήτημα για τα πολιτικά δικαστήρια, όσον αφορά για την δουλεία μου για να τον απαλλάξω από την φασαρία παραιτούμαι από σήμερα. Αυτό τον εξαγρίωσε και πάλι άρχισε να με αποκαλεί με κοσμητικά ονόματα ενώ εγώ τον κοιτούσα κατ'ευθείαν στα μάτια με απάθεια. Όταν καλμάρισε του είπα με την ηλίθια στρατιωτική τυπικότητα εάν επιτρέπετε να φύγω.

Πήγα κατ' ευθείαν στον Κύριο Πολυζόπουλο και του είπα τα συμβάντα, μετά πήγα στην Εξοχή και στο Κουρί, πήρα τα πράγματα μου, αποχαιρέτησα τα σκυλιά μου και έφυγα.

Η φυγή μου από την Ελλάδα

Ξαναγύρισα στην Βέροια. Παραιτήθηκα από την στρατιωτική δουλειά που είχα, ο ΟΤΕ δεν με ήθελε, η Μαίρη με απόρριψε, κανένας δεν με ήθελε εκτός από την Μανά μου και τ' αδέλφια μου. Διάφορες ιδέες περνούσαν από την σκέψη μου.

Σκεπτόμουν και έλεγα να πάω και να εγκατασταθώ στην Μήλο. Είχα μάθει πως η 20χρονη κόρη του Κυρ-Αβέρκη είχε παντρευτεί, αλλά είχε δυο ακόμα ελεύθερες.

Μια μέρα συζητούσα με την Αδελφή μου την Κικί και της έλεγα τις σκέψεις μου.

(Τότε κάναμε τα τελικά σχέδια για τον Γάμο της. Παντρεύονταν με τον Παυλάκη τον Γιώργο και ο Γάμος τους έγινε μερικές εβδομάδες αργότερα στην Αθήνα. Μουσική, ήταν η αιτία που γνωρίστηκαν. Ο Γιώργος ήταν στρατιώτης, υπηρετούσε στην Βέροια και ήταν τυμπανοκρούστης στο στρατιωτικό συγκρότημα. Η Κικί έπαιζε το ακορντεόν στην ορχήστρα που συγκρότησαν για την ψυχαγωγία του κοινού και των Στρατιωτικών. Έτσι γνωρίστηκαν και μετά από τόσα χρόνια ακόμα παίζουν μαζί μουσική.)

Η Κικί ήταν η πρώτη που με μίλησε για την Κατίνα. Η Κατίνα ήταν συνομήλικη με την Κικί, γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Φυτιά που είναι ένα χωριουδάκι, μερικά χιλιόμετρα ποιο πέρα από την Βέροια. Κατά την διάρκεια του εμφυλίου πολέμου που άδειασαν τα χωριά η Κατίνα και όλη της η οικογένεια της ήλθαν και εγκατασταθήκανε στην Βέροια. Η Κικί και η Κατίνα γίνανε καλές φιλενάδες, έρχονταν στο σπίτι μας και περνούσαν πολλές ώρες μαζί.

Το 1950 η Κατίνα και ο αδελφός της ο Νικόλαος έφυγαν από την Ελλάδα, ήλθαν στην Αμερική και ζούσαν με τον παππού τους στο Moline, Illinois.

Δεν ξέρω πόσο αληθινό είναι γιατί η Κικί με το είπε αυτό, πως η Κατίνα στην παιδική της ηλικία που ερχόταν στο σπίτι μας την έκανα εντύπωση και της άρεζα.

Θυμόμουνα την Κατίνα όπως θυμόμουνα και όλες τις φιλενάδες της αδελφής μου και έλεγα την Κικί πως δεν την πιστεύω. Η Κικί όμως επέμενε και μου έλεγε πως εξαρτάτε από εμένα να μάθω εάν είναι αλήθεια και εγώ την έλεγα να με αφήσει ήσυχο.

Γνωριζόμασταν με τον πατέρα της Κατίνας. Ήταν στην ίδια στρατιωτική μονάδα με τον πατέρα μου και ήταν κοντά στον πατέρα μου όταν τραυματίστηκε. Είχε ένα μαγαζί και πουλούσε ψιλικά είδη και πολλές φορές όταν η μητέρα μου πήγαινε να ψωνίσει, την έλεγε για τα παιδιά του και για την Κατίνα πως, «Τι καλά που θα ήτανε να παντρευτεί ένα παιδί από τον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε». Η μητέρα μου με το είπε αυτό.

Όλα αυτά συμβαίνανε στις αρχές του 1954.

Ένα απόγευμα που περπατούσαμε με την Κικί στην αγορά συναντήσαμε τον Κύριο Βύζα. Μετά από τις τυπικές λεπτολογίες με ρώτησε, πως είναι η Μαίρη. Όπως και πολλοί άλλοι Βεροιώτες, έτσι και αυτός ήξερε τον δεσμό μου με την Μαίρη γιατί πολλές φορές είχαμε έλθει μαζί στην Βέροια. Του είπα πως ο αρραβώνας μου, πριν να απολυθώ από τον στρατό, διαλύθηκε για λόγους που δεν είχα έλεγχο. Με ρώτησε ποια είναι τα μελλοντικά μου σχέδια και τον είπα πως σκέπτομαι να φύγω στο εξωτερικό, στην Αυστραλία η στον Καναδά, έτσι πως φύγανε ο Νίκος και η Κατίνα,...«μια και το έφερε η κουβέντα» συνέχισα, «τι κάνει η Κατίνα ;» Με είπε πως είναι καλά και πως ακόμα είναι ανύπανδρη.

Δεν ξέρω πως με ήλθε εκείνη την στιγμή και απάντησα λέγοντας «Κρίμα που είναι τόσο μακριά, θα ήταν καλά να ήταν λίγο ποιο κοντύτερα ». Με κοίταξε κατάματα και είπε,

«Εδώ στον δρόμο δεν είναι καλό το μέρος για συζήτηση, πέρνα από το σπίτι μας απόψε να φάμε και να μιλήσουμε». Και έτσι άρχισαν οι σχέσεις μου με την Κατίνα.

Μιλήσαμε στο τραπέζι για πολύ ώρα και τελικά κατόρθωσα να πείσω τον Κυρ-Γιώργο ότι άσχετος εάν εγώ και αυτός συμφωνούμαι, θα πρέπει πρώτα εγώ να γράψω στην Κατίνα να της κάνω την πρόταση και μετά να πράξουμε αναλόγως.

Το πρώτο μου γράμμα στην Κατίνα ήταν γραμμένο σε στρωτή γλώσσα. Την εξήγησα με τον καλύτερο τρόπο που μπορούσα τις καλές προθέσεις κατ' ευθείαν και με ειλικρίνεια. Την έγραφα πως μια καλύτερη ζωή για εμένα θα ήταν μια καλύτερη ζωή και για αυτήν και πως η κοινή μας καταγωγή θα συντελούσε να το κατορθώσουμε.

Στο γράμμα που μου έστειλε, η ανταπόκρισή της δεν ήταν αρνητική αλλά όχι και ενθουσιαστική, ήταν κάπως μοιρολατρική σαν να με έλεγε πως, «εάν αυτή είναι και η θέληση των Γονέων μου τότε και εγώ δεν έχω αντίρρηση». Στην αλληλογραφία που επακολούθησε προσπάθησα να διαλύσω όλους τους φόβους και τις ανησυχίες της και νομίζω πως κατά κάποιον βαθμό το κατόρθωσα. Την έγραψα πως παντρεύτηκε η Κικί και πως ήταν έγγειος και άλλα πράγματα σχετικά με τα παιδικά μας χρόνια. Σύντομα η αλληλογραφία μας έγινε ποιο θερμή, ένα αίσθημα άρχισε να δημιουργείται μεταξύ μας και όλα πήγαιναν προς το καλό.

Πριν να υποβάλω αίτηση για να μεταναστεύσω στις ΗΠΑ χρειαζότανε να έχω μια πρόσκληση από έναν Αμερικανό πολίτη, η Κατίνα δεν ήταν και ο παππούς της λόγω της ηλικίας του δεν μπορούσε. Ο κύριος Δημήτριος Τσίλης, ένας μακρινός συγγενής της Κατίνας από την Φυτιά που ζούσε στο Σικάγο δέχθηκε να με κάνει την πρόσκληση.

Υπέβαλα την αίτηση και ζήτησα βίζα για να μεταναστεύσω μόνιμα στην Αμερική λόγω του ότι ο πατέρας μου σκοτώθηκε στον πόλεμο και ήμουν πολεμοπαθής, δεν είχα καμιά περιουσία στην Ελλάδα και είχα εκπληρώσει τις Στρατιωτικές μου υποχρεώσεις.

Η αίτηση μου έγινε δεκτή και με τον πρώτο μήνα όλα τα προκαταρκτικά πήγαν καλά έως που ένας ελεγκτής της πρεσβείας λόγω του ότι δεν εκτοπίσθηκα από την Βέροια, σταμάτησε τα περαιτέρω και ζήτησε διασαφήνιση να εξακριβώσει εάν ο θάνατος του πατέρα μου με παρέχει το δικαίωμα για να μου δοθεί βίζα για μόνιμη μετανάστευση.

Από εδώ και πέρα όλα πήγαν ανάποδα

Το καλοκαίρι του 1954 δούλεψα στην συγκομιδή του βαμβακιού στα κτήματα που είχε ο πατέρας της Κατίνας στον βάλτο. Ο παππούς της Κατίνας ήλθε στην Ελλάδα για να ζήσει τα τελευταία του χρόνια, αλλά δεν τα πήγε καλά με, τον γιο του, τον πατέρα της Κατίνας και ξαφνικά ξαναγύρισε στην Αμερική. Στο Σικάγο ο Κύριος Τσίλης έλαβε ένα γράμμα από την Αμερικανική πρεσβεία της Θεσσαλονίκης που τον έλεγε πως η υπόθεση μου έχει τεθεί σε στασιμότητα έως να λάβουν διασαφήνιση από την Αμερική από το γραφείο μεταναστεύσεως και πολιτογραφήσεως. Ίσος όλα αυτά συντέλεσαν και γίνανε η αιτία που αποθαρρύνθηκε η Κατίνα γιατί μετά από λίγο σταμάτησε την αλληλογραφία μας.

Όταν μια ημέρα ο πατέρας της με είπε « Τρύφων, δεν ήταν θέλημα θεού να γίνει » κατάλαβα πως ήλθε η ώρα να ξεκόψω από το σπίτι τους.

Πήγα στην Αθήνα όπου η Κικί και ο Γιώργος ζούσαν σε ένα μικρό διαμέρισμα στην οδό Παλαιολόγου. Έμεινα μαζί τους έως να αποφασίσω το τι θα κάνω. Ο θείος του Γιώργου είχε μια μικρή διαχειριστική θέση στο λιμάνι του Πειραιά και γνώρισε πολύν

κόσμο και με βοήθησε να βρω δουλειά στο λιμάνι. Αρχισα να δουλεύω ως ηλεκτρολόγος στα καράβια που έρχονταν στο λιμάνι και χρειάζονταν επισκευές. Στην αρχή αντιμετώπισα μερικά προβλήματα από συνεργάτες που ανήκαν σε εργατικές ενώσεις της άκρας αριστεράς αλλά σύντομα τα κατέβαλα και απέκτησα ειδικότητα σε προβλήματα που το θαλασσόνερο δημιουργούσε όταν διέρρηε στα συστήματα ελέγχου των γερανών που είναι στο κατάστρωμα. Ο προϊστάμενος μου με έδωσε δύο άλλους συνεργάτες και με μια βάρκα πηγαίναμε και δουλεύαμε μαζί στα καράβια. Σκεπτόμουν να βγάλω Ναυτικό Φυλλάδιο για να μπορώ να δουλέψω σε Ελληνικά πλοία που ταξιδεύανε σε όλον τον κόσμο.

Με πληρώνανε πολύ καλά και μπορούσα να συνεχίσω στην νέα μου δουλειά και να ξεχάσω όλα τα περασμένα, αλλά πεισμάτωσα και δεν εγκατέλειψα την ιδέα να πάρω την μεταναστευτική βίζα και να πάω νόμιμα στην Αμερική.

Αρχισα και κάθε Παρασκευή μετά από την δουλειά, έπαιρνα το βραδινό τραίνο, πήγαινα στην Θεσσαλονίκη και κάθε Σάββατο νωρίς πρωί ήμουν στο Αμερικανικό προξενείο. Για σχεδόν 10 μήνες δεν παρέλειψα κανένα Σάββατο. Όλοι με ξέρανε στο προξενείο ακόμα και ο πρόξενος με είχε μάθει. Η επιμονή μου έφερε αποτέλεσμα.

Ήταν προς το τέλος του Φεβρουάριου ένα Σάββατο το πρωί στο προξενείο όπου η γραμματέας, που ήταν και διερμηνέας, με συνόδευσε σ' ένα γραφείο όπου ήταν ο πρόξενος. Μου είπαν πως ένα σημαντικό πρόσωπο που ταξίδευε θα περνούσε από την Θεσσαλονίκη και ότι το πρόσωπο αυτό είχε την εξουσιοδότηση να κρίνει την υπόθεση μου. Με προειδοποίησαν πως εάν θα πει «όχι» αυτό θα είναι και το τέλος, εάν όμως θα πει «ναι» θα μου δώσουν την βίζα το συντομότερο. Με ρώτησε μετά εάν θέλω να ζητήσω να μου δώσει μια ακρόαση και εγώ είπα αμέσως το «ναι».

Το σημαντικό αυτό πρόσωπο, όπως έμαθα αργότερα, ήταν ένας Γερουσιαστής ο οποίος ταξίδευε στην Ελλάδα για πολιτική ενημέρωση και για ψυχαγωγία.

Νωρίς την προκαθορισμένη ημέρα ήμουν στον προθάλαμο και περίμενα. Η διερμηνέας, μια νεαρή και όμορφη Ελληνίδα, με συνόδευσε μέσα στα γραφεία. Ο Γερουσιαστής καθόταν στο γραφείο του προξένου, είχε μπροστά του και έβλεπε τον φάκελο που ήταν τα χαρτιά μου.

Στεκόμουν αόρθιος δίπλα στην καρέκλα που ήταν μπροστά στο γραφείο. Για κάποια στιγμή σταμάτησε, σήκωσε τα μάτια του και με κοίταξε και μετά με είπε να καθίσω.

Δεν ξέρω τι μου ήλθε εκείνη την στιγμή, γύρισα προς την διερμηνέα και της είπα «Σας παρακαλώ να πείτε στον Κύριο ότι θα κάνει μια απόφαση που θα επηρεάσει δραστικά την ζωή μου και προτιμώ να την ακούσω στέκοντας όρθιος». Η διερμηνέας με κοίταξε και μου είπε «Σοβαρά; θέλεις να του το πω αυτό;» και της είπα «Μάλιστα».

Ο Γερουσιαστής σταμάτησε, με κοίταξε επάνω από τα μισό-κομμένα γυαλιά του και συνέχισε να βλέπει τα χαρτιά μου. Το έκανε αυτό μερικές ακόμα φορές και μετά σταμάτησε και με ρώτησε, εάν θα πάω στην Αμερική και το κράτος βρεθεί σε κατάσταση πολέμου, πως θα αντιδράσω; Του είπα πως θα κάνω ότι θα απαιτηθεί από εμένα όπως ακριβώς θα κάνω εάν είμαι στην Ελλάδα σε παρόμοια περίπτωση.

Κοίταξε λίγο ακόμα τα χαρτιά μου και μετά πείρε στο χέρι του μία μεγάλη σφραγίδα και σφράγισε στην πρώτη σελίδα την λέξη **APPROVED**. Εκείνον τον καιρό δεν ήξερα την έννοια της λέξεως που σημαίνει, Εγκρίνεται.

Η γραμματέας με συνόδευσε στην πόρτα και αυτή παρέμεινε στο γραφείο.

Έξω από την πόρτα στεκόταν πολλά άτομα από το προσωπικό και με ρωτούσαν τι έγινε. Τους είπα πως με έκανε μόνο μια ερώτηση και στο τέλος σφράγισε μια λέξη που αρχίζει με APP.. Όλοι τους διαδήλωσαν την χαρά τους και ήταν σαν να χειροκρότησαν.

Αυτή είναι μια περιληπτική περιγραφή από τα γεγονότα που επακολούθησαν.

Με δώσανε οδηγίες για τις διαδικασίες που έπρεπε ακολουθήσω για να περάσω από την ιατρική εξέταση. Για μία ολόκληρη εβδομάδα με εξέτασαν ενεά ειδικοί γιατροί που ήταν διορισμένοι από την Αμερικανική πρεσβεία και όλοι τους με βρήκαν υγιή για να μου επιτραπεί η είσοδος στις ΗΠΑ. (Πριν από λίγα χρόνια η ιατρική εξέταση γινόταν έξω από την Νέα Υόρκη σε ένα νησί που λεγόταν Ellis Island).

Τηλεφώνησα τους εργοδότες μου στον Πειραιά και τους ενημέρωσα, σε κανέναν άλλον δεν είπα τίποτε, ακόμα και στην μητέρα μου η οποία είχε αρχίσει να υποπτεύεται πως κάτι το σοβαρό συνέβαινε. Όταν τελείωσε η ιατρική μου εξέταση η πρεσβεία μου έδωσε ένα έγγραφο που απευθύνονταν στη Ελληνικές αρχές και πιστοποιούσε ότι μου έχει δοθεί βίζα για να μεταναστεύσω μόνιμα στην Αμερική ως πρόσφυγας.

Έβαλα δύο φωτογραφίες διαβατηρίου και μαζί με το γράμμα της πρεσβείας πήγα στην Νομαρχία Βεροίας και υπέβαλα μια αίτηση για να μου χορηγήσουν το διαβατήριό. Ο υπάλληλος της Νομαρχίας έτυχε να είναι ένας πρώην συμμαθητής μου (νομίζω πως λεγόταν Χαχάκης) που αποφοίτησε από το γυμνάσιο και διορίστηκε Δημόσιος Υπάλληλος στην Νομαρχία. Με βοήθησε με τα απαιτούμενα και μέσα σε μέρα είχα το διαβατήριό στα χέρια μου.

Έτρεξα στην Θεσσαλονίκη στην πρεσβεία όπου μέσα σε μερικές ώρες μου έκαναν το διαβατήριό μου έγκυρο με την βίζα και με την μεγάλη ανάγλυφη σφραγίδα της πρεσβείας και μου έδωσαν ένα φάκελο με τα επίσημα έγγραφα.

Η ημερομηνία ήτανε, 30 Μαρτίου, 1955.

Το απόγευμα πήγα στην Βέροια και είπα τα νέα στην μητέρα μου. Χρειαζόμουν 263 δολάρια που στοίχιζε το εισιτήριο με το επόμενο πλοίο και επί πλέον άλλα 30 δολάρια που γενναιόδωρα με επέτρεπε η Ελληνική Κυβέρνηση συνάλλαγμα για προσωπικά έξοδα, συνολικά 293 δολάρια.

Σκεπτόμουν διάφορους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσα να βρω τα χρήματα και να φύγω δίχως να το ξέρη κανένας, αλλά όλες αυτές οι σκέψεις που περνούσαν από το μυαλό μου ήταν εκδικητικές γιατί ήταν υποπροϊόν του θυμού μου, γι' αυτό θα παραλείψω κάθε συζήτηση.

Όταν τελικά ηρέμησα είπα την μητέρα μου πως ήλθε η ώρα να κάνω μία επίσκεψη στον Κύριο Βύζα. Είχαν περάσει σχεδόν 10 μήνες από την τελευταία φορά που τον είδα. Ξαφνιάστηκε όταν με είδε στην πόρτα του σπιτιού του και με πολύ δισταγμό με είπε να μπω μέσα. Η γυναίκα του, η Κυρία Μαρία μας έφερε δύο ποτηράκια με ούζο και πήγε να φύγει. Της είπα με ευγένεια να μην φύγει. Σήκωσα το ποτήρι με το ούζο που μας έφερε και το ήπια μονοκοπανιά δίχως να ευχηθώ, έβγαλα το διαβατήριό μου από την τσέπη μου και είπα, «Κυρ Γιώργο μου δόθηκε η βίζα για να παω στην Αμερική, αν η Κατίνα είναι ακόμα ελεύθερη και εάν μου δανείσεις τα χρήματα ίσος να μπορέσω να την πείσω πως μπορούμε να ζήσουμε καλά μαζί».

Όλοι μηνάνε με το στόμα ανοιχτό. Τους κοίταξα όλους και συνέχισα, «Όλοι μας κάνουμε πράγματα που αργότερα λυπούμαστε, αλλά πάντοτε υπάρχει η ελπίδα για το καλό, τώρα εξαρτάτε από εσένα να αποφασίσεις το τι να κάνεις, εγώ έτσι και αλλιώς φεύγω για την Αμερική». Η Κυρία Μαρία άρχισε τα κλάματα, ο Κυρ Γιώργος

ξαναγέμισε το ποτήρι μου και άδειασε το δικό του, είπε την γυναίκα του και την μικρή την Κόρη του να φύγουν και μετά καθίσαμε και αρχίσαμε την συζήτηση.

Μου είπε πως δεν ξέρει πως θα αντιδράσει η Κατίνα και τον απάντησα λέγοντας ότι, όταν θα πάω εκεί, εγώ και αυτή θα αποφασίσουμε το τι θα κάνουμε, όσον για αυτόν το μόνο που έχει να κάνει είναι να μου δανείσει τα χρήματα, και του είπα πως, έτσι και αλλιώς και οποιαδήποτε και αν είναι η εξέλιξη, θα του τα επιστρέψω και με τόκο. Ο Κυρ Γιώργος δέχθηκε.

Την επόμενη ημέρα πήγα στην Θεσσαλονίκη πήρα το συνάλλαγμα και έβγαλα το εισιτήριο. Έκανα μετά μία επίσκεψη στην Κυρά-Μαργιόγκα. Με προσκάλεσε να μπω μέσα γιατί ήταν Παρασκευή απόγευμα και η Μαίρη είχε πάει στην Εξοχή για το Σαββατοκύριακο.

Είχε περάσει περισσότερο από ένας χρόνος από την τελευταία φορά που είχα δει την Κυρά-Μαργιόγκα. Έμεινε εμβρόντητη μαθαίνοντας τα νέα μου και με ρώτησε εάν την επιτρέπω να τα πει στην Μαίρη. Της είπα, να της τα πεις, επίσης να της πεις ότι ο Τρύφωνας ποτέ πλέον δεν πρόκειται να την ξαναενοχλήσει.

Θα ταξίδευα με το Υπερωκεάνιο «Ολυμπία» το οποίο θα έφευγε από τον Πειραιά σε 10 ημέρες. Κανόνισα όλες τις λεπτομέρειες και έγραψα ένα γράμμα στην Κατίνα στο οποίο συνοπτικά και με συμβιβαστικό τόνο την είπα πως έρχομαι.

Αρνήθηκα την πρόταση να μείνω στην Βέροια με την Οικογένεια της Κατίνας αποχαιρέτησα όλους τους συγγενείς μου και έφυγα για την Αθήνα μαζί με την μητέρα μου, τον Αδελφό μου την Αλέκο και την Αδελφή μου την Ελένη. Πέρασα τις τελευταίες μου ημέρες στην Ελλάδα μαζί με την αδελφή μου την Κικί και τον άνδρα της τον Γιώργο.

Αποχαιρέτησα όλους τους καλούς μου φίλους με τους οποίους δούλευα στο Λιμάνι του Πειραιά και τους έδωσα μερικά από τα εργαλεία μου.

Επίσης συνάντησα και την φίλη μου την Δήμητρα και την αποχαιρέτισα και αυτήν.

Έφυγα από την Πατρίδα μου την Ελλάδα στις 8 Απριλίου το 1955. Σταματήσαμε στην Μεσσήνη, στην Νεάπολη, στην Μάλτα και στην Λισσαβόνα, διασχίσαμε μετά τον Ατλαντικό και αφιχθήκαμε στην Νέα Υόρκη στις 21 Απριλίου 1955.

Την επόμενη ημέρα αναχώρησα αεροπορικώς για το αεροδρόμιο του Midway στο Σικάγο.

Εκεί με περίμεναν ο Κύριος Τζιμ Τσίλης, η γυναίκα του η Edith, ο Γιος τους ο Τομ, η κόρη τους η Καίτη και περισσότερο από όλα και η Κατίνα.

Εκείνο το απόγευμα στο σπίτι του Κυρίου Τσίλη είχαμε την πρώτη ευκαιρία μιλήσουμε και να ξανά εξοικειωθούμε με την Κατίνα. Παρ' όλες τις φωτογραφίες που με είχε στήλη στην Ελλάδα την θυμόμουν σαν το μικρό κοριτσάκι που ήταν απ' την Φυτιά. Με συνάρπαξε το πόσο είχε αλλάξει μέσα στα πέντε χρόνια που ζούσε στην Αμερική. Ήταν στην ακμή της νεότητας της είχε μάθει αγγλικά, δούλευε σ' ένα νοσοκομείο που ήταν εκεί κοντά και έμενε με την οικογένεια του Κυρίου Τσίλη στο σπίτι του.

Μετά από μερικές ημέρες έπιασα δουλειά και μετακόμισα σ' ένα μικρό δωμάτιο εκεί κοντά.

Στους έξι μήνες που επακολούθησαν και οι δύο μας προσπαθήσαμε πολύ να σπάσουμε τον πάγο. Στην σκέψη της Κατίνας είχε ριζωθεί η ιδέα πως ήθελα να έλθω στην Αμερική, όχι για αυτήν αλλά μόνο για ήθελα να έλθω στην Αμερική.

Προσπαθούσα να την πω πως ήταν πολλές οι αιτίες που ήθελα να φύγω από την Ελλάδα και πως είμαι πολύ υποχρεωμένος και στον Κύριο Τσίλη και σε εκείνη για την ευκαιρία που με δώσανε για να καλυτερεύσω την ζωή μου. Την έλεγα πως όταν αυτή έχασε τις ελπίδες της εγώ δεν έχασε της δικές μου και πέρασα απίστευτα εμπόδια για να έλθω. Την έλεγα πως τώρα που ήλθα εδώ θέλω με δώσει την ευκαιρία να της αποδείξω ότι δεν θα την αφήσω να απογοητευθεί με εμένα και ότι τώρα που είμαι εδώ πρέπει να προσπαθήσουμε. Πίστευα πως με τον καρό θα κέρδιζα την εμπιστοσύνη της Κατίνας αλλά δεν με δόθηκε η ευκαιρία και ο χρόνος να το κατορθώσω.

Επακολούθησε μια σειρά από απίστευτα γεγονότα.

Με επιστρατεύσανε. Στο στρατολογικό κέντρο της περιοχής που έμενα δεν έλαβαν υπ' όψιν τους ότι υπηρέτησα περισσότερο από τρία χρόνια σε Στρατό που ανήκε στο NATO και έπρεπε για τον λόγο αυτόν να με απαλλάξουν και επειδή σε μερικούς μήνες, στις 15 Δεκεμβρίου, θα περνούσα το όριο της ηλικίας, έσπευσαν τις διαδικασίες και δυο μήνες πριν τα γενέθλια μου με ειδοποίησαν να παρουσιασθώ στην στρατολογία.

Το Ναυτικό εκείνον τον χρόνο στρατολόγησε έναν μικρό αριθμό από τους κληρωτούς για να συμπληρώσει το απαιτούμενο όριο ανδρών και ένας από αυτούς ήμουν και εγώ.

Στις αρχές του Νοεμβρίου ήμουν στο Κέντρο Εκπαιδεύσεως του Ναυτικού στις Great Lakes, Illinois και το Ιανουάριο ήμουν στο πλήρωμα του Καταδρομικού Ozbourn στο San Diego.

Ίσος αυτό να ήταν καλό και για τους δύο μας. Η Κατίνα τώρα ήταν ελεύθερη από εμένα το ίδιο και εγώ. Παραμείναμε καλοί φίλοι στα χρόνια που επακολούθησαν.

Η Κατίνα έμεινε στο Σικάγο και εκεί συνάντησε και παντρεύτηκε τον Κύριο Rodney Tole και έφτιαξε την οικογένειά της και μεγάλωσε τα παιδιά της. Κάνανε δύο αγόρια.

Στην Ελλάδα η ζωή της Μαίρης εξελίχθηκε σαν αρχαία Ελληνική τραγωδία.

Για λόγους που δεν ξέρω, έκανε μια απόπειρα να ξαναμπει στην ζωή μου. Κατόρθωσε να πάρει την διεύθυνση μου από έναν φίλο μου με τον οποίο αλληλογραφούσα σποραδικά. Τον Μάρτιο του 1957 που επιστρέψαμε στην βάση μας στο San Diego μετά από ένα πολύμηνο ταξίδι στον Ειρηνικό Ωκεανό ξαφνιάστηκα όταν ανάμεσα στα γράμματα που με περιμένανε ήταν και ένα γράμμα από την Μαίρη. Το γράμμα είχε και μία φωτογραφία της στην οποία έγραψε από πίσω «Καλοκαίρι του 1956». Το γράμμα της ήταν τόσο αλληγορικό που δεν ήξερα τι να υποθέσω.

Είχα 15 ημέρες άδεια και είχα κανονίσει να πάω στο Σικάγο και στο Gary, Indiana για το Πάσχα. Όταν ξαναγύρισα από την άδεια ανταποκρίθηκα στο γράμμα της. Προσπαθήσαμε να αναζωπυρώσουμε τις παλιές φλόγες και το επιτύχαμε. Άρχισα να στέλνω 50 δολάρια κάθε μήνα και είχαμε σκοπό να έλθει η Μαίρη στην Αμερική στην Καλιφόρνια ως φοιτήτρια και μετά θα τα κανονίζαμε. Είχα ήδη στείλει 200 δολάρια με την αξία που είχαν το 1957. Όλα πήγαιναν με το σχέδιο όταν τον Αύγουστο, λίγο πριν να απολυθώ, έλαβα ένα γράμμα που μ' έγραφε

«Αγαπημένε μου, σε παρακαλώ πολύ να μην με ρωτήσεις το γιατί; αλλά πρέπει να σ' αφήσω να συνεχίσεις την ζωή σου χωρίς εμένα κτλ... Θα σ' έχω πάντα στις σκέψεις μου, Αντίο και καλή σου τύχη ». Στο υστερόγραφο έγραφε. «Δεν επιτρέπετε να σου επιστρέψω τα χρήματα γι' αυτό θα αγοράσω και θα σου στείλω βιβλία ».

Όχι, δεν ήμουν ρημαγμένος αυτήν την φορά, απλούστατα έκλεισα το βιβλίο της Μαίρης και το έβαλα στην άκρη. Την τελευταία φορά που επικοινωνήσε μαζί μου ήταν τον Απρίλιο του 1958 που μ' έστειλε μια φωτογραφία της στη οποία από πίσω έγραψε πως με έστειλε τα βιβλία και να την γράψω όταν τα πάρω.

Το 1990 σ' ένα ταξίδι που έκανα μαζί με την κόρη μου στην Ελλάδα, ρώτησα την αδελφή μου την Ελένη να μου πει εάν ξέρει για την Μαίρη και μου είπε μια λυπητερή ιστορία.

Με είπε πως παντρεύτηκε και πως είχε δύο παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι και πως πριν από χρόνια είχε χωρίσει με την άνδρα της γιατί την ξυλοκοπούσε άγρια και γιατί συμπεριφέρονταν άπρεπα στην κόρη τους και στον γιο τους. Ήταν γραμμένη στον τηλεφωνικό κατάλογο με το πατρικό της το όνομα.

Με δισταγμό την τηλεφώνησα και ξαναμιλήσαμε μαζί έπειτα από 35 χρόνια. Ήθελε να με δει και συναντηθήκαμε στην Βέροια στο σπίτι της μητέρας μου. Η κόρη μου που ήταν μαζί μας σε όλο το διάστημα, έκανε μία βίντεο-ταινία με την συνάντησή μας.

Προτού να φύγουμε από την Θεσσαλονίκη ήλθε στον σταθμό μαζί με την κόρη της για να την γνωρίσω. Ήταν ένα όμορφο νεαρό κορίτσι και την λέγανε Αλεξάνδρα. Είχε για σκοπό της να εισαχθεί στο πανεπιστήμιο στην Θεσσαλονίκη και για δύο χρόνια την βοήθησα με τα οικονομικά αλλά δεν κατάφερε να εισαχθεί. Δεν γνώρισα ποτέ τον γιο της.

Ανταλλάξαμε χριστουγεννιάτικες κάρτες μέχρι πριν από λίγα χρόνια και μετά σταμάτησε και αυτό και δεν ξανάκουσα απ' την Μαίρη. Εύχομαι να είναι καλά.

Για να δείτε το πως ήταν η ζωή μου στο Ναυτικό πρέπει να διαβάσετε τις 8 Ναυτικές Ιστορίες που της έγραψα για να ψυχαγωγήσω τα εγγόνια μου.

Τον Σεπτέμβριο του 1957 απολύθηκα από το Ναυτικό και ξανάρχισα την ζωή μου από το μηδέν. Μετά την απόλυση μου αποφάσισα να μείνω στην Καλιφόρνια.

Στις Ναυτικές μου Ιστορίες σας περιγράφω τις δυσκολίες που αντιμετώπισα έως που τελικά έπιασα δουλειά στην Γενική Τηλεφωνική Εταιρία στο Long Beach, California, επίσης σας περιγράφω πως μετά από μερικούς μήνες συνάντησα και παντρεύτηκα την μητέρα σας.

Και έτσι, τώρα εσείς, τα αγαπημένα παιδιά μου, ξέρετε σχεδόν το κάθε τι από την ζωή μου στην Ελλάδα. Δεν ήταν εύκολα για εμένα να ξαναζήσω περιόδους από το παρελθόν μου, να φέρω στην σκέψη μου αναμνήσεις που θέλω να ξεχάσω και να τις περιγράψω όπως το έκανα.

Πολλές φορές αποθαρρύνθηκα και ήθελα να σταματήσω αλλά μία και άρχισα, συνέχισα λίγο κάθε μέρα έως που τελείωσα.

Σας έγραψα τις αναμνήσεις μου από την Ελλάδα όπως μπορούσα ποίο καλύτερα.

Όταν έγραφα (το πρωτοτυπώ, αρχικά στα Αγγλικά,) οι σκέψεις μου πλημμύριζαν το μυαλό μου στα Ελληνικά και ταυτόχρονα προσπαθούσα να γράψω για σας τα παιδιά μου στα Αγγλικά που τώρα είναι και η γλώσσα σας.

Πολλές φορές ζήτησα την βοήθεια της μητέρας σας και αυτή με βοήθησε οπός το έκανε και πολλές άλλες φορές στα 41 χρόνια που είμαστε παντρεμένοι.

Είπα στην μητέρα σας ότι από εδώ και πέρα πρέπει αυτή να αναλάβει και να γράψει στην υπόλοιπη ιστορία της οικογένειάς μας. Της είπα να αρχίσει περιγράφοντας το πως σας μεγαλώσαμε και σας μορφώσαμε για να σημειώστε μεγάλη επιτυχία στην ζωή σας.

Της συνέστησα ακόμα και το όνομα της ιστορίας, την είπα να βάλει τον τίτλο « Η ζωή μου με τον Τρύφωνα. ».

Ας περιμένουμε τώρα να δούμε εάν θα το Κάνει.

Με όλη μου την αγάπη ο πατέρας σας

ΥΓ

Άρχισα να γράφω το πρωτότυπο, στα Αγγλικά, τον Ιούλιο του 2000 και τελείωσα τον Οκτώβριο. Πριν να τελείωση ο χρόνος διάλεξα τις φωτογραφίες που ήθελα, τις έβαλα μαζί με το Αγγλικό κείμενο και έκανα αντίγραφα για τα παιδιά μου και για μερικούς από τους συγγενείς και φίλους μας εδώ στην Αμερική.

Την μετάφραση την έκανα για τους συγγενείς και για μερικούς εκλεκτούς φίλους μου στην Ελλάδα. Άρχισα τον Δεκέμβριο του 2000 και σήμερα που είναι η 11τη Φεβρουαρίου 2001, τελείωσα. Με αυτήν την μετάφραση ανακάλυψα το πόσο σκούριασαν τα Ελληνικά μου στα 45 χρόνια που δεν τα χρησιμοποιώ.

(Age 7 months 1930) ----- (7 Μηνών το 1930)

(Age 6 1936) ----- (6 Ετών το 1936)

(Age 8 1938) ----- (8 Ετών το 1938)

(Age 11 1941) ---- (11 ετών το 1941)

(Me and Kiki 1941) (Εγώ και η Κυκή το 1941)

(Age 15 1945) --- (15 Ετών το 1945)

(Age 17 1947) ----- (17 Ετών το 1947)

(Age 18 1948) --- (18 Ετών το 1948)

(Age 19, 1949) - (19 Ετών το 1949)

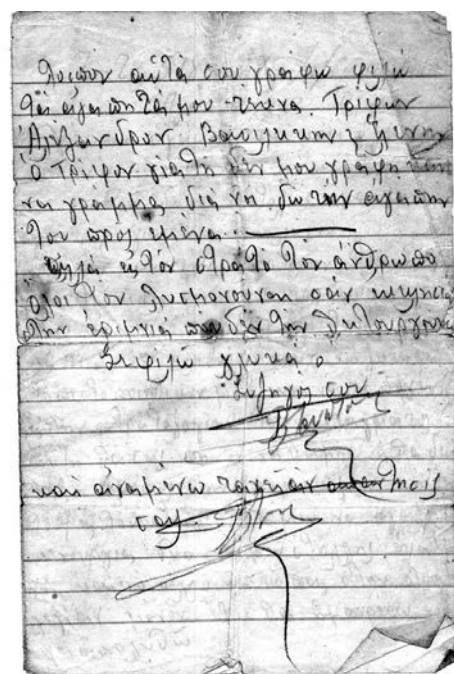
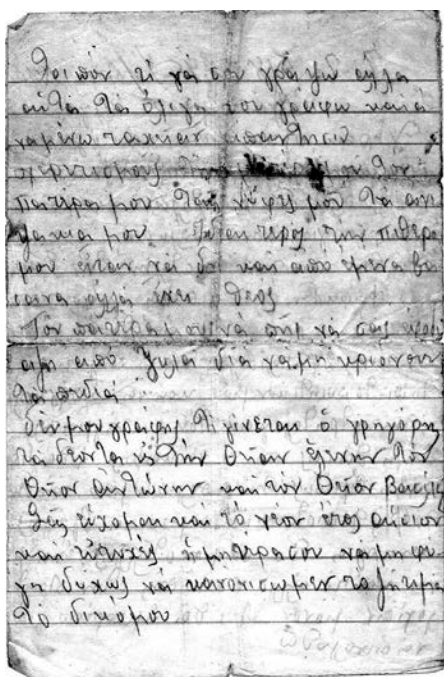
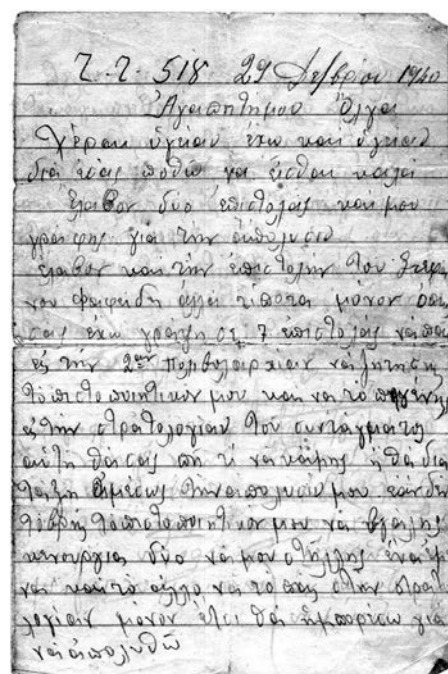
(Age 22, 1952) ----- (22 Ετών το 1952)

(Age 24, 1954) ----- (24 Ετών το 1954)

(Age 25, 1955 My passport photo)
(25 Ετών το 1955. Φωτ. του Διαβατηρίου)

The picture of my father was taken in 1940. It's the last picture of him taken before the war started.
 This is the last letter he wrote to my mother on Dec. 29, 1940, three days before his death in Albania on
 January 1, 1941

Η Φωτογραφία του Πατέρα μου είναι παρμένη το 1940. Είναι η τελευταία φωτογραφία που πάρθηκε πριν να
 αρχίσει ο πόλεμος. Αυτό είναι και το τελευταίο γράμμα που έγραψε στην Μητέρα μου στις 29 Ιανουαρίου το
 1940, τρεις ημέρες πριν από τον θάνατον του στην Αλβανία, την 1 Ιανουαρίου το 1941.

Οικογενειακές φωτογραφίες παρμένες το 1936, 1938, 1947.
 Family Pictures taken in 1936. 1938. 1947

Οικογενειακή φωτογραφία παρμένη το 1941
 Family picture taken in 1941

Ο Αλέκος η Ελένη και εγώ το 1950
 Alexander, Eleni and me in 1950

Αυτή την φωτογραφία την βγάλαμε όταν γυρίσαμε από την
 Ερμακιά για την οικογενειακή μας ταυτότητα το 1941.

Η Μητέρα μου μπροστά στην εκκλησία του Αγίου
 Νικολάου στον Μαχαλά μας στην Βέροια το 1955

Ο πατέρας μου (Αριστερά) με τους
φίλους του Γρηγόριο και Ανδρέα.

Οικογενειακή φωτογραφία παρμένη το
1941

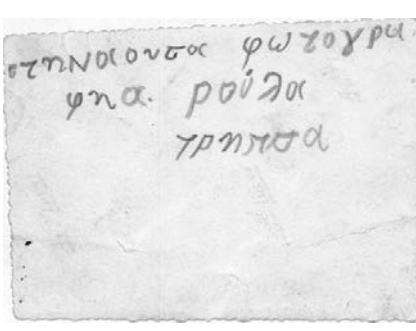
Η Αδελφή μου η Ειρήνη (Ρούλα)
γεννήθηκε το 1941 απεβίωσε το 1947

Από αριστερά # 1,2, & 4 Εξαδέλφες, # 3 εγώ # 5 η Αδελφή
μου η Κική κάθονται η Μητέρα μου και η Ειρήνη το 1946

Από αριστερά # 1,3, & 4 Εξαδέλφες, #3 η Μητέρα μου στο
κέντρο οι Αδελφές μου Ελένη καθ' Ειρήνη.

Αριστερά η Εξαδέλφη Χριστίνα μαζί με την Ειρήνη, στο μέσον χειρόγραφο της Ειρήνης

Δεξιά η Ειρήνη λίγες ημέρες πριν να πεθάνει.

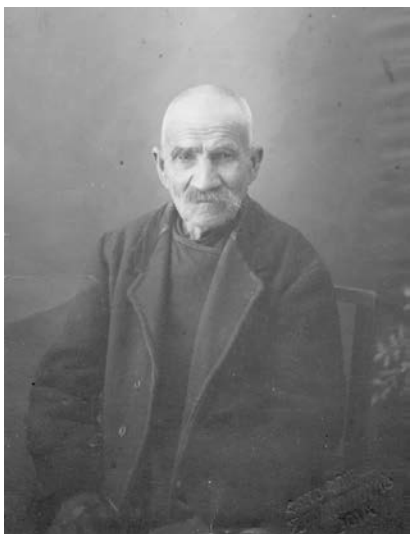
Ο Παππούς μου ο Αλέξανδρος και η Γιαγιά μου η Ελένη
Οι γονείς της Μητέρας μου
Δεξιά, η Μητέρα μου 13 ετών το 1925 με την Εξαδέλφη της

My mother at age 13 with her first cousin Katerini in Naousa in 1925

Αριστερά
Η μητέρα μου με τα χωριάτικα τα ρούχα
στην Ερμακιά σε ηλικία 16 ετών.
Στο μέσον
Ο πατέρας μου με εξάδελφο του στην
Στρατιωτική τους θητεία το 1927.
Δεξιά
Ο Πατέρας μου (Αριστερά) με τον Θείο
μου τον Δημήτριο(Μητούλη) το 1929.

Κάτω Αριστερά
Ο πατέρας μου (στον κύκλο) με τα μέλη
του σωματείου οικοδόμων Βέροιας.

Ο παρά παππούς μου Ιωάννης Αθανασίου
(Ο Πατέρας του Παππού μου (έζησε 107 χρόνια))

Ο παππούς μου ο Τρύφων (έζησε 94 χρόνια)

Η Γιαγιά μου η Βασιλική (έζησε 104 χρόνια)
Οι Γονείς του Πατέρα μου

Η Γαμήλια φωτογραφία των
Γονέων μου το 1928

Όρθιοι, Ο Θειος μου ο Βαγγέλης, Ο Πατέρας μου και η
Μητέρα μου και ο Θειος μου ο Κώστας, Καθιστοί
Ο Παππούς και η Γιαγιά μου, το 1932 στην Βέροια.

Εγώ μαζί με τον Παππού μου τον Τρύφων και τον Θείο μου τον Βαγγέλη στο αγρόκτημα του Παππού μου στην
Βέροια το 1955, μια εβδομάδα πριν να φύγω από την Ελλάδα.

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 9Α)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece" 1929-1955 (Page 9A)

#1 Εγώ και η Κική Με έναν Έλληνα Στρατιώτη το 1941. #2 Εγώ με τον φίλο μου τον Βασίλειο (Βάσο) το 1945.
#3 Εγώ με το πρώτο μου το ποδήλατό το 1947. #4 Ο Παιδικός μου φίλος ο Βασίλειος Γκουλκουντίνας το 1949.

Αριστερά. Το προσωπικό του κινηματογράφου Πάνθεν, Ο Κ. Πυλорόφ είναι τρίτος και εγώ είμαι στον Κύκλο. Μέσον. #2 η Κα. Τασούλα
#4 ο Κος. Παπαδόπουλος #8 Εγώ το 1946. Δεξιά. Το 1947 στην Κατασκήνωση με την ηλεκτρογεννήτρια ,στα δεξιά είμαι εγώ

#1 Εγώ Πρόσκοπος το 1946. #2 Στην κατασκήνωση το 1946, εγώ τρίτος από αριστερά. #3 Οι παιδικοί μου Φίλοι, Ο Β. Γκουλκουντίνας,
Ο Α.Αργεντόπουλος, Ο Μ. Γκαβαργύρης, (Κάτω) Ο Β Ζιώγας και Ο Ορέστης Σιδηρόπουλος

Άποψη του Μαχαλά. Η Εκκλησία του Αγίου Νικολάου και Αγίου ελευθερίου. Οι
Κυρίες του Μαχαλά, Αριστερά η Μητέρα μου, στο μέσον η Κυρία Ελισάβετ
Καλαϊτζή, Και δεξιά η Κυρία Ευδοκία Γκουλκουντίνα

Επάνω αριστερά. Η είσοδος στον Μαχαλά ,η μεγάλη και βαριά δίφυλλη πόρτα, στο βάθος φαίνεται η σκάλα του σπιτιού του Βασίλη Γκουλγκουντίνα. Επάνω δεξιά. Άποψη Βέροιας με τα καμπαναριά του Αγίου Αντωνίου. Από δεξιά κάτω μια άποψη του τριπόταμου η γέφυρα στην μπαρμπούτια. Από κάτω είναι το σπίτι μας. Προς τα αριστερά φαίνεται η είσοδος του Μαχαλά και το οίκημα του Β. Τουτούνα . Προς το μέσον είναι η πόρτα του σπιτιού μας και η κληματαριά που έκανε ο Πατέρας μου.

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 10)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece" 1929-1955 (Page 10)

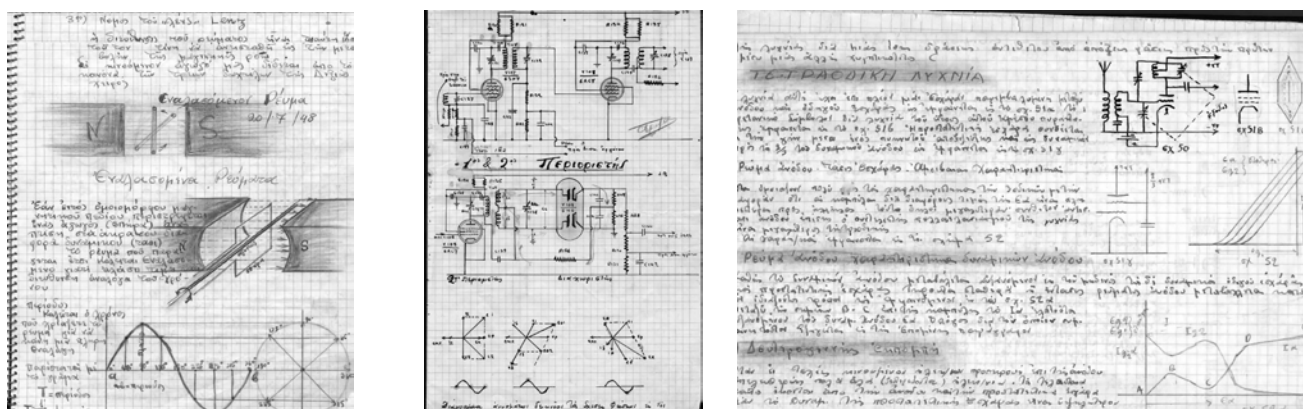
Στο Κέντρο Βασικής Εκπαιδεύσεως (Εγώ στον κύκλο) Απρίλιος- Ιούνιος 1948

Φωτογραφίες από την Σχολή Διαβιβάσεων στο Χαϊδάρι το 1948. Δεξιά στην σκοπιά μετά από τα μαθήματα.

#1 και #2 Στης αίθουσες μαθημάτων. #3 Εγώ με τον Κλεάνθη στην Πάρνηθα. #4 Την πρώτη φορά που πήγα επάνω στην Ακρόπολη το 1949

Τρεις σελίδες δείγμα από τα Σημειωματάρια μου (Δύο Σημειωματάρια, ολικά 200 παρόμοιες σελίδες)

Με την Παιδική μου Φύλη την Δήμητρα. Οι Φωτογραφίες είναι παρμένες, #1το 1948, #2 το 1949, #3 το 1953

Και άλλες Φωτογραφίες με την Δήμητρα στον Εθνικό Κήπο στη Αθήνα, παρμένες το 1953

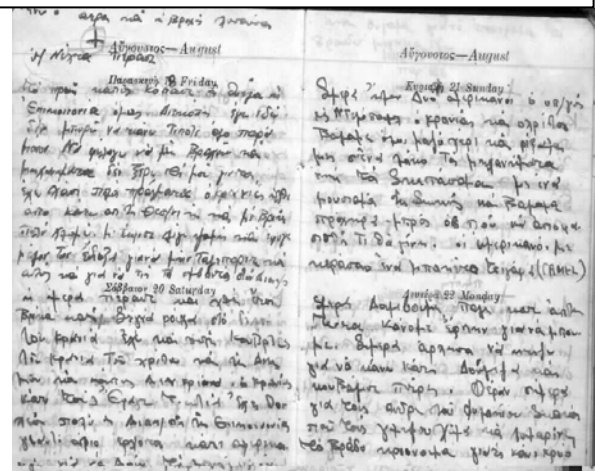
Επάνω στην ταράτσα στα Παλαιά Ανάκτορα. #1, Το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτου. #2, #3, #4 Συνδέω τον Κύριο Πολυζόπουλο από την (Οδό Μέρλιν) Αθήνα, Με το σπίτι του στο Ασβεστοχώρι, δια μέσου του Κουρί.

Απόψεις από το Όρος Πήλιο

Στην Κορυφή στο Πήλιο. Εγώ αριστερά

Δύο σελίδες από το ημερολόγιό μου (Αύγ. 1949)

Αριστερά. Το Κουρί.
Αέρια άποψη. Στο βάθος δεξιά
φαίνεται η Λίμνη Κορώνεια.

Δεξιά. Το κτίριο του σταθμού
στο Κουρί.

Επάνω. Άποψη από δυτικά.

Κάτω. Άποψη από Ανατολικά

Οι μόνες φωτογραφίες από την Μαίρη Τρανίδου που διασώθηκαν. Όλες οι φωτογραφίες στην πρώτη, την δεύτερη και την τρίτη σειρά άρθηκαν μεταξύ 1950-1951. Στην τρίτη σειρά είναι το σπίτι της Μαίρης στην Εξοχή καθώς και μια άποψη από το Κουρι όπως φαίνεται από το σπίτι της. Της τρεις φωτογραφίες που είναι στην τέταρτη σειρά μου της έστειλε εδώ στην Αμερική, της δύο πρώτες, που είναι παρμένες το καλοκαίρι του 1956, της έλαβα το Πάσχα του 1957 που με έγραψε όταν τότε ήμουν ακόμα στο Ναυτικό. Την τελευταία φωτογραφία την έλαβα τον Απρίλιο του 1958. Γράφει από πίσω « Απρίλιος 1958 Σε στέλνω μερικά βιβλία, γράψε μου όταν τα πάρεις Γεια σου Μαίρη» Ήταν τότε που για πάντα έκλεισα το βιβλίο της.

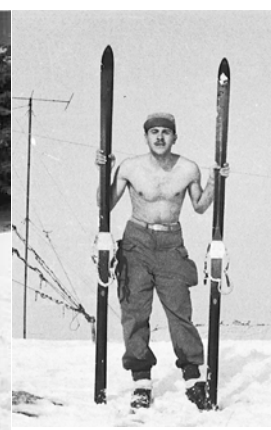
Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 14)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece 1929-1955 (Page 14)

Φωτογραφίες από τον σταθμό αναμεταδόσεως επάνω από την διάβαση της Κατάρας στην οροσειρά της Πίνδου. Στα δεξιά είναι το κτήριο που σκεπάστηκε εντελώς με τα χιόνια από την χιονοθύελλα τον Ιανουάριο του 1951

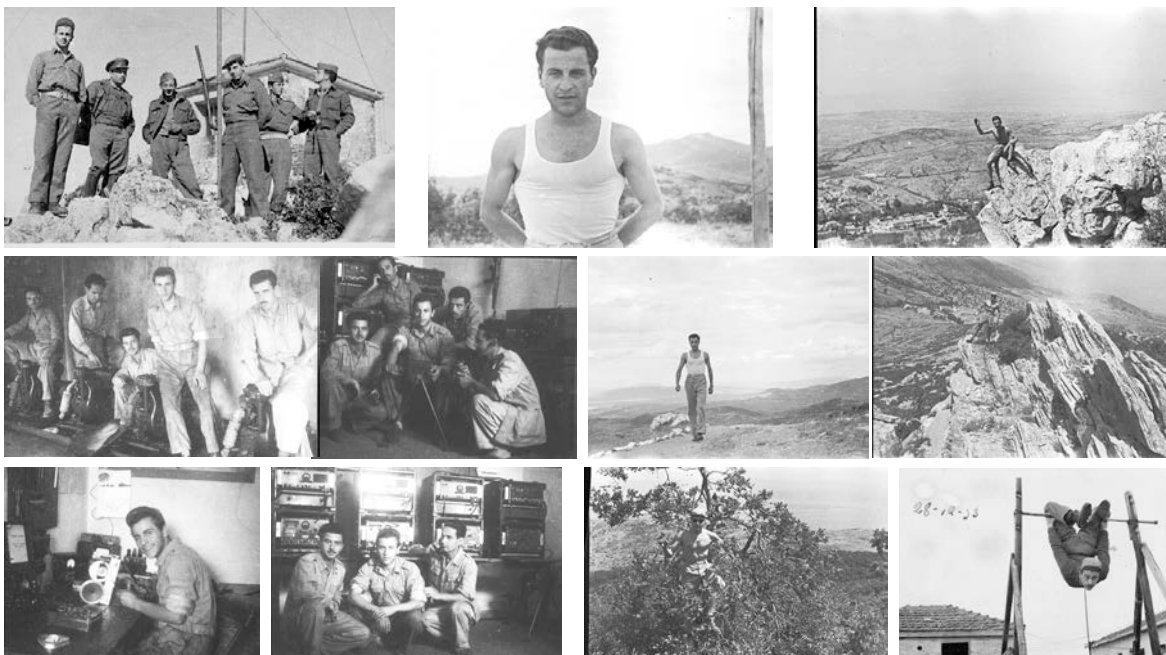

Φωτογραφίες από την Κατάρ Φεβρουάριος 1951

Από αριστερά. #1 Άρρωστος στην Λάρισα με Τυφοειδή πυρετό. #2 Συσσίτιο στην Λάρισα #3,4 Σκι στην Κατάρ.

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 15)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece" 1929-1955 (Page 15)

Διάφορες φωτογραφίες από το Κουρί παρμένες στα διαστήματα 1951-52 και 53

Φίλοι και φίλες από την εξοχή και Ασβεστοχώρι μετά που τα χαλάσαμε με την Μαίρη Τρανίδου.

Στο Κουρί όταν πήγα να δουλέψω ως πολίτης το 1953

Αριστερά. Στην φωτογραφία του 1951 είναι τα σκυλάκια που έσωσα από την πείνα (Σελ. 68). Στην φωτογραφία δεξιά, που είναι παρμένη τον Οκτ. 1953, είναι τα ίδια σκυλιά μαζί με την μάνα τους την πρώτη ημέρα που πήγα στο Κουρί να δουλέψω ως πολίτης (Σελ. 81)

Στην πρώτη σειρά απόψεις από την Μήλο. Στην δεύτερη σειρά, #1 ο σταθμός, #2 το καράβι που μας έφερνε εφόδια, #3 η βάρκα μας. Στην τρίτη σειρά, #1εγώ αριστερά και πίσω μας ο σταθμός, #2 Στην Μήλο, πίσω μου ο Αδάμας, #3 ο Γιατρός Δρ. Κυπρέος με την Κυρία του.
Από κάτω. #1 εγώ #2 Εγώ επάνω αριστερά #3 Εγώ στο μουλάρι τελευταίος

#1, Στον Αδάμα, εγώ πρώτος αριστερά. #2 Στον Αδάμα. #3το προσωπικό του σταθμού. Εγώ δεξιά

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 17)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece" 1929- 1955 (page 17)

Στην Αμερικανική σχολή στο Άνσπαχ στην Γερμανία στο τέλος του 1952. Στην Ελληνική ομάδα εγώ είμαι ο πρώτος αριστερά. Με τους Αμερικανούς συμμαθητές εγώ είμαι ο πρώτος αριστερά

Οι καλύτεροι μας φίλοι οι μάγειρες την ημέρα που μας έφτιαξαν το κέικ. (Σελ. 75) Ποτέ δεν μας απογοήτευσαν

#1 Ο Αριστείδης μπροστά πρώτος εγώ δεξιά #2 Εγώ με την οικογένεια του Αρι. #3 Εγώ μπροστά πρώτος στη μπυραρία

Μπροστά στην ντουλάπα μου (Η φωτογραφία της Μαίρης ορατή). #3 Με έναν Ελληνοαμερικανό συνάδελφο, Πέτρος Κατσόλας (Τον ξανα συνάντησα στο Σικάγο το 1955) . #4 εγώ με έναν συμμαθητή μου που κατάγονταν από το Πουέρτο Ρίκο

Φωτογραφίες παρμένες στην Πάρνηθα τον χειμώνα του 1952-53

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 19)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece" 1929-1955 (Page19)

Όταν έβλεπες προς την Δύση έβλεπες τα χιόνια στον Όλυμπο

Η παράγκα που μέσα είχαμε τα μηχανήματα στην Βίγλα

Επάνω τα μηχανήματα
Κάτω το γραφείο μου

Φωτογραφίες από την Βίγλα τον Ιούλιο του 1953

Η Φυντιά και το σπίτι που μεγάλωσε η Κατίνα στην Φυντιά. Δεξιά εγώ με την οικογένεια της Κατίνας στην Βέροια το 1954. Όρθιοι, εγώ, η αδελφή της η Αθηνά, η Μητέρα και ο Πατέρας της, Κάτω μια εξαδέλφη της και ο αδελφός της ο Θωμάς.

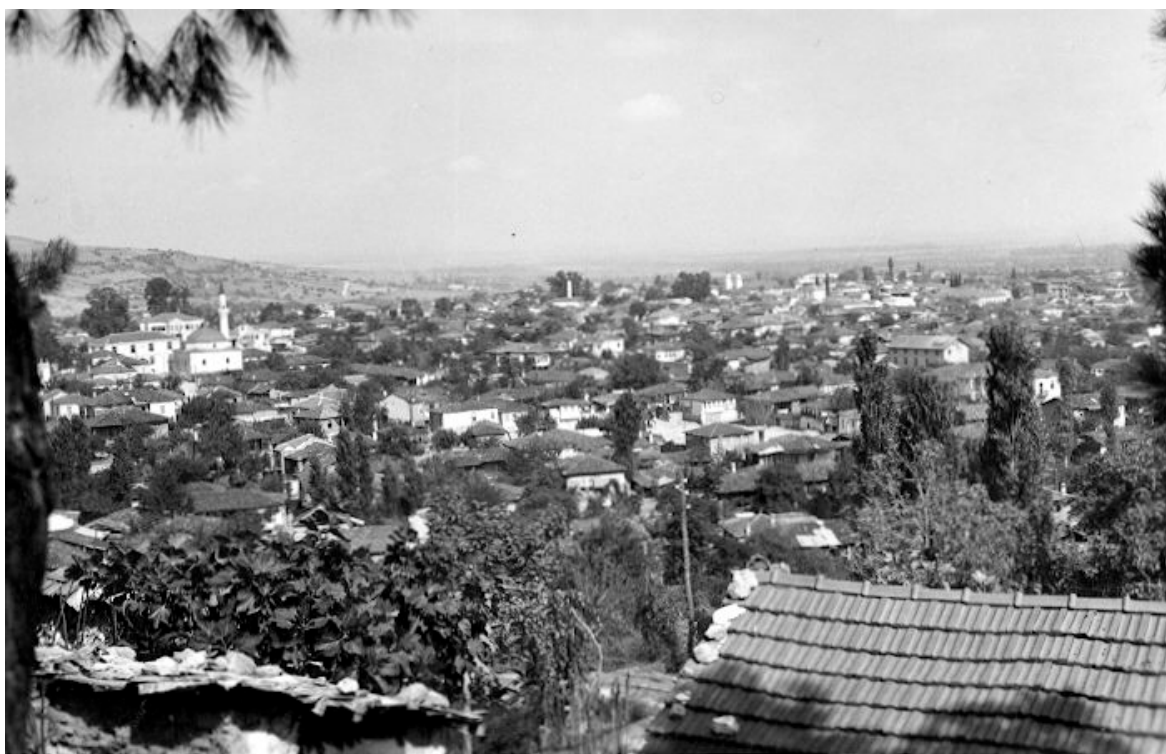

#1, Η οικογένεια του Κυρίου Τζίμ Τσίλη, ο γιος ο Θωμάς η Γυναίκα Edith και η Κόρη του η Καίτη. #2, Η Κατίνα μπροστά στο σπίτι του Κου Τσίλη. #3 Η πρώτη φωτογραφία με το γράμμα που με έστειλε η Κατίνα.

Φωτογραφίες παρμένες το καλοκαίρι του 1955 μερικούς μήνες προτού να επιστρατευθώ. #1 Η Κατίνα η Καίτη Τσίλης και εγώ. #2 Με την Κατίνα και Καίτη στην λίμνη. #3 Ο Θωμάς Τσίλης η Κατίνα και εγώ.

Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας «Οι Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα 1929-1955 (Σελ. 21)
Trifon Phocion Tripsas "My Memories from Greece" 1929-1955 (Page 21)

Επάνω. Αποψη της Βέροιας το 1955. Διακρίνονται δυο μινιαρέδες και τα καμπαριά του Αγίου Αντωνίου. Στην Δεύτερη σειρά είναι μερικές φωτογραφίες που έβγαλα μια μέρα πριν να φύγω από την Ελλάδα. Στην τρίτη σειρά είναι φωτογραφίες μερικές ώρες πριν να φύγω (Στο μέσον Ο Αδελφός μου Αλέκος, Η αδελφή μου Ελένη, Ένας συνταξιδιώτης από την Βέροια λεγόταν Ντουφόπουλος, η Μητέρα μου Εγώ, η αδελφή μου Κική με το Ντίνο μωρό και ο ταξιτζής. Στην τελευταία σειρά είναι το διαβατήριό μου και μια φωτογραφία από το Καράβι που έφυγα, το Υπερωκεάνιο ΟΛΥΜΠΙΑ.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #4

Ο Παππούς περιγράφει

Πως διάβηκε τον Ισημερινό, την άφιξη στα νησιά στην Σαμόα και πως πήγε Νότια έως την Νέα Ζηλανδία

Γραμμένο από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα Τρύπτσας
(Μετάφραση) Απρίλιος 2001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πριν από πολύ καιρό ο Παππούς ο Τρύφων ήταν Ναύτης και υπηρέτησε σε ένα πλοίο που λεγόταν (Ozbourh DD846). Επειδή ο Παππούς θέλει να πει στα εγγόνια του όλα τα περί της ζωής του στο Ναυτικό, τους έγραψε τρεις Ναυτικές Ιστορίες. Η ανταπόκριση ήταν «Και άλλες, Παππού, και άλλες Παππού» και ο Παππούς απάντησε, «Εντάξει, εντάξει».

Αυτή είναι η τέταρτη ιστορία. Σ' αυτήν την ιστορία ο Παππούς θα σας πει το πως διάβηκε τον ισημερινό και πως έγινε η μύηση του στα «Μυστήρια της Νοτίου Θαλάσσης». Θα σας πει πως ήπие τόσο πολύ γάλα από κοκκοκάρνα και πως πρήστηκε από το φαγοπότι στο Πάγκο-πάγκο που είναι σε ένα από τα νησιά της Σαμόα που λέγετε Τουτουήλα. Μετά θα σας πει το πως πήγε ακόμα πιο μακριά νότια, έως το Ουέλινγκτον στην Νέα Ζηλανδία, και μετά πως το πλοίο του έπλευσε προς τα βόρεια σε άλλα συναρπαστικά μέρη. Επιβιβαστείτε και εσείς στο πλοίο μαζί με τον Παππού για μια ακόμα συναρπαστική περιπέτεια. Είμαι βέβαιος πως θα σας αρέσει.

Ο Παππούς έγραψε αυτήν την ιστορία στα Αγγλικά το Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά (για την Ελένη) τον Μάιο του 2001.

Στις 25 Σεπτεμβρίου, 1956 το πλοίο μας, μαζί με τα άλλα τρία αντιτορπιλικά τα οποία και αυτά άνηκαν στην 112 μονάδα, αναχωρήσαμε από το Σαν Ντιέγκο για μια εξάμηνη υπηρεσία στον δυτικό Ειρηνικό Ωκεανό. Πέντε ημέρες αργότερα, το πρωί στις 30 Σεπτεμβρίου, αφιχθήκαμε στο Pearl Harbor, Χαβάη. Σταματήσαμε μόνον για μερικές ώρες για να ανεφοδιαστούμε σε καύσιμα. Λόγω του μικρού χρονικού διαστήματος που θα μέναμε εκεί, δεν είχα άδεια, αλλά κατέβηκα και περπάτησα στην προκυμαία σε σταθερό έδαφος. Μου χρειαζόνταν να το κάνω αυτό γιατί ακόμα δεν είχα συνηθίσει και με έπιανε θάλασσα κάθε φορά που αγρίευε ο ωκεανός.

Όταν ξαναγύρισα στο πλοίο ανέβηκα στην γέφυρα και έβλεπα το λιμάνι με τα μεγάλα τα κιάλια. Παντού ολόγυρα μου ήταν πολύ μεγάλη ιστορία. Για πολύ ώρα έβλεπα το τι απέμεινε από το Πολεμικό Θωρηκτό πλοίο USS Arizona, το οποίο ανατινάχτηκε και βούλιαξε τις 7 Δεκεμβρίου 1941 με την αιφνιδιαστική επιδρομή που έκαναν οι Ιάπωνες. Τότε ακόμα φαινόταν, έξω από την επιφάνεια, ότι είχε απομείνει από την υπερκατασκευή καθώς και μερικά από τα μεγάλα κανόνια. Τώρα, επάνω από το κατάστρωμα του πλοίου, κατασκευάστε ένα επιβλητικό μνημείο για τους, περισσότερο από 1000, Ναύτες που έμειναν ενταφιασμένοι μέσα στο κύτος του πλοίου. Αργά το απόγευμα φύγαμε και πήραμε νότια κατεύθυνση. Τρεις ημέρες αργότερα πλησιάσαμε το ισημερινό της γης.

Όταν το πλοίο διάβαινε τον ισημερινό το πλήρωμα οργάνωσε την παραδοσιακή εθιμοτυπία στην οποία γίνεται η μύηση στα

«Μυστήρια της Νοτίου Θαλάσσης». Σε αυτήν την τελετή οι “Shellbacks”, («Οστρακόπλατοι» Βετεράνοι που προηγουμένως πέρασαν τον ισημερινό) ντυμένοι σαν τον Βασιλέα τον Ποσειδώνα με την Βασίλισσα και τον, 100 κιλά, μπέμπη τους, μαζί με άλλους που ήταν ντυμένοι σαν πειρατές, θα μούσαν όλους εμάς τους “Pollywogs” («Μικρούς μυξιάρικούς βάτραχους» Νέοι και άπειροι που για πρώτη φορά θα διαβαίναμε τον ισημερινό) και προτού να τελειώσει η ημέρα, θα μας μετατρέπανε σε “Shellbacks”, σαν και αυτούς.

Αυτό είναι μια παλαιά Ναυτική παράδοση στην οποία για μια ολόκληρη ημέρα οι “Shellbacks” υποβάλουν τους “Pollywogs” σε πολλά, σχετικώς ακίνδυνα, διασκεδαστικά καψώνια. Εκείνη την ημέρα υποβλήθηκα σε κάθε είδους κακομεταχείριση, ταπείνωση και προσβολές όλων των ειδών, καθώς και όλοι οι άλλοι “Pollywogs” ασχέτως βαθμού. Με ρίξανε στην θάλασσα και μαζί με άλλους έπρεπε να κολυμπήσω κάπου 100 μέτρα όπου ήταν μια βάρκα. Εκεί με καθάρισαν τα αυτιά με ένα βαμβακερό ξέστρο βουτηγμένο με μαύρη μελάνη. Μόνον έτσι με άφησαν να ξανανέβω στο καράβι. Άλλοι που δεν πήγανε μέχρι την βάρκα και δεν είχανε μαύρα αυτιά, τους ξαναρίχνανε στην θάλασσα. Μετά έπρεπε να διαβώ ένα τούνελ φτιαγμένο από μουσαμά και να βγω από την έξοδο που την φυλάγανε οι “Shellbacks” με ανοιχτές τις πυροσβεστικές μάνικες στα χέρια τους. Από όπου περνούσα με χτυπούσαν με ρόπαλα που ήταν φτιαγμένα από κάλτσες γεμάτες με βρεγμένα κουρέλια. Υποβλήθηκα και σε πολλές άλλες ταπεινώσεις, αλλά το ποίο χειρότερο συνέβη όταν πήγα να φιλήσω την κοιλιά του Βασιλικού μπέμπη. Ο μπέμπος ήτανε ένας 100 κιλά “Shellbacks” που είχε για πανί μια μεγάλη πετσέτα γεμάτη με κίτρινη μουστάρδα που είχε απλωθεί παντού. Ένας “Shellbacks” τράβηξε την πετσέτα από την κοιλιά και όταν εγώ, δισταχτικά, πήγα να την φιλήσω ένας άλλος από δίπλα έσπρωξε το κεφάλι μου μέσα στην κοιλιά και με αυτό γέμισε το πρόσωπο μου με τα, απ’ αυτά του ...μπέμπη. Μετά από μία ημέρα τιμωρίες, εγώ, μαζί με τους υπόλοιπους ασήμαντους “Pollywogs” συμπληρώσαμε όλα τα απαιτούμενα και μας επετράπη να εισέλθουμε στους ζυγούς των πολύ-έμπιστων “Shellbacks”. Μας έδωσαν όλους μας από ένα Δίπλωμα που αποδείκνυε την νέα μας θέση. Επειδή δεν με ξαναδόθηκε η ευκαιρία να ξανά-διαβώ τον ισημερινό με πλοίο του Ναυτικού, δεν ήλθε η σειρά μου να γίνω “Shellbacks” και να καλωσορίσω τους νέους “Pollywogs” στο βασίλειο του Ποσειδώνα.

Η μύηση της διάβασης του ισημερινού είναι κάτι το οποίο είναι καλύτερα να το βλέπεις παρά να είσαι ο δέκτης. Ένας από τους θεατές ήταν και ο Καπετάνιος μας. Πολλές φορές επέμβει και σταμάτησε μερικούς “Shellbacks” που θέλανε να ρίξουν στην θάλασσα μερικούς “Pollywogs” με μια, 5-ίντσες, οβίδα δεμένη στην πλάτη τους. Ο Θεός να τον ευλογεί.

Αυτές είναι μερικές φωτογραφίες από την μύηση στα μυστήρια της Νότιας Θάλασσας.

Επάνω Αριστερά: Ο Βασιλιάς Ποσειδώνας, η Βασίλισσα, ο Πειρατής Ντάβη-Τζονς και ο πισινός Βασιλικός μπέμπη.

Στο μέσον: Ο Βασιλικός μπέμπος κάθετε κάτω από τα κανόνια.

Δεξιά: Προετοιμασία του τούνελ. Αριστερά: “Shellbacks” σε δράση

Μετάφραση

Shellback= (Οστρακόπλατος. Αυτός που έχει όστρακο στην πλάτη)

Pollywog = (Μικρός μυξιάρικός Βάτραχος)

Και άλλες περισσότερες φωτογραφίες από την μύηση στα μυστήρια της Νότιας Θάλασσας

Τρομοκρατία στην πρύμη

Ο Βασιλικός γιατρός

Περισσότερη τρομοκρατία στην πρύμη

Το τούνελ του τρόμου

Δώστε μου έλεος

Οι Κλειδωμένοι στο βασανιστήριο

Με το κεφάλι στο βασανιστήριο

**Βλέπω τον ισημερινό.
Φθάσαμε επί τέλους**

Τελικά κάναμε την διάβαση του ισημερινού και συνεχίσαμε πλέοντες προς νοτιοανατολικά. Δύο ημέρες αργότερα, νωρίς το πρωί στις 5 Οκτωβρίου το καράβι μας μαζί με τα άλλα αντιτορπιλικά του τμήματος μας, όλοι εισήλθανε στο γραφικό λιμάνι του Πάγκο-Πάγκο την Τουτουήλα η οποία είναι ένα από τα νησιά της Σαμόα. Ύστερα από τόσες ημέρες στην

HILLS OF PAGO PAGO—Tin cans of Destroyer Division 112 wait for fuel lines in natural harbor of Pago Pago during good-will cruise in Pacific.

θάλασσα μόλις δέσαμε το καράβι ο καλός μας ο Καπετάνιος έβγαλε την διαταγή να πάρουμε άδεια και μας είπε, (όχι όπως σας είπα στις προηγούμενες ιστορίες) νομίζω πως αυτήν την φορά μας είπε, (όχι ακριβώς όπως θα σας γράψω. Αλλά είμαι βέβαιος πως, αυτό ήταν αυτό που εννοούσε) «Ναύτες του Ozbourn, εδώ και πολλές μέρες τώρα, ήσασταν στην θάλασσα. Για αυτόν το λόγο σας αξίζει να βγείτε στην ξηρά και να απολαύσετε αυτό το ωραίο μέρος που λέγετε Πάγκο-Πάγκο. Όταν θα βλέπετε όλα εκείνα τα όμορφα και φιλικά κορίτσια τις Πολυνησίας, να

ελέγχετε τα χέρια σας. Εάν σας προσφέρουν την ποικιλία από τα ...τροπικά φρούτα που έχουν, να τα φάτε. Ποτέ να μην ανεβείτε στην πιστά, εκτός μόνον όταν σας προσκαλέσουν να ...χορέψτε. Το γάλα από τα κοκκοκάρνα είναι δωρεάν γι' αυτό να πιείτε, όσο μπορείτε. Να αποφύγετε την μύρα γιατί θα την πληρώστε ακριβά. Θα έχετε δωρεάν μύρα (η Κόκα-κόλα) σε

άλλα εξωτικά λιμάνια που θα πάμε αργότερα ». Δεν μας τα είπε έτσι ακριβώς ο καπετάνιος μας αλλά πριν να δέσουμε το καράβι στο λιμάνι του Πάγκο-Πάγκο μας έδωσε οδηγίες που ήταν οι ίδιες, αλλά με άλλα λόγια.

Εκείνο το απόγευμα είχαμε πολλές εορταστικές εκδηλώσεις. Διοργάνωσαν μια χοροεσπερίδα στην οποία πάρα πολλοί εντόπιοι ήταν προσκεκλημένοι. Όταν όλα ήταν έτοιμα γευματίσαμε με μια μεγάλη ποικιλία από εντόπια φαγητά τα οποία είχαν ψηθεί τυλιγμένα με φύλλα μπανανόδεντρα. Όλα τα φαγητά σερβίρονταν με γάλα από τα κοκκοκάρνα, πεπόνια, μάνγκος, μπανάνες και παπάγιας. Ήταν για εμένα μία γαστρονομική εμπειρία.

Την επόμενη ημέρα τρις από τους Αξιωματικούς του πλοίου που περιόδευαν το νησί, με πήραν μαζί τους. Χάρηκα πολύ που το κάνανε αυτό γιατί εκείνον τον καιρό ήμουν αδέκαρος λόγω του ότι, εδώ και μήνες τώρα, όλος ο ναυτικός μισθός μου κρατιόταν για να συμπληρωθεί το αναδρομικό πόσον από το μερίδιο μου από τα χρήματα που το ναυτικό αναδρομικά χορήγησε την μητέρα μου στην Ελλάδα.

Αγάπησα πάρα πολύ το νησί της Τουτουήλας. Το λιμάνι του είναι στην καλντέρα (Κρατήρα) ενός σβησμένου ηφαίστειου (σαν την Θήρα) και ολόγυρα προεξέχουν απόκρημνα βουνά καλυμμένα με πυκνή τροπική βλάστηση. Σταματήσαμε σε πολλές γραφικές τοποθεσίες, από τις οποίες η ποίο καλή ήταν μια απομονωμένη παραλία στην οποία, το σούρουπο, όλοι μας κολυμπήσαμε μαζί με τους 4 εντόπιους που μας συνόδευαν. Πολύ αργά την νύχτα γυρίσαμε στο καράβι και όταν ξημέρωνε φύγαμε από ο Πάγκο-Πάγκο.

Πήρα πολλά πράγματα από το νησί της Τουτουήλας και τα εγκατέστησα μόνιμα στο δικό μου το νησί το «Μακαβούτου» όπου και είναι εκεί μέχρι σήμερα

Την επόμενη ημέρα ταξιδεύσαμε προς τα νοτιά. Ο καιρός άλλαξε και η θάλασσα αγρίεψε τρομερά και μας έκανε μεγάλες ζημιές στο καράβι. Για πέντε ημέρες με είχε πιάσει η θάλασσα και δεν μπορούσα να κρατήσω τίποτε στο στομάχι μου. Δεν ήμουν ο μόνος, η θάλασσα έπιασε και πολλούς άλλους ναύτες. Άλλες φορές όταν αισθανόμουν ναυτία έβγαينا έξω στο

Ο καιρός άλλαξε και τρικύμισε η θάλασσα

κατάστρωμα και όταν έβλεπα τον ορίζοντα ήμουν εν τάξει. Αυτήν την φορά ο ωκεανός εκτός που δε ήταν ..ειρηνικός, έβρεχε και δεν μπορούσα να βγω στο κατάστρωμα για να δω τον ορίζοντα. Εκτός αυτού όλες οι καταπακτές του πλοίου ήταν κλειστές για να μην μπορεί το θαλασσόνερο να πλημμυρίσει το πλοίο. Αυτή ήταν η τελευταία φορά που μ' έπιασε η θάλασσα.

Κατόρθωσα να συνηθίσω τους κλυδωνισμούς και στο σκαμπανέβασμα του καραβιού και ποτέ μετά δεν μ' έπιασε η θάλασσα, ακόμα και σε χειρότερες τρικυμίες που συναντήσαμε αργότερα.

Ήταν μια βροχερή ημέρα, το πρωί στις 11 Οκτωβρίου, 1956, όταν μπήκαμε στο λιμάνι στην Ουέλινγκτον στην Νέα Ζηλανδία. Έμεινα στο καράβι όλη την ημέρα. Μπόρεσα να φάγω κάτι και να το κρατήσω, έβλεπα τα φώτα της πολιτείας και μετά πήγα στην κοκέτα μου.

Το πρωί αισθανόμουν πολύ καλά, αλλά είχα υπηρεσία και έπρεπε να μείνω επάνω στο πλοίο. Την επόμενη ημέρα αργά το Σάββατο απόγευμα, ήταν η σειρά μου για να πάρω άδεια. Ανακάλυψα ότι τότε όλες οι μυραρίες έκλειναν πολύ ενωρίς στις 2000. (8:00 MM).

Δεν μας άρεζε αυτό, αλλά τότε έτσι ήταν οι τοπικοί νόμοι που ο σκοπός των ήταν να καλυτερεύσουν την οικογενειακή ζωή στέλνοντας νωρίς στα σπίτια τους όλους αυτούς τους διψασμένους εντόπιους περιπλανούμενους συμπολίτες πριν να χάσουν τον δρόμο. Μετά τις 2200 (10:00 MM) που έκλειναν οι κινηματογράφοι δεν έβλεπες ψυχή στον δρόμο. (Αργότερα έμαθα ότι μερικοί θεοφοβούμενοι πολιτικοί της δεξιάς συντέλεσαν σ' αυτήν την νομοθεσία).

Όπως έμαθα αργότερα, οι Νέοι Ζηλανδοί ποτέ δεν παραβιάζουν τους νόμους, απλώς πάνε ολόγυρα. Βρήκαν άλλον τρόπο, (δεν ξέρω πως είναι τώρα, αλλά εκείνον τον καιρό) για να διασκεδάζουν, ιδρύσαν ιδιωτικές λέσχες και γίνανε μέλη. Οι ιδιωτικές λέσχες εξαιρούνταν από την νομοθεσία. Μπορούσαν να λειτουργούν ολόκληρο το εικοσιτετράωρο, να έχουν ορχήστρες γλέντια, χορούς, να σερβίρουν φαγητά και ποτά και πολλά άλλα. Τα μέλη είχαν το προνόμιο να προσκαλέσουν και να ψυχαγωγήσουν συγγενείς και φίλους.

Όταν το πλοίο αφίχθηκε στο Ουέλινγκτον, πολλοί από τους Αξιωματικούς και από το πλήρωμα ήταν αυτομάτως, τιμητικά προσκαλεσμένοι στις διάφορες λέσχες (αρκεί να είχαν \$\$\$) οι οποίες διοργάνωσαν και χορούς προς τιμήν των.

Στις ημέρες που επακολούθησαν ο καιρός βελτιώθηκε και πολλοί από το πλήρωμα πήγαν σε περιοδείες που διοργάνωσαν οι λέσχες. Εγώ δεν μπορούσα να κάνω συμμετοχή σε κανένα από αυτά, αφ' ενός δεν γνώριζα τις λεπτομέρειες αφ' ετέρου δεν είχα δεκάρα τσακιστή στην τσέπη μου.

Την επόμενη ημέρα, Κυριακή, είχα άδεια από το πρωί μέχρι την Δευτέρα το μεσημέρι που θα φεύγαμε. Ήμουν ντυμένος γιατί το πλοίο είχε επισκέπτες, αλλά δεν είχα κανένα σκοπό να παω πουθενά. Τότε έγινε ένα θαύμα.

Σταμάτησε ένα ταξί στον μώλο, βγήκε έξω ένας υπαξιωματικός και ανέβηκε στο καράβι. Κοίταξε ολόγυρα και όταν με είδε, ήλθε κατ' ευθείαν προς εμένα και μου είπε « Θα έβγαζα να σε βρω και εσύ έτυχε να είσαι μπροστά μου». Και μετά δείχνοντας προς το ταξί, συνέχισε, «ο ταξιτζής θέλει να σε δει ». Μουρμούρισα «Δεν μπορώ να πάω πουθενά, είμαι αδέκαρος » και αυτός απάντησε. « Ο ταξιτζής είναι και αυτός Έλληνας και τον είπα πολλά για εσένα». Με επιφύλαξη κατέβηκα στον μώλο και προχώρησα προς το ταξί. « Έλληνας είσαι ρε ;» με ρώτησε ο ταξιτζής με άπταιστα Ελληνικά «έμπα μέσα », «Είμαι μπατίρης» του απάντησα «και δεν μπορώ να παω πουθενά », «δεν πειράζει , έμπα μέσα » ήταν η απάντηση. Κάθισα μπροστά δίπλα του, ξεκίνησε το ταξί και το θαύμα άρχισε να γίνεται.

Έπειτα από λίγη ώρα περάσαμε μέσα από μια μεγάλη πύλη μέσα σε ένα συγκρότημα όπου ήταν διάφορα κτίρια μεταξύ των οποίων και μια Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία. Με άφησε μπροστά στην πόρτα και με είπε « Μην στεναχωριέσαι, τώρα θα σε προσέξουν οι άλλοι μόλις θα τελειώσει η λειτουργία». Έφυγε και δεν το ξαναείδα. Δισταχτικά μπήκα μέσα στην Εκκλησία.

Όταν τελείωσε η λειτουργία ο Παπάς με ρωτείσαι το όνομα μου και μετά με καλός όρισε στην Ελληνική παροικία. Αμέσως μα περικύκλωσαν οι συνομήλικοί μου και όλοι μαζί πήγαμε σ' ένα από τα κτίρια στην περίβολο. Ήταν ακριβός σαν Ελληνικό χωριό. Το είχαν κάνει οι Έλληνες μετανάστες. Ήταν οι πρόσφυγες που πριν από τον πόλεμο ζούσαν στην Ρουμανία. Μετά το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου το κομμουνιστικό καθεστώς της Ρουμανίας τους

Μία από τις ιδιωτικές λέσχες

εκτόπισε όλους ομαδικά. Εκείνον τον καιρό ο εμφύλιος πόλεμος στην Ελλάδα δεν επέτρεπε το κράτος να τους απορροφήσει. Ένα από τα κράτη που είχε την θέληση να τους δεχθεί ήταν η Νέα Ζηλανδία και έτσι ομαδικά πήγαν και εγκαταστάθηκαν εκεί. Προόδευσαν σε όλους τους τομείς και όλοι τους με συνεργασία έκτισαν εκείνο το μεγάλο κτιριακό συγκρότημα για να μπορούν να διατηρούν τον τρόπο της ζωής τους.

Μια μεγάλη ομάδα από νέους με έλαβαν υπό την προστασία των. Πρώτα γυρίσαμε όλο το Ελληνικό συγκρότημα και μετά με τα αυτοκίνητά τους γυρίσαμε την πόλη. Το απόγευμα ξαναγυρίσαμε στο Ελληνικό συγκρότημα και στην ταβέρνα (Ακόμα και ταβέρνα είχαν) φάγαμε ήπιαμε και χορέψαμε, ήταν όλα θαυμάσια. Έχω μια έντονη ανάμνηση από μια νεαρή Δεσποινίδα η οποία έδηξε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για εμένα και δεν έφυγε από δίπλα μου όλο εκείνο το απόγευμα, καθώς και την άλλη ημέρα ως που έφυγα. Ονομάζονταν Πέλλα (Πελαγία).

Εκείνο το βράδυ οι γονείς της με προσκάλεσαν να μείνω μαζί τους στο σπίτι τους. Το πρωί μαζί με την Πέλλα πήγαμε στο Ελληνικό συγκρότημα όπου συναντήσαμε την υπόλοιπη παρέα.

Έπρεπε να γυρίσω στο καράβι το μεσημέρι στις 1200.(Το καράβι θα έφευγε στις 1700 (5:00 το απόγευμα) Όταν πέρασε το μεσημέρι άρχισα ν' ανησυχώ. Τελικά φύγαμε και φθάσαμε στην προκυμαία 2 ώρες αργότερα.

Στην προκυμαία, δίπλα στο πλοίο απ' όπου μας βλέπανε όλοι, αρχίσανε τα τραγούδια, οι αγκαλιές και τα φιλιά ως που τελικά είπαμε το «Αντίο». Επιβιβάστηκα στο κατάστρωμα τρέχοντας. Ήξερα πως είχα αργήσει και περίμενα να τιμωρηθώ, αλλά αντί γι' αυτό ο Υποπλοίαρχος ο οποίος ήταν στο κατάστρωμα και έβλεπε το θέαμα, με ρώτησε, « Ποίοι όλοι αυτοί; είναι συγγενείς σου; » απάντησα « Όχι Κύριε Υποπλοίαρχε δεν είναι συγγενείς μου.... είναι Έλληνες ». Κούνησε το κεφάλι του και με είπε με αυστηρή φωνή «ξέρεις ότι έχεις αργήσει;», «Μάλιστα Κύριε το ξέρω, συγνώμη » και με αυτό έληξε η παραμονή μου στο Ουέλινγκτον της Νέας Ζηλανδίας. Αργά το απόγευμα το πλοίο μας μπαρκάρισε. Οι φίλοι μου οι Έλληνες ήταν όλοι ακόμα στην προκυμαία και μαζί με άλλους Νέο Ζηλανδούς μας ευχότανε να έχουμε ' Καλό Ταξίδι '.

Πλεύσαμε νότια προς την κατεύθυνση του νησιού Μάνους το οποίο βρίσκεται στο αρχιπέλαγος του Βίσμαρκ. Ταξιδεύαμε έξι ημέρες: περάσαμε ανατολικά από την Νέα Καλυδώνια και από τα Νησιά του Σολόμωντα (Εκεί είχαν δώσει σ' ένα νησί το όνομα της Γιαγιάς, το λέγανε Νέα Γεωργία). Περάσαμε και πολλά αλλά νησιά που λεγόταν , Νέα...απ' αυτό, και Νέα απ' εκείνο

Πελαγία Παπαδόγιannis
1956

Οι Ιθαγενείς μαζί με τους Αυστραλούς Αξιωματικούς μας Καλός ορίσανε.

ως που φθάσαμε στο Λορενγκάου που είναι και το λιμάνι της νήσου Μάνους. Στην προκυμαία

μας υποδέχθηκαν οι Αυστραλοί διοικητές μαζί με μερικούς ιθαγενείς. Μείναμε μόνον μία ημέρα που χρειαζόταν για να γεμίσουμε τα ντεπόζιτα με πετρέλαιο. Οι Αυστραλοί μας έκαναν προσιτές τις εγκαταστάσεις των στο νησί και εμείς εις αντάλλαγμα για την χάρη που μας κάνανε προσκαλέσαμε επάνω στο καράβι μας όλους τους Αυστραλούς του Ναυτικού και τις οικογένειες των. Πολύ παγωτό καταναλώθηκε εκείνο το απόγευμα. Πήρα στην μνήμη μου πολλά καλά πράγματα από το Λορενγκάου και αργότερα τα έβαλα στο δικό μου το νοερό νησί του «Μακαβούτου».

Την επόμενη ημέρα νωρίς το πρωί φύγαμε από την νήσο Μάνους και μετά από λίγες ημέρες, αργά το απόγευμα στις 25 Οκτωβρίου δέσαμε στην Ναυτική Βάση των ΗΠΑ, στην νήσο Γκουάμ

Περνώντας από την Νέα Καλεδώνια.

Οι ιθαγενείς του Λορενγκάου

Στο Γκουάμ το περιβάλλον ήταν τα συνηθισμένα, όπως σε κάθε Ναυτική Βάση. Ήταν πολλές ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις λέσχες των Ναυτών και γι' αυτούς που είχαν δολάρια οι καντίνες της βάσεως ήταν εφοδιασμένες με όλα το καλά. Την δεύτερη ημέρα στο νησί το πλοίο μας οργάνωσε μια εκδρομή σε μια από τις αμμουδιές. Τα νερά του ωκεανού ήταν ολοκάθαρα και όλοι μας απολαύσαμε το κολύμπι. Θυμάμαι πως στην εκδρομή το πλοίο μας προμήθευσε την μύρα δωρεάν. (Όπως, αν θυμάστε, μας είχε υποσχεθεί ο Καπετάνιος στην Σαμόα) Πήρα και έβαλα στην άκρη ένα κουτί με 6 μύρες για να το έχω αργότερα στο δικό μου το νησί στο «Μακαβούτου». Στις 27 Οκτωβρίου φύγαμε από την νήσο Γκουάμ και βάλαμε πλώρη νότια προς την «Χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου».

Εδώ θα τελειώσω την Τέταρτη Ναυτική Ιστορία. Στην Πέμπτη θα σας πω το πως πήγαμε στην Ιαπωνία, στο λιμάνι της Υόκοσούκας και άλλα σχετικά με τις περιπέτειες μου στην Ανατολή. Περιμένω με ανυπομονησία την ημέρα που θα αφιχθούμε εκεί γιατί, έπειτα από τόσους μήνες που περιμένω δίχως χρήματα, θα αρχίσω πάλι να ξανά πληρώνουμε

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά τον Μάιο του 2001.

Η Γιαγιά η Γεωργία βοήθησε να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες.

Τι καλός συνδυασμός ο Παππούς και Γιαγιά.

Κι' από τους δύο μας πολύ αγάπη
Ο Παππούς και η Γιαγιά

ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #3

Ο Παππούς περιγράφει
Πως ταξίδευσε στο San Diego, πως επιβιβάστηκε
στο καράβι του και σαλπάρισε για τον Νότιο
Ειρηνικό Ωκεανό
Γραμμένο από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα Τρύπτσας
(Μετάφραση) Απρίλιος 2001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πριν από πολύν καιρό ο Παππούς Ο Τρύφων ήταν Ναύτης και υπηρέτησε σε ένα πλοίο που λεγόταν (Ozbourn DD846). Ταξίδευσε ολόγυρα στον Ειρηνικό Ωκεανό, επισκέφθηκε πολλά εξωτικά και γραφικά νησιά, είδε τους κατοίκους των και έφαγε Κοκκοκάρνα, Παπάγιας και πολλά άλλα εγχώρια τρόφιμα. Πριν να ξεχάσει ο Παππούς θέλει να πει μερικές από τις Ναυτικές ιστορίες στα εγγόνια του. Έχει ήδη γράψει δύο Ναυτικές Ιστορίες. Αυτή είναι η τρίτη. Σ' αυτήν την ιστορία ο Παππούς θα σας πει πως, ταξίδευσε από το Σικάγο μέχρι το Λος Άγγελλες και πως μετά βρήκε το καράβι του στο Σαν Ντιέγκο, πως έκανε αναφορά και επιβιβάστηκε και πως μετά διέπλευσε τον Ειρηνικό Ωκεανό.

Επιβιβαστείτε και εσείς μαζί με τον Παππού. Ελπίζω να σας αρέσει αυτή η ιστορία που γράφτηκε στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000. Η μετάφραση στα Ελληνικά έγινε τον Απρίλιο του 2001.

Όταν τελείωσα τα βασικά γυμνάσια Έγινα Ναύτης Μαθητευόμενος και έλαβα τις διαταγές μου. «Να πας Δυτικά, νεαρέ μου, να πας Δυτικά» ήταν οι οδηγίες μου. Οι διαταγές μου ήταν να πάω στην Ναυτική Βάση στο Σαν Ντιέγκο στην Καλιφόρνια και μέσα σε 10 ημέρες να παρουσιαστώ στο αντιτορπιλικό πλοίο USS Ozbourn DD846.

Πριν να φύγω Είπα το «Αντίο» σε όλους τους γνωστούς μου. Πρώτα από όλους ήταν ο Κύριος James Chilis, η Σύζυγος του Edith και τα παιδιά τους, ο Tom και η Kathy. Με βοήθησαν να έλθω στην Αμερική και όλοι μας ελπίζαμε πως ένα ειδύλλιο θα άνθιζε μετάξι, μ' εμένα και μιας νέας η οποία κατάγονταν από την Βέροια, πριν από 5 χρόνια είχε έλθει στην Αμερική με τον αδελφό της και εκείνον τον καιρό ζούσαν εδώ με τον Παππού τους. Αντιμετωπίζαμε διάφορα προβλήματα και προσπαθούσαμε και οι δύο μας να τα λύσουμε. Όταν επιστρατεύτηκα χάθηκαν όλες οι ελπίδες και

Ναύτης Μαθητευόμενος Τρύφων Τρύπτσας

Η Οικογένεια του Κ. Τζίμ Τσίλη

είπαμε το «Αντίο» αλλά μείναμε καλοί φίλοι. Δέκα χρόνια αργότερα που μετατέθηκα και μετακομίσαμε στο Elmhurst, Illinois, φωτογραφίσαμε τα παιδιά μας μπροστά στο σπίτι του

**Εγώ, η Κατίνα, ο Αδελφός της
ο Νίκος και ο Παππούς των**

**10 χρόνια αργότερα μπροστά στο σπίτι του
Κυρίου Τζίμ Τσίλη στο Σικάγο, Ιλλινόις.**

Κυρίου Τσίλη. Πήγα μετά στο Gary, Indiana να αποχαιρετήσω τον Ελληνικής καταγωγής φίλο μου Τζίμη, την μητέρα του την Κυρία Ελένη και την δεκαεπτάχρονη αδελφή του την Μαρία η οποία, όπως και όλα τα θερμόαιμα κορίτσια της ηλικίας της στην Αμερική, τους

**Η Μαρία, εγώ και η Μητέρα της Μαρίας.
Στα δεξιά η Μαρία με το Ναυτικό μου το καπέλο**

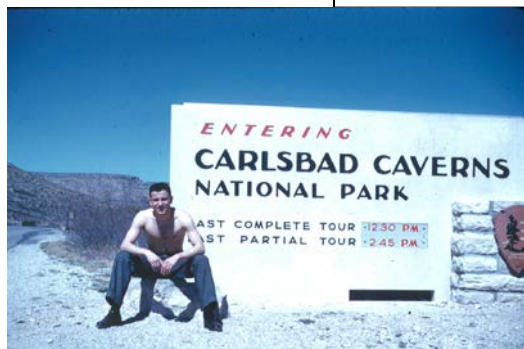

αρέσουν τα άσπρα Ναυτικά καπέλα. Βγάλαμε μια φωτογραφία όπου φοράει το καπέλο μου. Συναντήθηκα μετά με τον φίλο μου τον Ναύτη Lee Vickman, ο οποίος θα πήγαινε και αυτός στο Σαν Ντιέγκο. Ένας Θείος του Lee ο οποίος εμπορεύονταν αυτοκίνητα, μας ανέθεσε να οδηγήσουμε και να παραδώσουμε ένα καινούργιο αυτοκίνητο σε έναν πελάτη του στο Λος Άγγελλες. Οδηγήσαμε περισσότερο από 3000 μίλια και μας πήρε έξι ημέρες να πάμε. Στο δρομολόγιο ταξιδεύσαμε στον 66 δρόμο ο οποίος τώρα πλέον δεν υπάρχει γιατί αντικαταστάθηκε με τους διαπολιτειακούς δρόμους. Σταματήσαμε στο St Louis, στο Dallas, και επισκεφθήκαμε τα μεγάλα σπήλαια Carlsbad και τους "White Sands" στο Νέο Μεξικό. Περάσαμε από τον Φοίνικα, Αριζόνα και μετά πήγαμε στο Λος Άγγελλες στην Καλιφόρνια.

Ήταν ένα μεγάλο ταξίδι το οποίο μου έδωσε την ευκαιρία να δω ένα μεγάλο μέρος της Αμερικής. Βγάλαμε πολλές φωτογραφίες από τις οποίες σας δείχνω μερικές

Το αυτοκίνητο που οδηγήσαμε στο Λος Άγγελες

Περνώντας από το Νέο Μεξικό. Δεξιά η έρημος που ονομάζεται "White Sands" «Άσπροι Άμμοι».

Περνώντας από τον Φοίνικα το 1956

Στο Λος Άγγελλες παραδώσαμε το αυτοκίνητο στους νέους ιδιοκτήτες του οι οποίοι το περίμεναν με ανυπομονησία, μετά πήγαμε στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό και πήραμε το τραίνο για το San Diego. Εκεί χωρίσαμε με τον καλό μου τον φίλο και συνάδελφο Lee ο οποίος θα υπηρετούσε ως Γραφέας σ' ένα αεροπλανοφόρο που λεγόταν USS Boxer.

Παραδώσαμε το αυτοκίνητο

Εγώ με τον καλό μου τον φίλο και συνάδελφο Lee

Μετά από μερικές ημέρες, μόλις το καράβι μου επέστρεψε από το υπερπόντιο του ταξίδι πήγα να επιβιβαστώ. Η εθιμοτυπία της επιβίβασης, όσον και της αποβίβασης, είναι η ίδια για όλο το πλήρωμα και γίνεται πάντα με επισημότητα. Περπάτησα την κινητή γέφυρα με το ναυτικό μου σάκο στο ώμο. Μόλις πάτησα στο κατάστρωμα έβαλα κάτω τον σάκο, γύρισα

Η άφιξη του καραβιού από το υπερπόντιο ταξίδι.

Η κινητή γέφυρα από την προκυμαία στο κατάστρωμα

προς την πρύμνη όπου κυμάτιζε η σημαία και χαιρέτισα, μετά γύρισα προς τον αξιωματικό της υπηρεσίας στο κατάστρωμα, ξανά-χαιρέτισα και με την ξενική προφορά μου του είπα όπως απαιτείται «Ζήτω την άδεια σας να επιβιβαστώ, Κύριε». Αυτός με κοίταξε παράξενα και όπως επακολουθεί, ανταποκρίθηκε λέγοντας «Το όνομα σου, ο βαθμός σου και ο αριθμός σου» και εγώ όταν του είπα «Τρύφων Τρύπσας Φωκίων, Ναύτης μαθητευόμενος, 479 65 04». αυτός περιπλέχτηκε σε αμηχανία, παράτησε τις τυπικότητες και ξεφώνισε «Τι;». Παράτησα και εγώ τις τυπικότητες δίχως να περιμένω του έδωσα τον φάκελο που περιείχε τις διαταγές μου. Τις διάβασε και με δισταγμό με είπε να προχωρήσω προς τον γραμματέα του πλοίου ο οποίος μου έκανε πολλές ερωτήσεις. Μετά από λίγο κάλεσαν και στον αξιωματικό της υπηρεσίας του καραβιού και όλοι με κοίταζαν και διάβαζαν τις διαταγές που ήταν στον φάκελο που τους έδωσα. Με μεγάλη κατάπληξη κατάληξαν στο συμπέρασμα ότι οι διαταγές μου ήταν γνήσιες και ότι εγώ δεν ήμουν αλλοδαπός από τον πλανήτη τον Άρη ασχέτως και

εάν μιλούσα με ξενική προφορά. Μου είπαν το «καλώς όρισε» και με αυτό το καράβι έγινε το δεύτερο σπίτι μου για τον επόμενο και περισσότερο χρόνο.

Προηγουμένως είχα δει πολλά εμπορικά καράβια αλλά ποτέ δεν είχα δει ένα πολεμικό πλοίο ειδικά ένα αντιτορπιλικό. Με παράδωσαν σ' έναν υπαξιωματικό πρώτης κλάσεως (Λοχίας) του οποίου τα εμβλήματα στα μανίκια του ήταν δύο άγκυρες που σήμαινε ότι ήταν λοστρόμος, δηλαδή είχε ειδικότητα στις δουλείες του καταστρώματος. Με έδωσε το στεγανό διαμέρισμα που θα κοιμόμουν, το κιβώτιό μου και την κοκέτα μου. Η μόρφωση μου άρχισε αμέσως. Όπως και στην βασική εκπαίδευση έτσι και στο πλοίο, έπρεπε να μάθω όλες τις διαταγές που μας εκφωνούσαν. Δεν ξέρω το γιατί (Ίσως γιατί νωρίτερα στο Ναυτικό υπήρχαν πολλή βαρήκοοι από τις ταυτόχρονες εκπυρσοκροτήσεις των κανονιών, Χα, Χα, Χα) όλες οι διαταγές στα μεγάφωνα άρχιζαν μ' ένα μακρόχρονο σφύριγμα που είχε δύο νότες και που το επακολουθούσε μια φωνή που έλεγε «**Τώρα ακούστε αυτό - τώρα ακούστε αυτό**». Το καθημερινό πρόγραμμα στον πίνακα των αγγελιών έγραφε με λεπτομέρεια όλα αυτά που θα κάναμε στις 24 επόμενες ώρες με το 24χρονο Ναυτικό ωρολόγιο. Ήξερα πως κάποια ημέρα θα είχα εγγόνια που θα μου ζητούσαν να τους γράψω Ναυτικές Ιστορίες γι' αυτό φύλαξα ένα αντίγραφο που εκδόθηκε την Κυριακή στις 23 Μαρτίου το 1957.

U.S.S. OZDURN (DD 846)
PLAN OF THE DAY
Saturday 23 March 1957

0500 Call duty ship's cook.
0530 Call duty MAA, mess cooks, duty steward, and reveille PO's.
0600 Reveille. The smoking lamp is lighted.
0605 Mess gear, clear all mess decks.
0615 Breakfast.
0645 Relieve the watch for breakfast.
0700 Secure the mess line; up all bunks; pipe sweepers; make living compartments shipshape.
0745 Quarters for muster and inspection.
0750 Officers call. (Department Heads report completion of their spaces in compliance with General Order 20)
0805 Turn to, commence top side Field Day - Conserve use of fresh water.
1030 Medical and sanitary inspection of all food handlers.
1100 Executive Officers report and request mast.
1115 Knock off ship's work. Mess gear, clear all mess decks.
1130 Dinner.
1230 Secure the mess line.
1300 Turn to continue Topside Field Day.
1500 Executive Officers inspection of spaces main deck and above - Officers, leading PO's and men assigned standby (work may continue).
1615 Secure from ship's work. Pipe sweepers.
1645 All divisions check setting of condition Baker and report to the OOD.
1715 Mess gear, clear all mess decks.
1730 Supper.
~~1815 Secure the mess line.~~
1900 Pipe sweepers.
1930 8 o'clock reports. "M" Division rig for movie.
2000 Movie call.
2130 (about) "M" Division unrig for movie. Duty MAA report area policed to OOD.
2150 Tattoo; lights out, the smoking lamp is out in all berthing spaces.
2200 Taps.

T. H. HARDY

Δεν έχει ΠΜ η ΜΜ ούτε, Χ (λεπτά) ΠΑΡΑ (ώρα), η Χ (λεπτά) ΚΑΙ (ώρα). Η Ναυτική ημέρα έχει 24 ώρες και η κάθε ώρα αρχίζει από το 00 μέχρι το 59 λεπτό. Παραδείγματος Χάριν: 2400 είναι το πρώτο λεπτό μετά από τα μεσάνυχτα: 0605 είναι, έξη και πέντε το πρωί: 1230 είναι δώδεκα και μισή το μεσημέρι: 1300 είναι, μια η ώρα το μεσημέρι και 2130 είναι, ενάμιση το βράδυ. Στην πραγματικότητα είναι ένας πολύ ακριβείς και καλός τρόπος να λες και να γράφεις την ώρα.

Δεν κάναμε τίποτε το σημαντικό την πρώτη εβδομάδα, λόγω του ότι, το καράβι μόλις επέστρεψε από το υπερπόντιο ταξίδι του, ένα μεγάλο μέρος του πληρώματος πήρε άδεια, μερικοί πήραν μετάθεση σε άλλη υπηρεσία, η σε άλλο πλοίο και πολλή άλλοι νέοι ναύτες, σαν και εμένα, έρχονταν κάθε ημέρα. Δεν ήξερα πότε θα με προσδιόριζαν για δουλειά στην κατηγορία ΕΤ (Ηλεκτρονικός Τεχνίτης) που με βάλανε στο κέντρο της βασικής εκπαίδευσής και μαζί με άλλους νέο-αφιχθέντες κάναμε όλων των ειδών αγγαρείες.

Όλοι εμείς οι νέο-αφιχθέντες κρατούσαμε το πλοίο καθαρό και στεγνό.

Δεν διαμαρτυρήθηκα και δεν είπα τίποτε γιατί το πλοίο θα πήγαινε στα ναυπηγία του Mare Island στο Vallejo, California για γενική επισκευή που θα διαρκούσε τρις μήνες και στο διάστημα αυτό θα μέναμε σ' ένα από τα κτίρια της βάσεως.

Επειδή έπρεπε ν' απαλλαχθούμε από όλα τα πυρομαχικά που είχαν μείνει στο πλοίο, για ένα διάστημα κάθε ημέρα κάναμε ασκήσεις στις οποίες πυροβολούσαν ταυτόχρονα όλα τα κανόνια. Προσπαθήσαμε να βυθίσουμε το Νησί του of San Clemente αλλά δεν μπορέσαμε.

Στα ναυπηγία άνοιξαν το κατάστρωμα σαν να ήτανε ένα κουτί σαρδέλες. Έβγαλαν όλα τα μηχανήματα και τα αντικατέστησαν με καινούργια, και μετά οξυγόνο-κόλλησαν πάλι το κατάστρωμα. Κατά το διάστημα της επισκευής φορώντας ειδικά μαύρα γυαλιά και με τον πυροσβεστήρα στο χέρι επιτηρούσα τους οξυγόνο-κολλητές να μη κατά λάθος μας κάψουν το

καράβι, άλλες φορές δούλευα στο ιατρείο όπου βοηθούσα τον νοσοκόμο υπαξιωματικό T. L. White, και άλλες φορές με ένα μηχάνημα που περιστρέφονταν με πεπιεσμένο αέρα, καθάριζα την σκουριά πριν από το βάνιμο. Μια μέρα κάποιος απρόσεκτος σκόνταψε στο λάστιχο, μου έφυγε το εργαλείο από τα χέρια. και με τραυμάτισε στο χέρι. Πήγα στο ιατρείο αιμορραγώντας και εκεί ο νοσοκόμος T. L. White, με καθάρισε την πληγή με έβαλε έναν επίδεσμο και με έστειλε στο νοσοκομείο της βάσεως. Με κάνανε πολλές ενέσεις για να μην γίνει μόλυνση και κατάληξαν στο συμπέρασμα πως δεν θα χρειαζόμουν μεταμόσχευση δέρματος. Μια εβδομάδα αργότερα με ξανάστειλαν στο καράβι για να καθαρίσω την υπόλοιπη σκουριά που είχα αφήσει όταν τραυματίστηκα.

Έκανα και κάτι άλλο στο το διάστημα που ήμουν στο Vallejo, California. Ζήτησα τρεις μέρες άδεια και πήγα στο Sacramento, California. Εκεί έζησε τα τελευταία του χρόνια ο Παππούς μου ο Αλέξανδρος. Ο Παππούς μου ήλθε στην Αμερική περί το 1911 γιατί τον αποκήρυξε ο Τούρκος Κυβερνήτης και έβαλε αμοιβή για την σύλληψη του. (Κάποια άλλη φορά θα σας πω περισσότερα για τον Παππού μου). Συνάντησα στην Ελληνική κοινότητα αρκετούς που μου είπαν πως γνώριζαν τον Παππού μου.

4 από τα μεγάλα κανόνια του Αντιτορπικού

Όταν οι επισκευές τελειώσανε, όλα στο καράβι ήταν καινούργια και το πλοίο φαινόταν σαν το πολεμικό καράβι που και ήτανε. Κάναμε μερικές ημερήσιες δοκιμαστικές πλεύσεις και μετά πλευρίσαμε έξω μακριά σε μια αποβάθρα του σταθμού των πυρομαχικών. Για δύο ημέρες φορτώναμε όλα τα πυρομαχικά που χωρούσαν στο πλοίο. Όλο το πλήρωμα έλαβε μέρος στην φόρτωση. Επειδή ήταν πολύ επικίνδυνο, για δύο ημέρες δεν επιτρέπονταν το κάπνισμα, εκτός σ' ένα μόνο μέρος μακριά απ' το πλοίο. Στις 23 Ιουνίου, με το πλοίο μας τώρα επισκευασμένο

και φορτωμένο μ' όλα τα απαιτούμενα, σαλπάρουμε και βάλαμε πλώρη για το Σαν Ντιέγκο.

Εκεί αρχίσαμε και για έξι εβδομάδες κάναμε γυμνάσια που θα μας προετοίμαζαν για το επόμενο υπερπόντιο ταξίδι.

Κάθε Δευτέρα το πρωί στις 0600 φεύγαμε και μαζί με άλλα πλοία κάναμε ασκήσεις στον Ειρηνικό. Κάθε Παρασκευή το απόγευμα στις 1530 γυρνούσαμε στο Σαν Ντιέγκο και δέναμε το στην υπό αριθμόν 26 σημαδούρα που ήταν για το δικό μας το πλοίο.

Όταν γυρνούσαμε στο λιμάνι και επειδή ήμασταν ...καλά παιδιά ... «Ο Καπετάνιος έδινε την διαταγή να πάρουμε άδεια, να παμε στην πολιτεία, να δούμε τα κορίτσια και να ποιούμε μύρα (η Κόκα-κόλα)», όπως σας γράφω στον πρόλογο.

Η δική μου κατάσταση στο πλοίο δεν άλλαξε. Όλη την ημέρα δούλευα στο Ιατρείο του πλοίου με τον υπαξιωματικό νοσοκόμο T. L. White. Στα κατάστιχα όμως ακόμα ήμουν γραμμένος στην 'Α' Διμοιρία και περίμενα κάθε ημέρα να με μεταθέσουν στην δουλειά που με είχαν ταξινομήσει. Άσχετος αν και δούλευα στο Ιατρείο ο υπαξιωματικός της 'Α' Διμοιρίας απαιτούσε και με ανέθετε πολλές και διάφορες αγγαρείες. Μια μέρα με έβαλε στην αναφορά γιατί όταν με είπε να πάρω την μάπα, αντί να του πω «Μάλιστα Κύριε» τον είπα να πάει «σε κάποιο κακό μέρος» (Έτσι το έγραψα στα αγγλικά γιατί τα εγγόνια μου είναι ακόμα μικρά. Σε απλά Ελληνικά τον είπα να πάει στο διάβολο). Είναι κακό πράγμα να είσαι στην αναφορά. Με φέρανε μπρος στον καλό τον Καπετάνιο για να με τιμωρήσει. Όταν ήμουν μπροστά του (και σύμφωνα μα τους κανονισμούς) ζήτησα την άδεια να μιλήσω. Είχα γράψει σ' ένα χαρτί

περιληπτικά την «ομολογία μου», το πως επιστρατεύτηκα κτλ και το πως είχα ταξινομηθεί να δουλέψω ως τεχνίτης στα ηλεκτρονικά και μετά από τόσους μήνες που πέρασαν είμαι ακόμα στην ‘Α’ Διμοιρία. Νομίζω πως αυτή ήταν η πρώτη φορά που ο Καπετάνιος έμαθε πως ζούσα στο καράβι του. Κοίταξε προς τους Αξιωματικούς του που ήταν παρόντες και ρώτησε «Είναι αλήθεια όλα αυτά ;» Και ένας τους απάντησε « Μα Καπετάνιε, αυτός είναι αλλοδαπός και οι κανονισμοί δεν επιτρέπουν να εργαστεί στα ηλεκτρονικά και γι’ αυτό τον ανάθεσα στην ‘Α’ Διμοιρία ». Δεν νομίζω πως ο Καπετάνιος έμμηνε ευχαριστημένος με την εξήγηση, άμεσος ζήτησε να του φέρουν τον ντοσιέ μου και άρχισε να διαβάζει τα περιεχόμενα. Τον έβλεπα πολλές φορές να κουνά το κεφάλι του και να με βλέπει.

Όταν τελείωσε άμεσος διέταξε να με μεταθέσουν στην “R” Διμοιρία.

Επειδή είπα στον υπαξιωματικό που μ’ έβαλε στην αναφορά, να πάει «σε κάποιο κακό μέρος» αντί να του πω «Μάλιστα Κύριε», σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ναυτικού, έπρεπε να τιμωρηθώ και γι’ αυτό ο Καπετάνιος μου..... «έδωσε με την ρίγα του ένα χτύπημα στην παλάμη» και με είπε, με φωνή δυνατή για να φοβηθώ, « Ναύτη Τρίπσας είσαι κακό παιδί. Είπες στον (ξέρετε ποιόν) να παει στο (ξέρετε που) αντί να του πεις «Μάλιστα Κύριε», όπως λενε όλοι επάνω στο καράβι μου. Για το κρίμα αυτό που διέπραξες η ποινή σου θα είναι ότι, για 10 ημέρες να μη σε δοθεί άδεια να πας στην πολιτεία να δεις τα κορίτσια και να πιεις μπύρα». Δεν πείραζε όμως γιατί τον καιρό εκείνο ήμουν αδέκαρος, εάν και ακόμα όταν είχα άδεια, δεν πήγαινα στην πολιτεία να..... βλέπω τα κορίτσια καν να πιω μπύρα.

Και έτσι κατέληξα στην “R” Διμοιρία η οποία ήταν ένα τμήμα των μηχανικών του πλοίου με την ευθύνη της συντηρήσεως όλων των συστημάτων της εσωτερικής επικοινωνίας, τηλέφωνα, μεγάφωνα, τα γυροσκόπια και πολλά άλλα. Με την νέα μου ταξινόμηση, η οποία επιτρεπόταν για υπονήφιους πολίτες, θα γινόμουν, IC (Ηλεκτρολόγος εσωτερικών συστημάτων).

Ένα από τα πολλά Ελληνικά ρητά λέγει πως « Στην κακιά την ξέρα καλό είναι και το χαλάζι» Ήμουν ευχαριστημένος που έφυγα από την “Α” Διμοιρία και θα δούλευα σε κάτι το τεχνικό που με άρεζε. Μάλιστα, ακόμα δεν είχα γίνει Αμερικανός πολίτης και έπρεπε να ήμουν για να μπορούσα να δουλέψω ως ET (Τεχνίτης στα Ηλεκτρονικά). Ακόμα και ο υπαξιωματικός στο κέντρο της Βασικής εκπαίδευσης δεν θα ήξερε πως το βιβλίο των κανονισμών του Ναυτικού, που το έχουν σαν Ευαγγέλιο, το έλεγε αυτό σαφώς.

Ο Παππούς μπροστά στον πίνακα ελέγχου της
Γυροσκοπικής Πυξίδας

Ο παππούς στο διαμέρισμα με τα Γυροσκόπια

Μετακόμισα σένα άλλο διαμέρισμα κάτω από την πρύμη και αμέσως άρχισα να δουλεύω. Κάθε μέρα διάβαζα Αγγλικά και το λεξιλόγιό μου μεγάλωνε. Επίσης διάβαζα σχετικά με τα συστήματα που δούλευα, ειδικώς για τα Γυροσκόπια. Η πρώτη σημαντική επισκευή που

ανέλαβα ήταν (ας σας πω απλώς) να βρω το σήμα που είχε χαθεί. Το σήμα αυτό ήταν ζωτικής σημασίας και χρειάζονταν για να εργασθεί κανονικά μια συσκευή ναυσιπλοίας επάνω στην γέφυρα. Την βλάβη αυτή την είχαμε από τότε που φύγαμε από τα ναυπηγεία του Vallejo. Είχα άνοιξη ένα κιβώτιο της διανομής καλωδίων και τράβηξα έξω όλα τα καλώδια.

Το κιβώτιο ήταν κάτω από ένα μεγάλο τραπέζι όπου ήταν απλωμένοι οι χάρτες σ' ένα διαμέρισμα ακριβώς κάτω από την γέφυρα. Ο Ναυτίλος Αξιωματικός υπηρεσίας (που κατά σύμπτωση ήταν αυτός που με έριξε και μετά με εγκατάλειψε σε στην 'Α' Διμοιρία γιατί ήμουν τότε αλλοδαπός) άρχισε να ανησυχεί. Κατ' αρχήν με ρώτησε «Ποιος σ' εξουσιοδότησε για να το κάνεις αυτό ;» και όταν του είπα «Ο επί κεφαλής Αξιωματικός μου», πήγε και τον πήρε στο τηλέφωνο για να το εξακριβώσει και μετά γύρισε και με είπε « ελπίζω να ξέρεις τι κάνεις» και εγώ του είπα με ηρεμία ότι ξέρω τι κάνω και να μ' εμπιστευθεί.

Γρήγορα κατόρθωσα να εντοπίσω το πρόβλημα το οποίο ήταν σε ένα ζεύγος καλωδίων τα οποία ήταν μετατοπισμένα και άφηναν ανοιχτό το κύκλωμα. Τα αντέστρεψα και η συσκευή που επηρεάζονταν άρχισε να δουλεύει κανονικά. Με μεγάλη προσοχή έβαλα πάλι όλα τα καλώδια μέσα στο κιβώτιο της διανομής και το έκλεισα. Μέσα σ' ένα μικρό χρονικό διάστημα όλοι οι Αξιωματικοί στο πλοίο μάθανε πως η συσκευή στην γέφυρα διορθώθηκε και ρωτούσαν «ποιός την διόρθωσε ;» Κάποιος είπε «ξέρεις εκείνον τον Έλληνα τον Ναύτη: αυτός την διόρθωσε»

Επισκέπτες στο κατάστρωμα δίπλα στις торпύλες.

Επισκέπτες στην τραπεζαρία του πληρώματος.

Πλησίαζε η ημέρα που το πλοίο μας θα έφευγε για την ετήσια υπηρεσία στην Άπω Ανατολή και στον Νότιο Ειρηνικό Ωκεανό. Προτού να φύγουμε προσκαλέσαμε τις Συζύγους και τις

Μεταφορά από πλοίο σε πλοίο στην θάλασσα.

οικογένειες από μερικά μέλη του πληρώματος. Για μια ολόκληρη ημέρα το πλοίο μας ήταν γεμάτο με γυναίκοπαιδα. Τους διασκεδάσαμε, κάναμε μανούβρες σαν να κάναμε επίθεση σε υποβρύχιο και ρίξαμε βόμβες βυθού. Κάναμε και μια μεταφορά ενός Ναύτη από το δικό μας το πλοίο στο διπλανό που μας συνόδευε. Αργά το βράδυ γυρίσαμε στην Ναυτική Βάση στο Σαν Ντιέγκο όπου αποβιβάσαμε τους φιλοξενούμενους και με αυτό τελείωσε η επίσκεψη.

Στις 25 Σεπτεμβρίου φύγαμε από το Σαν Ντιέγκο και βάλαμε πλώρη για την Χονολουλού στην Χαβάη. Στις 30 Σεπτεμβρίου 1956 είχαμε το πρωινό μας στο λιμάνι της Χονολουλού που ονομάζεται Pearl Harbour.

Ύστερα από 5 ημέρες στην θάλασσα φθάσαμε στην Χονολουλού της Χαβάης

Το πλοίο κουνούσε πολύ; η στράβωνε ο ορίζοντας;

Εδώ θα τελειώσω την τρίτη Ναυτική Ιστορία .

Στην τέταρτη έχομε να πούμε πολλά. Θα σας γράψω για τον Βασιλιά της Θάλασσας, τον Ποσειδώνα και για τους Αυλικούς του. Θα σας πω το τι κάναμε για να μας δώσει ο Ποσειδώνας την άδεια για να διαβούμε τον Ισημερινό της Γης. Πως κάναμε την διάβαση και ρίξαμε άγκυρα στο εξωτικό λιμάνι του Πάγκο-πάγκο το οποίο είναι σε ένα από τα γραφικά νησιά τις Σαμόα που λέγετε Τουτουήλα.

Θα ξεκουραστούμε εκεί για λίγο και μετά θα μπαρκάρουμε και θα παμε πολύ Νότια στην Νέα Ζηλανδία.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά τον Απρίλιο του 2001.

Η Γιαγιά η Γεωργία βοήθησε να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες.

Τι καλός συνδυασμός ο Παππούς και Γιαγιά.

Κι' από τους δύο μας πολύ αγάπη
Ο Παππούς και η Γιαγιά

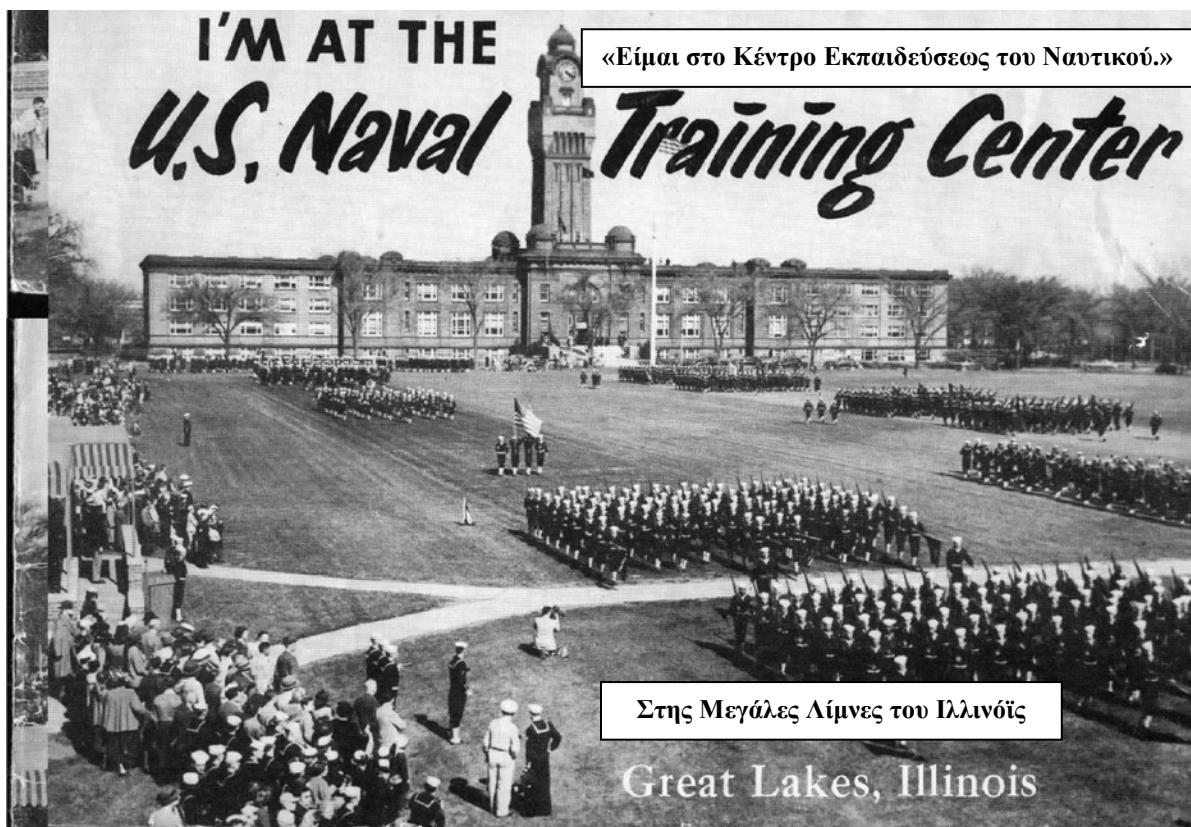
ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #2

Ο Παππούς περιγράφει
το πως επιστρατεύτηκε στο Ναυτικό.
Γραμμένο (στην Αγγλική) από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα
Τρύπτσας τον Μάρτιο του 2000.
Μεταφράστηκε στην Ελληνική τον Ιανουάριο του 2001.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πριν από πολύν καιρό ο Παππούς Ο Τρύφων ήταν Ναύτης και υπηρέτησε σε ένα πλοίο που λεγόταν (Ozbourn DD846). Ταξίδευσε ολόγυρα στον Ειρηνικό Ωκεανό, επισκέφθηκε πολλά εξωτικά και γραφικά νησιά, είδε τους κατοίκους των και έφαγε Κοκκοκάρνα, Παπάγιας και πολλά άλλα εγχώρια τρόφιμα. Πριν να ξεχάσει ο Παππούς θέλει να πει μερικές από τις Ναυτικές ιστορίες στα εγγόνια του. Έχει ήδη γράψει την πρώτη Ναυτική Ιστορία. Αυτή είναι η δεύτερη.

Μα πως συνέβησαν όλα αυτά ; Ήταν μία σειρά από γεγονότα, μια «Κωμωδία από λάθη» (Comedy of errors) όπως λέγει ένα ρητό στην Αγγλική γλώσσα. Για τα συμβάντα μπορώ να αποδώσω την ευθύνη, τόσο στο Στρατολογικό Γραφείο, όσο και στον εαυτό μου που, νομίζοντας πως θα μου δώσουν εξαίρεση, δεν διαμαρτυρήθηκα φωναχτά πράγμα που επέτρεψε τα γεγονότα που επακολούθησαν.

SELECTIVE SERVICE SYSTEM
NOTICE OF CLASSIFICATION

Approval not required

Trifon Phocion Triptsas
(First name) (Middle name) (Last name)

Selective Service No. 11 40 29 349 has
been classified in Class 1-A (Until 19.....) by ☒ Local Board. ☐ Appeal Board,
by vote of to ☐ President
AUG 11 1955 (Date of mailing) 19..... L. Roben (Member of local board)

The law requires you, subject to heavy penalty for violation, to carry this notice, in addition to your Registration Certificate, on your person at all times—to exhibit it upon request to authorized officials—to surrender it, upon entering the armed forces, to your commanding officer. For advice, see your Government appeal agent.

The law requires you: (1) To keep in touch with your local board; (2) to notify it in writing of any change of address; (3) to notify it in writing of any fact which might change your classification; (4) to comply with the instructions on the notice of classification part of this form.

SSS Form No. 110 (Revised 12-17-54)

στο Στρατολογικό Γραφείο όπως, μεταξύ άλλων, απαιτούνταν στις οδηγίες που μου έδωσαν. Μέσα σε μία εβδομάδα με έστειλαν μία κάρτα με την οδηγία να την έχω πάντα μαζί μου στο πορτοφόλι μου. Στην γραμμή που ήταν η κατηγορία που με βάλανε έγραφε, 1Α. Ρώτησα τον Κύριο Τζιμ Τσίλη και άλλους φίλους, να μου πουν τι σημαίνει και όλοι με καθησύχασαν λέγοντας μου να μην στεναχωριέμαι γιατί είχα υπηρετήσει 5 ½ χρόνια στον Ελληνικό Στρατό. Τον καιρό εκείνο δούλευα σε ένα εργαστήριο που λεγόταν “Multitron Laboratories” και δοκίμαζα τις λυχνίες τηλεοράσεως που κατασκευάζαμε. Αγαπούσα την τεχνική εργασία αλλά ο μισθός ήταν τόσο λίγος που δούλευα 10 ώρες την ημέρα για να αντεπεξέλθω. Το σκέφτηκα πολύ και δέχθηκα εργασία στα εργοστάσια σιδηρουργίας στο ανατολικό Σικάγο στην Ινδιάνα. Εκεί ο μισθός ήταν πολύ ποίο καλλίτερος και έλπιζα να καταταχθώ ως ηλεκτρολόγος 3 μήνες αργότερα που θα τελείωνε η δοκιμαστική περίοδο. Δήλωσα την νέα μου διεύθυνση στο Στρατολογικό Γραφείο όπως απαιτούνταν να κάνω και άρχισα να δουλεύω στα Σιδηουργεία. Στις αρχές του Νοεμβρίου έλαβα ένα γράμμα με οδηγίες να παρουσιασθώ για προκαταρκτική εξέταση. Νόμιζα πως θα είχαν τα μεταναστευτικά μου ντοκουμέντα εκεί αλλά δεν είχαν τίποτε. Προσπάθησα να τους πω πως υπηρέτησα στον Ελληνικό Στρατό πριν να μεταναστεύσω στις ΗΠΑ αλλά κανείς δεν με

Τον Απρίλιο του 1955 ήλθα στις ΗΠΑ ως νόμιμος μετανάστης από την Ελλάδα. Έκανα όλα τα απαιτούμενα τα οποία είχα την υποχρέωση να κάνω ως νόμιμος μετανάστης. Είχα όλες τις ευθύνες που έχουν οι Αμερικανοί πολίτες δίχως όμως να έχω όλα τα προνόμια. Έπρεπε να περιμένω 5 χρόνια γι’ αυτό. Έκανα αίτηση τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, μου έδωσαν έναν αριθμό και άρχισα να δουλεύω. Επίσης έκανα και μια δήλωση

SELECTIVE SERVICE SYSTEM
ORDER TO REPORT FOR INDUCTION

LOCAL BOARD NO. 40
Selective Service System
NOV 10 1955
4758 N. Madison Street
Chicago 44, Illinois
(LOCAL BOARD STAMP)

Nov. 10, 1955
(Date of mailing)

! WARNING !
YOU MUST REPORT AT THE TIME AND PLACE SPECIFIED.
Failure may subject you to the penalties of the law for delinquency.

The President of the United States

To Trifon Phocion TRIPTSAS 11 40 29 349
(First name) (Middle name or initial) (Last name) (Selective Service Number)

Mailing address 4806 N. Washington Blvd.
(Number and street or R. F. D. route)

Chicago 44 Cook Illinois
(City, town, or village) (Zone) (County) (State)

GREETING:

Having submitted yourself to a Local Board composed of your neighbors for the purpose of determining your availability for service in the Armed Forces of the United States, you are hereby ordered to report to the Local Board named above at 615 W. VanBuren St., Chicago, Ill. Kindly report directly to the 4th floor promptly
(Place of reporting)

at 7:00 A.M., on the 6th of December, 1955, for forwarding to an induction station.
(Hour of reporting) (Day) (Month) (Year)

Amestis G. Armes
(Member or clerk of Local Board)

IMPORTANT NOTICE

If you have had previous military service, bring your service records with you. If you wear glasses, bring them with you.

This Local Board will furnish transportation to the induction station where you will be examined, and, if accepted for service, you will then be inducted into a branch of the Armed Forces. If you are not accepted, return transportation will be provided.

Persons reporting to the induction station in some instances are found to have developed disqualifying defects since being examined and may be rejected for those or other reasons. It is well to keep this in mind in arranging your affairs, to prevent any undue hardship if you are rejected at the induction station. If you are employed, you should advise your employer of this notice and of the possibility that you may not be accepted at the induction station. Your employer can then be prepared to replace you if you are accepted, or to continue your employment if you are rejected.

With failure to report promptly to this Local Board at the place specified above and at the hour and on the day named in this Order is a violation of the Universal Military Training and Service Act, as amended, and subjects the violator to fine and imprisonment. You must keep this form and bring it with you when you report to the Local Board. Bring with you sufficient clothing for 3 days.

If you are so far removed from your own Local Board that reporting in compliance with this Order will be a serious hardship and you desire to Board and make written report to that Local Board.

Η διαταγή της επιστρατεύσεως

SSS Form No. 522 (Revised 1-23-53)

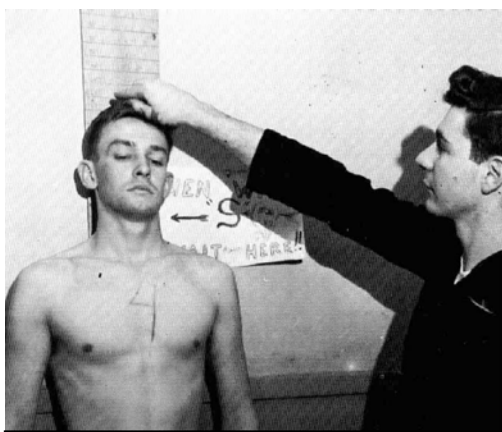
άκουγε. Τα Αγγλικά μου τότε ήταν πολύ πτωχά και διερωτόμουν εάν με καταλαβαίνανε. Υπέθεσα πως με κατάλαβαν γιατί με χαμογελούσαν όταν έφευγα. Δυο εβδομάδες αργότερα έλαβα εντολή να παρουσιασθώ για κατάταξη στις ένοπλες δυνάμεις των ΗΠΑ. Ήταν 6 Δεκεμβρίου 1955, εννέα ημέρες πριν να κλείσω τα 26 χρόνια. Η διαταγή της επιστρατεύσεως άρχιζε ως εξής. «Από τον Πρόεδρο των ΗΠΑ, προς τον Κύριο Τρύφων Φωκίων Τρύπτσας, Χαιρετίσματα ». Ήμουν σε γενική σύγχυση. Αφ' ενός, φοβόμουν πως θα απελαθώ εάν αρνηθώ να υπηρετήσω, αφ' ετέρου έλπιζα ότι η υπόθεσής μου θα κατανοηθεί και θα με επιτρέψουν να γυρίσω στην δουλειά μου στα σιδηρουργεία της "Inland Steel". Δεν ήξερα πως τότε στα κατάστιχα ήμουν ήδη στρατολογημένος.

Παρουσιάσθηκα στις 7 το πρωί στην προκαθορισμένη τοποθεσία που με είπαν στις οδηγίες. Φαίνεται πως πολλή άλλοι πήραν « Χαιρετίσματα » από τον Πρόεδρο και άρχισαν να παρουσιάζονται. Μετά από λίγη ώρα το μέρος είχε γέμιση.

Στεκόμουν σε μια μεγάλη γραμμή και έβλεπα τα άτομα μπροστά μου. Τους εξετάζανε και τους περισσότερους τους έλεγαν να παν προς τα αριστερά, μερικούς τους έλεγαν να παν προς τα δεξιά. Όλοι θα θέλανε να πάνε δεξιά γιατί ήταν η γραμμή για εκείνους που θα τους έστελναν στο Ναυτικό το οποίο, πολύ σπανίως, εκείνη την χρονία πήρε ένα μικρό αριθμό από κληρωτούς για να συμπληρώσει το απαιτούμενο αριθμητικό όριον. Όταν ήλθε η σειρά μου τα μέλη της Στρατολογικής Επιτροπής, με την άπειρον φρόνηση τους, αποφάσισαν ότι τα πόδια μου, ασχέτως και αν ήταν καλά για τα 5 ½ χρόνια στον Ελληνικό Στρατό που σκαρφάωνα βουνά, δεν ήταν καλά για τον Αμερικάνικο Στρατό και αντί να με στείλουν στο σπίτι μου, με είπαν να πάω στην δεξιά γραμμή.

Την ίδια ημέρα όλοι εμείς που ήμασταν στα δεξιά επιβιβαστήκαμε σ' ένα λεωφορείο που μας μετέφερε στο Κέντρο Εκπαιδεύσεως του Ναυτικού που ήταν στην Λίμνη του Μίσιγκαν, περίπου 45 μίλια νότια από το Σικάγο.

Από εκεί και πέρα τα γεγονότα άρχισαν να εξελίσσονται ραγδαίως. Η μεταβολή μας από Πολίτες σε Ναύτες άρχισε αμέσως. Πρώτα από όλα, ένας ταχύς κουρέας μου έδωσε ένα κομψό κούρεμα. Κοίταξα τον εαυτό μου σ' έναν μικρό καθρέφτη που έτυχε να κρέμεται δίπλα μου στον τοίχο και κατάληξα στο συμπέρασμα πως για ένα διάστημα δεν θα

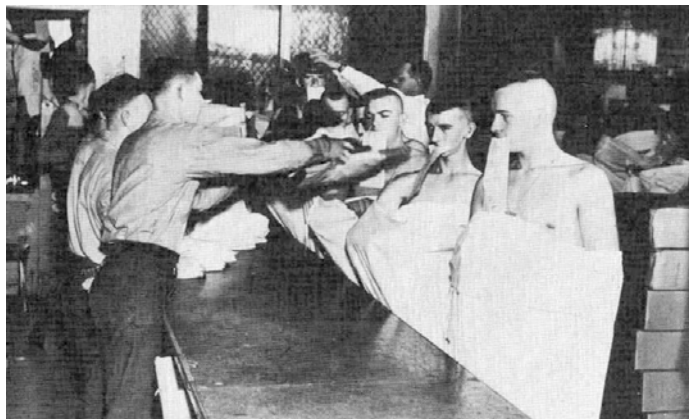
Όλοι μας είχαμε έναν αριθμό. Αυτός είχε το 4

χρειάζομαι την κτένα μου. Μας είπαν να ξεντυθούμε και να βάλουμε τα ρούχα μας σ' ένα κουτί μέσα σε μία ντουλάπα. Κάποιος με μια μαύρη τσόχινη γραφίδα έγραψε έναν αριθμό στο στήθος μου και μου έδωσε ένα χαρτί που είχε τον ίδιο αριθμό. Σχεδόν όλη εκείνη την ημέρα ήμουν γυμνός όπως και όλοι οι άλλοι στην γραμμή. Πηγαίναμε από μέρος σε μέρος όπου όλοι γράφανε κάτι στο χαρτί που είχαμε. Με κοιτάζανε τα δόντια, με έκαναν ακτινογραφία, είδαν πως είχα δύο χέρια με 5 δάχτυλα στο καθ' ένα, εξέτασαν και μέτρησαν το σώμα μου και τελικά μου δώσανε ένα κάλυμμα του στρώματος. Έπρεπε να το κρατώ ανοιχτό με τα δύο μου τα χέρια και στο στόμα μου δάγκωνα με τα

δόντια το χαρτί με τον αριθμό μου, όπως και όλοι οι άλλοι. Περνούσαμε μπρος από ένα μακρύ τραπέζι που ήταν σαν μπάρα. Από την άλλη πλευρά του τραπεζιού ήταν μερικοί γενναϊόδωροι άνθρωποι. Κοιτάζανε το χαρτί που δαγκώναμε και έριχναν πράγματα όλων των ειδών μέσα στο κάλυμμα που κρατούσαμε ανοιχτό στα χέρια μας σαν τσουβάλι.

Και μ' αυτόν τον τρόπο απόκτησα την νέα μου γκαρνταρόμπα. Ανάμεσα σ' όλα τα καλά και διάφορα που με δώσανε ήταν και ένα χαρτόνι, σαν σφραγίδα, στο οποίο ήταν κομμένα τα γράμματα του ονόματος και του αριθμού που μου δώσανε. Όλο το υπόλοιπο απόγευμα τυπώναμε το όνομά μας σε όλα τα υπάρχοντα μας.

Τώρα που είχαμε πλήρη τον Ναυτικό μας ρουχισμό, ντυθήκαμε γιατί δεν υπήρχε πλέον λόγος να είμαστε γυμνοί. Η μεταμόρφωση ήταν δραστική.

Παίρνουμε τον νέο ρουχισμό μας

Η μεταμόρφωση μου σε νεοσύλλεκτο

Όταν όλα τα προκαταρκτικά τελειώσανε αμέσως επακολούθησαν οι διαδικασίες της επιλογής. Όλοι οι νεοσύλλεκτοι υποβάλλονται σε μια σειρά γενικών εξετάσεων που το Ναυτικό χρησιμοποιεί ως κριτήριο για την ταξινόμηση.

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων μαζί με μια συνέντευξη με έναν ειδικό καθορίζουν, όχι το τι θα κάνει το Ναυτικό για εσένα, παρά το τι θα κάνεις εσύ στο Ναυτικό. Με αυτόν τον τρόπο το Ναυτικό επιλέγει την κατάλληλη καριέρα για τον καθ, ένα που εισέρχεται στην Ναυτική υπηρεσία.

Μας είπαν να καθίσουμε σ' ένα από τα θρανία στα οποία είχαν τοποθετήσει έναν σορό χαρτιά.

Μόλις καθίσαμε ένας αξιωματικός που ήταν ψηλά στην έδρα άρχισε να εκφωνεί οδηγίες. Αυτός έλεγε

πολλά αλλά εγώ καταλάβαινα λίγα, ειδικώς όταν έλεγε πως να γράψουμε το όνομά μας με την στερεότυπη δύσκολοπρόφερτη φράση που χρησιμοποιούν στο Ναυτικό ("Last Name first, First Name, Middle Name last.") που σημαίνει («Τελευταίο όνομα πρώτο, Πρώτο όνομα, Μεσαίο όνομα τελευταίο.») που σε απλά Ελληνικά σημαίνει « Πρώτα γράψτε το Επώνυμο, μετά το Όνομα, και το μεσαίο σας όνομα γράψτε το τελευταίο». Ήμουν σε αμηχανία και δεν έκανα τίποτε. Αμέσως με πλησίασε ένας υπαξιωματικός και άρχισε τις φωνές και ίσος να με έλεγε ποίο είναι το πρόβλημα μου. Του είπα πως δεν καταλαβαίνω καλά τα Αγγλικά και αυτός με ρώτησε «Ισπανός;», του είπα «Όχι, είμαι Έλληνας». Έφυγε και μετά από λίγο ξαναγύρισε και με είπε να τον ακολουθήσω. Με πήγε σ' ένα γραφείο και μετά έφυγε. Περίπου 20 λεπτά αργότερα ένας Αξιωματικός ήλθε στο γραφείο. Στην στολή του είχε δύο σταυρούς γιατί ήταν Στρατιωτικός Ιερέας. Σκεπτόμουν με ειρωνεία ότι μ' έστειλαν τον Παπά ίσως γιατί θέλουν πρώτα να εξομολογηθώ πριν να μ' εκτελέσουν. Στην πραγματικότητα ο Ιερέας κατάγονταν από Έλληνες γονείς. Με ρώτησε με ξενικά Ελληνικά εάν είμαι Έλληνας. Αισθάνθηκα ανακούφιση που βρήκα κάποιον μέσα σ' εκείνο το Τρελοκομείο που μπορούσα να επικοινωνήσω. Τον εξήγησα την περίπτωση μου και αυτός μ' άκουσε με συμπάθεια.

Μας έφεραν όλα τα χαρτιά που αυτήν την φορά είχαν το όνομα μου τυπωμένο όπως το λέγανε στις οδηγίες. Πήγαμε με τον Ιερέα σ' ένα άλλο γραφείο όπου ήταν ένας ειδικός

Ο Υπαξιωματικός τηλεφώνησε σε κάποιον ο οποίος έφερε ένα μεγάλο κιβώτιο που ήταν γεμάτο με σπαζοκεφαλιές και μηχανικά σύνεργα. Με έβαλαν να τα συναρμολογήσω και να βρω την λύση τους και μετρούσαν τον χρόνο που με έπαιρνε με το χρονόμετρο. Τα πρώτα ήταν εύκολα, αλλά προς το τέλος γίνανε πολύ και παρά πολύ δύσκολα. Κατόρθωσα να τα συναρμολογήσω όλα σε μικρό χρονικό διάστημα. Μετά από αυτό η εξέταση περιορίστηκε στα ηλεκτρονικά. Τα προβλήματα ήταν αντεξήγητα π.χ. Ήταν ηλεκτρονικά κυκλώματα που όλα τα εξαρτήματα είχαν τις τιμές τους εκτός από ένα που η σωστή τιμή του ήταν μία από πέντε που έπρεπε να υπογραμμίσω και έπρεπε να περικυκλώσω τον ένα από τους πέντε τύπους που χρησιμοποίησα για να βρω την λύση. Σε όλα τα προβλήματα ήταν απλή εφαρμογή των νόμων του ΩΜ και τα έλυσα όλα γρήγορα και σωστά. Έκανα εντύπωση και στον Ιερέα και στον Υπαξιωματικό. Μετά ανοίξαμε συζήτηση για την ζωή μου στον Ελληνικό στρατό και για πρώτη φορά το ανάφερα πως και εγώ ήμουν Υπαξιωματικός και είχα τον βαθμό του Λοχία.

REPORT FORM 8-72 79

ET-1507-00

ENLISTED CLASSIFICATION RECORD

LAST NAME TRIFON		(FNU)		(MIDDLE)		INITIAL NO.	RATE	CLASS	ED. NO.	S.U.T. OCCUP. CODE
TRIFON		TRIFON		MOCHON		4796504	SR	76749	5-83,444	
TS	BB	CC	MS	TR	GR	CL	SN			
29	33	42	60	38						
SPECIAL TEST SCORES										
NAME	TURN	DATE	SCORE							
NVCT	1	12/3/56	68	NR	3					
LIT	X-1	12/8/56	39	4						
USAFI	11	12/8/56	50	LOW	3					
BEST OVERALL EDUCATION				DATE	SCORE					
High School				9/44-6/45						
MAJOR COURSE										
General										
SPECIALIZED TRAINING (Vocational, trade, technical, business)										
Completed 14 week course in Field Radio Repair in Greek Army. Instructed by U. S. Army. MOS #5648 9/8/52-12/19/52. Completed 50 week course in Ultra-High Frequency Technician at Central Training Signal Corps School, *										
Radio repair & Photography(print, develop.)										
TALENT FOR PUBLIC EMPLOYMENT				PREFERRED POSITION OF LEADERSHIP						
MAIN CIVILIAN OCCUPATION (S.U.T. TYPE)				EMPLOYER'S NAME						
ELECTRONICS TECHNICIAN (any ind.)				Greek Army						
LOCATION	THIS SERVICE	WELL KNOWN	TRACE TEST NAME		SCORE					
Greece	1	115								
OTHER WORK EXPERIENCE										
Tested, repaired and adjusted field radios (U.S. Army Model ANT-RC 3-4), telephones, switchboards, transmitters and receivers. Used signal generators, oscilloscope and other testing devices to locate defects. Tested circuit voltages and resistances following schematic diagrams to isolate cause of defect. 10/53 - 10/54										
SECOND BEST OCCUPATION (S.U.T. TYPE)				EMPLOYER'S NAME						
LOCATION	THIS SERVICE	WELL KNOWN	TRACE TEST NAME		SCORE					
SPECIAL SKILLS, ABILITIES										
**Greek Army, Hidari, Greece. 5/23/48-7/16/49.										
OTHER WORK EXPERIENCE										
RIGHT EYE	CODE	LEFT EYE	CODE	RIGHT HANDED	LEFT HANDED	QUALIFIED SWIMMER	CLASB	QUALIFIED FOR	NOT QUALIFIED FOR	
28/24		26/20		X						
RECOMMENDATIONS AND REMARKS										
5-23										
RECOMMENDED TO SERVE FOR										
Technician Ratings PREPARING ACTIVITY USNTO, Great Lakes, Illinois SUPERVISOR'S SIGNATURE H. T. Klaus DATE 1/10/56										
U.S. ARMY 1/10/56 3 ENLISTED CLASSIFICATION RECORD NAVPERS-601 REV (1-50)										

Με ταξινόμησαν να υπηρετήσω ως Τεχνητής Ηλεκτρονικών Συσκευών και μ' αυτό αισθάνθηκα λίγη ανακούφιση γιατί θα είχα την δουλειά που μου άρεζε και θα μάθαινα και μερικά καινούργια πράγματα. Λίγο αργότερα θα σας πω το πόσο λανθασμένος ήμουν. Πέρασα μία ακόμα κρίση όταν άρχισαν τους εμβολιασμούς. Επειδή πριν από εννέα μήνες είχα κάνει όλους τους εμβολιασμούς που ήταν υποχρεωτικοί για την μετανάστευση μου και επειδή η επανάληψη θα με αρρώσταινε αρνήθηκα να ξανά-εμβολιαστώ δίχως να το εγκρίνει ο γιατρός. Και πάλι κάλεσαν τον καλό τον Παπά. Τον εξήγησα πως η αιτία που έκαμνα φασαρία ήταν σοβαρή και δεν ήταν ο φόβος από την βελόνα όπως μερικοί νόμιζαν.

Αυτήν την ώρα έπρεπε να περπατήσουμε και να παμε στο Νοσοκομείο της βάσεως που ήταν σε ένα άλλο κτίριο. Νομίζω πως δεν θέλανε να χαθώ μαζί με τον καλό τον Ιερέα γι' αυτό μας έδωσαν έναν συνοδό που είχε στο μανίκι του τα γράμματα SP της Ναυτικής Αστυνομίας. Περιμέναμε λιγάκι έως που ήλθε κάποιος που φορούσε μια άσπρη ρόμπα και άρχισε να ομιλεί με

τον Ιερέα. Με κοίταξε και με χαμογέλασε. Πρόσεξα το χαμόγελο του γιατί ήταν το πρώτο που είχα δει για πολλές ημέρες. Μας έδωσε ένα χαρτί στο οποίο έγραψε να παραλείψουν όλους

τους εμβολιασμούς και να με πάρουν μόνο λίγο αίμα για να επιβεβαιώσουν τον τύπο μου, πράγμα που το έκαναν εκδικητικά. Οι διαδικασίες διάρκεσαν τρις ημέρες και όταν τελείωσαν μας προσδιόρισαν σε έναν λόχο και μας μεταβίβασαν σε ένα κτίριο που ήταν στην περιοχή που γινόταν η βασική εκπαίδευση. Και εκεί μας περίμενε ο εκπαιδευτής μας που θα ήταν ο επικεφαλής του λόχου μας. Ο εκπαιδευτής μας ήταν ένας επαγγελματίας υπαξιωματικός του Ναυτικού που ονομάζονταν K.R. Cummings, CS1. Δεν χασομέρησε καθόλου και άμεσος ανέλαβε τα καθήκοντά του. Η δουλειά του ήταν να μας μεταμορφώσει όλους εμάς τους πρώην πολίτες σε άνδρες του Ναυτικού και του δοθήκανε μόνον εννέα εβδομάδες για να το κάνει. Με φέρθηκε με καλοσύνη. Προφανώς θα είδε στο ντοσιέ μου το πως είχα προηγούμενη στρατιωτική υπηρεσία στην οποία είχα τον ίδιο βαθμό με τον δικό του. Με πήρε μέσα στο γραφείο του και με είπε πως καταλαβαίνει την θέση μου και πως θα προσπαθήσει να

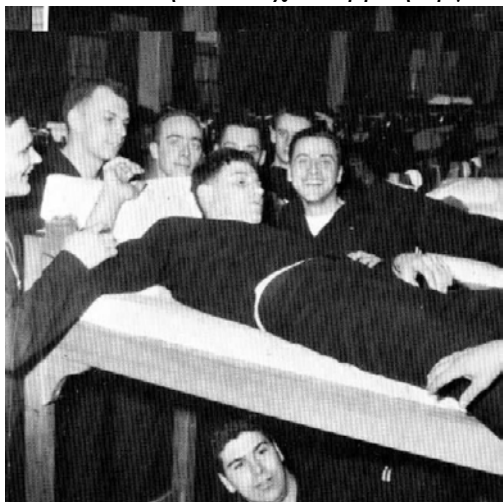
Ο Παππούς αριστερά

με βοηθήσει, αλλά εμπρός στους άλλους στον λόχο δεν μπορούσε να κάνει εξαίρεση και θα με φερόταν το ίδιο σαν τους άλλους. Αυτό με ηρέμησε γιατί θα έκαμνα βασική εκπαίδευση για δεύτερη φορά στην ζωή μου και θα αντιμετώπιζα πνευματικές δυσχέρειες. Τον περισσότερο καιρό οι νεοσύλλεκτοι κάνουν οπλασκίες και παρέλαση. Επειδή ήμουν εξοικειωμένος μ' αυτά ο εκπαιδευτής μας με προβίβασε για το διάστημα της εκπαίδευσής και μ' έκανε υπαξιωματικό νεοσύλλεκτων τρίτης κατηγορίας και ανέθεσε έναν νεοσύλλεκτο, που και αυτός, μόλις τελείωσε την νομική σχολή, επιστρατεύτηκε στο Ναυτικό, να με διδάξει Αγγλικά. Τον λέγανε Lee Vickman και γίναμε καλοί φίλοι. Ημέρα με την ημέρα συμπληρώσαμε όλη την εκπαίδευση. Μάθαμε για πλοία, για οπλισμό και κανόνια, επισκευές και γενικά τις Ναυτικές τέχνες ακόμα και το πως να δένουμε κόμβους. Κάθε μέρα γυμναζόμασταν στην ύπαιθρο. Ο Δεκεμβριανός κρύος αέρας που έρχονταν από την Λίμνη Μίσιγκαν δεν με πείραζε όσο με πείραζε η χριστουγεννιάτικη μουσική που έπαιζαν στα μεγάφωνα κάθε ημέρα. Με έφερνε νοσταλγία και με ξετρέλαινε γιατί κάθε ημέρα δεν άκουγες τίποτε άλλο. Ακόμα και στον θάλαμό μας βάλανε ένα χριστουγεννιάτικο δέντρο. Όλον τον Δεκέμβριο απέφυγα τα μέρη αναψυχής γιατί και εκεί δεν άκουγες τίποτε άλλο παρά κάλαντα. Γρήγορα έμαθα πως όλα είχαν

Ο Παππούς τρίτος από αριστερά

εμπορικό σκοπό και νομίζω πώς και αυτό συντέλεσε να δημιουργηθεί μέσα μου μια αντιπάθεια η οποία είχε επιρροή αργότερα σε όλα τα Χριστούγεννα που επακολούθησαν.

Η ζωή στον Θάλαμο. Ο Παππούς δεξιά.

Θα είμαι αχάριστος εάν δεν γράψω κάτι το φιλοφρονητικό για τον Ναυτικό Ιερέα. Δυστυχώς το όνομα του μου έχει διαφύγει γιατί πάντα τον αποκαλούσα με το όνομα που αποκαλούν τους Ιερείς, που είναι γενικώς παγκόσμιο, ...«Πάτερ». Ο Πάτερ μου έδωσε την προσωπική του συμπαράσταση στις δύσκολες στιγμές που διήλθα. Άκουσε τα προβλήματά μου, ειδικώς τις ανησυχίες που είχα σχετικά με την Μητέρα μου στην Ελλάδα την οποίαν στα δύο επόμενα χρόνια δεν θα μπορούσα να την ενισχύσω οικονομικώς. Έκανε απίθανα πράγματα. Τα κανόνισε και δια μέσου του Ναυτικού Γραφείου Οικογενειακής Συμπαραστάσεως έκανε την Μητέρα μου «Εξαρτώμενη» σ' εμένα, ασχέτως και εάν δεν είχε Αμερικανική υπηκοότητα. Ξαφνιάστηκα όταν πέντε μήνες αργότερα μου είπαν πως το Ναυτικό

έγκρινε την Μητέρα μου ως «Εξαρτώμενη» σ' εμένα αναδρομικώς, από την ημέρα που επιστρατεύτηκα, και πως την έστειλαν στην Βέροια μία επιταγή 1500.00 δολαρίων.

Αυτή ήταν η πρώτη φορά που η Μητέρα μου είχε τόσα χρήματα στα χέρια της. 1500.00 δολάρια το 1956 ήταν ένα πολύ σημαντικό ποσόν χρημάτων ειδικώς για την Ελλάδα. Μετά από αυτό η Μητέρα μου έπαιρνε 300.00 δολάρια κάθε μήνα, 150.00 δολάρια τα οποία αφαιρούσαν από τον δικό μου τον μισθό και 150.00 δολάρια το ισάξιο ποσόν που συνέβαλε το Ναυτικό. Για να συμπληρωθεί το δικό μου το αναδρομικό μερίδιο για τους επόμενους οκτώ μήνες το Ναυτικό κρατούσε όλον μου τον μισθό. Τους περισσότερους μήνες του 1956 δεν είχα δεκάρα αλλά η οικογένειά μου στην Ελλάδα ξεφάντωσε και εξόδευσε όλα τα χρήματα που έπαιρνε, τα περισσότερα για την προίκα της μικρής μου αδελφής, όπως μου παραπονιόνταν ο αδελφός μου πολλά χρόνια αργότερα.

Και ένα ακόμα πράγμα που ο καλός «Πάτερ» μου υποσχέθηκε ήταν το ότι θα διερευνούσε το γιατί επιστρατεύτηκα ; «Μην στενοχωριέσαι παιδί μου» μου είπε, «εγώ θα βρω την αιτία» και πραγματικά το έκανε. Είκοσι ένα μήνες αργότερα ο Καπετάνιος με κάλεσε και μου είπε τα καλά τα νέα που θα σας περιγράψω σε μία άλλη ιστορία, αργότερα.

Η βασική εκπαίδευση τελείωσε στις 20 Φεβρουαρίου του 1956.

Όταν συμπληρώσαμε την βασική εκπαίδευση επακολούθησαν οι τελετές της αποφοίτησεως.

Οι τελετές της αποφοίτησεως γινόταν κάθε Σάββατο και άρχιζαν νωρίς το πρωί. Οι κερκίδες ήταν γεμάτες με Αξιωματικούς, με προσκαλεσμένους πολίτες, και με όλους τους επί κεφαλής εκπαιδευτές από όλες τις μονάδες που τελείωσαν την Βασική εκπαίδευση. Μας

Ο Κος Τσίλης με επισκέπτονταν συχνά

έπαιρναν πολλές φωτογραφίες και ακούγανε πολλές πατριωτικές ομιλίες. Η τελετή τέλειωνε με εμβλήματα που έπαιζε η Ναυτική μπάντα και με την παρέλαση που έκαναν όλες οι μονάδες που αποφοιτήσαν.

Και έτσι τέλειωσε η βασική εκπαίδευση. Διασώθηκα για δεύτερη φορά, την πρώτη φορά στον Ελληνικό Στρατό και αυτήν την φορά στο Αμερικανικό Ναυτικό.

Έλαβα διαταγές να παρουσιασθώ σε δέκα ημέρες στο San Diego. Αποχαιρέτισα τους φίλους μου στο κέντρο της βασικής εκπαίδευσης, πήρα τον Ναυτικό σάκο μου και έφυγα.

Ο Κύριος Τσίλης με περίμενε στην έξοδο.

Είπα στον εαυτό μου «Τρύφωνα πρέπει να είσαι γεμάτος χαρά. Τώρα ακόμα μπορείς να αρχίσεις να χρησιμοποιείς και την κτένα σου».

Με τον Γιο του Κυρίου Τσίλη τον Θωμά το 1956

Η Κόρη του Κυρίου Τσίλη η Καίτη το 1956

Και μ' αυτό τελειώνω την δεύτερη Ναυτική Ιστορία.

Στην τρίτη Ιστορία θα σας πω πως πήγα και παρουσιάσθηκα στο καράβι μου και πως μπαρκάρισα και ταξίδευσα σ' όλον τον Νότιο Ειρηνικό ωκεανό.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά στις 23 Μαρτίου του 2000.

Ο Παππούς την μετάφρασε στα Ελληνικά τον Απρίλιο του 2001.

Η Γιαγιά η Γεωργία βοήθησε να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες.

Τι καλός συνδυασμός ο Παππούς και Γιαγιά.

Κι' από τους δύο μας πολύ αγάπη
Ο Παππούς και η Γιαγιά

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ

Αποκαλώ «Ναυτικές Ιστορίες» μια σειρά από οκτώ διηγήματα τα οποία αρχικά, νωρίς το 2000, τα έγραψα στην Αγγλική, για να ψυχαγωγήσω τα Εγγόνια μου τα οποία γεννήθηκαν και ζουν εδώ στις ΗΠΑ.

Σε όλες τις ιστορίες απευθύνουμε στα εγγόνια μου, γι' αυτό και προσπάθησα να κάνω την διήγηση μου τερπνή γράφοντας τις «Ναυτικές Ιστορίες» με το δικό μου το Ελληνικό χιούμορ. Ταυτόχρονα όμως προσπάθησα να κάνω το γράψιμο σοβαρό για να το διαβάσουν και τα παιδιά μου καθώς και μερικοί Αγγλομαθείς συγγενείς και φίλοι.

Στις αφηγήσεις μου προσπάθησα να περιγράψω χρονογραφικά μια ενδιαφέρουσα σειρά συμβάντων από μια από τις πιο δύσκολες περιόδους της ζωής μου, τα τρία πρώτα χρόνια μου στην Αμερική (1955-1958).

Ένα χρόνο αργότερα μετάφρασα τις «Ναυτικές Ιστορίες» στην Ελληνική για να τις διαβάσουν οι συγγενείς και μερικοί εκλεκτοί φίλοι μου στη Ελλάδα.

Ελπίζω οι διηγήσεις μου να σας κινήσουν το ενδιαφέρον και σας παρακαλώ να μην αμφισβητείτε την ειλικρίνεια και την αλήθεια των επεισοδίων, τα έζησα ακριβώς όπως σας τα περιγράφω.

Τρύφων – Φωκίων, Τρύπτσας (2001)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τον Δεκέμβριο του 1999, λίγες ημέρες πριν από τα Χριστούγεννα, η Γυναίκα μου η Γεωργία, η Κόρη μου η Μαίρη, ο γαμβρός μου ο Σπένσερ και οι εγγονές μου, η Στέφανη (4 ετών), η Αλεξάνδρα (2 ετών) και η Σοφία (σχεδόν ενός μηνός) ταξιδεύαμε ολόγυρα στην Βοστώνη για να ολοκληρώσουμε τα Χριστουγεννιάτικα ψώνια μας.

Γυρίζοντας στο σπίτι αποκλεισθήκαμε σε μεγάλη κυκλοφορία αυτοκινήτων. Ο Σπένσερ οδηγούσε, η Μαίρη προσπαθούσε να καταπραΰνει την Σοφία και η Στέφανη με την Αλεξάνδρα ήταν όλο παράπονα.

Εκεί μεσολάβησα εγώ. Πρόσφερα να διηγηθώ μια Ναυτική Ιστορία και αυτοσχεδίασα μία. Ήταν πολύ εύθυμη. Τους είπα πως ήμουν ένας ναύτης σε ένα μεγάλο πλοίο και το πως ταξίδεψα σε ένα μακρινό νησί που λεγόταν «Μακαβούτου».

Τους έλεγα για τα τροπικά φρούτα, για τα ιθαγενή κορίτσια, τα εξωτικά ζώα, και το κάθε τι που μου ερχόταν στο μυαλό εκείνη την στιγμή. Τελείωσα την ιστορία με το λέγοντας

« Και ο Καπετάνιος του карабиού είπε, Ναύτες του карабиού μου, είστε τόσο καλά παιδιά για αυτό θα σας δώσω άδεια να πάτε στην ξηρά να δείτε τα κορίτσια και να πιείτε μύρα ».

Η ιστορία έγινε ευπρόσδεκτη με μεγάλο ενθουσιασμό και αμέσως έγινε η απαίτησης για περισσότερες « Και άλλες Παππού και άλλες ». Όλες οι επόμενες ιστορίες είχαν το ίδιο τέλος. Η Στέφανη όμως ήθελε να πω μια ιστορία που να είχε μια διαφορετική κατάληξη.

Όλοι αναρωτιόνταν και περίμεναν να ιδούν τι θα κάνω. Και εγώ ήμουν σε αμηχανία παρά όλα όμως άρχισα την διήγηση. Στην ιστορία αυτή οι ναύτες δεν έκαναν καλά την δουλειά τους και το καράβι σκούριασε και το ποιο ασυγχώρητο από όλα ήταν που τα άσπρα καπέλα τους ήταν λερωμένα. Με όλα αυτά ο Καπετάνιος θύμωσε και όταν το καράβι έριξε άγκυρα είπε, « Ναύτες του карабиού μου, επειδή ήσασταν κακά παιδιά ΔΕΝ είμαι ευχαριστημένος και για αυτό, ΔΕΝ θα σας δώσω άδεια να πάτε στην ξηρά να δείτε τα κορίτσια και να πιείτε μύρα ». Όλοι γελάσαμε πολύ και με όλα αυτά φθάσαμε στο σπίτι.

Ακόμα δεν είχα καταλάβει ότι άρχισα κάτι το τρανό και μεγάλο.

Όταν φύγαμε υποσχέθηκα στην Στέφανη ότι θα της γράψω και άλλες περισσότερες ιστορίες όταν γυρίσουμε στον Φοίνικα. Όταν είδε της φωτογραφίες από το ναυτικό που έστειλα στην κόρη μου, η Στέφανη συνέστησε να χρησιμοποιήσω μερικές στις Ναυτικές Ιστορίες .

Επειδή η Στέφανη έμαθε να διαβάζει σε πολύ μικρή ηλικία δεν μπορούσα και έπρεπε να κρατήσω την υπόσχεση μου. Το τι είχα αρχίσει λέγοντας μικρές ιστορίες στα εγγόνια μου κατέληξε να είναι μια αληθής περιγραφή από τα τρία πρώτα χρόνια της ζωής μου στην Αμερική. Συνέχισα το γράψιμο γιατί υπέθεσα πως ίσος και τα παιδιά μου θα θέλουν να διαβάσουν τις ιστορίες μου. Η μόνη φανταστική περιγραφή στις ιστορίες μου είναι η νήσος «Μακαβούτου» και προσπάθησα να εξηγήσω τον λόγο που είχα για την ανάγκη ενός τέτοιου νησιού. Τα υπόλοιπα που περιγράφω τα έζησα όπως σας τα περιγράφω στις ιστορίες μου και όπως τα βλέπετε στις φωτογραφίες. Η γιαγιά με βοήθησε και συνεργασθήκαμε μαζί για να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες.

Στην Αγγλική έκδοση η Γιαγιά συντόμευσε τις μακροσκελές φράσεις για να μπορεί η Στέφανη να τις διάβαση με μια αναπνοή.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #1

Ο Παππούς περιγράφει το Καράβι του και το
ευνοούμενο νησί του.

Γραμμένο (στην Αγγλική) από τον
Τρύφωνα – Φωκίωνα, Τρύπτσας
τον Μάρτιο του 2000

Μεταφράστηκε στην Ελληνική τον Ιανουάριο 2001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πριν από πολύν καιρό ο Παππούς ο Τρύφων ήταν Ναύτης και υπηρέτησε σε ένα πλοίο που λεγόταν (Ozbourn DD846). Ταξίδευσε ολόγυρα στον Ειρηνικό Ωκεανό, επισκέφθηκε πολλά εξωτικά και γραφικά νησιά, είδε τους κατοίκους των και έφαγε Κοκκοκάρνα, Παπάγιας και πολλά άλλα εγχώρια τρόφιμα. Πριν να ξεχάσει ο Παππούς θέλει να πει μερικές από τις Ναυτικές ιστορίες στα εγγόνια του και έτσι με αυτό αρχίζει η πρώτη Ναυτική Ιστορία .

Οι ιθαγενείς του Μακαβούτου

Ο Παππούς Ναύτης
Δεκ. 1955 - Σεπτ. 1957

Όπως ξέρετε (η αφίσταμε να σας πω αν δεν ξέρετε), η Γη πολλές φορές αποκαλείτε (Ο Πλανήτης των Υδάτων). Οι θάλασσες και οι ωκεανοί καλύπτουν σχεδόν τα δυο τρίτα από την επιφάνια της Γης. Είναι πολλοί οι ωκεανοί της υδρογείου αλλά ο μεγαλύτερος από όλους είναι ο Ειρηνικός Ωκεανός. Για έναν χρόνο και κάτι, όταν ήμουν στο Ναυτικό, διέπλευσα τον Ειρηνικό Ωκεανό. Επισκέφθηκα πολλά νησιά, μα στην θύμησή μου το ποιο καλύτερο από όλα είναι το νησί του «Μακαβούτου».

Το νησί αυτό είναι δικό μου γιατί το έφτιαξα εγώ. Είναι μέσα στην φαντασία μου και ανήκει αποκλειστικά σε εμένα. Είναι ένα ιδεώδες νησί γιατί το έφτιαξα βάζοντας μαζί όλα τα καλά που μου άρεσαν από όλα τα νησιά που επισκέφτηκα. Βάζοντας μαζί όλες αυτές τις όμορφες αναμνήσεις, δημιούργησα μια δική μου ουτοπία στην οποία πήγαινα κάθε φορά που ο ωκεανός της ζωής μου είχε τρικυμία. Ακόμα και τώρα μερικές φορές πηγαίνω νοερά στο νησί του «Μακαβούτου» και ξαπλώνω στην αμμουδιά κάτω από την κοκκοκαρυά και άκουω τα κύματα να σπάζουν στην παραλία.

Πράγματι, νομίζω πως ο κάθε ένας μας πρέπει να έχει ένα νησί σαν το δικό μου το «Μακαβούτου» να πηγαίνει για να βρει ηρεμία όταν υπάρχει θαλασσοταραχή.

Στις Ναυτικές μου Ιστορίες θα σας πω το πως διέπλευσα στον Ειρηνικό Ωκεανό και θα συμμεριστώ με σάς το νησί μου.

Πρώτα όμως θέλω να σας πω για το καράβι μου, το USS Ozbourne DD846. Τα πρώτα τρία γράμματα μας λένε πως είναι Πλοίο των Ηνωμένων Πολιτειών. Το όνομα του δόθηκε προς τιμήν του Στρατιώτη Ozbourne ο οποίος έδωσε την ζωή του υπηρετώντας την πατρίδα του. Τα άλλα δύο γράμματα μαζί με τον αριθμό μας λένε πως είναι το υπό αριθμόν 846 Αντιτορπιλικό που την κατασκευή του εξουσιοδότησε το Υπουργείο Ναυτικών.

Η κατασκευή του άρχισε στις 22 Δεκεμβρίου το 1945 και το πλοίο ανέλαβε υπηρεσία στις 5 Μαρτίου το 1946. Το μήκος του ήταν 390 πόδια, το κατάρτι του είχε 41 πόδια ύψος, είχε 3500 τόνους εκτόπισμα και μπορούσε να κάνει ταχύτητα μέχρι 32 'νοτς' (60 χιλιόμετρα

την ώρα). Είχε δυο προπέλες με διάμετρο 12 ποδιών η κάθε μια και οι μηχανές του ανάπτυσσαν την δύναμη 60,000 ίππων. Ήταν μικρό αλλά πάρα πολύ ισχυρό πολεμικό καράβι και ήταν εφοδιασμένο με πολλά σύγχρονα ηλεκτρονικά συστήματα. Ήταν εξοπλισμένο με βόμβες βυθού, με έξη κανόνια με 5 ίντσες διάμετρο και άλλα έξη με 3 ίντσες διάμετρο εκτός όλων αυτών είχε και έξη τορπίλες.

Οι οβίδες των μεγάλων κανονιών ζύγιζαν 54 πάουνς (24.5 Κιλά) και με πολύ μεγάλη ακρίβεια μπορούσαν να βρουν τον στόχο 16 χιλιόμετρα μακριά. Τα μικρά κανόνια πήγαιναν μόνο 9,5 χιλιόμετρα.

Το καράβι είχε εφοδιασμό και τρόφιμα για περισσότερο από 2 ½ μήνες για το πλήρωμα που αποτελούταν από 300 ναύτες και αξιωματικούς.

Δεν είσθε ευχαριστημένοι τώρα που σας έδωσα όλες αυτές τις πληροφορίες για το πλοίο μου ; Ξέρω πως ευχαριστηθήκατε και συγκλονιστήκατε πάρα πολύ για αυτό το λόγο θα σας πω ένα ακόμα πράγμα και εάν θέλετε πιστέψετε το, η όχι.

Στο ναυτικό κυκλοφορεί ένα ανέκδοτο που εγώ νομίζω πως είναι και λίγο αληθινό.

Έχει ως εξής.

Η ομάδα των εκλεκτών ναυτικών μηχανικών που σχεδίασαν εξαιρετα καράβια, σαν το δικό μου, ήταν συγκεντρωμένοι στο ναυπηγείο όπου θα γινόταν ο εορτασμός για την αποπεράτωση του πρώτου καραβιού. Επαινούνταν μεταξύ τους. «Κοίτα τι όμορφο καράβι που κάναμε» έλεγε ο ένας. «Τι δυνατές μηχανές που εγκαταστήσαμε» έλεγε ο άλλος. «Τι οπλισμός είναι αυτός που του δώσαμε» κτλ, κτλ. «Εγώ», είπε και ο άλλος, «είχα να εγκαταστήσω τόσα πολλά μηχανήματα που σχεδόν γέμισα όλον τον τόπο».

Αρχισε η τελετή, έπαιξαν το εθνικό ύμνο και ήλθε η ώρα για το πλήρωμα να αρχίσει την επιβίβαση.

Πανικός ξέσπασε και οι μηχανικοί έλεγαν. «Βρε τι πάθαμε, βάλαμε τραπεζαρία και καμπίνες για τους αξιωματικούς και ξεχάσαμε να αφήσουμε χώρο για το πλήρωμα να τρώγει και να κοιμάται».

Πήγαν πάλι στα σχέδια και βιαστικά όπου βρήκαν μέρος έβαλαν κουκέτες την μια πάνω στην άλλη, κάτω από τα κανόνια, πάνω από τις μηχανές, ποιο πάνω και ποιο κάτω υπό το όριον του ύδατος, και παντού όπου βρίσκανε λίγο μέρος.

Και έτσι το πλήρωμα είχε και αυτό μέρος για να τρώγει και να κοιμάται.

Κατάλυμα πληρώματος. Παππούς αριστερά

Δεν χρειάζονταν η προαγωγή αρμονίας. Η σύμπτωση ήταν αναγκαία και συντέλεσε στο να δημιουργηθούν φιλίες που, μετά από τόσα χρόνια, ζουν ακόμα. Στην φωτογραφία βλέπετε πόσο στριμωγμένες ήταν οι κουκέτες. Όταν κοιμόσουν έπρεπε να σιάξεις τα γόνατα για να γυρίσεις και άμα ήσουν ψηλός έπρεπε να προσέχεις το κεφάλι σου ειδικά όταν περνούσες από τα μικρά ανοίγματα των καταπακτών.

Και είπα στον εαυτό μου «Τρύφωνα, εσύ ήσουν μαθημένος να ζεις σε υπαίθρια μέρη, επάνω σε ψηλά βουνά με δάση και με βράχους, τώρα όμως πρέπει να μάθεις και να συνηθίσεις να ζεις στο καράβι και να κάνεις ότι μπορείς προς το καλύτερο».

Δεν ήταν εύκολα. Έπρεπε να συνηθίσω τις τρικυμίες για να μη με πιάνει η θάλασσα, έπρεπε να μάθω να λέγω, (Yes Sir) = «μάλιστα κύριε», αλλά το κυριότερο ήταν ότι έπρεπε να μάθω Αγγλικά γιατί κανένας πάνω στο καράβι δεν ήξερε Ελληνικά .

Και όμως τα αντιμετώπισα όλα με ευκολία γιατί κάθε φορά που θυμόμουν τα βουνά και με έπιανε νοσταλγία πήγαινα νοερά στο νησί μου. Εκεί, μεταξύ άλλων, είχα βάλει και μερικά βουνά για να πηγαίνω σε περίπτωση που επιθυμούσα να κάνω ορειβασία.

Και έτσι επέζησα για περίπου δύο χρόνια γιατί το νησί μου το «Μακαβούτου» μαζί με τα βουνά είχε, δέντροφυτείες με μπανάνες, παπάγιας και κοκκοκάρνα, βαρέλια γεμάτα μπύρα, παράλιες με αμμουδιές, εξωτικές χορεύτριες με τυμπανοκρούστες, αλλά το καλύτερο από όλα ήταν το ότι, όλοι εκεί μιλούσαν **Ελληνικά**.

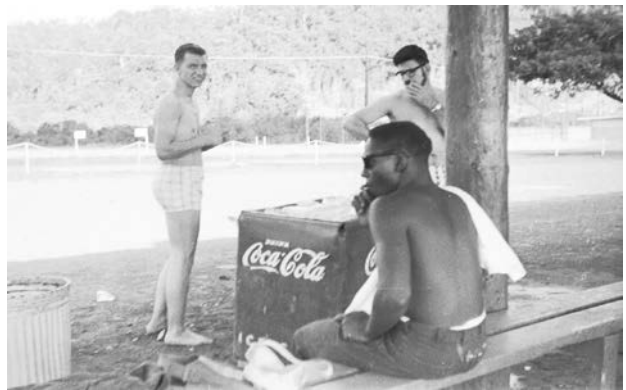
Τα περιγιάλια του Μακαβούτου

Συμμερίσθηκα το νησί μου με τους καλούς μου συναδέλφους, μερικοί από τους οποίους αντί για μπύρα πίνανε Κόκα-Κόλα.

Και τώρα πού σας τα είπα όλα, τα περί των συναδέλφων μου και σας περιέγραψα το νησί τη φαντασίας μου, ήλθε η ώρα να σαλπάρουμε.

Άλλοι πίνουν μπύρα

Και άλλοι Κόκα-Κόλα

Βουνά και ακρογιαλιές του Μακαβούτου

Στις επόμενες ιστορίες θα σας πω το πως επιστρατεύθηκα και το πως με έκαναν Ναύτη στο κέντρο εκπαίδευσης στις Μεγάλες Λίμνες. Μετά την εκπαίδευση, πως πήγα στο Σαν Ντιέγκο στην Καλιφόρνια και πως ταξίδευσα στο Ειρηνικό. Θα τελειώσω με το πως απολύθηκα και έγινα πολίτης. Αλλά προτού να τελειώσω της Ναυτικές μου ιστορίες θα σας πω το πως συνάντησα την

Αυτοπροσωπογραφία που έκανε ο Παππούς στο καράβι το 1957

Γιαγιά σας. Πρέπει να το κάνω αυτό γιατί αλλιώς δεν θα σας είχα γύρο μου να σας λέγω Ναυτικές Ιστορίες και να σας πάρω μαζί μου για ένα ταξίδι στον Νότιο Ειρηνικό.

Τώρα πέρασε η ώρα, είναι κιόλας 2230.(Ναυτική ώρα που θα σας εξηγήσω αργότερα) Και με αυτό τελειώνω εδώ την πρώτη Ναυτική Ιστορία.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την ιστορία στα Αγγλικά τον Μάρτιο του 2000.

Ο Παππούς την μετάφρασε στα Ελληνικά τον Ιανουάριο του 2001.

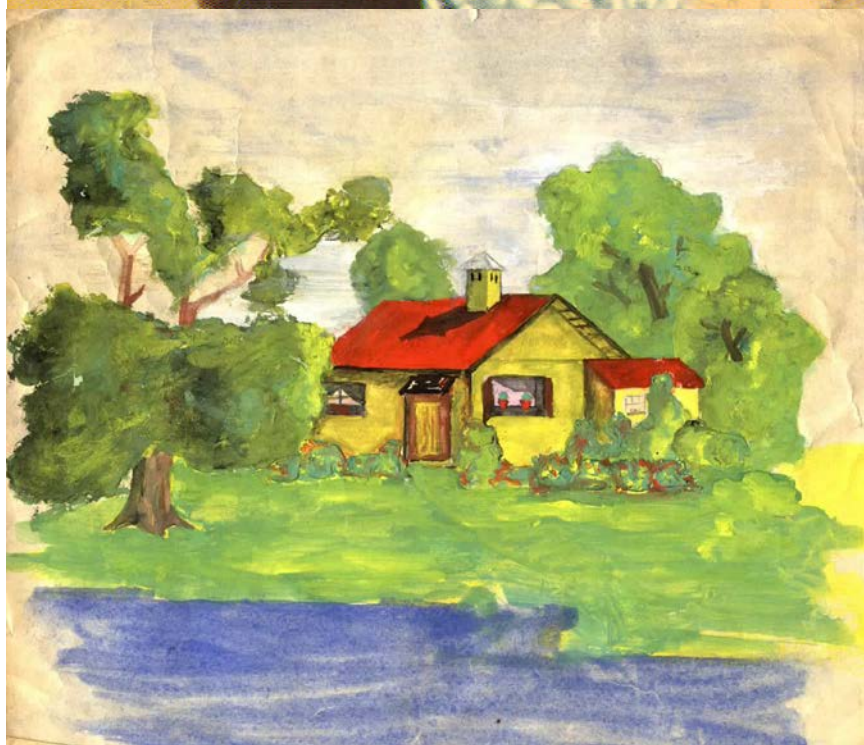
Η Γιαγιά βοήθησε στην τοποθέτηση των φωτογραφιών και στην έκδοση.

Τι καλός συνδυασμός ο Παππούς και η Γιαγιά.

Με αγάπη και από τους δύο μας
Παππούς και Γιαγιά.

Προσάρτημα στην πρώτη Ναυτική Ιστορία

Όταν η Στέφανη διάβασε την πρώτη ιστορία παρατήρησε πως η φωτογραφία από τις εξωτικές χορεύτριες έλειπε. Αμέσως ο Παππούς ερεύνησε τα αρχεία του και βρήκε την φωτογραφία που βλέπετε κάτωθι. Τα ονόματα των χορευτριών είναι, Μαίρη, Στέφανη, Αλεξάνδρα και Σοφία. Το πρόσωπο της Γιαγιάς δεν φαίνεται γιατί η Γιαγιά βλέπει τα κορίτσια να χορεύουν και παίζει το ουκαλίλη.

Επάνω:

Οι εξωτικές χορεύτριες χορεύουν στο νησί του Παππού.

Αριστερά :

Ο Παππούς ζωγράφισε αυτήν την Εικόνα όταν ήταν στο καράβι. Δείχνει την καλύβα που έφτιαξε Στο νησί του Μακαβούτου.

Ξανάγινα Πολίτης

ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #8

Ο Παππούς θα τερματίσει τις ιστορίες του με την απόλυσή του από το Ναυτικό των ΗΠΑ

Γραμμένο από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα Τρύππασα
(Μετάφραση) Ιούνιος 2001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σ' αυτήν την ιστορία ο Παππούς θα σας περιγράψει, πως απολύθηκε από το Ναυτικό, πως άρχισε να δουλεύει στην Τηλεφωνική Εταιρία και πως έβαξε και βρήκε την Γιαγιά.

Όπως σας είπα στην προηγούμενη ιστορία, το Γενικό Επιτελείο είχε αποφασίσει να μειώσει τις ένοπλες δυνάμεις και ο τότε Πρόεδρος των ΗΠΑ Dwight D. Eisenhower, υπέγραψε την διαταγή στην οποία δόθηκε η εντολή να απολυθούν όλοι η κληρωτοί που συμπληρώσαν 21 μήνες υπηρεσία.

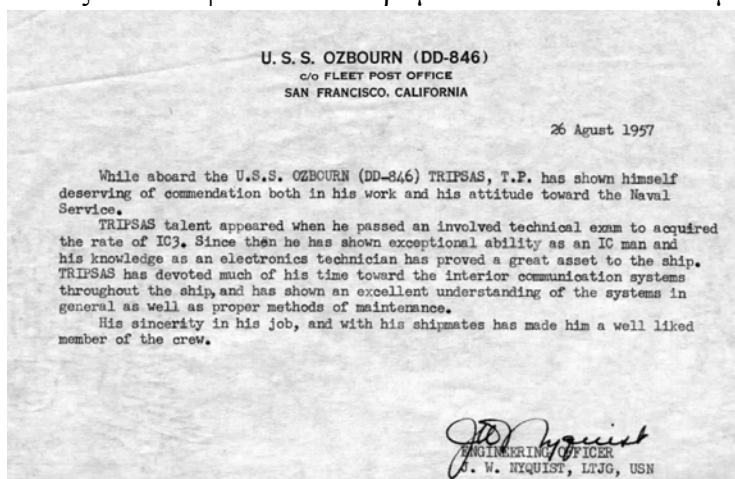
Αυτό συνέβη δύο εβδομάδες αργότερα, από τότε που είπα τον Καπετάνιο μου πως θα καθίσω και θα «φάγω την ουρά». Ήμουν πολύ χαρούμενος που είχα αποφασίσει να παραμείνω.

Τώρα δεν θα είχα να περιμένω περισσότερο, θα απολυόμουν από το Ναυτικό με Τιμητικό Απολυτήριο και θα ξανάρχιζα την πολιτική μου ζωή.

Η τελευταία επαφή που είχα με τον Καπετάνιο μου ήταν επάνω στο κατάστρωμα του πλοίου όταν έφευγα. Σαν ευσυνείδητος άνθρωπος που ήταν, παράλειψε τις τυπικότητες, σταμάτησε και με ρώτησε «ποια είναι τα σχέδιά σου, Τρίππας;» Του είπα πως θα προσπαθήσω να εγκατασταθώ στο Long Beach. Μου είπε πως εάν αποφασίσω να παραμείνω στο Ναυτικό θα με προτείνει για προαγωγή. Με έναν πολύ ευγενικό τρόπο του είπα πως λόγω της ηλικίας μου είναι αργά για εμένα να σταδιοδρομήσω στο Ναυτικό και αυτός συμφώνησε. Πριν να φύγω από το πλοίο με πλησίασε ο πρώτος μηχανικός Αξιοματικός και με ευχήθηκε «Καλή τύχη». Μου έδωσε ένα φάκελο ο οποίος περιείχε μία συστατική επιστολή που μου είχε γράψει. Με συγκίνησε πολύ η αναγνώριση που έδινε και για πρώτη φορά επάνω σ' εκείνο το καράβι σχεδόν άφησα φανερά τα αισθήματα μου. Εν πάση περιπτώσει, ήμουν σχεδόν πολίτης και μ' επιτρέπονταν να παραβώ και λίγο τους κανονισμούς. Τον αγκάλιασα, τον ευχαρίστησα, και με τον τυπικό Ναυτικό χαιρετισμό τον χαιρέτισα και έφυγα από το καράβι.

Ποτέ σ' όλη μου την ζωή δεν θα μπορέσω να ξεχάσω τον καιρό που ήμουνα πάνω σ' εκείνο το καράβι και όλους τους καλούς και τους λίγους κακούς ανθρώπους που μεταξύ τους έζησα.

Η τελικές διαδικασίες έγιναν αυθημερόν στη Ναυτική Βάση του Σαν Ντιέγκο. Μου έδωσαν όλα τα ντοκουμέντα μου και όλες τις απαιτούμενες οδηγίες στο τι έπρεπε να κάνω, γιατί από εδώ και πέρα και για τα 4 επόμενα χρόνια, θα ανήκα στην Ναυτική Εφεδρεία.

Τα επακόλουθα είναι η μετάφραση της συστατικής επιστολής που μου έδωσε ο πρώτος μηχανικός Αξιωματικός ο οποίος σταδιοδρόμησε στο Ναυτικό και πριν από λίγα χρόνια αποστρατεύθηκε με τον βαθμό του Ναύαρχου.

USS OZBOURN (DD-846) / Ταχυδρομείο του Στόλου /Δια μέσου Σαν Φραγκίσκο, Καλιφόρνια.

26 Αυγούστου 1957

Κατά την διάρκεια που υπηρέτησε στο USS OZBOURN (DD-846) ο Τ.Φ.Τρίπσας αποδείχθηκε άξιος επαίνου για αμφοτέρω, την εργασία του και την στάση του απέναντι της Ναυτικής υπηρεσίας του.

Το ταλέντο του Τρίπσα αποδείχτηκε όταν πέρασε τις περίπλοκες τεχνικές εξετάσεις οι οποίες απαιτούνται για την προαγωγή στον βαθμό του IC3.

Από καιρό απέδειξε εξαιρετική ικανότητα στις ενδοεπικοινωνίες και η γνώσεις του ως Ηλεκτρονικός Τεχνίτης αποδέχθηκαν να είναι μεγάλο ατού για το πλοίο.

Ο Τρίπσας, στον περισσότερο χρόνο του απασχολούνταν περισσότερο με τα συστήματα εσωτερικής επικοινωνίας εν χρήση σε όλο το πλοίο και απέδειξε έξοχη κατανόηση των συστημάτων καθώς και τις κατάλληλες μεθόδους συντηρήσεως.

Η ειλικρίνεια του με την δουλειά του και με τους συναδέλφους του τον έκαναν ένα πολύ αξιαγάπητο μέλος του πληρώματος.

Ο Μηχανικός Αξιωματικός
J.W. NYQUIST, LTJG, USN

Όλα τα επίγεια μου υπάρχοντα χωρούσαν μέσα στον Ναυτικό σάκο μου και περίσσευε χώρος. Είχα οικονομήσει 500 δολάρια και σε τρεις μήνες θα ήμουν 28 χρονών.

Είχα την «Πράσινη Ταυτότητα» (η οποία βεβαίωνε πως ήμουν νόμιμος κάτοικος των ΗΠΑ) καθώς και τα πιστοποιητικά που βεβαίωναν ότι υπηρέτησα στο Ναυτικό, μα το κυριότερο απ' όλα είχα μάθει να ομιλώ «καλά Αγγλικά» στο Ναυτικό.

Στην πραγματικότητα δημιούργησα μια δική μου διάλεκτο. Ήταν ένα μίγμα που αποτελούνταν από τα καλά τα Αγγλικά που έμαθα, ήταν η γλώσσα του Ελληνικού Στράτου την οποία μετάφρασα στα Αγγλικά και την χρησιμοποιούσα για ...άμυνα, και πάνω απ' όλα πρόσθεσα όλα τα διακοσμητικά επίθετα της Αγγλικής τα οποία έμαθα ακούγοντας τους συναδέλφους μου πάνω στο πλοίο.

Με όλα αυτά τα εφόδια και με μεγάλη εμπιστοσύνη στον εαυτό μου βγήκα έξω από την πύλη της Ναυτικής Βάσεως του Σαν Ντιέγκο, Καλιφόρνια και φώναξα.

«Προετοιμάσου κόσμε γιατί έρχομαι.»

Πήρα το λεωφορείο και πήγα στο Long Beach και εκεί έμεινα με την οικογένεια του Κυρίου Παπαφιλίππου που με βοήθησαν για να βρω δουλειά. Ο μεγαλύτερος ο γιος ο Φίλιππος με βοήθησε και μαζί γράψαμε μια ανασκόπηση των προσόντων μου. Μου έλεγε «Τρύφωνα, πρέπει να πεις στον κόσμο το πόσο καλός είσαι και πρέπει να το κανείς γράφοντας τα όλα σε μία

σελίδα.». Έβαλα την ανασκόπηση μαζί με μια αίτηση και άρχισα να απευθύνουμε σε διάφορες εταιρίες. Γρήγορα ανακάλυψα πόσο δύσκολο ήταν για εμένα να βρω δουλειά., όχι γιατί μου έλειπαν τα προσόντα αλλά γιατί τότε δεν ήμουν ακόμα Αμερικανός πολίτης και χρειαζόμουν τρία ακόμα χρόνια για να γίνω.

Εγώ (Αριστερά) με την οικογένεια Παπαφιλίππου

Εγώ και Φίλος μου ο Φίλιππος το1957

Εκείνον τον καιρό, ήταν μερικοί, ...πολύ πατριωτικοί, πολιτικοί που θέλανε να προστατέψουν το κράτος από ...ανατρεπτικούς αλλοδαπούς. Ήμουν αρκετά καλός για να με επιστρατεύσουν και να με βάλουν να υπηρετήσω σχεδόν δύο χρόνια επάνω σ' ένα καράβι, αλλά τώρα που απολύθηκα δεν ήμουν καλός για να μου δοθεί εργασία στον τομέα της βιομηχανίας γιατί ήμουν αλλοδαπός.

Το όνομα αυτού του ζηλωτή που έδεσε το κράτος με κόμβους ήταν Joseph McCarthy και ήταν Γερουσιαστής. Έκανε ακροαματικές διαδικασίες και δείχνοντας με το δάχτυλο του κατηγορούσε αθώους ανθρώπους ότι είναι κομμουνιστές. Έκανε μία επιτροπή με τον μοναδικό σκοπό να ερευνά Αντιαμερικανικές δραστηριότητες και έβαλε επί κεφαλής έναν άλλο πολιτικό που λεγόταν Nixon (που αργότερα έγινε, και ήταν ο πρώτος, ο Πρόεδρος που παραιτήθηκε).

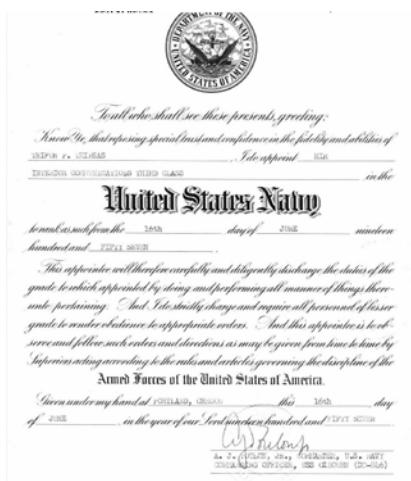
Όλα αυτά δημιούργησαν μια μεγάλη αντικομμουνιστική υστερία στην δεκαετία του 1950-60. Μεταξύ άλλων κατόρθωσαν να ψηφίσουν και έβαλαν σε εφαρμογή νομοσχέδια τα οποία απαγορεύανε τις βιομηχανίες που είχαν Κυβερνητικά συμβόλαια να προσλάβουν και να δώσουν εργασία σε αλλοδαπούς.

Αυτή η νομοθεσία ήταν εν υσχύϊ όταν εγώ απολύθηκα από το Ναυτικό. Σε μερικές βιομηχανίες που ζητούσα εργασία, μόλις βλέπανε στην αίτηση ότι δεν είμαι Αμερικανός Πολίτης, με λέγανε με ευγένεια «Μην μας τηλεφωνήσεις, θα σε τηλεφωνήσουμε εμείς».

Σε μερικές άλλες βιομηχανίες, μόλις βλέπανε στην αίτηση ότι δεν είμαι Αμερικανός Πολίτης, ούτε κοίταζαν τα υπόλοιπα ντοκουμέντα και μ' έλεγαν «Λυπούμαστε, αλλά δεν προσλαμβάνουμε αλλοδαπούς». Ήμουν απογοητευμένος και δεν ήξερα τι να κάνω.

Πολύ γρήγορα βγήκα από την αυταπάτη ότι θα έβρισκα δουλειά στον κλάδο μου. Η φιλοξενία που μ' έδινε η οικογένεια του Κυρίου Παπαφιλίππου άρχισε να υπερβαίνει τα όρια. Μετακίνησα σ' ένα μικρό υπόγειο διαμέρισμα και σκεπτόμουνα το τι άλλο μπορούσα να κάνω.

Η Ναυτική Εφεδρεία με διαβίβασε ένα γράμμα που απευθύνονταν σ' εμένα. Ήταν από τα σιδηρουργεία της Ινδιάνας και με ανακινούσε ότι, σύμφωνα με τον νόμο, η δουλειά μου θα κρατιόταν ανοικτή μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα. (Για τρεις μήνες μετά την απόλυση μου), δεν ήθελα όμως να ξαναγυρίσω εκεί.

PERSONAL DATA		MILITARY DATA		SERVICE DATA		ADDITIONAL DATA	
1. LAST NAME - FIRST NAME - MIDDLE NAME	2. SERVICE NUMBER	3. GRADE, RATE OR RANK	4. DATE OF BIRTH (Day, Month, Year)	5. PLACE OF BIRTH (City and State or Country)	6. PLACE OF ENTRY INTO CURRENT ACTIVE SERVICE (City and State)	7. DATE OF ENTRY INTO CURRENT ACTIVE SERVICE (Day, Month, Year)	8. DATE OF DISCHARGE (Day, Month, Year)
9. TYPE OF TRANSFER OR PROMOTION	10. TYPE OF SERVICE	11. TYPE OF SERVICE	12. TYPE OF SERVICE	13. TYPE OF SERVICE	14. TYPE OF SERVICE	15. TYPE OF SERVICE	16. TYPE OF SERVICE
17. TYPE OF SERVICE	18. TYPE OF SERVICE	19. TYPE OF SERVICE	20. TYPE OF SERVICE	21. TYPE OF SERVICE	22. TYPE OF SERVICE	23. TYPE OF SERVICE	24. TYPE OF SERVICE
25. TYPE OF SERVICE	26. TYPE OF SERVICE	27. TYPE OF SERVICE	28. TYPE OF SERVICE	29. TYPE OF SERVICE	30. TYPE OF SERVICE	31. TYPE OF SERVICE	32. TYPE OF SERVICE
33. TYPE OF SERVICE	34. TYPE OF SERVICE	35. TYPE OF SERVICE	36. TYPE OF SERVICE	37. TYPE OF SERVICE	38. TYPE OF SERVICE	39. TYPE OF SERVICE	40. TYPE OF SERVICE
41. TYPE OF SERVICE	42. TYPE OF SERVICE	43. TYPE OF SERVICE	44. TYPE OF SERVICE	45. TYPE OF SERVICE	46. TYPE OF SERVICE	47. TYPE OF SERVICE	48. TYPE OF SERVICE
49. TYPE OF SERVICE	50. TYPE OF SERVICE	51. TYPE OF SERVICE	52. TYPE OF SERVICE	53. TYPE OF SERVICE	54. TYPE OF SERVICE	55. TYPE OF SERVICE	56. TYPE OF SERVICE
57. TYPE OF SERVICE	58. TYPE OF SERVICE	59. TYPE OF SERVICE	60. TYPE OF SERVICE	61. TYPE OF SERVICE	62. TYPE OF SERVICE	63. TYPE OF SERVICE	64. TYPE OF SERVICE
65. TYPE OF SERVICE	66. TYPE OF SERVICE	67. TYPE OF SERVICE	68. TYPE OF SERVICE	69. TYPE OF SERVICE	70. TYPE OF SERVICE	71. TYPE OF SERVICE	72. TYPE OF SERVICE
73. TYPE OF SERVICE	74. TYPE OF SERVICE	75. TYPE OF SERVICE	76. TYPE OF SERVICE	77. TYPE OF SERVICE	78. TYPE OF SERVICE	79. TYPE OF SERVICE	80. TYPE OF SERVICE
81. TYPE OF SERVICE	82. TYPE OF SERVICE	83. TYPE OF SERVICE	84. TYPE OF SERVICE	85. TYPE OF SERVICE	86. TYPE OF SERVICE	87. TYPE OF SERVICE	88. TYPE OF SERVICE
89. TYPE OF SERVICE	90. TYPE OF SERVICE	91. TYPE OF SERVICE	92. TYPE OF SERVICE	93. TYPE OF SERVICE	94. TYPE OF SERVICE	95. TYPE OF SERVICE	96. TYPE OF SERVICE
97. TYPE OF SERVICE	98. TYPE OF SERVICE	99. TYPE OF SERVICE	100. TYPE OF SERVICE	101. TYPE OF SERVICE	102. TYPE OF SERVICE	103. TYPE OF SERVICE	104. TYPE OF SERVICE
105. TYPE OF SERVICE	106. TYPE OF SERVICE	107. TYPE OF SERVICE	108. TYPE OF SERVICE	109. TYPE OF SERVICE	110. TYPE OF SERVICE	111. TYPE OF SERVICE	112. TYPE OF SERVICE
113. TYPE OF SERVICE	114. TYPE OF SERVICE	115. TYPE OF SERVICE	116. TYPE OF SERVICE	117. TYPE OF SERVICE	118. TYPE OF SERVICE	119. TYPE OF SERVICE	120. TYPE OF SERVICE
121. TYPE OF SERVICE	122. TYPE OF SERVICE	123. TYPE OF SERVICE	124. TYPE OF SERVICE	125. TYPE OF SERVICE	126. TYPE OF SERVICE	127. TYPE OF SERVICE	128. TYPE OF SERVICE
129. TYPE OF SERVICE	130. TYPE OF SERVICE	131. TYPE OF SERVICE	132. TYPE OF SERVICE	133. TYPE OF SERVICE	134. TYPE OF SERVICE	135. TYPE OF SERVICE	136. TYPE OF SERVICE
137. TYPE OF SERVICE	138. TYPE OF SERVICE	139. TYPE OF SERVICE	140. TYPE OF SERVICE	141. TYPE OF SERVICE	142. TYPE OF SERVICE	143. TYPE OF SERVICE	144. TYPE OF SERVICE
145. TYPE OF SERVICE	146. TYPE OF SERVICE	147. TYPE OF SERVICE	148. TYPE OF SERVICE	149. TYPE OF SERVICE	150. TYPE OF SERVICE	151. TYPE OF SERVICE	152. TYPE OF SERVICE
153. TYPE OF SERVICE	154. TYPE OF SERVICE	155. TYPE OF SERVICE	156. TYPE OF SERVICE	157. TYPE OF SERVICE	158. TYPE OF SERVICE	159. TYPE OF SERVICE	160. TYPE OF SERVICE
161. TYPE OF SERVICE	162. TYPE OF SERVICE	163. TYPE OF SERVICE	164. TYPE OF SERVICE	165. TYPE OF SERVICE	166. TYPE OF SERVICE	167. TYPE OF SERVICE	168. TYPE OF SERVICE
169. TYPE OF SERVICE	170. TYPE OF SERVICE	171. TYPE OF SERVICE	172. TYPE OF SERVICE	173. TYPE OF SERVICE	174. TYPE OF SERVICE	175. TYPE OF SERVICE	176. TYPE OF SERVICE
177. TYPE OF SERVICE	178. TYPE OF SERVICE	179. TYPE OF SERVICE	180. TYPE OF SERVICE	181. TYPE OF SERVICE	182. TYPE OF SERVICE	183. TYPE OF SERVICE	184. TYPE OF SERVICE
185. TYPE OF SERVICE	186. TYPE OF SERVICE	187. TYPE OF SERVICE	188. TYPE OF SERVICE	189. TYPE OF SERVICE	190. TYPE OF SERVICE	191. TYPE OF SERVICE	192. TYPE OF SERVICE
193. TYPE OF SERVICE	194. TYPE OF SERVICE	195. TYPE OF SERVICE	196. TYPE OF SERVICE	197. TYPE OF SERVICE	198. TYPE OF SERVICE	199. TYPE OF SERVICE	200. TYPE OF SERVICE

Τα πιστοποιητικά μου. 1) Της προαγωγής σε Υπαξιωματικό, 2) Της σχολής διαβίβασεων στην Γερμανία, 3) Της υπηρεσίας μου στο Ναυτικό.

Μια μέρα ένας από τους φίλους μου συνέστησε να κάνω αίτηση και να ζητήσω δουλειά στην Τηλεφωνική Εταιρία. Νόμιζα πως ήταν καλή ιδέα. Το χειρότερο που μπορούσε να συμβεί ήταν να με απορρίψουν όπως κάνανε και οι άλλοι.

Συμπλήρωσα την αίτηση και εκεί που έλεγε «Είσαι Αμερικανός Πολίτης; Ναι() Όχι()» έβαλα ένα πολύ μικρό (χ) μέσα στην παρένθεση δίπλα από το Όχι.

Μάζεψα όλα τα πιστοποιητικά και τα έβαλα με την σειρά ως εξής. Πρώτα έβαλα το συστατικό γράμμα που μου έδωσε ο πρώτος μηχανικός Αξιωματικός Κύριος Nyquist, μετά έβαλα το πιστοποιητικό της υπηρεσίας μου στο Ναυτικό, το οποίο γνωστοποιούσε πως είχα Τιμητικό Απολυτήριο και μετά τα υπόλοιπα πιστοποιητικά που μου είχαν δώσει στην Γερμανία και τα υπόλοιπα. Κάτω στον πάτο τελευταία έβαλα την αίτηση.

Πήγα στα γραφεία του προσωπικού όπου με εξετάσανε δια συνεντεύξεως. Με είπαν να καθίσω και να περιμένω. Μετά από λίγη ώρα με ξανακαλέσανε και μου είπαν πως θα έπρεπε να δώσω και τις γραφτές εξετάσεις που απαιτούνταν για την θέση.

Το απόγευμα έδωσα και τις γραφτές εξετάσεις και πήρα άριστα. Με είπαν πως τα προσόντα μου υπερτερούν τα αιτούμενα για την θέση που είχαν και ότι προς το παρόν δεν έχουν ανοικτές άλλες ανώτερες θέσεις. Τους είπα αμέσως πως δεν με πειράζει και πως την θέλω την δουλειά.

Ήταν Τετάρτη. Την Πέμπτη με κάνανε τις απαιτούμενες ιατρικές εξετάσεις, μετάξι άλλων με εξετάσανε τα μάτια για να είναι σίγουροι πως δεν πάσχω από αχρωματοψία. Όλα πήγαιναν καλά. Την Παρασκευή το πρωί ήλθε κάποιος προϊστάμενος από το τηλεφωνικό κέντρο, με πήρε μαζί του και μου έδωσε το μέρος που θα δούλευα. Το απόγευμα υπέγραψα τα απαιτούμενα συμβόλαια και με είπαν να παρουσιαστώ την Δευτέρα το πρωί στο γραφείο όπου θα με παραλάμβανε ο προϊστάμενος για τον οποίο θα δούλευα.

Ήμουν πολύ χαρούμενος.

Την Δευτέρα, νωρίς το πρωί, ξεκίνησα για το γραφείο του προσωπικού, όπως με είχαν πει. Όταν πήγα εκεί με περίμενε κάποιος με ένα βλοσυρό πρόσωπο. Με οδήγησε σ' ένα μικρό διαχώρισμα και με είπε να καθίσω και να περιμένω. Από πίσω από το διαχώρισμα άκουγα τους προϊστάμενους να διαφωνούν για το ποιος να μου πει τα άσχημα τα νέα.

Είχαν ανακαλύψει το μικρό το Χ που είχα βάλει στη παρένθεση του «Οχι».

Φοβότανε μη τους κάνω φασαρία και θεώρησαν καλό να καλέσουν τον διευθυντή του

Φωτογραφίες του Παππού στο πρωτεύον Τηλεφωνικό Κέντρο, στο Long Beach, Καλιφόρνια το 1958

προσωπικού να είναι παρών όταν θα με πούνε τα κακά τα νέα.

Τους άκουγα να ομιλούν στο τηλέφωνο και προσπαθούσαν να τον εξηγήσουν την κατάσταση. Ο διευθυντής ήλθε αμέσως, τον άκουγα που ξεφύλλιζε τα χαρτιά μου και που ρωτούσε τους προϊστάμενους να τον εξηγήσουν ποίο ήταν το πρόβλημα που είχαν μ' εμένα.

«Ποίο είναι το πρόβλημα;» ρώτησε και ο προϊστάμενος απάντησε,

«Μα Κύριε διευθυντά, δεν βλέπεις πως είναι αλλοδαπός ;» και ο διευθυντής απάντησε

« Και τι μ' αυτό: Αυτός υπηρέτησε δίο χρόνια σ' ένα πλοίο του Ναυτικού και δεν το βύθισε, νομίζεις πως θα βυθίσει αυτήν την εταιρία ; . Να τον προσλάβεις αμέσως ».

Οι προϊστάμενοι για να αποφύγουν την ευθύνη ζήτησαν από τον διευθυντή να μονογράψει την πρόσληψη μου και αυτός μονόγραψε λέγοντας, «Με μεγάλη ευχαρίστηση».

Και έτσι έγινα υπάλληλος της «Γενικής Τηλεφωνικής Εταιρίας της Καλιφόρνιας». Θα ήμουν «frameman», το οποίο σημαίνει ότι, θα συνέδεα χρωματιστά (Κόκκινα, Άσπρα και Μπλε) καλώδια που θα ένωναν το τηλέφωνο των νέων συνδρομητών με τα μηχανήματα του τηλεφωνικού κέντρου.

Λίγο πιο αργότερα έμαθα πως ο Διευθυντής του προσωπικού ήταν ένας απόστρατος υψηλόβαθμος αξιωματικός του ναυτικού, και σαν καλός πρώην ναυτικός που ήτανε, όταν με είδε να πνίγουμε, με έριξε ένα σωσίβιο.

Λόγω της τυπικότητας ο αρχικός μου μισθός ήταν 1.15 Δολάρια την ώρα. Θα μου δίνονταν αύξηση αναδρομικώς μόλις θα βεβαιώνονταν η αυθεντικότητα των πιστοποιητικών μου.

Νοίκιασα ένα μικρό διαμέρισμα κοντά στο τηλεφωνικό κέντρο και περπατούσα στην δουλειά γιατί τότε δεν είχα τα οικονομικά για να αγοράσω αυτοκίνητο.

Δεν με πείρε πολύν καιρό για να μάθω την δουλειά που μου αναθέσανε. Η Εταιρία με προμήθευε με εκπαιδευτικά εγχειρίδια τα οποία σπούδαζα. Είχα κατανόηση ότι για να πάρω προαγωγή έπρεπε να μάθω (relay logic) την λογική με ηλεκτρονόμους που τότε χρησιμοποιούνταν στα ηλεκτρομηχανικά τηλεφωνικά κέντρα, γιατί η χρήση ηλεκτρονικών λυχνιών στην τηλεφωνία τότε ήταν περιορισμένη.

Αν και ήμουν πολύ προσεκτικός όταν μιλούσα, δεν μπόρεσα να αποφύγω μερικές περιπτώσεις στις οποίες παρανοήθηκα, ιδικά όταν έπρεπε να απευθυνθώ σε οδηγίες που έπρεπε να ακολουθήσω για να τελειώσω τις συνδέσεις. Οι οδηγίες ήταν τυπωμένες σε ξεχωριστά φύλλα χαρτιών τα οποία ήταν τοποθετημένα με αριθμητική σειρά σ' έναν ντοσιέ. Η έκφραση “sheet number” (φύλλο υπ' αριθμόν) χρησιμοποιούνταν συνέχεια (πχ χτυπούσε το τηλέφωνο και κάποιος ζητούσε να εκτελέσουμε την εργασία στο φύλλο υπ' αριθμόν κτλ).

Εγώ, με την τότε βαριά ξενική προφορά μου, δεν μπορούσα να προφέρω την λέξη “sheet” και κάθε φορά που προσπαθούσα σήμαινε σαν να έλεγα κάτι άλλο “shit” και τους έκανα όλους να γελάνε. Τελικά αντί για «φύλλο υπ' αριθμόν» χρησιμοποιούσα τον όρο «σελίδα υπ' αριθμόν» και μ' αυτό έλυσα το πρόβλημα.

Σύντομα ανακάλυψα πως η ξενική προφορά μου ασκούσε κάποια γοητεία σε πολλούς από τους συνεργάτες μου, ιδικά στις Γυναίκες. Από προηγούμενες εμπειρίες συνήθισα να μην το περνώ στα σοβαρά και μαζί με τους άλλους γελούσα και εγώ όταν έλεγα κάτι που φωνητικά δεν ήταν σωστό και πολλές φορές προξενούσε γέλια.

Το κτίριο του Τηλεφωνικού Κέντρου ήταν τριώροφο. Στο πρώτο το ισόγειο πάτωμα ήταν τα γραφεία επιχειρήσεων και της εξυπηρέτησεως του κοινού. Το υπόγειο, το δεύτερο και το μισό από το τρίτο πάτωμα ήταν γεμάτα με τα τηλεφωνικά μηχανήματα επιλογής. Το άλλο το μισό από το τρίτο πάτωμα ήταν γεμάτο με νέα κορίτσια που ήταν Τηλεφωνήτριες. Συνολικά ήταν περισσότερες από 250 που εξυπηρετούσαν το κοινό και δίνανε πληροφορίες.

Οι περισσότεροι από του 25 άνδρες που δουλεύαμε στο Τηλεφωνικό κέντρο ήταν παντρεμένοι.

Είχα ραντεβού με μερικές από τις τηλεφωνήτριες αλλά αργότερα που άρχισα να περιπλέκομε περισσότερο με το Ελληνικό στοιχείο του Long Beach, συγκέντρωσα όλες μου τις προσπάθειες στο να γνωριστώ με τις κοπέλες της Ελληνικής κοινότητας γιατί αισθανόμουν ποίο άνετα.

Τα προβλήματα που είχα με τα κορίτσια που γεννήθηκαν εδώ από γονείς Ελληνικής καταγωγής ήταν, το πρώτον: ήμουν από την «Παλιά Χώρα» την Ελλάδα, το δεύτερον: δεν είχα να προσφέρω την οικονομική ασφάλεια που μπορούσαν να προσφέρουν τα αγόρια που γεννήθηκαν εδώ. Όπως και στην Ελλάδα, δεν ήμουν σε καλή κοινωνική θέση.

Δεν είχα σπίτι, δεν είχα αυτοκίνητο, δεν είχα χρήματα και περιουσία, δεν είχα καλά ακριβά ρούχα, το μόνο πράγμα που είχα ήταν τα νιάτα μου και ήμουν ευπαρουσίαστος.

Ένα κορίτσι συγκεκριμένος έδωξε λίγο ενδιαφέρον για εμένα, αλλά αργότερα είχε ωριμότερες σκέψεις. Είχε υπόνοιες πως ήλθα παράνομα, όπως το κάνανε πόλοι άλλοι και ότι ο λόγος που ενδιαφερόμουνα για αυτήν ήταν για να κερδίσω διαμονή. Γινότανε συχνά εκείνον τον καιρό, ιδικά με ναυτικούς από τα εμπορικά καράβια που έρχονταν στο λιμάνι. Φεύγανε από το καράβι τους και προσπαθούσαν να παντρευτούν Αμερικανό υπήκοο για να μπορέσουν να μείνουν εδώ.

Κάθε φορά, από τις λίγες, που συναντιόμασταν δεν περίμενε να της πω ποίος είμαι παρά με ρωτούσε συνέχεια για να μάθει. Νωρίς σε μία από τις συναντήσεις μας, έβγαλα το πορτοφόλι μου και την έδειξα την Πράσινη Ταυτότητα η οποία βεβαίωνε πως ήμουν νόμιμος κάτοικος των ΗΠΑ, την Ταυτότητα που έδειχνε πως υπηρέτησα στο Ναυτικό και πως τώρα ήμουν στην εφεδρεία, καθώς και την ταυτότητα που μου έδωσε η Τηλεφωνική Εταιρία. Συνέχισα λέγοντας της πως δεν έχω την ανάγκη να παντρευτώ για να μείνω στην Αμερική γιατί είμαι νόμιμος μετανάστης. Της είπα πως δεν έχω περιουσία αλλά τώρα που άρχισα να δουλεύω στην Τηλεφωνική Εταιρία θα βελτιώσω τα οικονομικά μου και την κοινωνική μου θέση.

Αντί να χαρεί αμέσως με ρώτησε πόσο παίρνω την ώρα και όταν την είπα 1.15 μ' απάντησε λέγοντας ότι αυτή παίρνει 1.25 την ώρα. Ήταν όμορφο κορίτσι αλλά τώρα ήμουν εγώ που άρχισα να έχω ωριμότερες σκέψεις. Έβλεπα την ανθρώπινη πλευρά της μόνον όταν ερωτοτροπούσαμε και αυτό δεν μου ήταν αρκετό για να μ' εμπνεύσει αίσθημα. Την συναντούσα

κάθε δεύτερη Κυριακή γιατί δούλευα 10 ημέρες συνεχεία και μετά είχα 4 ημέρες ελεύθερες στις οποίες κρατούσα τα περιθώρια της επιλογής μου ανοιχτά.

Μέχρι τώρα είχαν περάσει περισσότερο από πέντε μήνες από τότε που άρχισα δουλειά στην Τηλεφωνική Εταιρία. Είχα μάθει όλα τα σχετικά με τις περιπλοκές των συνδέσεων και συγκέντρωνα τις προσπάθειες μου στις σπουδές για να μάθω (relay logic) την λογική με ηλεκτρονόμους καθώς και την λειτουργία των τηλεφωνικών συστημάτων. Ακόμα δεν είχα την οικονομική ευχέρεια για να αγοράσω αυτοκίνητο και για να πάρω μέρος στις κοινοτικές δραστηριότητες εξαρτιόμουν σε φίλους για την μεταφορά.

Μερικά από τα μέλη της Ομάδος.
Η Γιαγιά στην επάνω σειρά στο μέσον. Στην
πρώτη σειρά με τα μαύρα η Φίλη μου από το
San Pedro .

Αυτή ήταν η κατάσταση το Σαββάτο-Κύριακο του Αγίου Βαλεντίνου τον Φεβρουάριο του 1958. Εκείνο το Σαββάτο-Κύριακο οι οργανισμοί των Νέων Ελληνικής εθνότητας από τις διάφορες περιοχές του Λος Άγγελλες οργανώσανε μια εκδρομή στα βουνά της «Μεγάλης Αρκούδας» για να αλληλοσυναντηθούν και να κάνουν σκι.

Προσπάθησα να πάω μαζί με την φίλη μου η οποία τότε έμενε στο San Pedro, που είναι μια από τις γειτονικές πολιτείες κοντά στο Long Beach. Αυτή θα ερχότανε στα βουνά το Σάββατο μαζί με τα άλλα μέλη από την ομάδα τους αλλά δεν είχαν θέση στο αυτοκίνητο για εμένα.

Ρώτησα τον Φίλιππα ο οποίος δέχθηκε να με πάρει μαζί του. Φύγαμε για τα βουνά την Παρασκευή το απόγευμα.

Είχα πάρει μαζί μου την φωτογραφική μου μηχανή και ένα κουτί σοκολάτες για την φίλη μου, που ήταν το έθιμο.

Φθάσαμε στο κατάλυμα, επάνω στα βουνά νωρίς το απόγευμα και εκεί, νοίκιασα ένα ζευγάρι σκι και πήγα στη βουνοπλαγιά να κάνω χιονοδρομία.

Εκεί ήταν η πρώτη φορά που συνάντησα και μίλησα με την Γιαγιά σας. Προηγουμένως στο κατάλυμα με είχαν συστήσει με πολλά άτομα, συμπεριλαμβανόμενη και η Γιαγιά, αλλά με είχε διαφύγει το όνομά της.

Την πλησίασα στην βουνοπλαγιά και της πρότεινα να την δείξω πως να κάνει σκι, αλλά την αποκάλεσα κατά λάθος με το όνομα Carol. Η Γιαγιά με διόρθωσε με ευγένεια και εγώ της εξήγησα πως, λόγω του ότι με σύστησαν με πολλά άτομα, μπέρδεψα τα ονόματα τους.

Η Γιαγιά δεν ήξερε πως να κάνει σκι και εγώ βοηθούσα την Γιαγιά σας να σηκωθεί στα πόδια της γιατί συνεχώς έπεφτε. Αυτό μ' ευχαριστούσε παρά πολύ.

Αργότερα εκείνο το απόγευμα πήγαμε μαζί στο παγοδρόμιο όπου αντιστρεύτηκαν οι όροι γιατί η Γιαγιά ήξερε να παγοδρομεί ενώ εγώ δεν ήξερα, έπεφτα συνέχεια και η Γιαγιά με βοηθούσε για να σηκωθώ. Αυτό ευχαριστούσε παρά πολύ την Γιαγιά.

Την άλλη ημέρα το πρωί ξεχωρίσαμε από τον όμιλο και πήγαμε έναν περίπατο μόνοι μας στο δάσος όπου, με την μηχανή στον τρίποδα, βγάλαμε μαζί πολλές φωτογραφίες.

Μιλούσαμε πολύ και συνέχεια περίμενα από την Γιαγιά να με κάνει πολλές ερωτήσεις, όπως κάνανε και τα άλλα κορίτσια, αλλά η Γιαγιά δεν το έκανε αυτό και έτσι, με την πρώτη ευκαιρία, την ρώτησα εγώ το πού μένει και το τι δουλειά κάνει. Με είπε πως μένει μαζί με την οικογένεια της στο Van Nuys και πως είναι Μαθηματικός και Προγραμματίστρια.

Δίχως να το σκεφθώ η αντίδραση μου ήταν να της πω, μ' ένα επιφώνημα θαυμασμού «Πω-Πω, Θα είναι δύσκολο για εσένα να βρεις φίλο». Η Γιαγιά διαμαρτυρήθηκε, αντίδρασε αμέσως και με λίγο θυμό μ' απάντησε λέγοντας «Πρώτα απ' όλα παραμένω να είμαι άνθρωπος ».

Κατάλαβα πως την έθιζα. Ήξερε πως ήμουν από το Long Beach αλλά περίμενα να με ρωτήσει και αυτή το τι δουλειά κάνω αλλά αυτή δεν με ρωτούσε τίποτε. Βρέθηκα σε αμηχανία και δίχως αυτή να με ρωτήσει θεώρησα καλό να της πω την πενιχρή θέση μου. Με άκουσε με ενδιαφέρον αλλά δεν έκανε κανένα σχόλιο. Ήταν σαν να έσπασε ο πάγος. Μιλούσαμε μετά για πολλές ώρες και ανακαλύψαμε πως αρέζαμε ο ένας τον άλλο.

Σύντομα ήταν η ώρα να γυρίσουμε στο κατάλυμα. Επειδή ήθελα να δήξω την Γιαγιά σας πόσο με άρεζε, την έδωσα ένα φιλί. Επειδή και η Γιαγιά σας ήθελε να με δήξει πως και εγώ της αρέζω, με έδωσε και αυτή ένα. Και έτσι άρχισε το ειδύλλιο μεταξύ μας.

Ο Παππούς και η Γιαγιά στο δάσος στις 14 Φεβρουαρίου, 1958. Από την πρώτη ημέρα η έλξη ήταν αμοιβαία

Με το πέρασμα της ημέρας ετοιμαζόμουν να αντιμετωπίσω την δύσκολη θέση που θα βρισκόμουν όταν θα ερχόταν η φίλη μου.

Όταν τελικά ήλθε αργά το απόγευμα, την πρόσφερα το κουτί με τις σοκολάτες αλλά σαν έξυπνο κορίτσι που ήτανε αμέσως μυρίστηκε πως κάτι το ύποπτο συνέβαινε.

Το ίδιο έκανε και η Γιαγιά. Προσπαθούσα να τις κρατήσω σε απόσταση για να μην μάθει η μία το τη συνέβαινε με την άλλη, αλλά όλα ήταν μάταια.

Ο Παππούς με μερικά από τα κορίτσια της εκδρομής. (Η Γιαγιά με την άσπρη μπλούζα). Δεξιά Φωτογραφία. Η Γιαγιά στα δεξιά, κοιτά και αναρωτιέται.

Όπως βλέπετε στην (επάνω δεξιά) φωτογραφία που της έβγαλα, κοιτάν η μία την άλλη με περιέργεια και διερωτούνται μι ξέροντας το τι συμβαίνει.

Όλον τον υπόλοιπο χρόνο της εκδρομής έμεινα μαζί με τα κορίτσια της ομάδας και προτού να φύγουμε η Γιαγιά μου έδωσε τον αριθμό του τηλεφώνου της καθώς και την διεύθυνση της.

Όταν γύρισα στο Long Beach έγραψα ένα μεγάλο γράμμα στην Γιαγιά σας και της είπα πόσο εκτιμώ πλήρως το λίγο διάστημα που περάσαμε μαζί και ότι ευχόμουν να ζούσε λίγο ποίο κοντά για να γνωριστούμε καλύτερα και πολλά άλλα.... που ξέρουν να λενε τ' αγόρια.

Εκείνη την εβδομάδα είχα και άλλα καλά και ευχάριστα γεγονότα. Η Τηλεφωνική Εταιρία εξακρίβωσε την αυθεντικότητα τον ντοκουμέντων μου, με αυξήσανε τον μισθό στα 3.25

δολάρια την ώρα και μου δώσανε αναδρομικώς την αύξηση από την ημέρα που με προσλάβανε. Μου δώσανε περισσότερα από 1000 δολάρια αναδρομικό μισθό.

Το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν να αγοράσω αυτοκίνητο. Ήταν ένα Ford του έτους 1954 που προηγουμένως άνηκε στην Μητέρα από έναν από τους συνεργάτες μου η οποία είχε γεράσει και δεν το χρειαζονταν. Τηλεφώνησα μετά την Γιαγιά και την είπα πως θα πήγαινα να την δω εκείνο το Σαββάτο-Κύριακο. Ούτε και την ρώτησα εάν είχε άλλα σχέδια.

Εκείνο το Σάββατο οδήγησα το αυτοκίνητο, μέσα στον λαβύρινθο των ταχέων δρόμων του Λος Άγγελες δίχως να έχω προηγούμενη εμπειρία. Κατόρθωσα να διασωθώ και να πάω ατεμάχιστος στο σπίτι της Γιαγιάς στο Van Nuys. (Η αγάπη πολλές φορές συνορεύει την τρελαμάρα). Στο σπίτι της Γιαγιάς έγινα ευπρόσδεκτος από τους Γονείς της και από τους Αδελφούς της.

Με πρότειναν να μείνω μαζί τους και να φύγω την επόμενη ημέρα. Αφού και εγώ ήθελα να είμαι κοντά στην Γιαγιά, και αφού ήταν μακρινή η απόσταση για να πάω στο Long Beach και να ξαναεπιστρέψω, δέχθηκα.

Ο Παππούς και η Γιαγιά την ημέρα που αρραβωνιαστήκαμε

Εκείνο το απόγευμα η Μητέρα της Γιαγιάς παρασκεύασε ένα υπέροχο δείπνο με πολλά και εύγευστα Ελληνικά φαγητά, ο μεγάλος Αδελφός της Γιαγιάς που δούλευε σε ηλεκτρονικά μου έδειξε όλα τα καλά που είχε στο εργαστήριο του στο γκαράζ, και η Γιαγιά σας ήταν κοντά μου.

Δεν ήταν τίποτε άλλο που να μου έλειπε. Επέστρεψα στο Long Beach πολύ χαρούμενος άνθρωπος και ονειροπολούσα για το μέλλον. Μετά από την εκδρομή δεν είχα καμιά άλλη επαφή με την φίλη μου και όλον τον ελεύθερο καιρό που είχα, πήγαινα στο Van Nuys και ήμουνα με την Γιαγιά. Πολύ γρήγορα ανακαλύψαμε πως εγώ με την Γιαγιά σας ταιριάζαμε και έτσι αποφασίσαμε να παντρευτούμε. Λίγο αργότερα, αφού πρώτα κανονίσαμε όλες τις λεπτομέρειες, πήγαμε μπροστά στο Παπά, δέσαμε τον κόμβο και είπαμε το ΝΑΙ.

Ο Παππούς και η Γιαγιά είπαν το ΝΑΙ και παντρεύτηκαν.

ιστορίες θα σας πω το πως συνάντησα την Γιαγιά σας. Πρέπει να το κάνω αυτό γιατί αλλιώς δεν

Εγώ, οι Γονείς της Γιαγιάς και η Γιαγιά

θα σας είχα γύρο μου να σας λέγω Ναυτικές Ιστορίες και να σας πάρω μαζί μου για ένα ταξίδι στον Νότιο Ειρηνικό»

Έτσι λοιπόν εξελίχθηκε η ιστορία. Μετά που εγώ με την Γιαγιά παντρευτήκαμε είχαμε τρία παιδιά, τον θείο τον Βασίλειο, την Μητέρα σας και τον Θείο τον Νικόλαο.

Ο Θείος σας ο Βασίλειος έγινε Διδάκτορας στα Φυσικά.

Ο θείος σας ο Νικόλαος έγινε Χημικός Μηχανικός, παντρεύτηκε την Θεία Cheryl και έχουνε δύο παιδιά, την εξαδέλφη σας την Άπριλ και τον εξάδελφο σας τον Αλέξανδρο-Τρύφων.

**Οι φωτογραφίες αυτές είναι παρμένες στο Long Beach το 1963.
Δεξιά και αριστερά, η κόρη μου η Μαίρη, που ακόμα για εμένα είναι, η «Μικρή μου η Κούκλα».
Στο μέσον η Μαίρη, ο Νικόλαος και ο Βασίλειος.
Οπός βλέπετε τα Ναυτικά μου καπέλα δεν πήγαν χαμένα**

Η Μητέρα σας, που ακόμα για εμένα είναι, η «Μικρή μου η Κούκλα», έγινε και αυτή Διδάκτορας και είναι Προφέσορ στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Παντρεύτηκε τον πατέρα σας τον Spencer Palocz και δώσανε σ' εμάς και στον άλλο τον Παππού και την Γιαγιά τρεις όμορφες εγγόνες, εσάς, την Στεφανή, την Αλεξάνδρα και την Σοφία.

Και έτσι μ' αυτόν τον τρόπο βρεθήκατε κοντά μου για να σας πω και να σας γράψω τις Ναυτικές μου Ιστορίες.

Και οι τρεις σας, μαζί με την Άπριλ και τον Αλέξανδρο είστε τα εγγόνια μου και είμαι πολύ ευτυχισμένος που είστε γύρο μου να σας πω Ναυτικές Ιστορίες και να σας πάρω περιοδεία στο νησί μου το Μακαβούτου.

Ελπίζω ν' απολαύσατε την διάπλευση

Σας χαιρετούμε με πολύ αγάπη
Ο Παππούς και η Γιαγιά.

ΥΓ

Ο Παππούς, με την βοήθεια της Γιαγιάς, έγραψε όλες τις Ναυτικές Ιστορίες στα Αγγλικά, στις αρχές του 2000 για να τις διαβάσουν τα εγγόνια του, οι συγγενείς του και μερικοί εκλεκτοί φίλοι του εδώ στις ΗΠΑ'ς.

Ο Παππούς, έναν χρόνο αργότερα, μετάφρασε όλες τις Ιστορίες στην Ελληνική για να τις διαβάσουν οι συγγενείς του και μερικοί εκλεκτοί φίλοι του, στην Ελλάδα.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #7

Ο Παππούς συνεχίζει τις Ιστορίες του με περισσότερες θαλασσινές περιπέτειες.

«Η επιστροφή στο Σαν Ντιέγκο»

Γραμμένο (στην Αγγλική) από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα
Τρύπτσας τον Απρίλιο του 2000.

Μεταφράστηκε στην Ελληνική τον Ιούνιο του 2001.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Παππούς άρχισε όλες τις προηγούμενες ιστορίες του με μια μικρή περίληψη και πρέπει να κάνει το ίδιο και μ' αυτήν την ιστορία. Ας κάνουμε λοιπόν το ίδιο όπως και προηγούμενος.

Πριν από πολύν καιρό ο Παππούς ήταν...κτλ, υπηρέτησε σ' ένα πλοίο... κτλ, Θέλει να πει στα εγγόνια του το πως...κτλ. Έως τώρα θα έχετε απομνημονεύσει όλη την περίληψη (Σωστά ☺ ;) γι' αυτό ας παραλοίσουμε τα υπόλοιπα και ας πάμε κατ' ευθίαν στο θέμα.

Σ' αυτήν την ιστορία ο Παππούς θα σας περιγράψει την επιστροφή (στις ΗΠΑ) στις Πολιτείες.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά (για όλους σας) τον Ιούνιο του 2001.

Πλεύσαμε προς τα ανατολικά από την Υόκοσουκα και για μερικές ημέρες ο ωκεανός ήταν ανεκτικός αλλά σύντομα η κατάσταση έγινε ανησυχητική. Μεγάλα γιγαντιαία κύματα άρχισαν να κτυπούν το πλοίο μας το οποίο κλυδωνίζονταν και σκαμπανέβενε πολύ περισσότερο από όλες τις άλλες φορές από τις τρικυμίες που προηγουμένως αντιμετωπίσαμε.

Την πρώτη ημέρα, προτού να χειροτερεύσει η κατάσταση, κατόρθωσα να πάρω την μηχανή μου και από επάνω από την γέφυρα του πλοίου έβγαλα τις φωτογραφίες που βλέπετε κάτωθι.

Η καταιγίδα που δημιούργησε ο Τ (ρ) υφώνας, πλησιάζει.

Την δεύτερη ημέρα η κατάσταση χειροτέρευσε. Κάνανε μετατροπή σε τρόφιμα έσχατης ανάγκης γιατί οι μάγειροι δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα μαγειριά, και γιατί δεν ήταν δυνατόν να παραμείνει ο δίσκος μας η ότι δει ποτέ άλλο στο τραπέζι. Ο Καπετάνιος διέταξε να κλείσουμε όλες την καταπακτές και να ασφαλίσουμε το πλοίο δηλαδή να δέσουμε όλα τα κινούμενα. αντικείμενα. Εκείνο το βράδυ πολλοί ναύτες έπεσαν από τις κοκέτες των στο πάτωμα. Θυμάμαι τρεις πεζοναύτες που επιβιβάστηκαν στην Υόκοσουκα για να επιστρέψουν

στα νησιά Midway. Έμεναν στο διαμέρισμά μας. Τους έπιασε η θάλασσα τόσο πολύ που...άδειασαν τα στομάχια τους, έπεσαν από τις κοκέτες των στο πάτωμα και εκεί κείτονταν για δύο ημέρες και κανένας δεν τους έδειχνε προσοχή. Σ' όλο το διάστημα που ήμουν στο Ναυτικό δεν μπόρεσα να εξηγήσω γιατί υπάρχει τόσο μεγάλη αντιπάθεια μεταξύ των Ναυτών και των Πεζοναυτών. Προσπαθούσα να τους ανακουφίσω όσον ήταν δυνατόν. Καθάρισα ολόγυρά τους και τους ξανά έβαλα στις κοκέτες τους. Προσπάθησα και τους έδωσα να ποιούν νερό για να μην αφυδατωθούν και ταυτόχρονα άκουγα τους συναδέλφους μου να μου λεν να τους αφήσω τους (;), να πανε στον.. (σε κάποιο μέρος που παν οι αμαρτωλοί).

Αυτές οι 5 φωτογραφίες, παρμένες η μια μετά από την άλλη και δείχνουν ένα κύμα να χτυπά την πρύμη. Αυτό γίνονταν για τρεις ημέρες, μέρα νύχτα, συνέχεια.

Προσπαθούσαμε να κοιμηθούμε αλλά ξαφνικά μέσα στην νύχτα, μας ξύπνησε ένας απαίσιος κρότος. Το διαμέρισμά μας ήταν πίσω κάτω από την πρύμη και από επάνω στο κατάστρωμα ήταν η σχάρα στην οποία ήταν έξι βόμβες βυθού και δίπλα δύο εφεδρικές συνολικά οκτώ βόμβες. Τα κύματα έσπασαν την σχάρα και οι βόμβες άρχισαν να πέφτουν και να κατρακυλούν στο κατάστρωμα, επάνω από το διαμέρισμα μας. Ολόγυρα στην πρύμη ήταν ένα γερό δίκτυο φτιαγμένο από συρματόπλεγμα και αυτό δεν άφηνε τις βόμβες να πέσουν και να εκραγούν στην θάλασσα. Στην αρχή ήταν μόνο μία αλλά μετά και μία άλλη ξέφυγε από την σχάρα και έτσι γίνανε δύο. Η μία έπεσε στην θάλασσα και όταν έφθασε στο μέγιστο βάθος εκρήχτηκε ακίνδυνα.

Στο διάστημα αυτό διαταχθήκαμε να εκκενώσουμε την πρύμη και να πάμε στην τραπεζαρία η οποία ήταν πέρα από την μέση, κοντά στην πλώρη του πλοίου. Έγινε μια απόπειρα να δέσουν στην σχάρα τις υπόλοιπες βόμβες αλλά ήταν μάταια η προσπάθεια. Έμαθα περισσότερα από τα γεγονότα εκείνης της ημέρας 43 χρόνια αργότερα σε μια επανασύνδεση στην οποίαν οι Ναύτες που υπηρετήσαν στο πλοίο συγκεντρώνονται σε κάποια πολιτεία κάθε δύο χρόνια και αναπολούν το παρελθόν. Ανταλλάζαμε ιστορίες και ένας από τους τότε συναδέλφους μου μας είπε πως εκείνη την ημέρα, αυτός με τρεις άλλους και μαζί με έναν αξιωματικό, πήγανε στην πρύμη και προσπάθησαν να δέσουν και ν' ασφαλίσουν τις υπόλοιπες βόμβες. Ανοίξαν μια καταπακτή και αυτός δεμένος μ' ένα σχοινί στην μέση θα προσπαθούσε να δέσει τις βόμβες που

κατρακυλούσαν στο κατάστρωμα για να τις τραβήξουν μέσα στο πλοίο. Μας περιέγραψε πως μια από τις βόμβες κατρακύλησε μπροστά του και αναγκάστηκε να πηδήξει για να μην τον συντρίψει και πως μια άλλη έπεσε στην θάλασσα και εκρήκτικε κάτω από το πλοίο μας και σήκωσε την πρύμη έξω από το νερό. Για τρεις ημέρες τα κύματα του τυφώνα σηκώνανε την πρύμη έξω από τα νερά και ένα ποίο μεγάλο σήκωμα δεν έγινε αισθητό. Τελικά εγκατέλειψαν την προσπάθεια γιατί τα νερά που έμπαιναν από την ανοικτή καταπακτή πλημμυρίσανε το διαμέρισμα που ήταν από κάτω.

Εκείνη την ημέρα χάσαμε όλες τις έξη βόμβες βυθού που ήταν στην σχάρα, χάσαμε την σχάρα, καθώς και τις δύο εφεδρικές που ήταν δίπλα στην σχάρα. Τα κύματα έσπασαν έναν ρόλο με καλώδιο που ήταν κολλημένος στο κατάστρωμα, εκτόπισαν και έσπασαν την βάρκα του πλοίου. Η καταγίδα έκανε και πολλές άλλες πολλές ζημιές στο καράβι μας. Πολλά από τα διαμερίσματα του πλοίου πλημμύρισαν, πολύ θαλασσόνερο μπήκε μέσα στο πλοίο και οι αντλίες δούλευαν συνέχεια για να το βγάλουν.

Εκτός από τις άλλες ζημιές Χάσαμε όλες της βόμβες βυθού που ήταν στην πρύμη. (Αριστερά) Χάσαμε τον ρόλο με το καλώδιο. (στο μέσον) και τα κύματα έσπασαν τον πάτο από την βάρκα του πλοίου.

Αυτή ήταν η πιο χειρότερη θύελλα που είδα σ' όλο το διάστημα που διέπλεα τον Ειρηνικό. Δεν μ' έπιασε η θάλασσα, ακόμα και ο φόβος δεν μ' έπιασε. Τώρα μετά από τόσα χρόνια όταν το θυμάμαι με πιάνει η τρομάρα. Με πιάνει η τρομάρα γιατί, εάν μία από τις αδέσποτες βόμβες βυθού εκρήγωνταν στο κατάστρωμα η πολύ κοντά στο καράβι θα μας έκαμνε πολύ μεγάλες ζημιές, η θα μας έστελνε να κάνουνε παρέα με τα ψάρια.

Τρεις ημέρες αργότερα η δοκιμασία τελείωσε. Το περάσαμε και αυτό και ήμασταν έτοιμοι να πλεύσουμε στο μεγάλο το νησί της Midway για ν' ανεφοδιαστούμε με καύσιμα.

Η κατάσταση του караβιού μας ήταν σε τόσο φοβερό χάλι που ακόμα και τα "Gooney birds" (Χαζό πούλια) που ζουν εκεί, μας λυπότανε. Μιας και μιλάμε για πουλιά, ας σας περιγράψω τα νησιά της Midway, ας σας εξηγήσω γιατί δώσανε το όνομα "Gooney birds" Χαζό πούλια σε μερικά από τα πιο χαριτωμένα πούλια του κόσμου και τελικά ας σας εξηγήσω γιατί τα νησιά αυτά είναι κατάλληλα μόνο για αυτά τα πουλιά.

Το σωστό όνομα των πουλιών είναι "Αλμπατρός" και τούτο είναι το όνομα γι' αυτά τα μεγάλα στεγανόποδα θαλασσοπούλια του ειρηνικού. Ο Αλμπατρός είναι ένα από τα μεγαλύτερα πουλιά του πλανήτη μας. Οι στενόμακρες πτέρυγες των φθάνουν σε άνοιγμα περισσότερο από δύο μέτρα (7 πόδια). Αυτό τα επιτρέπει να πετούν στον αέρα άκοπα γλιστρώντας χωρίς προσπάθεια τεράστιες αποστάσεις. Παραμένουν στην θάλασσα για πολλούς μήνες, μερικά ταξιδεύουν και γυρίζουν όλη την υδρόγειο, κοιμούνται στην επιφάνια του ωκεανού, πίνουν θαλασσόνερο και τρέφονται με καλαμαράκια και άλλα διάφορα μικρά ψαρικά.

Οι Αλμπατρός ζούνε στην ξηρά μόνον κατά το διάστημα που χρειάζεται να κάνουν και να κλωσήσουν τ' αυγά τους και να μεγαλώσουν τα νεοσσά τους. Φωλιάζουν σε παροικίες που της κάνουν σε απόμακρα ερημονήσια, σαν αυτό που μόλις αράξαμε, το νησί της Midway.

Στην ξηρά οι Αλμπατρός είναι πολύ αδέξιοι. Επειδή ζούνε τον περισσότερο χρόνο της ζωής τους στην θάλασσα δεν είναι συνηθισμένοι να προσγειώνονται και να απογειώνονται στην ξηρά. Μερικές φορές πέφτουν και τραυματίζονται άλλες φορές το περπάτημα τους είναι πολύ κωμικό που όταν ανακαλύφθηκαν τα νησιά οι πρώτοι ναύτες τα έλεγαν the “Gooney birds” «Τα Χαζό πούλια» και από τότε το όνομα παρέμεινε. Επειδή στις περασμένες χιλιετίες τα νησιά ήταν ακατοίκητα, οι Αλμπατρός εξελίχτηκαν χωρίς να βλέπουν ανθρώπους για αυτόν τον λόγο δεν μας φοβούνται. Περπατούσαμε ανάμεσα τους και δεν φεύγανε, πηγαίναμε ολόγυρα και αποφεύγαμε τις φωλιές των γιατί όταν πλησιάζαμε μας τσιμπούσαν

Μετά την θύελλα, οι Χαζό Ναύτες, επάνω αριστερά, επάνω στο μέσον ο Παππούς, επάνω δεξιά ο παππούς όρθιος αριστερά, πήγαμε να δούμε τα Χαζό πούλια που βλέπετε ολόγυρά μας και στην κάτω σειρά.

Θα συνεχίσω γράφοντας λίγα λόγια για τα νησιά της Midway. Αυτά τα δύο μικρά νησάκια ήταν ακατοίκητα όταν τα ανακάλυψαν οι Αμερικανοί το 1859. Επειδή η τοποθεσία τους είναι στην μέση μεταξύ των νησιών της Χαβάης και των νησιών της Ιαπωνίας τα ονόμασαν «Τα μεταξύ νησιά» (Midway Islands). Κατά την διάρκεια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, στις 4 Ιουνίου το 1942, οι Ιάπωνες επιχείρησαν να πάρουν τα νησιά από τις ΗΠΑ. Έγινε μια μεγάλη μάχη και ναυμαχία στην οποία οι Ιάπωνες απώλεσαν 4 αεροπλανοφόρα και μ' αυτό έχασαν και

Ο Χαζό Παππούς ανάμεσα στα Χαζό πούλια

την μάχη. Κατά την διάρκεια της μάχης τα νησιά βομβαρδίστηκαν ανηλεώς και οι Αλμπατρός υπέστησαν μεγάλες απώλειες. Μετά τον πόλεμο δόθηκε στα πουλιά «κατάσταση προστασίας» και είχαν (και έχουν ακόμα και σήμερα) το νησιά σαν να είναι δικά τους.

Γι' αυτόν τον λόγο στην έκτη ιστορία έγραψα πως «θα παμε σ' ένα νησί που είναι για τα πουλιά» γιατί πραγματικά έτσι είναι.

Για μια ολόκληρη ημέρα που ήμουν στο μεγάλο το νησί της Midway περπατούσα ανάμεσα στους Αλμπατρός με τους συναδέλφους μου και βγάξαμε φωτογραφίες. Μηνάμε μία ημέρα στα νησιά μαζί με τα «Χαζό

πούλια» και την επόμενη ημέρα αργά φύγαμε για την Χονολουλού. Το υπόλοιπο ταξίδι ήταν ομαλό. Σταματήσαμε στην Χονολουλού μια ημέρα και το επόμενο λιμάνι ήταν η βάση μας στο Σαν Ντιέγκο στην Καλιφόρνια.

Η άφιξή μας στο Σαν Ντιέγκο, Καλιφόρνια. Οι συγγενείς που περίμεναν επιβιβάζονται στο κατάστρωμα.

Αφιχθήκαμε εκεί στις 24 του Μαρτίου 1955. Μέχρι τώρα είχα 15 μήνες στο Ναυτικό και διακαίμουνα δύο εβδομάδες «Άδεια απουσίας» μ' άλλα λόγια είχα άδεια. Πήρα το λεωφορείο για το Λος Άγγελλες και εκεί επιβιβάστηκα στην ταχεία για το Σικάγο.

Μας πήρε περισσότερο από 24 ώρες να φθάσουμε. Για μερικές ημέρες έμεινα με την Οικογένεια του Κυρίου Τσίλη και γιόρτασα μαζί τους το Πάσχα. Είχε περάσει περισσότερο από ένας χρόνος από την ημέρα που έφυγα και όλα τώρα τα έβλεπα αλλιώς. Η συναισθηματική

Ο Κύριος Τσίλης μας έκανε το Πασχαλινό τραπέζι στο οποίο προσκάλεσε και την Κατίνα. Το τραπέζι ήταν πλούσιο και μετά την πανδαισία παίξαμε Ελληνικά τραγούδια και χορέψαμε.

(Αριστερά) Με την Κατίνα. (Δεξιά) Η Καίτη, η Κατίνα, εγώ και ο Θωμάς, το Πάσχα του 1957

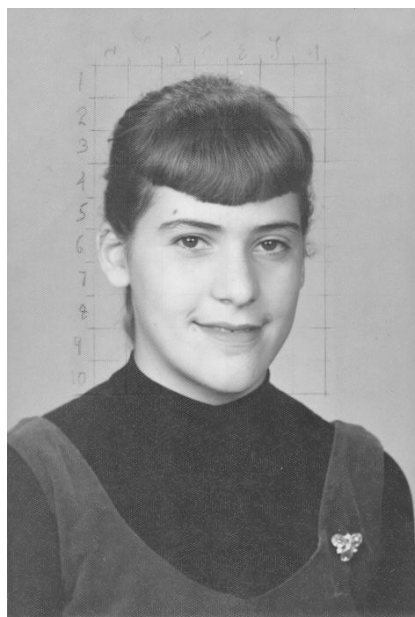
κατάσταση στην οποία ήμουν πριν από ένα χρόνο είχε χαθεί. Τα αισθήματα μου είχαν παραλύσει και η προβλέψεις μου για το μέλλον της ζωής μου αλλάζανε. Συζητούσαμε με την Κυρία και τον Κύριο Τσίλη και προσπαθούσα να τους καθησυχάσω λέγοντας τους πως είχα εμπιστοσύνη στον εαυτό μου και πώς, όταν θα έλθει η ώρα να απολυθώ από το Ναυτικό θα βελτιώσω την ζωή μου οπουδήποτε θα αποφασίσω να εγκατασταθώ. Είπα στον Θωμά και στη Καίτη για τα ταξίδια μου και βλέπαμε τις φωτογραφίες που είχα φέρει μαζί μου.

Η Καίτη είχε φυλάξει όλα τα γράμματα και τις σκιτσογραφίες που της είχα στείλει. Ακόμα και τώρα έπειτα από τόσα χρόνια της φυλάγει. Ο Κύριος Τσίλης μας έκανε το Πασχαλινό τραπέζι στο οποίο προσκάλεσε και την Κατίνα. Το τραπέζι ήταν πλούσιο και μετά την πανδαισία παίζαμε Ελληνικά τραγούδια και χορεύαμε.

Με ευχαρίστησε να δω την Κατίνα να είναι καλά και να είναι ήρεμη και ευτυχισμένη.

Μετά το Πάσχα έφυγα και πήγα στο Γκέρη- Ινδιάνα όπου με φιλοξένησε η οικογένεια της Κυρίας Ελένης. Εκεί είδα τι διαφορά κάνει ένας και πλέον χρόνος. Η Μαρία τώρα ετοιμάζονταν να γιορτάσει τα 18 της γενέθλια.

Η Μαρία (Το πορτρέτο της δεξιά) ήταν πολύ όμορφο κορίτσι, της αρέζανε τα καλά ρούχα, της άρεζα και εγώ αλλά το σακάκι μου (Φωτογ. Κάτω αριστερά) ήταν λίγο μεγάλο γι' αυτήν και παρ' όλη την ενθάρρυνση που είχα από την Μητέρα της, την απέφυγα γιατί δεν ήθελα να δεσμευθώ εκείνον τον καιρό. Την έδωσα το πορτρέτο της το οποίο το ζωγράφισε

Είδα την διαφορά που έκανε ο ένας χρόνος. Η Μαρία ετοιμάζονταν να γιορτάσει τα 18 της γενέθλια.

ένας καλλιτέχνης στην Ιαπωνία από μια φωτογραφία της που με είχε στείλει κατά την διάρκεια που ήμουν εκεί. Μετά από λίγες ημέρες ήλθε η ώρα και είπαμε το "Sayonara".

Όταν επέστρεψα στο Σαν Ντιέγκο, νοίκιασα ένα δωμάτιο στο ξενοδοχείο της YMCA και κάθε μέρα πήγαινα στον Ζωολογικό κήπο και έβλεπα τα Ζώα

Έφυγα πολύ λυπημένος γιατί ήξερα πως δεν θα ξαναγύριζα στο Σικάγο και στο Γκέρη και γιατί μια μεγάλη παράγραφος της ζωής μου ήλθε στο τέλος της. Γύρισα στο Σαν Ντιέγκο τρεις ημέρες πριν να τελειώσει η άδεια μου. Νοίκιασα ένα δωμάτιο στο ξενοδοχείο και κάθε ημέρα πήγαινα στον ζωολογικό κήπο και έβλεπα τα ζώα.

Μόλις τελείωσε η άδεια μου παρουσιάσθηκα στο καράβι και η ζωή μου συνέχισε όπως και προηγουμένως. Πηγαίναμε την θάλασσα και μαζί με άλλα πλοία κάναμε ασκήσεις. Έως τώρα , όλοι στο καράβι με ξέρανε. Συναρμολόγησα ένα ραδιόφωνο με τα εξαρτήματα που είχα αγοράσει στο Χονγκ Κονγκ και αυτό έκανε μεγάλη εντύπωση στο υποπλοίαρχο ο οποίος με κάλεσε στο γραφείο του και ζήτησε να του κάνω επίδειξη. Μία άλλη φορά που ήμασταν στην θάλασσα, μαζί με έναν από τους συναδέλφους μου που ήταν ΕΤ'ς (Ηλεκτρονικός Τεχνίτης), σκαρφαλώσαμε ψηλά επάνω στο κατάρτι ξεβιδώσαμε και βγάλαμε μια ελαττωματική συστοιχία συμπυκνωτών οι οποίοι ήταν μέσα σ' έναν υάλινο κύλινδρο που είχε ένα πόδι (0,30 μ.) μακρός.

Σκαρφάλωσα ψηλά στο κατάρτι έως την κορυφή.

Δεν είχαμε ανταλλακτικό μαζί μας και για να το διορθώσω χρησιμοποίησα μια τεχνική διαδικασία που είχα μάθει όταν δούλευα σε λυχνίες τηλεόρασεως στο Σικάγο. Χρησιμοποιούσα αυτήν την τεχνική για να κόψω τον λαιμό από κατεστραμμένες λυχνίες και να κολλήσω καινούργιο λαιμό ο οποίος περιείχε τα καινούργια ηλεκτρονικά εξαρτήματα.

Προβάλλω την Ταινία

Μ' αυτόν τον τρόπο έκοψα με ακρίβεια τον κύλινδρο, έκανα ευπρόσιτους τους συμπυκνωτές οι οποίοι ήταν συνδεδεμένοι στην σειρά μέσα στην συστοιχία. Εν συνεχεία απομόνωσα και παράκαμψα τον καμένο συμπυκνωτή και μετά ξανά κόλλησα τον υάλινο κύλινδρο με πλαστική ταινία. Ξανά ανεβήκαμε στο κατάρτι και εγκαταστήσαμε τον κύλινδρο στην θέση του στο επάνω Ραντάρ. Το εξάρτημα δούλεψε καλά για τρεις ημέρες έως που επιστρέψαμε στο Σαν Ντιέγκο και το αντικαταστήσαμε με ένα καινούργιο. Έκανα και άλλες τέτοιες ακατανοησίες και πάντα με λέγανε πως το αποτέλεσμα δικαιολογούσε την μέθοδο.

Μια από την δουλειά μου ήταν να κάνω την προβολή της καθημερινής κινηματογραφικής ταινίας, άλλοτε στην τραπεζαρία των ναυτών και άλλοτε στην αίθουσα των αξιωματικών. Ένα βράδυ στην αίθουσα των αξιωματικών ετοίμαζα τον προβολέα όταν ο Καπετάνιος μπήκε μέσα και με ρώτησε «Ποιος είναι ο τίτλος της ταινίας, Τρίψας ;» και εγώ με περηφάνια του είπα τον

τίτλο ο οποίος με την ξενική την προφορά μου ήταν σαν να έλεγα «τα αναθεματισμένα μπάσταρδα » ενώ ο τίτλος της ταινίας ήταν « Οι δυναμιτιστές των φραγμάτων».

(Στα Αγγλικά είναι πολύ παρόμοια πχ.

“The Damn Bastards” «Τα αναθεματισμένα μπάσταρδα »

“The Dam Busters” « Των φραγμάτων οι δυναμιτιστές ».)

Ο καπετάνιος με κοίταξε μ’ απορία, πήρε το καπάκι από το κουτί της ταινίας, διάβασε τον τίτλο και έσκασε στα γέλια. Ποτέ δεν είχα δει τον Καπετάνιο να γελά. Όλοι στην αίθουσα ξέσπασαν στα γέλια εκτός από εμένα που κοκκίνισα αλλά τους έκανα όλους να γελάσουν.

Μια ακόμα φορά μου συνέβη κάτι το παρόμοιο και από τότε και μετά όποιος ήθελε να ξέρει τον τίτλο της ταινίας, μόλις έμπαινε στην αίθουσα, έπαιρνε το καπάκι και τον διάβαζε. Σ’ αυτόν τον τομέα έχασα αλλά κέρδισα σ’ έναν άλλο.

Για να προβιβαστούν στην ειδικότητα τους, οι Ναύτες πρέπει να εγγραφούν στις σχολές αλληλογραφίας του Ναυτικού και να συμπληρώσουν όλα τα μαθήματα στην ειδικότητα που ανήκουν. Κατά το ελάχιστο τα μαθήματα διαρκούν περισσότερο από ένα χρόνο και όταν συμπληρωθούν οι υποψήφιοι δίνουν εξετάσεις και εάν πετύχουν, προβιβάζονται και γίνονται υπαξιωματικοί. Κάθε τόσο, όταν το καράβι είναι στο λιμάνι, έρχεται μια ομάδα αξιωματικών της σχολής και δίνουν τις εξετάσεις στους Ναύτες που συμπληρώσαν ικανοποιητικώς όλα τα απαιτούμενα μαθήματα. Ο Αξιωματικός του τμήματος μου είπε να δώσω της εξετάσεις για να γίνω υπαξιωματικός τρίτης κλάσεως με ειδικότητα στις εσωτερικές επικοινωνίες «Petty Officer 3rd class (IC3)». Μου είπε πως δεν πειράζει που δεν πήρα τα απαιτούμενα μαθήματα αλληλογραφίας «πήγαινε και δώσε τις εξετάσεις» μου είπε και μου έδωσε το εγχειρίδιο με όλη την σειρά των μαθημάτων. Το εγχειρίδιο είχε 537 σελίδες (μαζί με τον πίνακα των περιεχομένων). Είδα μ’ ανακούφιση πως τα περισσότερα από τα περιεχόμενα ήταν θεωρία στην βασική ηλεκτρολογία. Μόνον ένα μέρος του βιβλίου περιέγραφε τα γυροσκόπια και τα περιμετρικά των για τα οποία είχα διαβάσει προηγουμένως.

Και έτσι πήρα μαζί μου το πιστό μου λεξικό, έδωσα τις εξετάσεις, επέτυχα και στις 16 Ιουνίου το 1957 έγινα υπαξιωματικός τρίτης κλάσεως (IC3).

Η μητέρα μου θα χάρηκε πολύ. Με την προαγωγή μου οι οικογένειά μου πήραν 50 δολάρια τον μήνα αύξηση και μέχρι τώρα είχανε μάθει πως να τα ξοδεύουν.

Και ο καιρός περνούσε με τα συνηθισμένα. Μια από τις πολλές φορές που κάναμε ασκήσεις, ένα από τα πράγματα στο πρόγραμμα ήταν να κάνουμε ανεφοδιασμό στην θάλασσα. (Σας περίγραψα πως γίνεται ο ανεφοδιασμός στην πέμπτη ιστορία, και στην πέμπτη σελίδα. Είναι σαν να παίρνεις βενζίνη στο αυτοκίνητο σου, από ένα βυτιοφόρο, στην εθνική οδό, ταξιδεύοντας 60 μίλια (96 χιλιόμετρα) την ώρα).

Πρώτα συναντηθήκαμε με το πετρελαιοφόρο. Πλεύσαμε παράλληλα, εκτοξεύσαμε ένα ιδικό σχοινί και μ’ αυτό τραβήξαμε και συνδέσαμε τις σωληνώσεις που θα μας γέμιζαν τα ντεπόζιτα. Μέσα σε μια ώρα κάναμε την άσκηση και αποσυνδεθήκαμε από το πετρελαιοφόρο με γλαφυρότητα

Λίγο πιο αργότερα, την ίδια ημέρα, θα επαναλαμβάναμε την ίδια άσκηση αλλά αυτήν την φορά θα ανεφοδιαζόμασταν από το αεροπλανοφόρο που συνοδεύαμε. Τα αεροπλανοφόρα έχουν περίσσεια καύσιμα και όταν υπάρχει ανάγκη, μπορούν να ανεφοδιάσουν τα μικρά καράβια που τους συνοδεύουν. Το αεροπλανοφόρο ονομάζονταν USS Princeton.

Η άσκηση εξελίσσονταν κανονικά. Αυξήσαμε την ταχύτητα μας, πλησιάσαμε το USS Princeton και ρυθμίσαμε την ταχύτητα μας πλέοντος περίπου 50 πόδια (15 μέτρα)

παράλληλα με το μεγάλο καράβι. Ένα αντιτορπιλικό δίπλα σ' ένα αεροπλανοφόρο είναι σαν ένα ποντίκι δίπλα σ' έναν ελέφαντα. Μας εκτοξεύσανε το σχοινί, τραβήξαμε τις σωληνώσεις και τις συνδέσαμε στο καράβι μας όπως δείχνουν οι επόμενες φωτογραφίες.

Αυξήσαμε την ταχύτητα μας, πλησιάσαμε το USS Princeton και ρυθμίσαμε την ταχύτητα μας πλέοντος περίπου 50 πόδια (15 μέτρα) παράλληλα με το μεγάλο καράβι.

Μας εκτοξεύσανε το σχοινί, τραβήξαμε τις σωληνώσεις και τις συνδέσαμε στο καράβι μας όπως δείχνουν οι επάνω φωτογραφίες.

Μόλις ακούστηκε στα μεγάφωνα η διαταγή για να αποσυνδεθούμε “breakaway- breakaway” έγινε πανδαιμόνιο και... ‘τα κάναμε θάλασσα’. Η σωλήνωση έσπασε και τυλίχθηκε και μας αχρήστεψε το πηδάλιο. Η δεξιά φωτογραφία δείχνει το πόσο κοντά πήγαμε στο αεροπλανοφόρο.

Όλα πήγαιναν κανονικά έως που, ανάλογα με την προσποίηση της ασκήσεως, τα γειτονικά αντιτορπιλικά ανίχνευσαν εχθρικό υποβρύχιο στην περιοχή. Πραγματικά ήταν το υποβρύχιο ‘Ναυτίλος’, το πρώτο υποβρύχιο που ήταν εφοδιασμένο με πυρηνικές μηχανές. Μόλις ακούστηκε στα μεγάφωνα η διαταγή για να αποσυνδεθούμε “breakaway- breakaway”

έγινε πανδαιμόνιο και... 'τα κάναμε θάλασσα'. Η άμεσος αποσύνδεση κατά την διάρκεια του ανεφοδιασμού είναι μια μανούβρα που απαιτεί τέχνασμα, συγχρονισμό και ακρίβεια. Πρώτα πρέπει να σταματήσουν οι αντλίες και μετά να αποσυνδεθεί η σωλήνωση. Αυτά πρέπει να γίνουν πολύ γρήγορα γιατί τα πλοία πρέπει να ξεχωρίσουν το συντομότερων και με την μέγιστη ταχύτητα, το αεροπλανοφόρο προς τα αριστερά και εμείς προς τα δεξιά.

Δυστυχώς τα πλοία άρχισαν να ξεχωρίζουν προτού να σταματήσουν οι αντλίες και προτού να γίνει η αποσύνδεσης. Όπως βλέπετε στις προηγούμενες φωτογραφίες, η σωλήνωση έσπασε και πολύ από το πετρέλαιο χύθηκε στις αντλίες και στα πλευρά του αεροπλανοφόρου.

Το μακρύτερο κομμάτι της σωλήνωσης που έμμηνε προσκολλημένο στο πλοίο μας έπεσε στην θάλασσα και σφηνώθηκε ανάμεσα στο πηδάλιο. Το πλοίο μας έχασε την πηδαλιούχηση και άρχισε να κατευθύνετε προς το αεροπλανοφόρο. Έτυχε να έχω την φωτογραφική μηχανή μαζί μου γιατί ήθελα να φωτογραφίσω το αεροπλανοφόρο. Όταν συνέβη το επεισόδιο που σας περιέγραψα είχα την μηχανή στα χέρια μου και μπόρεσα να πάρω τις φωτογραφίες που σας έδωξα. Στην τελευταία φωτογραφία βλέπετε πόσο από κοντά μας πέρασε το αεροπλανοφόρο.

Περισσότερο από μια ώρα ήμασταν σαν την πάπια στο νερό. Οι δύτες μας καταδυθήκανε και τους πήρε ώρες να βγάλουν την σωλήνωση από το πηδάλιο. Στο διάστημα αυτό το υποβρύχιο, από το οποίο εμείς έπρεπε να προφυλάξουμε το αεροπλανοφόρο, μας έστειλε δύο ψεύτικες τορπίλες και σύμφωνα με τους επιτηρητές των ασκήσεων, χαράμισαν την δεύτερη γιατί η πρώτη μόνη της ήταν αρκετή για να μας στήλη να κάνουμε παρέα τα ψάρια.

Οι ναύτες από το USS Princeton ήταν πολύ θυμωμένοι με του ναύτες του Ozbourn, γιατί τους πήρε μία ημέρα για να καθαρίσουν το πετρέλαιο που χύθηκε στο πλοίο τους.

Το επόμενο Σάββατο-Κύριακο όταν γυρίσαμε στο Σαν Ντιέγκο λέγαμε στα αστεία πως «εάν έχεις άδεια και πας στην πόλη να μην λες πως είσαι από το USS Ozbourn γιατί μπορεί να σ' ακούσουν οι ναύτες από το USS Princeton». Τόσο θυμό είχαν για εμάς.

Χαρήκαμε πολύ όταν ήλθε μια διαταγή να πάμε στο Πόρτλαντ Όρεγκον για να λάβουμε μέρος στο « Φεστιβάλ των Ρόδων ». Πλεύσαμε στην Αστόρια την πολιτείας Ουάσινγκτον και από εκεί μπήκαμε στο στόμιο του ποταμού Κολούμπια. Ήταν η πρώτη φορά που είδα το πλοίο μας σε ναυσιπλοΐα εσωτερικού μέσα σε ποτάμι. Πέρασα πολύ ευχάριστα στο Πόρτλαντ.

Πλεύσαμε στον ποταμό Κολούμπια και πήγαμε στο Πόρτλαντ, Όρεγκον .
Πέρασα πολύ ευχάριστα στο Πόρτλαντ.

Το πλοίο μας δεχότανε επισκέπτες και πολλή επισκέπτες ανελάμβαναν να προσφέρουν ψυχαγωγία στους ναύτες που είχαν άδεια. Εμένα με πήραν οι δύο κοπέλες, που είναι στην δεξιά φωτογραφία, και έκαναν το...πατριωτικό τους καθήκον. Με γύριζαν με το αυτοκίνητο τους όλη την ημέρα στην πόλη. Έμεινα με πολλές καλές εντυπώσεις από το Πόρτλαντ.

Όταν τελειώσανε οι εορτασμοί στο Πόρτλαντ, Όρεγκον πήγαμε στη Seattle, Washington και λάβαμε μέρος στην «Εορτή της Θάλασσας». Σε αμφότερες τις πολιτείες τα πέρασα καλά.

Γυρίσαμε μετά στο λιμάνι μας στο Σαν Ντιέγκο όπου καθίσαμε όλο το υπόλοιπο καλοκαίρι κάνοντας γυμνάσια.

Είχαν περάσει περισσότεροι από 5 μήνες από τότε που γυρίσαμε από το υπερπόντιο ταξίδι μας. Μια ημέρα, στις αρχές του Αυγούστου το καράβι μας ήταν στο λιμάνι και εγώ ήμουν υπηρεσία όταν άκουσα στα μεγάφωνα « Τρίπσας, κάνε αναφορά στο γραφείο του υποπλοιάρχου» δεν είπαν «με διπλό βήμα » αλλά εγώ, έτσι και αλλιώς, πήγα τρέχοντας.

Κανονικά ο αξιωματικός της υπηρεσίας χρησιμοποιεί το γραφείο του Υποπλοιάρχου όταν ήμασταν στο λιμάνι. Είχα υποθέσει πως θα ήταν κάτι που θα χρειαζόταν να διορθώσω και δεν ανησυχούσα. Εκτός αυτού, αυτή δεν ήταν και η πρώτη φορά που καλέστηκα.

Με μεγάλη μου έκπληξη, στο γραφείο με περίμεναν, ο Καπετάνιος, ο Υποπλοίαρχος και ο πρώτος μηχανικός που ήταν και ο Αξιωματικός του τμήματός μου. Μετά τους χαιρετισμούς και τις τυπικότητες μου είπαν “at ease” που σήμαινε πως από την ‘στάση της προσοχής’ να πάω στην ‘ανάπαυση’.

Ο καπετάνιος κρατούσε στα χέρια του κάτι χαρτιά που είχε βγάλει μέσα από ένα επίσημο ναυτικό φάκελο ο οποίος ήταν μπροστά του στο μικρό το τραπέζι του γραφείου.

Με κοίταξε κατάματα και είπε « Τρίπσας, έλαβα διαταγή από (και με είπε μια ακατανόητη Ναυτική συντετμημένη λέξη) να σε απολύσω από την υπηρεσία» και συνέχισε λέγοντας μου, πως το Στρατολογικό Γραφείο έκανε λάθος που με στρατολόγησε, και ότι αυτό είναι το συμπέρασμα από μια διερεύνηση που ζητήθηκε από τον Ιερέα του Ναυτικού, Πάτερ XXXXX. Σταμάτησα για μερικά λεπτά και μετά θυμήθηκα τον, Ελληνικής καταγωγής Ναυτικό Ιερέα από το Κέντρο της Βασικής Εκπαιδεύσεως. Όπως μου είχε πει « Μην στενοχωριέσαι παιδί μου, εγώ θα βρω την αιτία », και έκανε όπως μου το είπε πριν από 21 μήνες. (Διαβάστε την εβδόμη σελίδα στη δεύτερη ιστορία)

Ο Καπετάνιος κάθισε και με εξήγησε ότι ένα ‘Υπηρεσιακό Απολυτήριο*’ δεν είναι κάτι που μ’ αξίζει και δεν θα ήταν καλό για εμένα, ιδιαιτέρως ύστερα που αντεπεξήλθα όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπισα εις του περασμένους 20 και μισόν, μήνες.

(*Υπηρεσιακό Απολυτήριο συνήθως χορηγείτε σε εκείνους που για οποιαδήποτε αιτία δεν έχουν τα προσόντα να πάρουν το κανονικό απολυτήριο. Δυστυχώς συμπεριλαμβάνει και τους ανεπιθύμητους, τους άρρωστους, τους ανίκανους, τους ταραχοποιούς κτλ)

Με μιλούσε για ένα μακροχρόνιο διάστημα, μου είπε πως όλοι τους εντυπωσιάστηκαν, με την ταχύτητα που έμαθα τα Αγγλικά, με τον χαρακτήρα μου, με τις τεχνικές μου ικανότητες και με την επιμονή μου και μετά μου πρότεινε να παραμείνω τρεις ακόμα μήνες στο καράβι και να συμπληρώσω τα απαιτούμενα για ένα ‘Τιμητικό Απολυτήριο’ που μ’ αξίζει και που θα με βοηθήσει να βρω δουλειά. Μετά μου είπε να το σκεφθώ και να του ανακοινώσω την απόφαση μου προτού να τελειώσει η εβδομάδα.

Απάντησα αμέσως στον Καπετάνιο λέγοντας « Captain Sir, δεν θέλω Υπηρεσιακό Απολυτήριο γιατί τώρα που έφαγα όλο το βόδι δεν είναι τίποτε η ουρά ». Είδα μια αινιγματική έκφραση σ’ όλων τα πρόσωπα και είπα μέσα μου «Τρύφωνα τ’ έκανες πάλι θάλασσα» και αμέσως εξήγησα πως, “το τι είπα είναι ένας Ελληνικός ιδιωτισμός που σημαίνει τώρα που σχεδόν συμπλήρωσα 21 μήνες, τρεις ακόμα μήνες δεν είναι τίποτε”. Τώρα που εξήγησα και κατάλαβαν την ένια του ιδιωτισμού μου, τους έκανα όλους να γελάσουν και αυτή ήταν και η τελευταία ευκαιρία που είχα να το κάνω αυτό.

Ο καπετάνιος διέταξε να μου δώσουνε 48 ώρες άδεια το επόμενο Σάββατο και την Κυριακή. Πήρα το λεωφορείο και πήγα στο Long Beach. Είχα πάει εκεί και άλλες φορές προηγουμένως και επισκέφθηκα την Οικογένεια του Παπαφιλίππου. Τους γνώριζα από τότε που ζούσαν στην Βέροια και με τον μεγαλύτερο τον γιο τους τον Φίλιππα ήμασταν φίλοι και

συμμαθητές. Ο Κύριος Παπαφιλίππου, ο πατέρας, είχε έλθει στην Αμερική όταν ήταν νέος και μετά γύρισε πάλι στην Ελλάδα και εκεί έκανε οικογένεια. Είχε κρατήσει την Αμερικανική υπηκοότητα και όταν τελείωσε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, και άρχισε ο εμφύλιος πήρε την οικογένεια του και ξανά ήλθε στην Αμερική.

Τους είπα τα συμβάντα και συμφωνούσαν με την απόφασή μου να παραμείνω και να «διατρέχω τα κύματα» τρεις ακόμα μήνες, ήταν σωστή. Ο Φίλιππος με είπε πως το Τιμητικό Απολυτήριο από το Ναυτικό θα με βοηθούσε να βρω δουλειά και ότι στο Long Beach υπήρχαν πολλές ευκαιρίες.

Ξανά γύρισα στο σαν Ντιέγκο και πάλι στο καράβι μου. Κοίταζα ολόγυρα μου και έλεγα πως θα κάνω υπομονή και σε τρεις μήνες θα πάρω το Τιμητικό Απολυτήριο και θα είμαι πάλι πολίτης. Ονειροπολούσα πως θα πάω στο Long Beach και θα εγκατασταθώ εκεί.

Όπως όμως εξελίχθησαν τα πράγματα δεν περίμενα τρεις μήνες για να γίνει αυτό γιατί το Γενικό Επιτελείο αποφάσισε να μειώσει τις ένοπλες δυνάμεις και ο τότε Πρόεδρος Dwight D. Eisenhower, υπέγραψε μια διαταγή η οποία κοινοποιούσε την απόλυση όλων των κληρωτών που συμπλήρωσαν 21 μήνες υπηρεσία.

Αυτό συνέβη δύο εβδομάδες αργότερα από την ημέρα που είπα τον Καπετάνιο πως θα καθίσω και θα «φάγω την ουρά».

Ήμουν τόσο χαρούμενος που είχα αποφασίσει να παραμείνω. Τώρα θα απολυόμουν από το ναυτικό και θα είχα και το Τιμητικό Απολυτήριο το οποίο θα με βοηθούσε να αρχίσω την πολιτική μου ζωή.

Εδώ θα τελειώσω αυτήν την ιστορία. Η επόμενη θα είναι και η τελευταία «Ναυτική Ιστορία» της σειράς στην οποία, θα σας θα σας πω πως έγινα πολίτης και αποφάσισα να εγκατασταθώ στο Long Beach, Καλιφόρνια, πως τελικά μπόρεσα να βρω δουλειά στη Τηλεφωνική εταιρία της Καλιφόρνιας και το κυριότερο, πως βρήκα την Γιαγιά σας.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά τον Ιούνιο του 2001, η Γιαγιά βοήθησα να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες μαλώνοντας με τον κομπιούτερ ο οποίος διαμαρτύρονταν με τις πολλές φωτογραφίες που τον υποχρεώσαμε να επεξεργασθεί.

Και από τους δύο μας πολύ αγάπη

Ο Παππούς και η Γιαγιά (Τι καλός συνδυασμός)

ΝΑΥΤΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #6

Ο Παππούς συνεχίζει την διήγηση του περιγράφοντας και άλλες περισσότερες από τις περιπέτειες του στην Θάλασσα

Γραμμένο από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα Τρύππας
(Μετάφραση) Μάιος 2001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Παππούς άρχισε όλες τις προηγούμενες ιστορίες με μία περίληψη. Περίληψη είναι μια συνοπτική περιγραφή από τα γεγονότα της ιστορίας που θα επακολούθησε γιατί περιγραφή συνοπτικά τα γεγονότα της ιστορίας. Τώρα που σας εξήγησα, θα παρέλεια αυτήν την περίληψη και θα πήγαινα κατ' ευθείαν να σας πω στην ιστορία. Θα το έκανα αυτό γιατί, θυμάστε που στην πέμπτη ιστορία σας είπα «πήγαμε την Υόκοσούκα, μετά φύγαμε..... και μετά από 66 ημέρες ξαναγυρίσαμε στην Υόκοσούκα». Αυτή η ιστορία είναι το ίδιο.«πήγαμε την Υόκοσούκα, μετά φύγαμε..... και μετά από 46 ημέρες ξαναγυρίσαμε στην Υόκοσούκα». Φαίνεται σαν να είναι το ίδιο και όμως δεν είναι, και για αυτόν τον λόγο πρέπει να ξαναγράψω μια μικρή περίληψη. Σ' αυτήν την ιστορία θα σας πω, πως περάσαμε από τα από τα στενά του Σιμονοσέκη και πήγαμε στην Ταϊουάν όπου περιπολούσαμε στα στενά της Φορμόζας και πως μετά πήγαμε στην νήσο Οκηνάουα όπου στο λιμάνι ένα άλλο Αντιτορπιλικό, δίχως να το θέλει, μας εμβόλισε και μας έκανε μία μεγάλη ρωγμή στο κύτος. Πως μετά βιαστικά γυρίσαμε πάλι στη Υόκοσούκα και για δεύτερη φορά, ξαναμπήκαμε στην δεξαμενή όπου μας διόρθωσαν την ρωγμή.

Εδώ θα σας αφήσω και όταν γυρίσουμε, θα ξανασυναντηθούμε στον μόλο για να ξεφορτώσουμε τα πυρομαχικά πριν να μπούμε στην δεξαμενή. Προς το παρόν ας ξανάπαμε στην Υόκοσούκα γιατί είμαστε προσκεκλημένοι και πρέπει να πάμε στο «Γλέντι του Πλοίου».

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά (για τον Αλέκο) τον Μάιο του 2001.

横浜真市街の企業と米軍グリーンビーチと緑島の遠望

SARUSHIMA (NKEY ISLET) FROM GREEN BEACH, U. S. NAVY BASE YOKOSUKA CITY, ST.

Αποψη του λιμανιού και της πόλεως της Υόκοσούκας. Αριστερά διακρίνεται η Ναυτική Βάση.

Καλωσορίσαμε τον νέο χρόνο του 1957 στο ωκεανό και στις 5 του Ιανουαρίου γυρίσαμε στην Υόκοσούκα για επισκευές. Αυτήν την φορά μείναμε 10 ημέρες. Κατά την διάρκεια της παραμονής μας έλαβε χώρα το «Γλέντι του Πλοίου». Αυτό ήταν μια Ναυτική παράδοση στην οποία όλα τα μέλη του πληρώματος λάμβαναν συμμετοχή. Το γλέντι έγινε σ' ένα νυχτερινό

κέντρο το οποίο είχε ορχήστρα, τραγουδίστριες, χορεύτριες και πολλούς άλλους αρτίστας. Όλη η μεγάλη ποικιλία των φαγητών και όλα τα ποτά γράφονταν στον λογαριασμό του Καπετάνιου μας, ο οποίος ήταν παρών. Το γλέντι ήταν ολονύχτιο. Κατά την διάρκεια του γλεντιού παρευρίσκονται μόνον τα δύο τρίτα του πληρώματος και η ανταλλαγή γινόταν εκ περιτροπής ούτως ώστε όλο το πλήρωμα είχε την ευκαιρία να λαβή συμμετοχή. Πήγα και εγώ στο γλέντι και τα πέρασα καλά, μάλιστα γύρισα στο καράβι μόνος μου δίχως να χαθώ στα στενά της Υόκοσούκας.

**Ο Παππούς με το άσπρο του καπέλο.....Ο Παππούς δίχως το άσπρο του καπέλο
Αυτές οι φωτογραφίες είναι παρμένες τον Ιανουάριο του 1957. Ποία σας αρέζει καλύτερα;**

Τα γένια μου τώρα είχαν μεγαλώσει και ήταν σγουρά και κατάμαυρα όπως βλέπετε.

Μερικές ημέρες πριν να φύγουμε από την Υόκοσούκα είχα κάτι μεγάλες φασαρίες. Μία πολύ σπουδαία από τις συσκευές, που ήταν στο CIC (Combat Information Center) Κέντρο Μαχητικών Πληροφοριών, έπαθε βλάβη. Το CIC ήταν ένα μικρό στεγανό διαμέρισμα στην καρδιά του πλοίου και ήταν γεμάτο με πολλές και διάφορες ηλεκτρονικές συσκευές. Μόνον οι χειριστές των συσκευών και οι ηλεκτρονικοί τεχνίτες επιτρέπονταν να μπουν στο διαμέρισμα αυτό. Ήταν έξω από τα όρια για όλο το υπόλοιπο πλήρωμα και ειδικά για εμένα που τότε ήμουν υποψήφιος Αμερικανός πολίτης και οι κανονισμοί δεν μου επιτρέπανε να δουλέψω ως ηλεκτρονικός τεχνίτης. Θυμάστε ; Σας έγραψα γι' αυτό στην τρίτη ιστορία. Οι φίλοι μου ηλεκτρονικοί τεχνίτες δεν μπορούσαν να εντοπίσουν την βλάβη γιατί η συσκευή είχε πάθει ένα εσωτερικό βραχυκύκλωμα και αυτό συντελούσε στο να καίγεται η ασφάλεια προστασίας κάθε φορά που την ανανέωναν και γύριζαν τον διακόπτη για να λειτουργήσουν την συσκευή.

Δεν είχαν διαθέσιμη μια εφεδρική συσκευή για να κάνουν αντικατάσταση και ο επικεφαλής ηλεκτρονικός τεχνίτης Α κλάσεως (που τον λέγανε Ο'Dell) ήταν απεγνωσμένος.

Με ρώτησε εάν μπορώ να ρίξω μια ματιά στην συσκευή και του είπα «Ξέρεις πως δεν μου επιτρέπετε να έλθω στο CIC γιατί είναι, έξω από τα όρια, για εμένα.» μου είπε να μην ανησυχώ γιατί θα με συνοδεύσει αυτός. Πήγαμε μαζί στο CIC. Το διαμέρισμα ήταν γεμάτο με πολλές και διάφορες ηλεκτρονικές συσκευές και εντυπωσιάστηκα πολύ βλέποντας ολόγυρα όλα αυτά τα μηχανήματα.

Ο O'Dell με έδειξε την συσκευή που είχε την βλάβη και μαζί βάλαμε και κάψαμε μια ασφάλεια για να μου δήξει το πρόβλημα. Με μία αγγελία στα μεγάφωνα τον κάλεσαν να πάει κάπου αλλού για λίγο και έφυγε αφήνοντας μου μοναχό στο CIC. Πήρα ένα χονδρό σύρμα από το κιβώτιο των εργαλείων του, βραχυκύκλωσα την ασφάλεια και στιγμιαίως γύρισα τον διακόπτη, Επάνω-κάτω, μερικές φορές. Με τρις από τις αισθήσεις μου, άκουσα τον σπινθηρισμό, μύρισα το κάψιμο και είδα τον καπνό να βγαίνει από

ένα εξάρτημα το οποίο ήταν βιδωμένο στο σασί. Δίπλα στο εξάρτημα ήταν τυπωμένη η ταύτιση του. Ακόμα την θυμάμαι “CR 23” που σημαίνει (Δίοδος Ανορθώτρια 23). Όταν σε λιγάκι επέστρεψε ο O'Dell ήμουν έτοιμος να την βγάλω. Τον ρώτησα εάν είχε ανταλλακτικό στην αποθήκη και μου είπε «έχω, θα παω να το φέρω» και έφυγε. Ξεκόλλαγα το εξάρτημα όταν ένας αξιωματικός μπήκε μέσα στο CIC. Είδα το ξάφνιασμα στην μορφή του όταν με είδε με το κολλητήρι που κάπνιζε στο χέρι μου να ..σακατεύω εκείνη την υπέροχη συσκευή.

Ματαίως προσπάθησα να τον εξηγήσω την κατάσταση. Ο κόπος μου πήγε χαμένος γιατί αυτός ήταν τόσο αναστατωμένος που νόμιζα αν ήταν οπλισμένος θα με.... σκότωνε για να σώσει το πλοίο. Ευτυχώς όμως επέστρεψε ο O'Dell με το ανταλλακτικό στο χέρι. Με το έδωσε και προσπαθούσε να εξηγήσει στον αξιωματικό την κατάσταση. Μέσα στις φωνές και στην φασαρία, εγώ βιαστικά το εγκατέστησα το νέο ανταλλακτικό, το βίδωσα, το κόλλησα και έβαλα μπρος τον διακόπτη.

Η ασφάλεια δεν κάηκε η συσκευή άρχισε να εργάζεται και η καθοδική λυχνία που ήταν στην πρόσοψη άρχισε να εκθέτη μια ημιτονοειδή καμπύλη. Όπως έμαθα αργότερα η καμπύλη επιδείκνυε την κωδικοποιημένη ανταπόκριση που στέλνονταν από τα φιλικά πλοία όταν ανιχνεύονταν από το Ραντάρ του πλοίου μας.

Τώρα ήμουν σε χειρότερη θέση από το τι φανταζόμουν. Αφ' ενός πιάστηκα σε μια απαγορευμένη περιοχή του πλοίου, αφ' ετέρου είδα και τον «μυστικό κώδικα». Η συσκευή τώρα εργαζόνταν κανονικά, ο O'Dell άκουγε τον «εξάψαλμο» και εγώ διατάχτηκα να παω την κοκέτα μου, να παραμείνω εκεί και να περιμένω.

Δεν πέρασε πολύ ώρα και άκουσα στα μεγάφωνα (δυο φορές) «Τρίπσας παρουσιάσου στην αίθουσα των αξιωματικών ...τρέχοντας» Ήμουν εξοικειωμένος με την αίθουσα των αξιωματικών επειδή ένα από τα καθήκοντα μου ήταν να κάνω την προβολή των κινηματογραφικών ταινιών που είχαμε στο πλοίο. Στην αίθουσα ήταν ο Καπετάνιος, ο υποπλοίαρχος ο πρώτος μηχανικός του πλοίου και τρεις άλλοι αξιωματικοί. Στο κέντρο της αίθουσας, επάνω στο μεγάλο τραπέζι ήταν απλωμένα όλα τα σχηματικά διαγράμματα από την συσκευή που διόρθωσα. Αμέσως μόλις χαιρέτισα και όπως απαιτείτε είπα “Ναύτης Τρίπσας, Παρουσιάζουμε κατά διαταγή σας ..Κύριε». Με δίχως καμία καθυστέρηση έβαλαν μπροστά μου ένα από τα σχηματικά διαγράμματα και με είπαν να το εξηγήσω. Με προσοχή κοίταξα για λίγη ώρα το διάγραμμα και μετά με μεγάλη ηρεμία άρχισα να λέγω πως «Οι παραπομπές μου λενε ότι αυτό το σχηματικό διάγραμμα δείχνει μόνον ένα μικρό τμήμα μίας συσκευής, και όπως

Στην Υόκοσουκα Πίσω μου 2 υποβρύχια μαζί με το πλοίο του ανεφοδιασμού τους.

Στο κατάστρωμα επάνω στις торпύλες

γράφουν οι σημειώσεις η συσκευή αυτή, μαζί με τις υπόλοιπες, αποτελούν ένα σύστημα ...» και τους είπα και πολλά άλλα τα οποία ήταν φανερά στα διαγράμματα. Με ζήτησαν μετά να τους εξηγήσω ένα μέρος των κυκλωμάτων. Συνέχισα με ονοματολογία που νομίζω πως μόνον ο πρώτος μηχανικός αξιωματικός καταλάβαινε. Σε κάποιο σημείο ο Καπετάνιος είπε «αρκετά» και με ρώτησε πού τα έμαθα όλα αυτά τα πράγματα; «Κύριε» (Sir) του είπα «όπως ξέρετε είχα ταξινομηθεί να υπηρετήσω ως ηλεκτρονικός τεχνίτης»

Δεν ξέρω μετά τι μου ήλθε και στα ξαφνικά έγινα προκλητικός. Είπα σ' όλους που στεκόταν μπροστά μου πως ήμουν ειδικευμένος στις τηλεπικοινωνίες του Ελληνικού Στρατού και ότι υπηρέτησα 5 ½ χρόνια, τρία από τα οποία ήταν κατά την διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Τους είπα πως το 1948 εκπαιδεύτηκα περισσότερο από έναν χρόνο στο Χαϊδάρι, όπου ήταν το Κέντρο Εκπαιδεύσεως Διαβιβάσεων του Ελληνικού Στρατού. Τους είπα πως αργότερα το 1952 εκπαιδεύτηκα για 4 μήνες στην Σχολή Διαβιβάσεων του Αμερικανικού Στρατού στο Άνσμπαχ της Γερμανίας στις πρόσφατες συσκευές εν χρήση στον Αμερικανικό Στρατό και πως απολύθηκα από τον Ελληνικό με τιμητικό απολυτήριο και με τον βαθμό του Λοχία και πως περίπου για έναν χρόνο δούλεψα στον Ελληνικό Στρατό ως πολίτης. Και δεν σταμάτησα εδώ, συνέχισα λέγοντας πως, ήταν μια μεγάλη προσβολή για εμένα που εκτός που με στρατολογήσατε με κάνετε να αισθάνομαι ως Ναύτης Δευτέρας κατηγορίας.

Για μερικά λεπτά ήταν νέκρα ησυχία, έως που ένας από τους Αξιωματικούς ζήτησε να περιγράψω την μέθοδο που χρησιμοποίησα για να εντοπίσω την βλάβη σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα. Περιέγραψα το τι έκανα και προς ανακούφιση μου όλοι ξέσπασαν στα γέλια.

Όπως και προηγουμένως σας είπα το Ναυτικό πάει με τους κανονισμούς και οι κανονισμοί γράφανε πως εάν ένας μυστικός κώδικας εκτεθεί πρέπει αμέσως να τον αλλάξουν. Όσο για εμένα με περιόρισαν στο καράβι ως που τον άλλαξαν τον κώδικα. Δεν με πείραζε όμως γιατί τότε ήμασταν στην θάλασσα.

Για μερικές ημέρες κάναμε γυμνάσια με τα υποβρύχια και μετά βάλαμε κατεύθυνση προς την Ταϊουάν.

Στις 15 Ιανουαρίου μόλις τέλειωσαν οι επισκευές φύγαμε από την Υόκοσούκα. Για μερικές ημέρες κάναμε γυμνάσια με τα υποβρύχια και μετά βάλαμε κατεύθυνση προς την Ταϊουάν. Αυτήν την φορά πλεύσαμε δια μέσου των στενών του Σιμονοσέκη. Η Ιαπωνία αποτελείται από πολλά νησιά αλλά τα βασικά είναι τα τέσσερα τα μεγάλα. Τα στενά είναι μεταξύ των νησιών Χοντσιού και Κυούτσου. Η διάβαση διάρκεσε μερικές ώρες και θυμάμαι στην διάβαση τα πλοία που έπλεαν το ένα μετά από το άλλο σε αμφότερες τις κατευθύνσεις.

Έτοιμοι για να διάβαση από τα στενά του Σιμονοσέκη

Σταματήσαμε στο Σάσεμπο όπου ανεφοδιαστήκαμε με καύσιμα και μετά συνηγήσαμε την διαδρομή μας προς το λιμάνι της Καουτσόνγκ στην Ταϊουάν. Όταν φθάσαμε εκεί, πριν να μπούμε στο λιμάνι περιμέναμε να έλθει το ρυμουλκό για να αποτραβήξει το αντί-υποβρυχιακό δίκτυο και να μας οδηγήσει για να περάσουμε με ασφάλεια ανάμεσα από τα ναρκοπέδια. Μείναμε στην Καουτσόνγκ μόνο μία ημέρα όπου ανεφοδιαστήκαμε με καύσιμα και την

Πλησιάζουμε το λιμάνι της Καουτσόνγκ. Στην αριστερή φωτογραφία διακρίνετε το ρυμουλκό.

επόμενη ημέρα νωρίς το πρωί φύγαμε και πήγαμε στα στενά της Φορμόζας (Μετάξι της Ταϊουάν και της ηπειρωτικής Κίνας) όπου αντικαταστήσαμε ένα άλλο από τα αντιτορπιλικά που ήταν εκεί στην περίπολο.

Εκείνον τον καιρό οι σχέσεις των ΗΠΑ με την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας ήταν εχθρικές και περιπολούσαμε τα στενά της Φορμόζας για να αποτρέψουμε πιθανή εισβολή από την Κίνα στην νήσο της Ταϊουάν. Μερικές φορές περνούσαμε πολύ κοντά από τις κινέζικες παραλίες, αλλά τις περισσότερες φορές στεκόμασταν μακριά για να αποφύγουμε φασαρίες. Σε όλο το διάστημα που περιπολούσαμε στα στενά η ζωή μας στο καράβι ήταν τεταμένη γιατί ήμασταν σε υπερένταση από την αναμονή και πάντα ήμασταν σ' επιφυλακή. Για τέσσερις και πλέον εβδομάδες στα στενά, πηγαίναμε επάνω-κάτω από βόρια στα νότια και αντιστρόφως.

Σταματήσαμε μόνον για μία ημέρα. Στις 8 του Φεβρουαρίου πήγαμε την Καουτσόνγκ για να στείλουμε στις ΗΠΑ τα λείψανα ενός συναδέλφου μας που πέθανε επάνω στο πλοίο κατά την διάρκεια που περιπολούσαμε τα στενά.

Η είσοδος του λιμανιού της Καουτσόνγκ στην Ταϊουάν

Όταν μετά από σχεδόν ένα μήνα τελειώσαμε την περίπολο, χρειαζόμασταν καύσιμα. Αυτήν την φορά πήγαμε στην Νήσο Οκινάουα και ανεφοδιασμό.

Θέλω να σας πω μερικά από τα ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν σ' αυτό το νησί το 1945 κατά την διάρκεια του πολέμου των ΗΠΑ, με την Ιαπωνία. Όχι μόνον γιατί με αρέσει να διαβάζω ιστορία, παρά και γιατί η μάχη στην Οκινάουα έπεισε τον τότε πρόεδρο των ΗΠΑ, Χ. Τρούμαν να χρησιμοποιήσει, την Ατομική Βόμβα εναντίον της Ιαπωνίας και να τελειώσει τον πόλεμο.

Η Οκινάουα είναι το μεγαλύτερο νησί από ένα σύμπλεγμα νησιών νότια από την Ιαπωνία που ονομάζετε «Τα νησιά του Ουρούκου» και ανήκουν στην Ιαπωνία. Η Οκινάουα βρίσκεται στη μέση μεταξύ της Ταϊουάν και της Ιαπωνίας και είναι μόνον 360 μίλια από τις ακτές της Κίνας. Για αυτόν τον λόγο το νησί, κατά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, είχε στρατηγική αξία και οι ΗΠΑ αποφάσισε να το καταλάβει. Η κατοχή της Οκινάουας ήταν αναγκαία γιατί θα παρείχε ένα λιμάνι και αεροδρόμια που θα διευκόλυναν την εισβολή στα νησιά της Ιαπωνίας.

Για να εξασφαλίσουν τον σκοπό τους οι ΗΠΑ συναρμολόγησαν για την εισβολή μια μεγάλη στρατιωτική δύναμη η οποία αποτελούνταν από 280.000 πεζοναύτες και εκατοντάδες από πλοία όλων των ειδών. Η μάχη άρχισε την πρώτη Απριλίου το 1945 και τελείωσε στις 27 Ιουνίου.

Το τι συνέβη σ' εκείνο το χρονικό διάστημα είναι πολύ ενδιαφέρον και με συναρπάζει όταν διαβάζω την ιστορία. Θα ήθελα να το συζητήσω μαζί σας κάποια άλλη φορά όταν θα μεγαλώσετε και εάν φυσικά σας ενδιαφέρει η ιστορία. Εάν θέλετε να μάθετε περισσότερα για τις μάχες στην Οκινάουα να βάλετε την εγκυκλοπαίδεια “Encarta” στον κομπουτορ σας και να κάνετε κλικ στο “Okinawa” η ποιο καλύτερα ρωτήστε τον Θείο σας τον Βασίλειο ο οποίος ξέρη τα πάντα για τις μάχες του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Μόνο για να σας δώσω μία ιδέα οι Γιαπωνέζοι χρησιμοποίησαν κάτι που το λέγανε «Καμικάζι», βύθισαν 36 μεγάλα πλοία και κάνανε μεγάλες ζημιές σε 368 άλλα.

Ακόμα και το δικό μας το πλοίο σχεδόν βούλιαξε όταν πήγαμε στην Οκινάουα, όχι από τα Καμικάζι αλλά από μία σύγκρουση που είχαμε με ένα από τα δικά μας πλοία.

Αφήστε με να σας περιγράψω το τι έγινε εκείνη την ημέρα, ήταν απίστευτο, και όμως είναι αληθινό. Όταν η περιπολία μας στα στενά της Φορμόζας τελείωσε, μας είχανε μείνει ελάχιστα καύσιμα και έπρεπε να ανεφοδιαστούμε. Πλεύσαμε προς τον κόλπο του Μπάκνερ «Backner Bay» στην Οκινάουα και εκεί την αράξαμε.

Όταν ανεφοδιαστήκαμε παραμείνανε στην περιοχή όπου κάναμε ασκήσεις και βολιδοσκοπήση. Αυτό σημαίνει ότι, πυροβολούσαμε κινητούς στόχους που τους τραβούσε ένα Άλο καράβι, ταυτόχρονα με όλα τα κανόνια και η αντήχηση ήταν δυνατή.

Κάθε μερικές ημέρες γυρίζαμε στην βάση του Backner Bay και δέναμε τα καράβια στον μόλο το ένα δίπλα στο άλλο, όλα τα αντιτορπιλικά της μονάδας μας. Το κάναμε αυτό κάθε φορά και σε όλα τα λιμάνια που πήγαμε.

Ήταν μία πολύ όμορφη ημέρα (12 χρόνια μετά από το τέλος του πολέμου). Ήμασταν το πρώτο καράβι που αράξαμε στον μόλο και το άλλο καράβι της μονάδας μας ακολουθούσε από πίσω μας και θα άραζε δίπλα μας. Αυτήν την φορά συνέβη κάτι φοβερά τρομαχτικό. Ήμουν στο κατάστρωμα και έβλεπα το άλλο καράβι που ερχότανε κατ' ευθείαν προς εμάς με ταχύτητα μεγαλύτερη από την συνηθισμένη. Το έβλεπα και με την σκέψη μου έλεγα « Τώρα θα αντιστρέψει τις μηχανές, θα γυρίσει το πηδάλιο και θα επιπλεύσει δίπλα μας σαν φτερό».

Έτσι γινότανε τις προηγούμενες φορές και έτσι έπρεπε να γίνει και τώρα,... αλλά δεν έγινε, το πλοίο ερχόταν προς τα εμάς σαν να ήταν Καμικάζι. Απομακρύνθηκα τρέχοντας, ενστικτωδώς η γιατί όλοι γύρο μου έτρεχαν ν' απομακρυνθούν. Το πλοίο ήλθε προς εμάς με σχεδόν 45 μοιρών γωνία, εμβόλισε το δικό μας πλοίο στην μέση κάτω από το μικρό 3 ιντσών κανόνι και προξένησε ένα μεγάλο σκέβρωμα και ρήγμα στο κήτος.

Αριστερά: Ένα αντιτορπιλικό έρχεται ν' αράξει δίπλα μας όπως δείχνει η φωτογραφία δεξιά.

Έγινε πανδαιμόνιο, σήμανε γενικός συναγερμός και όλοι τρέξαμε στις προκαθορισμένες θέσεις μας. Αυτήν την άσκηση την κάναμε συχνά αλλά αυτήν την φορά ήταν σ' αλήθεια

Ένα από τα πρώτα πράγματα που κάνουμε σε γενικό συναγερμό, είναι να κλείσουμε όλες τις καταπακτές για να περιορίσουμε την ζημία. Μας πλημμύρισαν μερικά στεγανά διαμερίσματα πολύ γρήγορα όμως σταματήσαμε την διαρροή και τίποτα άλλο το συναρπαστικό συνέβη εκείνη την ημέρα, κανένας δεν συντρίφτηκε, τα πυρομαχικά δεν εκρήκτικαν, απλούστατα μας σκεβρώσανε το κήτος, μας άνοιξαν μια ρωγμή και βραχήκαμε.

Την άλλη ημέρα το πρωί καταδύθηκαν οι δύτες, επιθεώρησαν την ζημία και έκαναν προσωρινές επισκευές. Η ζημία ήταν μεγάλη και χρειαζόταν να μπούμε στην δεξαμενή για επισκευές.

Μερικές ημέρες αργότερα μπαρκάραμε από την Οκινάουα. Πλεύσαμε βορειοανατολικά και στις 21 Φεβρουαρίου ήλθαμε για μια ακόμα φορά στη Υόκοσουκα.

Λόγω του ότι θα γίνονταν αντικατάστασης του κήτους που σκέβρωσε και θα γινόταν πολλές ηλεκτροκολλήσεις και οξυγονοκολλήσεις κοντά σε αποθήκες πυρομαχικών, προτού να μπούμε στην δεξαμενή δέσαμε σε μια σημαδούρα έξω από το λιμάνι και ξεφορτώσαμε πολλά πυρομαχικά σε μια μαούνα. Μόνον μετά το ξεφόρτωμα μπήκαμε στο λιμάνι και μερικές ημέρες αργότερα εισήλθαμε μέσα στην δεξαμενή για τις επισκευές.

Και πάλι ήμασταν στο σπίτι, μακριά από το αληθινό το σπίτι μας και εκεί ...ο καλός μας ο Καπετάνιος είπε, « Αφήστε όλους τους καλούς Ναύτες του карабиού μου να πάρουν άδεια, να πάνε στην πολιτεία, να δούνε τα κορίτσια, να ποιούν μύρα (η Κόκα Κόλα) και να αγοράσουν ενθύμια γιατί σύντομα θα επιστρέψουμε στις Πολιτείες.»

Ο Παππούς βοηθάει να ξεφορτώσουμε της βόμβες βυθού. Δεξιά η επισκευή της ρωγμής.

Ήταν καλά που μείναμε 14 ημέρες στο λιμάνι για να μας διορθώσουν το τρακάρισμα αλλά βαρεθήκαμε να « βλέπομε τα κορίτσια» κτλ. Οι περισσότεροι από εμάς πήραμε την ευκαιρία να κάνομε τα ψώνια μας, άλλοι αγόρασαν δώρα για τα προσφιλή τους πρόσωπα στις Πολιτείες, άλλοι αγорάσανε ενθύμια και μερικοί σαν κι' εμένα έκαναν οικονομίες για να μπορέσουν να ταξιδεύσουν με την άδεια που θα μας δίνανε όταν θα γυρίζαμε στις Πολιτείες.

Το γέμισμα της δεξαμενής επισκευών

Ο Παππούς αριστερά με τα γένια, λίγες ημέρες πριν να φύγουμε από την Ιαπωνία.

Όταν επισκευάσθηκε το καράβι μας και ξανά κόλλησαν τα σπασμένα, ήλθε η ώρα για να προετοιμασθούμε για την επιθεώρηση που θα γινόταν από τον Ναύαρχο των δυνάμεων του Ειρηνικού. Ήταν τότε που ο Καπετάνιος μας διέταξε όλους τους Ναύτες που είχαν αφήσει τα γενιά τους, να τα κόψουν. Ήμουν ο μόνος σ' όλο το πλοίο που είχα ακόμα τα γένια, όλοι οι άλλοι τα είχαν κόψει προ καιρού. Όταν πήγαινα στον κουρέα του карабиού μ' ακολουθούσαν από πίσω μια ομάδα από φίλους συναδέλφους που περίμεναν έξω από την πόρτα του κουρέα να με δούνε δίχως την μαύρη μου γενειάδα. Ο κουρέας μ' έκοψε τα γένια σε ένα κομμάτι. Βγήκα από το κουρείο κρατώντας το στο πρόσωπο και μετά το απομάκρυνα και όλοι μας σπάσαμε από τα γέλια.

Θα κάναμε μεγάλη εντύπωση στο Ναύαρχο με την...ομορφιά μας και με τα κάτασπρα τα καπέλα μας (Όπως το δείχνουν οι φωτογραφίες στην επόμενη σελίδα) γιατί μας έδωσε ένα 'Αριστα'. Και αυτό σήμαινε περισσότερο από τα ίδια. « Αφήστε τους καλούς Ναύτες του карабиού μου να πάρουν άδεια, να πάνε στην πολιτεία, να δούνε κτλ.»

Είχαμε συχνά επιθεωρήσεις και στην τελευταία που ήμουν πριν να απολυθώ από το Ναυτικό αγόρασα ένα καινούργιο άσπρο καπέλο και από μέσα έγραψα «Αυτό είναι το τελευταίο καπέλο που αγόρασα στο Ναυτικό». Είχα μία μαρμαρίνη φυσιογνωμία όταν ο καπετάνιος επιθεώρησε το καπέλο του Ναύτη πριν από εμένα, μετά σταμάτησε μπροστά μου και με κοίταξε από πάνω μέχρι κάτω, μετά πήγε στον επόμενο Ναύτη και το πρώτο που έκανε ήταν να δει το καπέλο του. Το φύλαξα εκείνο το καπέλο. Η κόρη μου η Μαίρη το φορούσε και έπαιζε όταν ήταν μικρή. Τώρα το κληρονόμησε η εγγονή μου η Στεφανή, και ελπίζω να περάσει την επιθεώρηση.

Ανακοινώθηκε η ημέρα που θα φεύγαμε για τις Πολιτείες, θα ήταν η 8η Μαρτίου. Ήταν μια ατμόσφαιρα προσδοκίας και ήταν αισθητή σ' όλο το πλήρωμα. Νωρίς το πρωί στις 7 του Μαρτίου πήγαμε στην σημαδούρα όπου μας περίμενε η μασούνα και ξανά φορτώσαμε όλα τα πυρομαχικά που αφήσαμε εκεί πριν από δύο εβδομάδες.

Την επόμενη ημέρα το πρωί, όταν και ο τελευταίος σταθμός του πλοίου ανήγγειλε το στερεότυπο «έτοιμοι για μπαρκάρισμα, Κύριε» και το τελευταίο σχοινί ξεδέθηκε από τον μώλο, το πλοίο μας το USS Ozbourne DD846, σιγά σιγά απομακρύνθηκε από την προκυμαία και έπλευσε έξω από το λιμάνι της Υόκοσουκας.

Για πολλές ώρες καθόμουν στο κατάστρωμα και έβλεπα το όρος Φούτζι να εξαφανίζεται κάτω από τον ορίζοντα.

Και έτσι είπα “Sayonara” στην Ιαπωνία, που στα Ελληνικά θα πει «Αντίο». Εδώ θα τελειώσω Ναυτική Ιστορία #6 και θα ετοιμαστώ για την Ναυτική Ιστορία #7, στην οποία θα σας πω, πως αντιμετωπίσαμε μια τρομερή θύελλα και πως το καράβι μας απέδειξε την ικανότητα του να παραμείνει στεγανό. Μετά θα σας πω πως ανεφοδιαστήκαμε με καύσιμα σ' ένα νησί που είναι ‘για τα πουλιά’. Μετά από αυτό θα σας πω πως γυρίσανε στην βάση μας στο Σαν Ντιέγκο και πως όλοι μας ήμασταν χαρούμενοι που ξαναγυρίσαμε στις Πολιτείες. Ίσως εάν έχω χώρο θα σας πω πως απολύθηκα από το Ναυτικό και γύριζα ολόγυρα να βρω την Γιαγιά σας η νομίζω πως θα είναι καλύτερα να αφιερώσω ένα ειδικό κεφάλαιο και να το ονομάσω το «Πως βρήκα την Γιαγιά». Έως τότε “Sayonara”.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά τον Μάιο του 2001. Η Γιαγιά η Γεωργία βοήθησε να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες και αντικατέστησε όλα τα «Από» με «Επί» και αντιθέτως. Ο υπολογιστής διόρθωσε σχεδόν όλα τα ορθογραφικά λάθη και μ' αυτό ο Παππούς ευχαριστήθηκα πάρα πολύ. Ο υπολογιστής υπογράμμισε όλες τις μακροσκελές φράσεις γι' αυτό ο Παππούς έβαλε μερικά έξτρα κόμματα εδώ και εκεί για να τον ευχαριστήσει.

Τι καλός συνδυασμός ο Παππούς και Γιαγιά και ο υπολογιστής

Κι' από τους δύο μας πολύ αγάπη
Ο Παππούς και η Γιαγιά

Το όρος Φούτζι

ΝΑΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ #5

Ο Παππούς περιγράφει

Πως ταξίδευσε στην Ιαπωνία

Γραμμένο από τον Τρύφωνα-Φωκίωνα Τρύππας

(Μετάφραση) Μάιος 2001

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πριν από πολύν καιρό ο Παππούς ο Τρύφων ήταν Ναύτης και υπηρέτησε σε ένα πλοίο που λεγόταν (Ozbourn DD846). Μια μέρα, τον Δεκέμβριο του 1999, κατά την διάρκεια μίας επίσκεψης στην Βοστώνη, ο Παππούς είπε μια Ναυτική Ιστορία στην εγγονή του την Στέφανη που της άρεσε τόσο πολύ που ζήτησε να της πει και άλλες. Επειδή ο Παππούς και η Γιαγιά θα φεύγανε για να γυρίσουν στον Φοίνικα στην Αριζόνα, ο Παππούς υποσχέθηκε στην Στέφανη ότι θα γράψει Ναυτικές Ιστορίες για τα εγγόνια του όταν γυρίσει.

Επειδή ο Παππούς θέλει να γράψει Ναυτικές Ιστορίες για όλα τα εγγόνια του κάθισε μπροστά στο ηλεκτρολόγιο του κομπιούτερ του και άρχισε να γράφει σταματώντας μόνο για να αναπνεύσει. Αυτή είναι η πέμπτη ιστορία που έγραψε. Σ' αυτήν την ιστορία ο Παππούς θα σας πει πως πήγε στην «Χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου» (στην Υόκοσούκα της Ιαπωνίας) και μετά νότια στο «Μαργαριτάρι της Ανατολής» (το Χονγκ Κονγκ). Πως μετά από αυτά γιόρτασε τα Χριστούγεννα του 1956 στην Ναυτική Βάση των ΗΠΑ στην Subic Bay στις Φιλιππίνες και την πρωτοχρονιά του 1967 στον ωκεανό. Θα τελειώσει με την επιστροφή στην Υόκοσούκα της Ιαπωνίας. Εμπρός παιδιά επιβιβαστείτε μαζί μου γιατί το πλοίο μας είναι έτοιμο να σαλπάρει και έχουμε ένα μεγάλο ταξίδι μπροστά μας. Ελπίζω να μην σας πιάσει η θάλασσα.

Ο Παππούς έγραψε αυτήν την ιστορία στα Αγγλικά το Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά (για την Κική) τον Μάιο του 2001.

Στις 27 του Οκτωβρίου το φύγαμε από την Νήσο Γκουάμ και πλεύσαμε προς τα βόρεια. Έπειτα από τρεις ημέρες είδαμε την ξηρά. Σύντομα η σιλουέτα του όρους Φούτζι έγινε ορατή στον ορίζοντα. Το όρος Φούτζι είναι ο κόνος από ένα σβησμένο ηφαιστειο και προεξέχει σε υψόμετρο 12,388 ποδιών(3775.8 μέτρα). Η κορυφή είναι σκεπασμένη με χιόνια όλον τον χρόνο και η θέα του σε μένει αξέχαστη. Αργά το απόγευμα μπήκαμε στο λιμάνι της Υόκοσούκας.

Η Ναυτική Βάση στην Υόκοσούκα

Ο κεντρικός δρόμος.

Αποψη της πολιτείας από ψηλά.

Η Υόκοσούκα βρίσκεται δυτικά μπαίνοντας τον κόλπο του Τοκίου. Εκείνα τα χρόνια το Ναυτικό των ΗΠΑ χρησιμοποιούσε ένα μέρος του λιμανιού. Ήταν σαν «Το σπίτι μακριά από το σπίτι των» για τα πλοία που υπηρετούσαν στην περιοχή. Είχε ναυπηγία για επισκευές πλοίων,

δεξαμενές επισκευής, λέσχες για τους Ναύτες και μια μεγάλη καντίνα με διάφορα, όλων των ειδών, εμπορεύματα. Δεν επιτρέπονταν να πηγαίνουν οι Ναύτες στα κατοικημένα τμήματα της πολιτείας, αλλά ο κεντρικός δρόμος ήταν γεμάτος με όλων των ειδών εμπορικά και άλλα διάφορα ιδρύματα ψυχαγωγίας που οι Ναυτικοί μπορούσαν να ξοδεύουν το χρήματά τους.

Και λέγοντας για χρήματα, επί τέλους ξεχρεώθηκε το αναδρομικό ποσόν που χρωστούσα που ήταν από το μερίδιό μου από τα χρήματα που αναδρομικός το Ναυτικό έστελνε στην μητέρα μου. Από εδώ και πέρα θα με κρατούσαν μόνον το μισό από τον μισθό μου και το άλλο μισό θα ήταν δικό μου. Το ηθικό μου εξυνώθηκε.

Ένα από τα πρώτα πράγματα που έκανα, πήγα στην καντίνα και

Πανοραμική θέα από τα ναυπηγία. Ο Παπούς σε τρία μέρη ταυτόχρονα. Επάνω δεξιά το γιγαντιαίο άγαλμα του Βούδα στην Καμακούρα.

Εγώ με τον φίλο μου Brian Day.

Μπροστά στον Ναό του Σίντο.

Εγώ με μερικά παιδάκια

Ιαπωνικός γάμος στην Υόκοσουκα, Νοέμβριος, 1956. Επάνω δεξιά το γιγαντιαίο άγαλμα του Βούδα.

αγόρασα μια φωτογραφική μηχανή και φιλμ και μερικά άσπρα καπέλα για να φορώ όταν θα είχαμε επιθεώρηση από τον Καπετάνιο. Μου είχαν περισσέψει λίγα χρήματα και αποφάσισα να πάρω το ηλεκτρικό τραίνο και να παω στο Τόκιο. Στην διαδρομή σταμάτησα στην Καμακούρα

για να δω το γιγαντιαίο άγαλμα του Βούδα που είναι εκεί. Καλά που το έκανα αυτό γιατί μου

Παιδάκια στους δρόμους της Υόκοσούκας. Νοέμβριος 1956

Μαθήτριες την Υόκοσούκα. Νοέμβριος 1956

έδωσε την ευκαιρία να δω στην Ιαπωνία κάτι περισσότερο από το ότι ήταν στην κεντρική οδό της Υόκοσούκας.

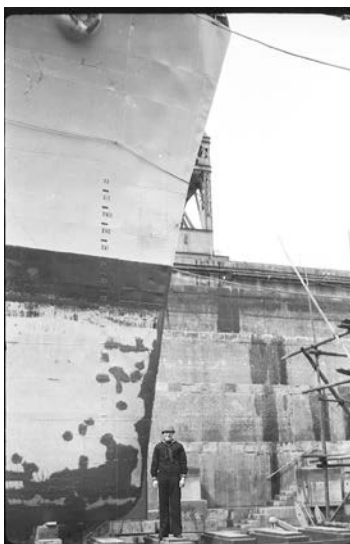
Τις υπόλοιπες ημέρες στην Υόκοσούκα, εγώ μαζί με τον συνάδελφο μου τον Bryan Day, κάναμε παρέα όταν είχαμε άδεια και οι δύο μαζί πηγαίναμε στην απαγορευμένη, για εμάς, πολιτεία όπου συναναστρεφόμασταν με τους εντοπίους και βγάζαμε φωτογραφίες. Μια μέρα έτυχε να βρεθούμε σ' ένα ναό του Σίντου όπου γίνονταν ένας γιαπωνέζικος γάμος. Ρωτήσαμε με ευγένεια εάν μας επιτρέπουν να πάρουμε φωτογραφίες και μας δώσανε την άδεια. Πήραμε πολλές φωτογραφίες, μερικές από τις οποίες σας δείχνω στην προηγούμενη σελίδα.

Στους δρόμους και στον αυλόγυρο ενός σχολείου και πήρα τις άνω φωτογραφίες.

Η είσοδος της δεξαμενής επισκευών #4. Στην δεξαμενή #5 φαίνεται το Ελληνικό πετρελαιοφόρο

Κατά την διάρκεια που ήμασταν στην Υόκοσούκα το καράβι μας εισήλθε σε μια από τις

Όταν το πλοίο μας ήταν στην δεξαμενή μπορούσες να δεις το Κύτος και της προπέλες. Μπορούσες να σταθείς μπροστά στην πλώρη. Μπορούσες ακόμα και να υποκρίνεσαι, στ' αστεία, ότι κρατάς το πλοίο στο αέρα, όπως υποκρίνομαι εγώ στην φωτογραφία, στα δεξιά

Αριστερά: Εγώ δίπλα στις προπέλες του πλοίου. Στο μέσον και δεξιά δείχνει πως γεμίζει η δεξαμενή. Στα δεξιά διακρίνονται οι μεγάλες πόρτες.

δεξαμενές επισκευής για να καθαρίσουν και να βάψουν το κύτος του. Θα σας περιγράψω τι είναι η δεξαμενή επισκευής και θα δήξω φωτογραφίες για να σας εξηγήσω την λειτουργία της.

Η δεξαμενή είναι σαν ένα μεγάλο κολυμβητήριο με δύο μεγάλες στεγανές πόρτες και είναι φτιαγμένο δίπλα στην θάλασσα. Το πλοίο μας, πολύ σιγά και με μεγάλη προσοχή μπήκε μέσα και από πίσω έκλεισαν οι μεγάλες πόρτες. Αμέσως μετά μερικές μεγάλες αντλίες άντλησαν όλο το νερό και το πλοίο κατακάθισε στον πάτο της δεξαμενής όπου ήταν φτιαγμένο ένα ξύλινο στερέωμα. Οι εργάτες της δεξαμενής στερέωσαν το πλοίο όρθια με χονδρούς ξύλινους στύλους τους οποίους έβαλαν ολόγυρα στις πλευρές του. Όταν οι αντλίες έβγαλαν όλο το νερό από την

δεξαμενή το καράβι ήταν σαν να στεκόταν στον αέρα. Ζήτησα και μου δώσανε την άδεια να κατεβώ στην δεξαμενή και μετά, όπως απαιτούνταν, έβαλα ένα κράνος στο κεφάλι και κατέβηκα κάτω όπου έβγαλα πολλές φωτογραφίες. Σε μια από τις φωτογραφίες προσποιούμαι πως σηκώνω το πλοίο από την πλώρη. Σε μια άλλη είμαι δίπλα σε μία από τις προπέλες οι οποίες (όπως σας είπα στην πρώτη ιστορία) έχουν διάμετρο 12 ποδιών (3,66 μέτρα).

Όταν έβαφαν το κύτος του καραβιού μας, είδα πως στην διπλανή δεξαμενή #5 ήταν ένα μεγάλο πετρελαιοφόρο με το γράμμα 'N' γραμμένο στο φουγάρο του. Άνηκε στον Έλληνα εφοπλιστή τον Νιάρχο. Όπως έμαθα αργότερα, ήταν το μεγαλύτερο πετρελαιοφόρο στον κόσμο που είχε κατασκευάστηκε στην Ιαπωνία εκείνον τον καιρό. Μόλις είχε τελείωση η κατασκευή του και το Ελληνικό πλήρωμα, που τότε ζούσε σε ένα ξενοδοχείο, ετοιμαζότανε για να το παραλάβει. Πήγα στο ξενοδοχείο και συνάντησα πολλούς από τα μέλη του πληρώματος οι οποίοι με καλοδέχτηκαν και με περιποιήθηκαν με κέρασαν ούζο και αστεειεύομενοι με πρόσφεραν και δουλεία στο καράβι τους.

Αριστερά Στο βάθος το πετρελαιοφόρο εφοδιάζει ένα πλοίο. Εμείς πλησιάσαμε από την άλλη πλευρά και συνδέσαμε την σωλήνα.

Όταν ανεφοδιαζόμαστε πλέοντος στην θάλασσα όλοι μας συμμετάσχουμε. Λεξιά συμμετάσχει και ο Παππούς.

Βγήκαμε από την δεξαμενή και με το κύτος φρεσκοβαμμένο ήμασταν έτοιμοι να σαλπάρουμε. Νωρίς το πρωί στις 11 Οκτωβρίου, 1956 ήμασταν έξω από το λιμάνι. Πλεύσαμε νοτιοδυτικά προς την πιο νότια τοποθεσία του νησιού Κυούτσου (Kyushu) το οποίο είναι ένα από τα τέσσερα μεγάλα νησιά της Ιαπωνίας μετά γυρίσαμε νότια περάσαμε το Ναγκασάκι και αγκυροβολήσαμε στο Σάσεμπο. Εκεί συναντηθήκαμε με μερικά άλλα πλοία και με το αεροπλανοφόρο « Έσσεξ». Στις 19 Οκτωβρίου, 1956, μαζί με όλα τα άλλα πλοία φύγαμε από το Σάσεμπο. Αυτήν την φορά μνηάμε για 20 ημέρες στην θάλασσα. Κάθε ημέρα είχαμε γυμνάσια. Πολλές φορές ανεφοδιαζόμασταν από πετρελαιοφόρα στην Θάλασσα («Από τα λαδάδικα», όπως τα λένε οι ναύτες) και ανταλλάζαμε κινηματογραφικές ταινίες με καλώδια από πλοίο σε πλοίο (δείτε την φωτογραφία στη σελίδα 9, στην τρίτη Ναυτική Ιστορία).

Πολλές φορές όταν δεν είχα υπηρεσία καθόμουν και έβλεπα τα αεροπλάνα να φεύγουν και να ξαναγυρνούν στο αεροπλανοφόρο. Μερικές φορές ήμασταν τόσο κοντά που μπορούσα να δω όλα αυτά που γίνονταν στο κατάστρωμα. Αυτό που μου προκαλούσε την πιο μεγάλη έξαψη

ήταν όταν έβλεπα τα αεροπλάνα που γύριζαν και δεν γαντζώνανε στα καλώδια του καταστρώματος. Πηγαίνανε έως το τέλος του καταστρώματος και σχεδόν ακουμπούσαν την θάλασσα πριν να μπορέσουν να ξανακερδίσουν ύψος.

Τώρα είχα γίνει βετεράνος και δεν με έπιανε πλέον η θάλασσα. Όταν φύγαμε από το Σάσεμπο ο Καπετάνιος μας έδωσε άδεια να αφήσουμε τα γένια μας και εγώ αφήσα τα δικά μου.

Όλο το διάστημα στην θάλασσα ποτέ δεν πλησιάσαμε την στεριά. Δεν με πείραζε όμως αυτό γιατί όταν με έπιανε κατάθλιψη πήγαινα νοερά στο δικό μου το νησί του «Μακαβούτου» και ζωγράφιζα

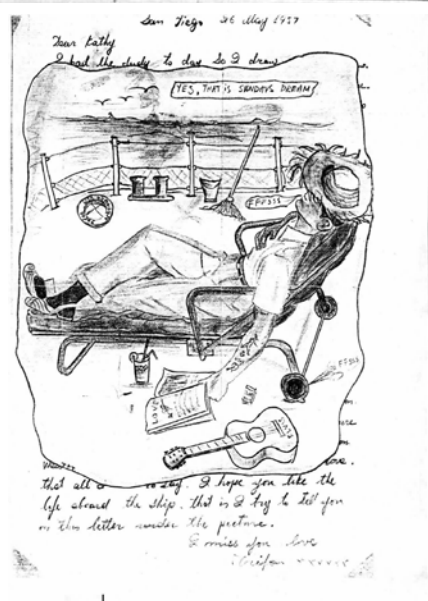
σκίτσογραφίες για την μικρή την κορούλα του κυρίου Τσίλη, την Καίτη που εκείνο τον καιρό ήταν και η μόνη μου φίλη. (δείτε την φωτογραφία της Καίτης στη σελίδα 8, στην δεύτερη Ν. Ιστορία).

Στην επόμενη σελίδα έχω μερικά από τα σκίτσα που ζωγράφισα για την Καίτη. Ελπίζω να σας αρέσει η ζωγραφική μου.

Η περίοδος που ήμασταν στην θάλασσα είχε όμορφη κατάληξη. Πλεύσαμε δυτικά και νωρίς στις 10 Δεκεμβρίου εισήλθαμε στο λιμάνι του Χονγκ Κονγκ.

Το Χονγκ Κονγκ έχει μια πολύ

περίπλοκη ιστορία. Στα τέλη του 19ου αιώνα, σ' εκείνη την περιοχή έγιναν δύο πόλεμοι που στην ιστορία λέγονται «Οι πόλεμοι για το Όπιο». Το 1842 μετά από τον πρώτο πόλεμο οι Βρετανοί πήραν το νησί του Χονγκ Κονγκ από την Κίνα και το κάνανε αποικία του Βρετανικού Στέμματος. Αργότερα το 1860 στον δεύτερο πόλεμο κατάκτησαν και ένα κομμάτι από την ηπειρωτική χώρα της Κίνας, μια χερσόνησο που ονομάζετε Κολλούν και την πρόσθεσαν στην αποικία. Το 1898 μια μεγάλη περιοχή μαζί με τα νησιά που ήταν ολόγυρα εκμισθώθηκε στην

Η ζωγραφική μου έδινε αναψυχή

Μεγάλη Βρετανία για 99 χρόνια. Κατά την διάρκεια του 19ου αιώνα οι Βρετανοί χρησιμοποιούσαν τον έξοχο φυσικό λιμένα του Χονγκ Κονγκ για το εμπόριο τους με την Κίνα. Μετά το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου οι Βρετανοί εγκατέστησαν διάφορες βιομηχανίες για να επωφεληθούν από τα πενιχρά ημερομίσθια και την αφθονία των εργατών. Με το πέρασμα του χρόνου το Χονγκ Κονγκ έγινε ένα από τα μεγαλύτερα βιομηχανικά και οικονομικά κέντρα στον ειρηνικό. Πριν από μερικά χρόνια η εκμίσθωση έληξε και η Μεγάλη Βρετανία (που συνέχεια μικραίνει) επέστρεψε την αποικία του Χονγκ Κονγκ στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Μετά την ένωση η αποικία κράτησε μόνον μια περιορισμένη αυτονομία.

Η είσοδος στον λιμένα της Βικτορίας. Άποψη του λιμανιού από ψηλά. Ένας δρόμος στο Χονγκ Κονγκ

Στο Χονγκ Κονγκ ένα παιδάκι τρώγει στον δρόμο.
Ο Πουλητής μας δείχνει τα σουβλάκια του από το οχταπόδι.
Δεξιά μια Κινέζικη Παγόδα

Πέρασα καλά τις λίγες ημέρες που μνηάμε στο Χονγκ Κονγκ. Επισκέφθηκα πολλά ενδιαφέροντα μέρη της πολιτείας και με έκανε εντύπωση ο συνωστισμός όταν περπατούσα στους στενούς τους δρόμους. Σταμάτησα σ' ένα ηλεκτρονικό μαγαζί και αγόρασα πολύ φθηνά όλα τα υλικά που χρειάζονταν για να φτιάξω ένα ραδιόφωνο, επίσης σταμάτησα στο πεζοδρόμιο και αγνοώντας τις συμβουλές των συναδέλφων μου, έφαγα ψητό οχταπόδι.

Σύντομα η επίσκεψη μας έληξε και στα μέσα του μηνός ήμασταν και πάλι στην θάλασσα. Αυτήν την φορά βάλαμε πλώρη για Ναυτική Βάση στο κόλπο του Σούμπικ στις Φιλιππίνες. Φθάσαμε εκεί στις 20, Δεκεμβρίου και αμέσως μπήκαμε στην «Τροπική Ρουτίνα». Αυτό σημαίνει ότι αλλάξαμε το καθημερινό σχέδιο. Το εγερτήριο ήταν στις 0500 και στις 1230 όλες η δουλειές στο πλοίο σταματούσαν και στις 1300 (1:00 MM) άρχιζε η άδεια. Επειδή οι μηχανές του καραβιού σταμάτησαν για επιθεώρηση και μικροεπισκευές, οι εργάτες της Βάσεως εγκατέστησαν κλιματιστικά στο κατάστρωμα για να μην ψηθούμε από την ζέστη. Το κατάστρωμα το έψηνε ο ήλιος και ήταν τόσο ζεστό που δεν μπορούσαμε να πατήσουμε ξυπόλητοι. Κάθε ημέρα είχαμε (το ένα τρίτο από το πλήρωμα) ψυχαγωγία στην παραλία. Όπου

όλα τα αναγνωκτικά (ακόμα και η μπύρα) ήταν δωρεάν, (φιλοφρονητικώς από τον Καπετάνιο μας γιατί ήμασταν καλά παιδιά). Όπως σας είπα στην πρώτη Ναυτική Ιστορία, μερικοί από τους συναδέλφους μου αντί για μπύρα πίνανε Κόκα-Κόλα. Ξέρω πως θα με ρωτήσετε, «Τι έπινες εσύ Παππού;» Θα με πιστέψετε εάν σας πω πως έπινα Κόκα-Κόλα;. Ξέρω πως δεν θα με πιστέψετε και έχετε δίκαιο, γι' αυτό ας συνεχίσω την Ιστορία.

Ψυχαγωγία στην Ναυτική Βάση του κόλπου Σούμπικ, στις Φιλιππίνες τον Δεκέμβριο του 1956

Η ημέρες περνούσαν γρήγορα και σύντομα ήταν Χριστούγεννα. Κανένα από τα παιδάκια στις Φιλιππίνες δεν είδε χιόνι γιατί εκεί δεν χιονίζει, όλα όμως ξέρουν τον Άγιο Βασίλη. Όταν περπατούσα έξω από την Βάση με δείχνανε με το δάκτυλο και έλεγαν «Ο Άγιος Βασίλης – Ο Άγιος Βασίλης» Τα φουκαριάρικα, δεν ήξεραν πως, τα γένια του Αϊ- Βασίλη ήταν άσπρα ενώ τα δικά μου τα γένια τότε ήταν κατάμαυρα.

Αυτά ήταν τα δεύτερα Χριστούγεννα στο Ναυτικό. Ο εορτασμός ήταν απλός και σύντομος. Είχαμε ένα θαυμάσιο γεύμα με γαλοπούλα και με όλα τα απαραίτητα. Το απόγευμα οι Ναύτες Τραγουδήσαμε τα κάλαντα στην πρύμη και αργότερα οι Αξιωματικοί μας τα τραγούδησαν και αυτοί τα κάλαντα τριγυρνώντας στο κατάστρωμα.

Στις 29 Δεκεμβρίου φύγαμε από τον κόλπο του Σούμπικ και καλωσορίσαμε τον Νέο Έτος, το 1957 στη ανοικτή θάλασσα. Συναντηθήκαμε με δύο αεροπλανοφόρα και κάναμε γυμνάσια τα οποία διάρκεσαν 6 ημέρες. Μετά από αυτό πλεύσαμε προς την Ιαπωνία και στις 5 του Ιανουαρίου αγκυροβολήσαμε στην Υόκοσουκα.

Εδώ θα τελειώσω την Πέμπτη Ιστορία. Στην έκτη θα περάσουμε από τα στενά του Σιμονσέκη και θα πάμε στην Ταϊουάν όπου θα αντικαταστήσουμε τα πλοία που περιπολούσαν τα στενά της Φορμόζας. Να προετοιμασθείτε γιατί αυτήν την φορά θα είμαστε στην θάλασσα για πολλές ημέρες.

Ο Παππούς ο Τρύφων έγραψε αυτήν την Ιστορία στα Αγγλικά τον Απρίλιο του 2000 και την μετάφρασε στα Ελληνικά (για τον Αλέκο) τον Μάιο του 2001.

Η Γιαγιά η Γεωργία βοήθησε να τακτοποιήσουμε τις φωτογραφίες.

Τι καλός συνδυασμός ο Παππούς και Γιαγιά.

Κι' από τους δύο μας πολύ αγάπη
Ο Παππούς και η Γιαγιά

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ποτέ δεν σκέφθηκα να γράψω το τι διαβάσατε στις «Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα» καθώς και στη «Ναυτικές Ιστορίες». Όλα τα έφερε η περίπτωση, όπως προσπαθώ να εξηγήσω στον πρόλογο της ιστορίας μου.

Όλοι μας αντιδρούμε διαφορετικά όταν θυμόμαστε το παρελθόν. Θα είναι ψέματα εάν πω πως δεν με πείραξε το γράψιμο. Πολλές φορές ήθελα να τα παραιτήσω όλα και όμως συνέχιζα και κάθε ημέρα έγραφα έως που γέμισα και την τελευταία σελίδα. Όταν τέλειωσα είχα ένα αίσθημα που δεν ξέρω πως να το περιγράψω. Ήταν σαν να λυτρώθηκα από κάτι που με τρώμαζε και το απόφευγα.

Όπως είδατε διαβάζοντας τις «Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα», μέχρις που έφυγα από την Πατρίδα η ζωή μου εκεί ήταν κάθε άλλο παρά ομαλή.

Όταν σε ηλικία 25 ετών μετανάστεψα στην Αμερική, στα τρία πρώτα χρόνια, η κατάσταση δεν άλλαξε και άλλες περιπέτειες με περιμένανε, όπως θα έχετε διαβάσει στις «Ναυτικές Ιστορίες».

Εκείνα τα χρόνια έκανα μεγάλη υπομονή και με επιμονή μπόρεσα να αντεπεξέλθω όλες τις φυσικές και πνευματικές αντιξοότητες. Ήμουν ο μόνος Κληρωτός σ' όλο το καράβι και ήμουν ο μόνος αλλοδαπός που αγωνιζόμουν να υπερνικήσω τις δυσκολίες που αντιμετώπιζα λόγω θέσεως μου, επιπροσθέτως έπρεπε να μάθω και Αγγλικά. Πολλές φορές πήγαινα στο νησί που περιγράφω στην πρώτη Ναυτική Ιστορία για να βρω πνευματική ανακούφιση.

Τώρα όμως, μετά από τόσα χρόνια που πέρασαν, παραδέχομαι ότι πολλές ευνοϊκές εξελίξεις στην ζωή μου προέρχονται απ' εκείνες τις δύσκολες εμπειρίες οι οποίες κατά συνέπεια επηρέασαν την ζωή μου όταν απολύθηκα από το Ναυτικό.

Επιτρέψτε μου να σας περιγράψω συνοπτικά μερικά από τα γεγονότα από το πως εξελίχθηκε η ζωή μου όταν έλαβα το τιμητικό απολυτήριο από το Ναυτικό και άρχισα την ζωή μου ως πολίτης στο κράτος που με υιοθέτησε.

Τα ακόλουθα είναι και ο επίλογος για τις «Αναμνήσεις μου από την Ελλάδα» και για τις «Ναυτικές Ιστορίες» που προηγούμενος έγραψα.

Η ζωή βελτιώθηκε δραστικά όταν τελικά τον Σεπτέμβριο του 1957 με προσέλαβε η Τηλεφωνική Εταιρία της Καλιφόρνιας και μετά το 1959 όταν συνάντησα και υπανδρεύτηκα την Γεωργία, όπως σας περιέγραψα στην τελευταία Ναυτική Ιστορία.

Η Γυναίκα μου η Γεωργία δεν ήταν κορίτσι από πλούσια οικογένεια. Οι ρίζες των γονέων της ήταν από την Κάρπαθο. Μετανάστεψαν και εδώ γνωρίστηκαν και παντρεύτηκαν.

Κάνανε πέντε παιδιά (Νικόλαος, Κλάρα, Φωτεινή, Μιχαήλ και Γεωργία) από τα οποία τα δυο τελευταία μόνον έβγαλαν το πανεπιστήμιο.

Η Γεωργία ήταν η τελευταία και ειδικεύτηκε στα μαθηματικά και στον προγραμματισμό που τότε ήταν ακόμα στα σπάργανα. Μετά την αποφοίτησή δούλεψε έναν χρόνο έως που γνωριστήκαμε. Όταν παντρευτήκαμε, η Γεωργία αναγκάστηκε να παραιτηθεί από την δουλειά της για να έλθει στο Long Beach, California όπου μαζί αρχίσαμε την ζωή μας από το μηδέν.

Στην αρχή ζούσαμε σε ένα διαμέρισμα που τα είχε όλα σε ένα δωμάτιο. Στον πρώτο χρόνο μόλις γεννήθηκε ο πρώτος μου ο γιος, μετακομίσαμε σε μεγαλύτερο διαμέρισμα και στον δεύτερο χρόνο λίγο πριν να γεννηθεί η κόρη μου η Μαίρη μου δόθηκε πίστωση για δάνειο και έτσι αγοράσαμε το πρώτο μας το σπίτι στο Long Beach, California στο οποίο γεννήθηκαν το δεύτερο και το τρίτο από τα παιδιά μας, η Μαίρη και ο Νικόλαος. Μείναμε σ' εκείνο το μικρό σπιτάκι 7 ευτυχισμένα χρόνια και εκεί μεγάλωσαν και τα τρία τα παιδιά μας.

Ασχέτως και εάν δεν είχα επίσημη μόρφωση όταν με προσέλαβε η Τηλεφωνική Εταιρία της Καλιφόρνιας μου δόθηκε η ευκαιρία ν' ανεβώ στην τεχνική σκάλα πηδώντας.

Αντιμετώπισα αντίδραση και μνησικακία από λίγους αλλά οι περισσότεροι από τους συνεργάτες μου με υποστήριξαν μου έδωσαν αναγνώριση.

Αρχικά δούλευα στο πρωτεύον τηλεφωνικό κέντρο του Long Beach. Έκανα τις απαιτούμενες εσωτερικές συνδέσεις νέων συνδρομητών και αποσυνδέσεις συνδρομητών που μετακόμισαν και διέκοψαν την χρήση του τηλεφώνου τους.

Ταυτόχρονος μελετούσα και μέσα σ' έναν χρόνο έμαθα την λειτουργία όλων των βασικών συσκευών επιλογής που χρησιμοποιούνταν για τις τοπικές συνδέσεις.

Είχα μια έμμονη ιδέα και κατέβαλα μεγάλη προσπάθεια για να μάθω ηλεκτρομηχανική λογική. Οι προϊστάμενοι μου βλέποντας τις προσπάθειες μου, παραβλέψανε τους κανόνες της προτεραιότητας και με στείλανε για έξι εβδομάδες σ' ένα από τα σχολεία της εταιρίας.

Σύντομα στο γκαράζ του σπιτιού μας άρχισα να σχεδιάζω και να συναρμολογώ πολύπλοκα κυκλώματα χρησιμοποιώντας παλαιά και άχρηστα πεταμένα εξαρτήματα.

Είχα συμπληρώσει τον τρίτο χρόνο στην δουλειά όταν τελείωσα την σχεδίαση και την κατασκευή της πρώτης μου συσκευής. (Φωτογραφία στην Σελ.1)

Ήταν μια συσκευή η που απαντούσε μηχανικά μ' έναν τόνο στα τηλεφωνήματα που έκαναν οι εγκαταστάτες από την εξωτερική τοποθεσία όπου εγκατάστηναν νέα τηλέφωνα. Η συσκευή τύπωνε σε μια χαρτοταινία τον αριθμό της αιτήσεως που είχε όλες τις πληροφορίες που χρειαζόνταν για να κάνουμε στο τηλεφωνικό κέντρο τις εσωτερικές συνδέσεις, τύπωνε μετά την ώρα που έγινε το τηλεφώνημα και χτυπούσε ένα κουδούνι.

Δεν χρειαζόνταν να κάθετε κάποιος όλη την ημέρα να απαντά και να γράφει τους αριθμούς και αυτό δυσaráεστησε την εργατική ένωση η οποία με κατηγορήσε ότι εξάλειψα μία δουλειά.

Οι προϊστάμενοι μου επέτρεψαν να την εγκαταστήσω στο τηλεφωνικό κέντρο όπου για έναν ολόκληρο χρόνο δούλεψε συνέχεια δίχως καμία βλάβη. Την επισημοποίησαν και την εγκρίνανε για χρήση σε όλη την εταιρία, μου δώσανε μια χρηματική αμοιβή και το δημοσίευσαν στην εφημερίδα της Εταιρίας.

Σύντομα μετά από αυτό οι προϊστάμενοι μου με προώθησαν δύο τεχνικές κατηγορίες και μεταθέσανε στο υπεραστικό τηλεφωνικό κέντρο που ήταν στο τρίτο πάτωμα όπου δούλευα ως αναλυτής βλαβών.

Διάβαζα όλα τα τεχνικά εγχειρίδια που ήταν στην βιβλιοθήκη και μέσα σ' ένα μικρό χρονικό διάστημα εξοικειώθηκα με το υπεραστικό δίκτυο της Αμερικής και έμαθα «απ' έξω και ανακατωτά» την λειτουργία όλων των πολύπλοκων συσκευών που χρησιμοποιούνται για τις υπεραστικές τηλεφωνικές συνδέσεις.

Ήμουν πολύ ευχαριστημένος με την δουλειά μου και με την ζωή μου και μαζί με την Γυναίκα μου και τα τρία τα παιδιά μας, ζούσαμε ευτυχισμένοι στο μικρό μας σπιτάκι.

Όλα πήγαιναν καλά έως που αναγκαστήκαμε να αντιμετωπίσουμε μια πολύ δύσκολη και κρίσιμη περίοδο.

Κατά το τέλος του Σεπτεμβρίου το 1964, οι διαπραγματεύσεις που διεξάγονταν μεταξύ της Τηλεφωνικής εταιρίας και της εργατικής ενώσεως κατάρρευσαν και κηρύχθηκε απεργία η οποία κράτησε έξι μήνες. Κατά την διάρκεια απεργίας και εγώ και η οικογένεια μου υποφέραμε με επιμονή και υπομονή.

Θυμάμαι τα Χριστούγεννα του 1964 που έφτιαξα χειροποίητα παιχνίδια για τα παιδιά μας.

Για να τα βγάλουμε πέρα, κάθε μέρα πήγαινα στο λιμάνι το Long Beach ελπίζοντας πως οι λιμενεργάτες θα χρειαζόνταν έκτακτους εργάτες. Για έξι μήνες δυο με τρεις ημέρες την εβδομάδα κάθε φορά που έρχονταν τα καράβια ξεφόρτωναν μπανάνες.

Για να πάρω οικονομική βοήθεια από την εργατική ένωση έπρεπε να κάνω περιφρούρηση απεργίας μαζί με κάποιον άλλο μπροστά στο τηλεφωνικό κέντρο, από τα μεσάνυχτα μέχρι τις τρεις το πρωί. Ένα βράδυ σταμάτησαν δυο αυτοκίνητα, βγήκαν έξω έξι άτομα, μας επιτέθηκαν

και μας χτυπήσανε άσχημα. Τους συνέλαβε η αστυνομία και η εργατική ένωση με πίεζε να κάνω μήνυση αλά για να αποφύγω και άλλες φασαρίες, αρνήθηκα.

Η τηλεφωνική εταιρία απέρριψε όλες τις απαιτήσεις της εργατικής ενώσεως η οποία τελικά, βλέποντας πολλά από τα μέλη της να γίνονται απεργοσπάστες, υπέκυψε και τερμάτισε την απεργία.

Μετά την λήξη της απεργίας εκκαλέστηκα στην δουλειά στην θέση που είχα προηγούμενος.

Πέρασαν χρόνια έως που η εργατική κατάσταση ξανάγινε ομαλή και στο διάστημα αυτό και η τηλεφωνική εταιρία όσον και η εργατική ένωση, αμφότεροι υπέφεραν τις συνέπειες .

Ο συνολικός αριθμός των μελών της εργατικής ενώσεως μειώθηκε δραστικά λόγω του ότι πολλά από τα μέλη βρήκαν δουλειά σε άλλες εταιρίες και λόγω του ότι όλοι οι απεργοσπάστες διώχτηκαν από την εργατική ένωση. Οι δημόσιες σχέσεις της τηλεφωνικής εταιρίας έπεσαν σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Κατά την διάρκεια της απεργίας, έλλειψη συντηρήσεως των συσκευών στα τηλεφωνικά κέντρα, υποβίβασε την ποιότητα της υπηρεσίας του κοινού και χρειάστηκε πολύς καιρός για την βελτίωση. Ασχέτως και αν η εταιρία προσπάθησε να καλυτερεύσει τις σχέσεις μεταξύ των υπαλλήλων που απέργησαν με τους απεργοσπάστες, επικρατούσε μεγάλη εχθρότητα και έλλειψη συνεργασίας και η κατάσταση αυτή δυστυχώς διάρκεσε χρόνια.

Μετά την λήξη της απεργίας αφοσιώθηκα στην δουλειά και συνέχισα όπως και πρώτα να μελετώ, να εντοπίζω και να διορθώνω βλάβες στις συσκευές και προσπαθούσα να μι δείχνω μνησικακία.

Το 1965 με πρότειναν, με προβίβασαν σε προϊστάμενο και με μετάθεσαν στο τηλεφωνικό κέντρο της γειτονικής πολιτείας που λεγόταν Downey. Στο τηλεφωνικό κέντρο του Downey μου ανέθεσαν την διαχείριση του υπεραστικού τμήματος και μου έδωσαν να επιτηρώ 12 υπαλλήλους χωρισμένους σε τρις βάρδιες.

Το υπεραστικό τμήμα στο τηλεφωνικό κέντρο του Downey ήταν σε πολύ άθλια κατάσταση και είχε αποκτήσει κακή φήμη. Πολλές φορές έπανε να δουλεύει και οι διακοπές της υπηρεσίας ήταν μακρόχρονες. Είχε πενιχρή αποδοτικότητα και μόνον 45-50% από τα υπεραστικά τηλεφωνήματα που επιχειρούνταν, κατάληγαν σε επιτυχή σύνδεση.

Στην αρχή αντιμετώπισα προβλήματα με το προσωπικό, μερικοί από τους οποίους ήταν απεργοσπάστες, δεν θέλανε να συνεργασθούν μαζί μου και ζήτησαν μετάθεση. Ο διευθυντής μου με υποστήριξε, τους αρνήθηκε την μετάθεση και τους είπε, η θα συνεργασθούν μαζί μου δίχως προϋποθέσεις, η να παραιτηθούν και να φύγουν. Μετά από αυτό ήλθαμε σε κάποια κατανόηση, κάναμε ανακωχή και όλοι μας πέσαμε στην δουλειά.

Άρχισα ένα πρόγραμμα με πρώτο σκοπό να αναγνωρίσω, να εντοπίσω και να επισκευάσω τα προβλήματα που ήταν φανερά. Έδωσα προτεραιότητα στην επισκευή των συσκευών που παρέμεναν άνεργες λόγω βλαβών και στις ανωμαλίες που γινόταν από τις μηχανικές βλάβες και ανεπάρκειες. Στους τρις πρώτους μήνες το αποτέλεσμα ήταν να αυξηθεί η αναλογία των υπεραστικών τηλεφωνημάτων που κατάληγαν σε επιτυχή σύνδεση στα 65%. Στο τέλος του χρόνου η αναλογία ανέβηκε στα 75-80% που είναι άριστα και δεν είχαμε καμία διακοπή λειτουργίας.

Ο υπολογισμός της αναλογίας γινόταν δυο φορές την ημέρα με το χέρι και απαιτούσε πολύν χρόνο. Ο συντηρητής της υπηρεσίας έγραφε τον αριθμό των υπεραστικών τηλεφωνημάτων που γράφονταν στους μετρητές των 12 συσκευών διατρήσεως της χάρτινης ταινίας (η οποία περιέχει, με διατρήσεις, όλες τις πληροφορίες από κάθε τηλεφώνημα που εκτελέστηκε με επιτυχία) και μετά αφαιρούσε τον αριθμό από την προηγούμενη μέτρηση. Πρόσθετε μετά τους 12 αριθμούς και έκανε το ίδιο με τους μετρητές που καταγράφανε όλα τα υπεραστικά τηλεφωνήματα που επιχειρήσανε να κάνουν οι συνδρομητές. Όταν είχε τους δύο αριθμούς, έκανε μια διαίρεση για να βρει την αναλογία.

Δεν με άρεζε αυτή η μέθοδος και γι' αυτόν τον λόγο κάθισα, σχεδίασα και κατασκεύασα ένα ηλεκτρο-μηχανικό σύστημα το οποίο είχε μόνο δύο μετρητές, ο ένας κατέγραφε όλα τα υπεραστικά τηλεφωνήματα που επιχειρήθηκαν και ο άλλος όλα εκείνα που συμπληρώθηκαν.

Με αυτόν τον τρόπο ο συντηρητής κάθε μισή ώρα διάβαζε τους δύο μετρητές και τους ξαναγύριζε στο 0000. Μετά με τον λογαριθμικό κανόνα εύρισκε την αναλογία. Όλη αυτή η διαδικασία γινόταν σε δύο λεπτά και το αποτέλεσμα γράφονταν σε μια καμπύλη η οποία έδειχνε την κατάσταση του υπεραστικού κέντρου κάθε μισή ώρα του εικοσιτετραώρου. Με αυτόν τον τρόπο όταν βλέπαμε ότι η αναλογία έπεφτε, άμεσος ξέραμε πως κάτι έπαψε να λειτουργεί κανονικά και επεμβαίναμε αμέσως για να εντοπίσουμε την αιτία.

Τολμούσα να κάνω γραφτές αναφορές με λεπτομερή ανάλυση στα προβλήματα που γινόνταν λόγω του ότι μερικές από τις συσκευές του υπεραστικού συστήματος είχαν ανεπάρκειες στην σχεδίαση και συνιστούσα τις λύσεις στα προβλήματα. Στην αρχή οι μηχανικοί στα εργαστήρια ερευνών που έκαναν την σχεδίαση δεν με παίρνανε στα σοβαρά αλλά πολύ γρήγορα κάθε φορά που έγραφα μια αναφορά με καλούσαν σε συνάντηση και ζητούσαν περισσότερες πληροφορίες.

Τον Ιανουάριο του 1967 μου προσέφεραν και δέχθηκα, μια θέση στα εργαστήρια ερευνών τα οποία βρισκότανε στην πολιτεία του Ιλινόις κοντά στο Σικάγο σ' ένα προάστιο που λεγότανε Northlake. Εκεί δίπλα ήταν και τα εργοστάσια της κατασκευής των τηλεφωνικών μηχανημάτων. Μου κάνανε όλα τα έξοδα της μετακόμισης και τους πρώτους μήνες πήγα μόνος μου. Στο τέλος του Μαρτίου το 1967, μετακόμισε και η οικογένεια στο Ιλινόις. Αγοράσαμε σπίτι σε μια πόλη εκεί κοντά που λεγότανε Έλμχουρστ.

Για μερικά χρόνια δούλεψα ως Μηχανικός Αναλυτής. Στο διάστημα αυτό ταξίδευσα σε πολλά μέρη της Αμερικής σε πολιτείες που οι τηλεφωνικές εταιρίες είχαν προβλήματα. Αργότερα έγινα επικεφαλής ενός ομίλου και δοκιμάζαμε τα νέα τηλεφωνικά συστήματα προτού να εκδοθούν στις διάφορες τηλεφωνικές εταιρίες.

Το 1972 που με πρότειναν θέση Μηχανικού στο Τεχνικό Επιτελείο που ήταν υπεύθυνο για την σχεδίαση των ηλεκτρομηχανικών τηλεφωνικών συστημάτων και αργότερα των νέων ψηφιακών συστημάτων. Εκεί δούλεψα για πολλά χρόνια έως που μπήκα στη σύνταξη.

Στην διάρκεια της σταδιοδρομίας μου, έλαβα μέρος στην σχεδίαση νέων ψηφιακών συστημάτων, δημοσίευσα τρία τεχνικά άρθρα και μου δόθηκαν δύο διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε ηλεκτρονικά κυκλώματα που χρησιμοποίησα στις σχεδιάσεις μου.

Αργότερα που μεγάλωσαν τα παιδιά μας, η Γυναίκα μου άρχισε να δουλεύει και αυτή. Στην αρχή διορίστηκε καθηγήτρια μαθηματικών στο Γυμνάσιο της πολιτείας αλλά αργότερα πήρε και αυτή δουλειά στα εργαστήρια ερευνών ως προγραμματίστρια και έτσι και οι δύο μας δουλεύαμε στην ίδια εταιρία έως που πήραμε σύνταξη.

Ζήσαμε λιτή ζωή με δίχως μεγαλεία. Δουλεύοντας και οι δύο μας μπορέσαμε να αντεπεξέλθουμε στα τεράστια έξοδα που χρειάστηκαν για να σπουδάσουμε τα τρία παιδιά μας ενώ ταυτόχρονα κάναμε οικονομίες οι οποίες τώρα μας παρέχουν μια άνετη ζωή.

Το 1981 ο Συνεταιρισμός της General Telephone and Electronics (GTE) αποφάσισε να μεταθέσει τα εργαστήρια ερευνών στον Φοίνικα της Αριζόνας. Και έτσι τον Αύγουστο με όλα τα έξοδα της μετακόμισης πληρωμένα μετακομίσαμε στον Φοίνικα όπου και είμαστε μέχρι σήμερα.

Το 1987 ο συνεταιρισμός της GTE αποφάσισε να αποτραβηχτεί από ορισμένες βιομηχανικές επιχειρήσεις και πρόσφερε, με πολύ ευνοϊκούς όρους, την ευκαιρία για πρόωπη αποχώρηση από την υπηρεσία σε όλους που συμπλήρωσαν πάνω από 30 χρόνια στην δουλειά.

Δέχθηκα την προσφορά και μπήκα νωρίς στην σύνταξη.

Μετά από έναν χρόνο ο συνεταιρισμός της GTE και ο συνεταιρισμός της American Telephone & Telegraph (ATT) έκαναν μαζί έναν νέο συνεταιρισμό που τον ονόμασαν AG Communications (AG). Με πρότειναν να ξαναγυρίσω πάλι μόνιμα στην δουλειά αλλά λόγω του ότι δεν ήθελα να χάσω τα προνόμια που μου δώσανε με την πρόωμη σύνταξη, δεχθήκανε και με

προσλάβανε ως εξωτερικό Σύμβουλο. Δούλεψα μετά ως εξωτερικός Σύμβουλος για άλλα τρία χρόνια και όταν, στις αρχές του 1990, το τεχνικό έργο που δούλευα συμπληρώθηκε αποχωρίσθηκα και πάλι από την δουλεία, αυτήν την φορά για πάντα.

Η Γυναίκα μου δούλεψε μέχρι το 1994 και μόλις συμπλήρωσε τα απαιτούμενα μπήκε και αυτή νωρίς στην σύνταξη.

Εδώ ο Φοίνικας είναι η βάση μας. Τα καλοκαίρια για τρις-τέσσερις μήνες κάνη πολύ ζέστη αλλά τον υπόλοιπο χρόνο το κλίμα είναι πολύ ήπιο.

Απολαμβάνουμε την ζωή μας με πολλές και διάφορες ασχολίες. Το σπίτι μας είναι σ' ένα από τα προάστια του Φοίνικα που λέγετε «Κοιλιάδα του Παραδείσου». Έχει τέσσερα υπνοδωμάτια, σαλόνι, κουζίνα τραπεζαρία, δωμάτιο ψυχαγωγίας, και 2 λουτρά (214 τετραγωνικά μέτρα). Είναι κτισμένο σ' ένα μεγάλο οικόπεδο στο οποίο είναι και το κολυμβητήριο μας.

Στην διαρρύθμιση της αυλής έκτισα λιθοδόμους, τείχους, βρύσες, ένα μικρό ποταμάκι με γέφυρα, ανθόκηπους και λαχανόκηπους και πολλά άλλα. Όλα αυτά μαζί με τα 12 μεγάλα δένδρα που φύτεψα, δίνουν την εντύπωση φυσικού τοπίου σαν να είναι πλατεία Ελληνικού ορεινού χωριού. (Όπως βλέπετε, οι συναισθηματισμοί δεν μ' εγκατέλειψαν).

Ένα από τα δωμάτια η Γυναίκα μου το έκανε ραφτάδικο και εκεί ράβει, κεντάει και δημιουργεί πολύ όμορφα ρούχα για τις εγγονές μας. Σε ένα άλλο δωμάτιο έχομε τους τρις κομπιούτερ μας, τον δικό μου, τον δικό της και τον τρίτο τον οποίο έχω προγραμματίσει για να γράφω Ελληνικά.

Επίσης έχομε δύο τηλεοράσεις του ιδίου μεγέθους και δύο αυτοκίνητα. Όλα αυτά τα διπλά συντελούν τεράστια στην ευτυχία μας γιατί το επιβατικό μας αυτοκίνητο δίνει στην Γυναίκα μου ανεξαρτησία και την ευκινησία που χρειάζεται για να πάει στο...ύφασματοπωλείο όταν εγώ με το μικρό το φορτηγό μας χρειάζομαι....πέτρες για την αυλή μας και παω στα βουνά.

Όσον αφορά για την τηλεόραση ποτέ δεν διαφωνούμε για το τι θα δούμε, η γυναίκα μου βλέπει όλα τα δραματικά έργα στην δική της ενώ εγώ ταυτόχρονα στην δική μου βλέπω ιστορίες.

Προτού να τελειώσω επιτρέψτε μου να γράψω κάτι και για τα τρία παιδιά μας.

Ο πρωτότοκος υιός μου ο Βασίλειος (Basil)

Ο μεγάλος μου ο γιος ονομάζετε Βασίλειος προς τιμήν του πατέρα μου το όνομα του οποίου ήταν το ίδιο. Διέπρεψε στο σχολείο και στις παναμερικανικές εξετάσεις που δίνονται σε όλους τους μαθητές του έθνους πριν να αποφοιτήσουν από το γυμνάσιο ήταν στην κορυφή στα 2%. Για αυτόν τον λόγο έλαβε πρόσκληση να ενταχθεί στην Ναυτική Ακαδημία στην Ανάπολη.

Και οι δύο Γερουσιαστές του Ιλινόις, καθώς και το μέλος του Κογκρέσου της περιοχής μας, του δώσανε σύσταση. Τις δύο τελευταίες ώρες, πριν να αναγγελθούν τα τελικά ονόματα των εισαχθέντων, ήμουν μαζί του στην Στρατιωτική Βάση του Fort Sheridan και περιμέναμε τα αποτελέσματα. Δεν τον δεχθήκανε γιατί άσχετος αν ακαδημαϊκός ήταν στην κορυφή και πέρασε την ιατρική εξέταση, είχε μυωπία και φορούσε γυαλιά.

Του συνέστησαν να ενταχθεί στην εφεδρεία του Ναυτικού. Θα του πλήρωναν μόνον τα δίδακτρα (1000 δολάρια τον χρόνο) στο πολιτικό πανεπιστήμιο της εκλογής του, αλλά μετά την αποφοίτησή του θα έπρεπε να υπηρετήσει στο Ναυτικό για τρία χρόνια υποχρεωτικά ως Έφεδρος Αξιωματικός. Δεν δεχθήκαμε την πρόταση γιατί ο Βασίλειος είχε συμπληρώσει ως μαθητής στο γυμνάσιο όλες τις απαιτούμενες μονάδες που χρειαζόταν για τον πρώτο χρόνο στο πανεπιστήμιο και χρειάζονταν μόνο τρία χρόνια για να αποφοιτήσει. Το συζητήσαμε και του είπαμε πως για τρις χιλιάδες δολάρια δεν αξίζει να είναι υποχρεωμένος να υπηρετήσει τρία χρόνια στο Ναυτικό αλλά αν το ήθελε, μπορούσε μετά την αποφοίτηση να ενταχθεί στο Ναυτικό.

Σε τρία χρόνια έλαβε το πρώτο του πτυχίο θεωρητικών επιστημών (BS) στα φυσικά με τιμητική διάκριση στα μαθήματα. Αμέσως μετά μέσα σ' έναν χρόνο έλαβε το δεύτερο πτυχίο ανωτέρων

θεωρητικών επιστημών (MS) στα φυσικά και αμέσως έκανε αίτηση για το διδακτορικό πτυχίο (PHD) στα πυρηνικά φυσικά.

Το πανεπιστήμιο του Ιλινόις τον διόρισε στα πειράματα που διεξάγονταν στον γραμμικό επιταχυντή ηλεκτρονίων που ήταν στο πανεπιστήμιο του Stanford στην Καλιφόρνια. Εκεί για πέντε χρόνια, ήταν μέλος μίας ομάδας και μαζί με τους άλλους επιστήμονες συμμετέσχε στα πυρηνικά πειράματα και έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα.

Στο διάστημα που ήταν στο Stanford, το πανεπιστήμιο τον έστειλε στην Ουάσινγκτον για να δώσει μια διάλεξη στο συνέδριο της Οργανώσεως «Επιστήμονες Φυσικών Αμερικής» με θέμα τα πυρηνικά πειράματα που συμμετέσχε. Εκεί ήταν και αντιπρόσωποι από το Κέντρο Ναυτικής Ανάλυσης, (CNA) που έδειξαν ενδιαφέρον και του πρότειναν μια θέση μετά την αποφοίτηση. Δέχθηκε και από την ημέρα που αποφοίτησε εργάζεται στο CNA. (Το CNA είναι ένας ανεξάρτητος ιδιωτικός οργανισμός, όλα τα μέλη είναι διδάκτορες και δουλεύουν για το Ναυτικό ως πολίτες). Τον δεύτερο χρόνο μπαρκάρισε με το αντιτορπιλικό USS Fletcher και για έξι μήνες διάπλεε σε όλον τον Ειρηνικό Ωκεανό κάνοντας ανάλυση και εκτίμηση στα νέα τεχνολογικά συστήματα του πλοίου. Εν συνεχεία παρέμεινε για έναν χρόνο στις ναυτικές βάσεις, στο Pearl Harbor, Hawaii και μετά για έναν χρόνο στο San Diego, California. Στο διάστημα αυτό πήγαινε συχνά με αεροπλάνα του Ναυτικού σε διάφορα αεροπλανοφόρα του στόλου για τρις-τέσσερις εβδομάδες και γύριζε πάλι με τον ίδιο τρόπο. Τελικά μετατέθηκε και τώρα είναι στην Alexandria, Virginia. Για πολύν καιρό είχε ένα γραφείο στο Πεντάγωνο στην πτέρυγα που κατάστρεψαν οι τρομοκράτες την 11τη Σεπτεμβρίου του 2001, αλλά μετατέθηκε στο καινούργιο κτήριο της CNA δύο μήνες πριν την συμφορά. Η τελευταία του ανάθεση ήταν τον Νοέμβριο του 2001 όπου πήγε στο San Diego, California και επιβιβάστηκε για τρις εβδομάδες στο αεροπλανοφόρο USS STENNIS. Όταν πηγαίνει να επιβιβασθεί στα πλοία έχει, κανονικές διαταγές του Ναυτικού και στην στήλη του βαθμού γράφει «Καπετάνιος», επειδή όμως φορά τα πολιτικά του ρούχα προκαλεί σαστιμάρα τους πεζοναύτες φρουρούς.

Ο Βασίλειος μόλις πέρασε τα σαράντα, είναι ανύπανδρος και ελπίζω ακόμα πως κάποια μέρα θα μου κάνει έκπληξη.

Η Κόρη μου η Μαίρη, (Mary Tripsas) τι κορίτσι που είναι.

Πρώτα απ' όλα (όχι γιατί είναι η κόρη μου αλλά) είναι πολύ όμορφη γυναίκα που η φύση δεν την αδίκησε και το κυριότερο την προίκισε με μεγάλη ευφυΐα. Αποφοίτησε από το Γυμνάσιο του Elmhurst, Illinois και ήταν Valedictorian (Τίτλος που δίνεται στον πρώτο μαθητή ή μαθήτριά της τάξεως) μέσα από 900+ μαθητές. Κατά τη διάρκεια που ήταν στο γυμνάσιο έκανε πολύ δραστήρια ζωή. Σπούδασε Ισπανικά, έπαιζε το όμποε στην συμφωνική ορχήστρα και το πιάνο στο σπίτι, ήταν μέλος της ομάδας δημοσίας ομιλίας και συζητήσεως, συμμετέσχε, στα αθλητικά, στο θέατρο και είχε πολλές και άλλες διάφορες δραστηριότητες. Στις παναμερικανικές εξετάσεις που δίνονται σε όλους τους μαθητές του έθνους πριν να αποφοιτήσουν από το γυμνάσιο ήταν στην κορυφή ακόμα ποιο ψηλά από τον αδελφό της τον Βασίλειο.

Πριν να αποφοίτησε από το γυμνάσιο επιλέχθηκε για συμμετοχή στην Προεδρική τάξη που συγκεντρώνετε στην πρωτεύουσα του έθνους στην Ουάσινγκτον κάθε καλοκαίρι. Εκεί για έναν μήνα, 100 από τους κορυφαίους μαθητές από όλη την Αμερική (Δύο από κάθε πολιτεία) συμμετάσχουν στην προεδρική τάξη.

Η Μαίρη, όπως και ο Βασίλειος, άρχισε το πανεπιστήμιο με όλες τις απαιτούμενες μονάδες που χρειαζόταν για τον πρώτο χρόνο στο πανεπιστήμιο και χρειαζόνταν μόνο τρία χρόνια για να αποφοιτήσει.

Αποφοίτησε τον Μάιο του 1982, σε τρία χρόνια, με δύο διπλώματα. Το πρώτο ήταν σε (Computer Sciences) προγραμματισμό κομπιούτερ. Το δεύτερο, στο οποίο επέτυχε και τις

απαιτούμενες εξετάσεις του συλλόγου, ήταν CPA (Certified Public Accountant) Διπλωματούχος Δημόσια Λογίστρια.

Έπιασε δουλειά ως προγραμματίστρια στην IBM στην Tucson, Arizona που είναι περίπου 100 μίλια μακριά από τον Φοίνικα. Σε έναν χρόνο την προβίβασαν, έγινε (Systems Engineer) Μηχανικός Συστημάτων και την μετάθεσαν στο San Francisco, California όπου δούλεψε σχεδόν δύο χρόνια. Το καλοκαίρι του 1985 παραιτήθηκε από την δουλειά της για να συνεχίσει μεταπτυχιακές σπουδές. Έκανε αίτηση και έγινε δεκτή στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ που είναι στην Βοστώνη. Τον Ιούνιο του 1987 αποφοίτησε με MBA (Masters in Business Administration) ανώτερο πτυχίο στον διαχειρισμόν επιχειρήσεων.

Μόλις αποφοίτησε άρχισε δουλειά στην εταιρία Monitor ως ανεξάρτητος «Σύμβουλος» στις επιχειρήσεις διαφόρων συνεταιρισμών της Αμερικής. Κατά την διάρκεια που εργαζόταν στην εταιρία Monitor, πήγε στο Μιλάνο της Ιταλίας όπου εργαζόνταν στο νέο παράρτημα που η εταιρία Monitor άνοιξε εκεί. Δούλεψε στο Μιλάνο σχεδόν δυο χρόνια και έμαθε την Ιταλική γλώσσα, μαζί με την Ελληνική που σπούδασε στο πανεπιστήμιο και την Ισπανική που σπούδασε στο Γυμνάσιο.

Το καλοκαίρι του 1990 την συνάντησα στη Ελλάδα, νοικιάσαμε ένα αυτοκίνητο και μαζί για δύο εβδομάδες γυρίσαμε σ' όλη την χώρα. Πήγαμε σ' όλα τα βουνά που υπηρέτησα όταν ήμουν στρατιώτης και το αποκορύφωμα ήταν η ανάβασή μας στον Όλυμπο. Ξεκινήσαμε από το Λιτόχωρο και περπατήσαμε την χαράδρα της «Ουρλιάς» ανεβήκαμε 2911 μέτρα ψηλά στην κορυφή που λέγετε «Σκάλα» δίπλα από τον Μύτικα που προεξείχε στα 2917 μέτρα. Μας πήρε δυο μέρες να ανεβούμε και μια να κατεβούμε.

Το 1992 η Μαίρη επέστρεψε στην Αμερική όπου άρχισε τις διδακτορικές της σπουδές στο MIT (Massachusetts Institute of Technology). Στο διάστημα αυτό παντρεύτηκε τον Spencer Palocz. Ήταν συμμαθητές στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ και δουλεύανε μαζί στην εταιρία Monitor.

Η Μαίρη έλαβε το διδακτορικό της δίπλωμα τον Ιούνιο του 1996 με το ένα χέρι γιατί με το άλλο κρατούσε την αγκαλιά της την κόρη της την Στεφανή που τότε ήτα ένδεκα μηνών.

Μετά την αποφοίτηση δέχθηκε θέση στο Wharton Business School / University of Pennsylvania. Εκεί δούλεψε τεσσάρα χρόνια και εκεί γεννήθηκε και η δεύτερη κόρη της η Αλεξάνδρα.

Αργότερα δέχθηκε μια θέση ως Professor στο Harvard Business School και τις αρχές του 2000 μετακόμισαν στην περιοχή της Βοστόνης σ' ένα προάστιο που λέγετε Weston. Εκεί γεννήθηκε και η τρίτη κόρη της η Σοφία. Ο Spencer εργάζεται ανεξάρτητα ως σύμβουλος και μαζί με την Μαίρη μεγαλώνουν τα παιδιά τους και συνεχίζουν τις σταδιοδρομίες τους.

Ο μικρός μου ο Γιος ο Νικόλαος (Nick)

Ο γιος μας ο Νίκος αποφοίτησε και αυτός από το Γυμνάσιο του Elmhurst, Illinois. Εκτός από τα μαθήματά του είχε και αυτός διάφορες δραστηριότητες. Για ένα διάστημα συμμετείχε στα αθλητικά αλλά τελικά έδηξε μεγάλο ενδιαφέρον στην μουσική. Ήταν τόσο ταλαντούχος μουσικός που του δόθηκε η τιμή να παίζει στην Συμφωνική Ορχήστρα του Σικάγου μαζί με άλλους νέους μουσικούς που διαλέχτηκαν από όλα τα άλλα σχολεία της περιοχής. Στην ορχήστρα είχε την πρώτη θέση στην τρομπέτα. Αργότερα στο πανεπιστήμιο συνέχισε να παίζει στην συμφωνική ορχήστρα του πανεπιστημίου ενώ ταυτόχρονα σπούδαζε για να γίνει χημικός μηχανικός.

Ο Νίκος ήταν ο μόνος που έμμηνε μοναχός του, για έναν χρόνο, στο Ιλινόις όταν εμείς μετατεθήκαμε στον Φοίνικα. Έμενε μαζί μας στον Φοίνικα για ένα καλοκαίρι και μετά πήγε πάλι μόνος του στο Ιλινόις για να αποφοιτήσει. Απόδειξε την ικανότητα του και αντιμετώπισε όλες τις δυσκολίες με αποφασιστικότητα. Αν και το πρόγραμμα απαιτούσε πέντε χρόνια, αυτός αποφοίτησε σε τέσσερα και πείρε το πτυχίο του ως Χημικός Μηχανικός. Μετά την αποφοίτηση

δέχθηκε μια θέση με μια εταιρία που κατασκεύαζε μικροκυκλώματα που λεγόταν MM (Monolithic Memories) η οποία αργότερα έγινε μέλος της εταιρίας AMD (Advanced Micro Devices). Στην αρχές εργαζόταν ως χημικός στις επεξεργασίες που απαιτούνται για την παραγωγή μικροκυκλωμάτων που χρησιμοποιούνται στα διάφορα ηλεκτρονικά κυκλώματα των κομπιούτερ. Τώρα είναι διευθυντής υπεύθυνος για την παραγωγή της AMD's "Athlon" computer processor.

Ο Νικόλαος έχει λάβει 15 διπλώματα ευρεσιτεχνίας για τις χημικές μεθόδους που έχει εφεύρει και αξιοποιεί στην επεξεργασία της παραγωγής μικροκυκλωμάτων.

Λόγω του ότι η εταιρία AMD συνεργάζεται με την Ιαπωνική εταιρία FUJITSU, ο Νικόλαος σπούδασε και έμαθε την Ιαπωνική γλώσσα για να μπορεί να επικοινωνεί όταν συχνά ταξιδεύει στην Ιαπωνία.

Ο Νικόλαος είναι ο πρώτος που παντρεύτηκε και ζει με την οικογένεια του στο San Jose, California. Η γυναίκα του ονομάζεται Cheryl και έχουν δυο όμορφα παιδιά, μια κόρη που ονομάζετε Απριλή και έναν γιο που ονομάζετε Αλέξανδρος. Ο Αλέξανδρος, τώρα 11 χρονών, είναι καλός μαθητής, παίζει ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο και με την βοήθεια του πάτερα του έμαθε και αυτός να παίζει την τρομπέτα. Η Απριλή εφέτος τέλειωσε το γυμνάσιο και άρχισε το πανεπιστήμιο όπου σπουδάζει για να γίνει δημοσιογράφος.

ΥΓ

Όταν στο Ιλινόις η επιτροπή της στρατολογίας της κομητείας που διέμενα με επιστράτευσε, με κατατάξανε στο Ναυτικό όπου υπηρέτησα 21 μήνες. Μετά την απόλυσή μου, η απόφαση μου να μη επιστρέψω πίσω στο Ιλινόις παρά να μείνω στην Καλιφόρνια, άλλαξε την κατεύθυνση της ζωής μου. Ποίος ξέρει ποια κατεύθυνση θα έπαιρνε η ζωή μου εάν δεν επιστρατευόμουν.

Στην Καλιφόρνια που έγινε η νέα μου πατρίδα, αυτοδίδακτος και δουλεύοντας σκληρά, μου δόθηκε η ευκαιρία να σταδιοδρομήσω και να προσφέρω στα παιδιά μου το κατάλληλο περιβάλλον και τα οικονομικά μέσα για να μορφωθούν, πράγμα που ίσως να μην μπορούσα να κάνω εάν είχα μείνει στην Ελλάδα.

Στην Ελλάδα εγώ δεν είχα την πιθανότητα για μια πανεπιστημιακή μόρφωση. Δεν είχα την ευκαιρία να τελειώσω ακόμα και το Γυμνάσιο και την στρατιωτική μου τεχνική εκπαίδευση δεν την αναγνώριζε κανένας. Για όλους αυτούς τους λόγους ένας από τους ποίο κυριότερους σκοπούς της ζωής μου ήταν να μπορέσω να προσφέρω στα παιδιά μας τις ευκαιρίες που εγώ στερήθηκα.

Και εγώ και γυναίκα μου αισθανόμαστε την χαρά που μπορέσαμε να μεγαλώσαμε τα παιδιά μας σ' ένα μορφωτικό περιβάλλον και που είχαμε την οικονομική δυνατότητα να αντιμετωπίσουμε τα τεράστια οικονομικά έξοδα που απαιτήθηκαν για την ανώτερη τους μόρφωση.

Η ανταμοιβή μας για όλες τις θυσίες που κάναμε είναι η ικανοποίηση και η ευχαρίστηση που μπορέσαμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας να πραγματοποιήσουν τους σκοπούς της ζωής τους και αυτό μας δίνει ΕΥΤΥΧΙΑ.

Τρύφωνας - Φωκίωνας. Τρύπτσας

Φεβρουάριος 27, 2002

Epilogue pictures (Page 6)
Φωτογραφίες του Επιλόγου (Σελ. 6)
Our Grandchildren 2003
Τα εγγόνια μας 2003

Alexander Trifon Tripsas Age 13 (son of Nicholas)
Αλέξανδρος Τρύφων Τρίτσας Στα 13 Υιός του Νικολάου

Stephanie Age 7 (The first daughter of Mary)
Η Στεφανή 7 ετών (Η πρώτη κόρη της Μαίρης)

Alexandra Age 5 (The second daughter of Mary)
Η Αλεξάνδρα 5 ετών (Η δεύτερη κόρη της Μαίρης)

Sophia, age 3 (Third daughter of Mary) with her mother
Η Σοφία 3 ετών (Η τρίτη κόρη της Μαίρης) με την Μητέρα της

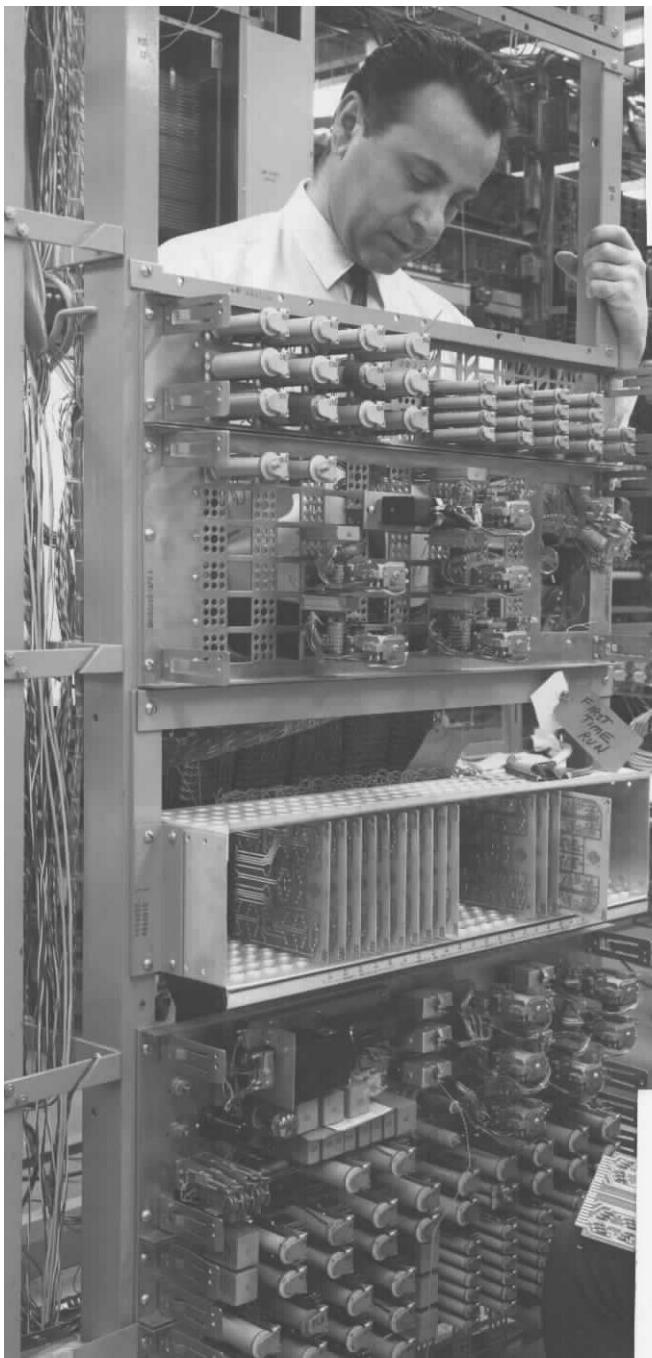

Our Family Jan. 1996

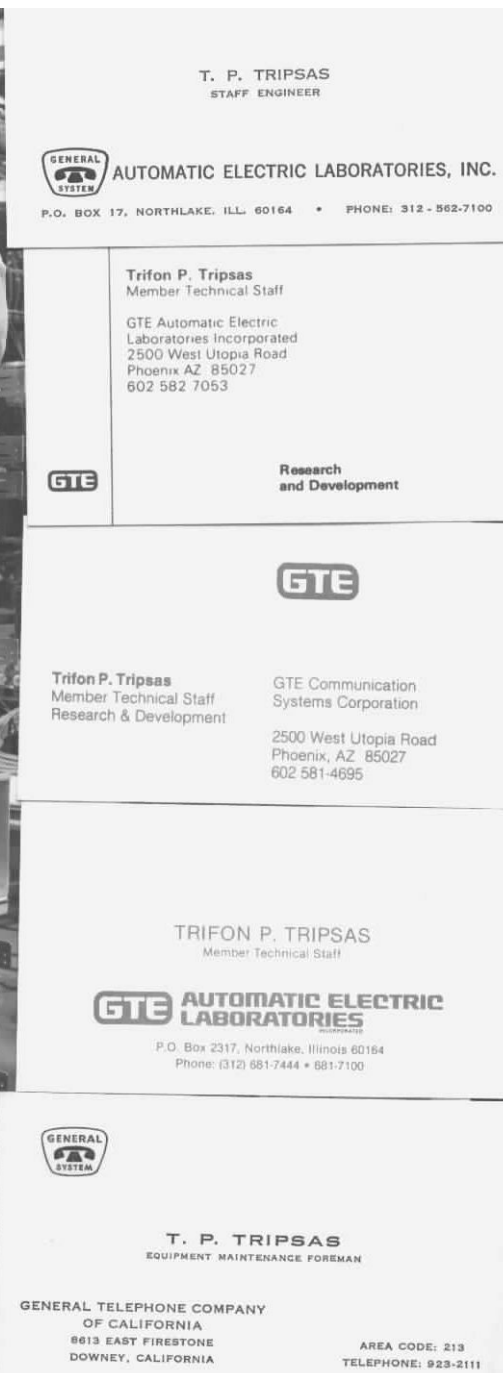
From left to right

My Son Basil (Βασίλειος)
My Daughter Mary (Μαρία)
My wife Georgia (Γεωργία)
Myself (εγώ)
My Son Nicholas (Νικόλαος)

Epilogue pictures (Page 4)
Φωτογραφίες του Επιλόγου (Σελ. 4)

Testing new designs on the initial production units of
the factory in 1969
Δοκιμές σε νέες σχεδιάσεις της αρχικής παραγωγής
του εργοστασίου το 1969

My business cards
Η Συστατικές μου κάρτες

Epilogue pictures (Page 3)
Φωτογραφίες του επιλόγου (Σελ. 3)

TRIFON P. TRIPSAS joined GTE Automatic Electric Laboratories in February 1967, after ten years of central office equipment experience with General Telephone Company of California. Prior experience includes six years in the Greek Army, maintaining radio communication systems, and two years in the U.S. Navy, maintaining intercom systems. Mr. Tripsas participated in the field testing and evaluation of the Type 311 PABX prototype. In 1969 he was appointed a member of a committee formed to investigate and determine ways and means of resolving central office irregularities. Since February 1971, he has been assigned to the Switching Laboratory and has been engaged in the design of peripheral equipment. Mr. Tripsas has previously written for the Technical Journal, has been awarded one U.S. patent, and has filed for two others.

Picture of me working at my desk

The picture was taken for the GTE- Automatic Electric Technical Journal, October 1973
Φωτογραφία που δημοσιεύτηκε στο τεχνικό περιοδικό της εταιρίας τον Οκτώβριο του 1973

Epilogue pictures (Page 2)
Φωτογραφίες του Επιλόγου (Σελ. 2)

The crew of the Long Beach Main Telephone Exchange in 1958 (I am second on the second row)
Το προσωπικό του τηλεφωνικού κέντρου του Long Beach Main το 1958 (Εγώ δεύτερος στην 2η σειρά)

In the Downey toll office 1965
Στο υπεραστικό κέντρο του Downey 1965

Company picture the day I was promoted to Foreman 1965
Φωτ. της Εταιρίας την ημέρα της προαγωγής μου 1965

My picture and the article in the Company's newspaper. The article describes my first circuit design I finalized early in 1961. It worked trouble free for a full year prior to becoming a standard circuit for all the CO's

SUCCESSFUL DESIGN — T. P. Tripsas, Equipment Man-Maintenance, developed special circuit design now being adopted for a teleprinter at the Downtown Long Beach Main Central Office. Tripsas is a naturalized citizen who was born in Greece. He has been with General Telephone since 1957. Teleprinter relays address, number changes to frame.

Specially Developed Circuit Design Adopted for Long Beach Teleprinter

A special circuit design developed for a teleprinter by T. P. Tripsas, Equipment Man-Maintenance, is being adopted at the Downtown Long Beach Main Central Office following a successful trial period.

Tripsas, a naturalized American citizen who was born in Veria, Greece, and came to this country in 1955, was asked to develop the design, and modify a tape reader in the SATT room of the office. His work has proved "extremely trouble free."

Eliminates Interruptions

The teleprinter allows installer-repairmen to call into the central office frame with number and address changes at any time. With the teleprinter it is not

necessary for the central office attendant to leave another task to answer the calls to take down the changes.

The information is dialed directly into the equipment. The teleprinter prints it on paper tape, adds the time of day, and touches off both audible and visual signals to notify framemen that a call has been received.

Service Background

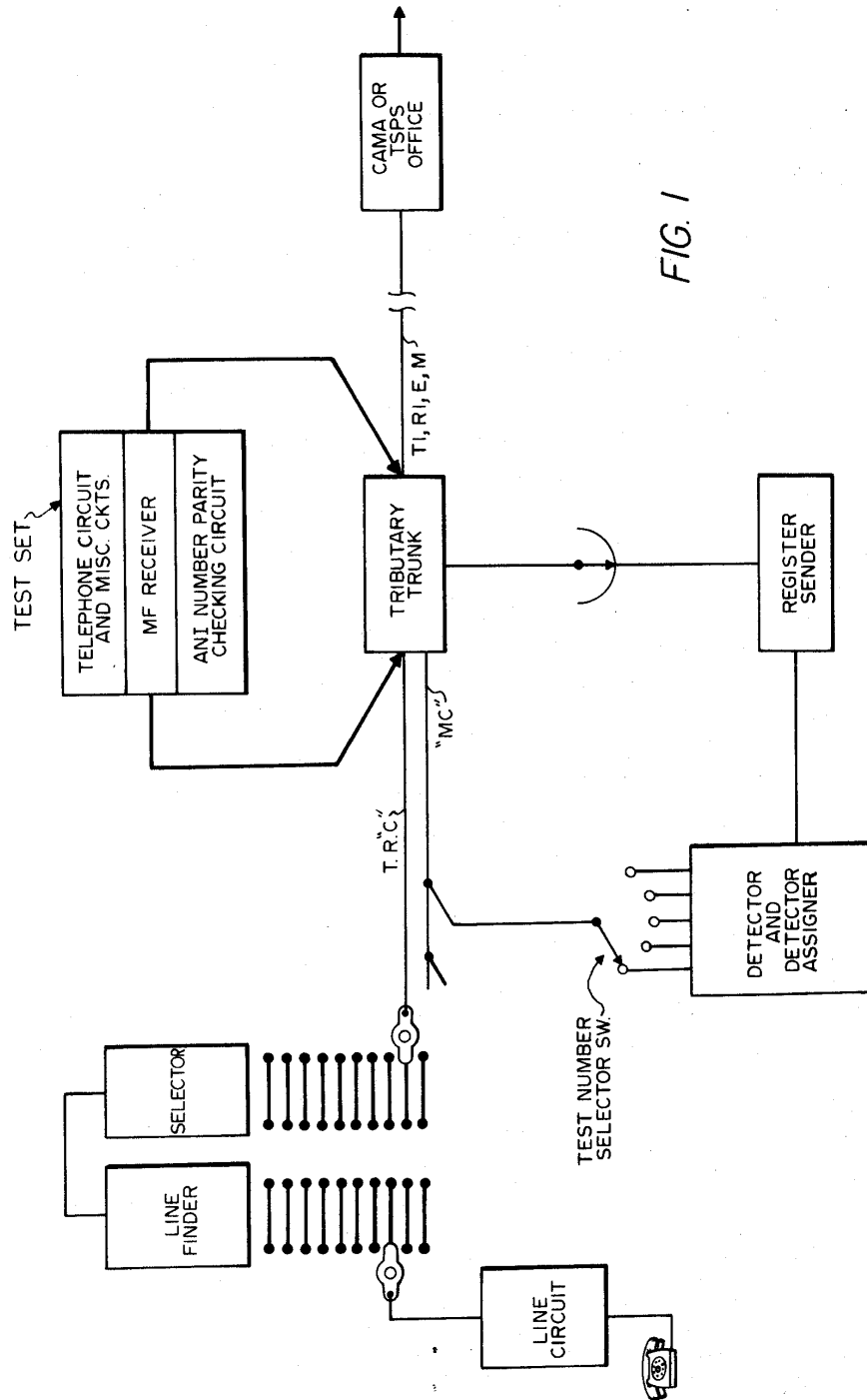
Tripsas became an employee of General Telephone in 1957. Before coming to the U.S., he worked with the Greek government as a communications technician. He also served in both the Greek Army and the U.S. Navy as a technician.

CALIFORNIA
GENERAL NEWS
GENERAL TELEPHONE COMPANY OF CALIFORNIA
Vol. III, No. 6, MARCH 23, 1962
GENERAL SYSTEM

The first circuit I designed in 1961.

-

Η πρώτη συσκευή που σχεδίασα το 1961

United States Patent [19]

Tripsas

[11] 3,829,628

[45] Aug. 13, 1974

[54] **TRUNK CIRCUIT NUMBER PARITY CHECKING**

2,866,008 12/1958 Walsh..... 179/27 DB
3,348,198 10/1967 Winter..... 179/175.2 R

[75] Inventor: **Trifon P. Tripsas**, Elmhurst, Ill.

[73] Assignee: **GTE Automatic Electric Laboratories Incorporated**, Northlake, Ill.

Primary Examiner—Kathleen H. Claffy

Assistant Examiner—Douglas W. Olms

[22] Filed: **Dec. 26, 1972**

[21] Appl. No.: **318,318**

[57] **ABSTRACT**

A test set circuit is disclosed that is arranged to be connected across a trunk circuit of a tributary office for checking the sending of the calling party identity digits and comparing their value with those programmed in the test set. The digit value is displayed while it is being sent and also its sequential position.

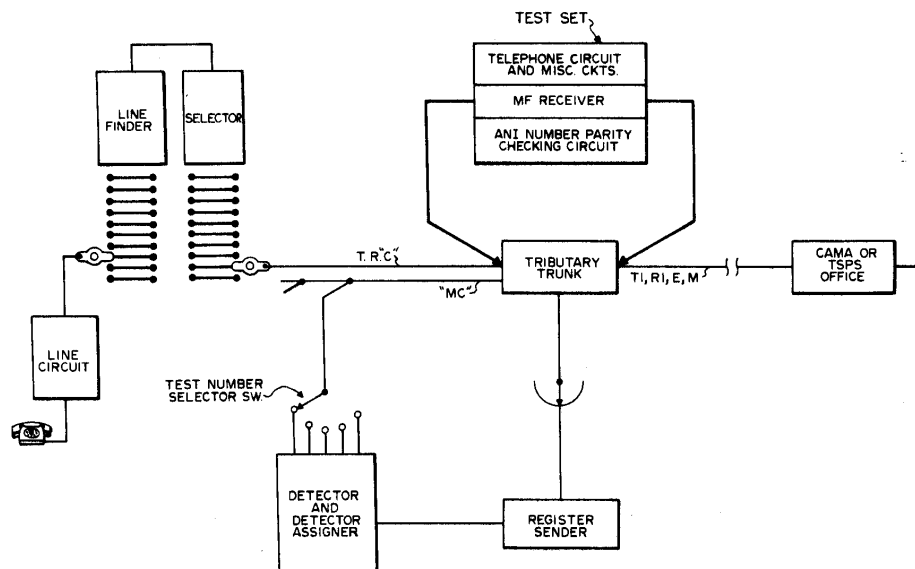
[52] U.S. Cl..... **179/175.2 R**
[51] Int. Cl..... **H04m 3/22**
[58] Field of Search.. 179/175.2 R, 27 DB, 175.2 C, 179/175.24

[56] **References Cited**

UNITED STATES PATENTS

2,562,362 7/1951 Lomax..... 179/27 DB

5 Claims, 3 Drawing Figures

However, should the calling subscriber encounter a double connection and hang up his receiver, the negative potential via resistor R2 is removed as described above and transistor Q1 becomes conductive, extending approximately 46 volts of the exchange battery across capacitor C1 via diode CR4. Capacitor C1, while in the circuit's idle state is charged to approximately 46 volts from positive potential via resistor R5 to one plate of C1 and negative potential via resistor R8 and the cathode to anode circuit of diode CR5 to the other plate of capacitor C1. Thus at the moment that transistor Q1 becomes conductive the negative side of the capacitor at the junction of diodes CR5 and CR6 develops approximately 96 volts negative with respect to ground, reverse biasing diodes CR5, CR6, and CR7. After approximately 3 seconds capacitor C1 is discharged via resistor R6 to a potential lower than the negative battery voltage. The exact value to which the negative plate of C1 at junction J2 will drop to will be determined by the voltage drop across diodes CR6 and CR7, the base-emitter voltage drop of transistor Q2 and the collector to emitter voltage drop of transistor Q1. This base-emitter current flow in transistor Q2 biases it into the conductive state, thus applying a negative potential to the terminal of the series resistor network of R9 and R10, for biasing transistor Q3. With the base of transistor Q3 connected to the junction of resistors R9 and R10, the application of the negative potential causes Q3 to become conductive, thus completing the operate circuit for relay KR3. Relay KR3 operates and shunts relay KR1 at contacts KR31 to prevent the timer circuit from restoring in the event of current reappearing in the line loop circuit, and extends a ground potential to such auxiliary equipment as may be desired by the operating personnel, for example, a meter M to record the frequency of such occurrences at contacts KR35, a buzzer A and a lamp L to alert the personnel of the occurrence of such condition at contacts KR36 and KR37 respectively.

Should the operating personnel desire to trace the condition after its occurrence, they have merely to connect a ground potential to terminal CTK, by the operation of a Key K whereby relay KR3 upon operating extends this potential via contacts KR34 to the "C" supervisory lead of the switch train to maintain it in its operated state. Contacts are also provided for extending the + and - line leads via relay KR3, contacts KR32 and KR33 to this same key to permit the operating personnel to monitor the line by means of a test telephone MT.

In one specific embodiment of FIG. 2 the following component values have been utilized to achieve very satisfactory operation; however, it will be appreciated that these values are given by way of example.

R1	20K Ω
R2	100 Ω
R3	10K Ω
R4	1.5K Ω
R5	22K
R6	100K
R7	150K
R8	16K
C1	40 μ f. 60v.
CR1-CR8	1N645

Q1, Q2	2N1613
Q3	2N1132
KR1, KR2	Automatic Electric Co. Type KR-20017-11A
KR3	Automatic Electric Co. Type D-555177-ANI.

What is claimed is:

1. A trap circuit associated with a communication switching system having successive ranks of switch means interconnected by interstage links, including at least a pair of line conductors and a supervisory conductor, for completing communications connections: said trap circuit comprising:
 - a busy test circuit connected to said supervisory conductor of said interstage link operated upon detecting a busy indicating potential thereon,
 - an alarm signal means,
 - a timing means connected to said busy test circuit and to said alarm signal means and operated thereby in response to finding a busy potential to extend an operating potential upon the lapse of a fixed time interval to said alarm signal means, and
 - a pair of line current monitor relays connected in said interstage link, each in series with one of said line conductors and each having contact means for extending a disabling potential to said busy test circuit upon detecting a current flow in said line conductors,
 whereby said alarm means is only operative upon detecting a busy condition of said link without an associated line current flow, thus indicating a faulty operation of the switches associated with said link.
2. A trap circuit as claimed in claim 1 wherein said busy test circuit includes a transistor and a resistive voltage dividing network connected across a voltage source and to said transistor to maintain said transistor in a normally nonconductive state and biased by a busy indication on said supervisory conductor into a conductive state.
3. A trap circuit as claimed in claim 1 wherein said timing means includes a resistive voltage dividing network connected across a voltage source with a capacitor normally maintained in a first charged state connected across a portion of said resistive network and a transistor connected to said resistive dividing network and maintained nonconductive thereby until after an interval of time determined by the time required to charge said capacitor to a second charged state after operation of said busy test circuit.
4. A trap circuit as claimed in claim 1 wherein said alarm signal means includes a transistor having
 - base, emitter and collector electrodes with said emitter connected to a first potential and said base electrode connected to said timing circuit,
 - a relay connected between a second potential and said collector electrode, whereby operation of said timing circuit places said transistor in a conductive state to operate said relay.
5. A trap circuit as claimed in claim 4 wherein said relay includes contacts to extend operating potentials to audio and visual signal means.

COMMUNICATIONS SYSTEM, DOUBLE CONNECTION TRAP CIRCUIT

BACKGROUND OF THE INVENTION

1. Field of the Invention

This invention relates in general to step-by-step type telephone switching systems and more particularly to a circuit for "trapping" the switches faultily involved in a double connection.

2. Description of the Prior Art

Known systems of step-by-step switching exchanges of the Strowger type commonly utilize a switch train including a linefinder and a selector. The linefinder as its name implies responds to a call for service from a line circuit and proceeds to search for the terminal of this line in its associated bank or array of terminals. It is not a pulse controlled switch, but self-interruptedly steps until its wipers or contact arms arrive at the marked terminal. The subscriber line is then connected to a particular selector with which the finder is associated. The selector is the first pulse controlled switch, and responds to the subscriber dialed digits to extend the line conductors to the numerical group of contacts corresponding to the first dialed digit. Subsequent switches further extend the connection until the desired terminal and subscriber station are reached. A detailed description of exchange equipment of the step-by-step may be found in *Automatic Telephone Practice* by Harry E. Hershey, the seventh edition published in 1954 by Technical Publications of Whitewater, Kansas. Special reference is made to pages 110 to 121 where a description of the linefinder circuit is found and pages 184 to 187 where a description of the selector circuit is found. This reference material is hereby incorporated as if fully disclosed herein.

The first selector and any following selectors in the switch train upon reaching the desired group or level corresponding to the dialed digit, proceed to hunt or test each of the contacts of the group to find an idle one. During this process it is possible for the selector switch to test a contact and find it idle, but due to a malfunction step forward to a used or busy contact. This results in the calling subscriber's line being double connected on to an existing connection. Where these faults of double connecting have been treated as minor annoyances in the past, they have become a serious problem with the introduction of register-senders into the existing step-by-step exchanges. Since the volume of traffic is constantly increasing and greater efficiency is required of the equipment, a double connection which causes excessive amounts of equipment to be used is more troublesome than it was formerly.

In the past, the only way the service personnel had to test a switch that faultily performed in this manner was to test each of the switches by simulating the conditions during a routing test call procedure. Obviously this was a time-consuming operation and if the switch was erratic it might not even be found. This proved to be a frustrating and expensive experience in the face of subscriber complaints regarding double connections.

Accordingly, it is an object of the present invention to provide a circuit arrangement capable of detecting the occurrence of a double connection in a particular switch train.

SUMMARY OF THE INVENTION

According to this invention, when a station in the process of placing a call connects to an established connection, its switch train locks to ground via the supervisory lead. This ground is present even when the station goes on hook in an attempt to disconnect therefrom. When the station hangs up, an open circuit of its line for more than about 3 seconds and a ground potential on the supervisory lead causes the circuit to function to supply an additional locking ground and alarm signal.

BRIEF DESCRIPTION OF THE DRAWING

The novel features which it is believed are characteristic of the invention, both as to its organization and method of operation will be more apparent from the following detailed

description taken in conjunction with the accompanying drawing comprising FIGS. 1 and 2 wherein:

FIG. 1 shows a portion of the switches in an exchange that are involved in a double connection.

FIG. 2 shows the details of the double connection trap circuit.

DESCRIPTION OF THE PREFERRED EMBODIMENT

As shown in FIG. 1, a calling subscriber station A is connected via a telephone line to a linefinder LF-A, selector S1-A and succeeding switches S1 to a called subscriber station B. A third subscriber station C is also shown. This subscriber station C is shown connected via a linefinder LF-C and a selector S1-C to the same selector bank terminal as is selector S1-A. This type of connection known as a double connection occurs when the second selector oversteps an available terminal, or for some other cause, fails to respond to the busy marking on a used terminal set. This is obviously an undesirable operation and one that presents a difficult problem for correction, since the offending switch is one of a very large number of similar switches and further it may be inconsistent in its malfunctioning.

To overcome this problem of locating such a defective switch, the circuit of FIG. 2, shown connected into the switch train of FIG. 1 between the linefinder and the selector, has been developed.

This circuit consists of two line current monitor relays KR-1 and KR-2, a supervisory lead monitor gate transistor Q1, a time delay circuit including transistor Q2 and capacitor C1, and an amplifier transistor Q3 to operate the alarm relay KR3. When this circuit is in use the leads +IN and -IN are connected to the linefinder + and - line leads respectively. The leads designated +OUT and -OUT are connected to the selector input line + and - leads respectively, while the CT lead of this circuit is connected to the supervisory lead C between the selector and linefinder switches. Connected in this manner the line current monitor relays KR1 and KR2 are in series with the calling subscriber's line, and during the progress of a call are operated by the line current flowing therethrough. The operation of relays KR-1 and KR-2 closes contacts KR11 and KR21 to connect negative battery via resistor R2 to the junction J-1 between the cathode of diode CR-3 and the resistor R3. The positive "C" lead potential at terminal CT is extended via resistor R1 and diode CR-3 and resistor R3 to the base of transistor Q1. Resistor R4 connected between a negative source and the base of Q1 along with resistors R1, R2 and R3 form the base biasing network for transistor Q1, to maintain it in a nonconducting state until the positive potential on lead "CT" causes transistor Q1 to become conductive after the removal of the negative potential via resistor R2. This will happen when a subscriber in the process of placing a call connects with an existing connection and hangs up. Thus relays KR1 and KR2 restore and remove the negative potential via resistor R2 at their contacts KR11 and KR21. The switch train however locks up to ground via lead C. This ground is present even when the station goes on hook in an attempt to disconnect. This ground on the supervisory lead C is normally under the control of the calling subscriber and is removed when he hangs up to release his switch train to the called subscriber. However, when the calling subscriber switch, through some fault, connects with an existing connection the supervisory leads of the two calling subscribers are commoned, and the second subscriber's switch train cannot release, until the initial calling subscriber hangs up, because of the ground potential from the initial calling subscriber's switch train. While on hook, the current on its loop is interrupted. When the interruption lasts more than 3 seconds, the ground on the "C" lead is detected to cause the circuit to function and to indicate the condition. When the line current is interrupted the line monitor relays KR1 and KR2 restore to open contacts KR11 and KR21. Thus, under normal conditions, this trap circuit performs no function.

PATENTED OCT 5 1971

3,610,843

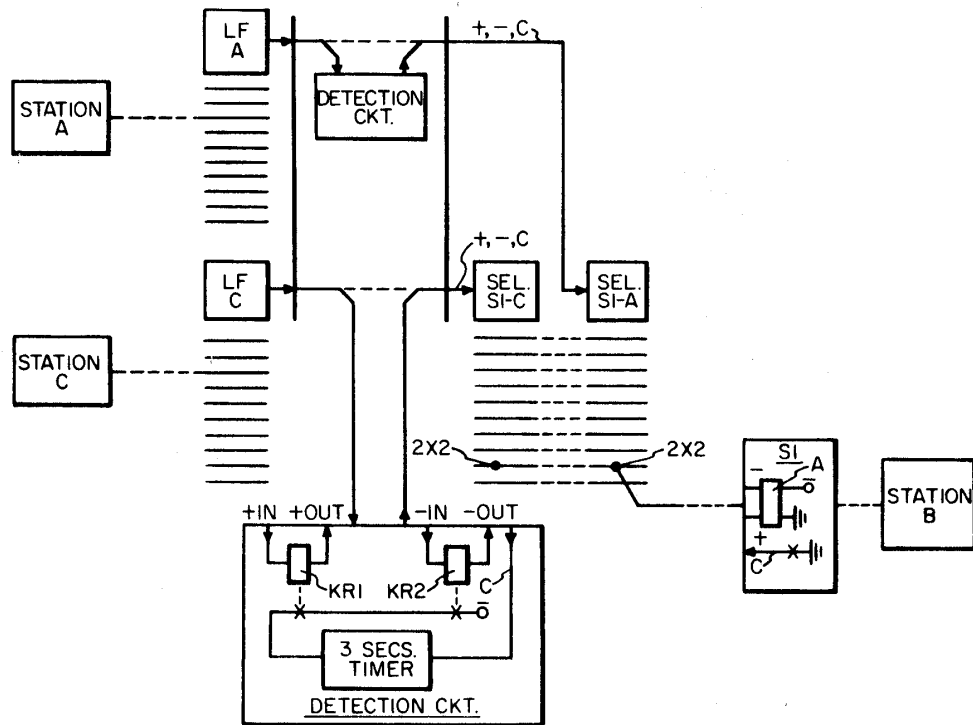

FIG. 1

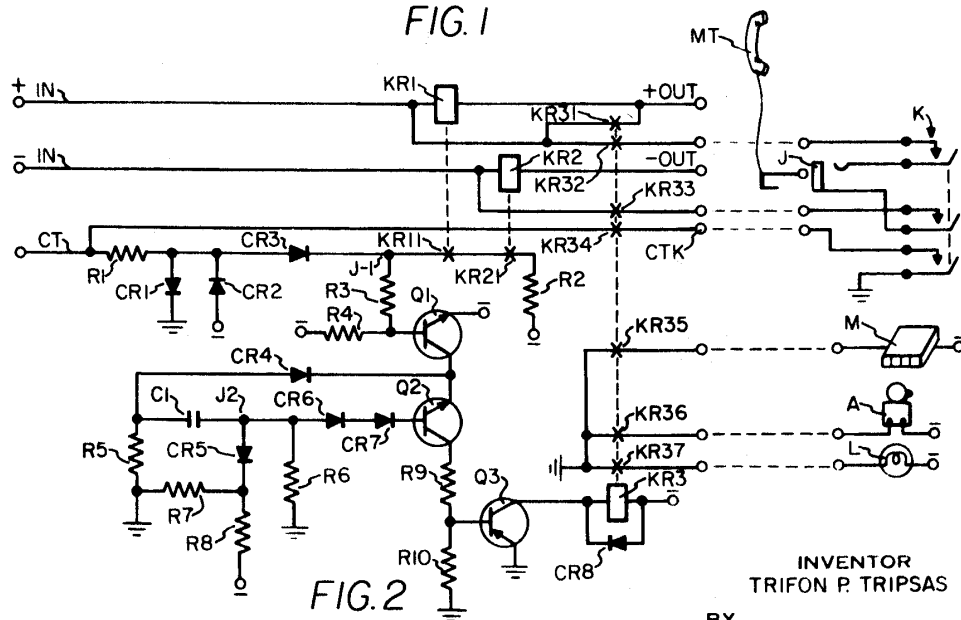

FIG. 2

INVENTOR
TRIFON P. TRIPSAS
BY *Bernard E. Franz*
ATTORNEY

- c. Connects direct ground on lead REC preventing the sequence circuit from advancing.
- d. Closes and lights lamp Digit PF (Digit Parity Failure).

At this time the following information is displayed to the test man.

1. The digit PF lamp indicates digit parity failure.
2. The digit sequence lamp indicates the sequence in which the failure occurred.
3. At the Digit Value row, there will be two lamps lighted; the KPV lamp which will indicate the 2/6 code received instead of the proper KP code.

With the above information available, the test man can locate and correct the source of the trouble. All the operated relays restore when the test man operates a key at the test set removing ground from lead STG. Comparing the ID Digit Operation with Correct Code (0 in the Example, Operated Relays: STG, DET, KPR)

When the MF receiver detects the "0" code, it grounds leads T1300, T1500 and REC closing operate paths to relays T13, T15 and DR.

The operation of the above relays causes the following:

- a. A circuit is closed to lamp "0," via the crosspoint IDX0 on the program board, lighting lamp "0" (Digit Value).
- b. A circuit is closed to relay PCK, via the crosspoint IDX0 and T13-T15, to operate relay PCK.
- c. A circuit is closed to lamp ID (Digit Sequence) lighting lamp ID.
- d. A circuit is closed to relay DEL to operate relay DEL.

Relay PCK operates and opens the operating path of relay DPF. Relay DEL operates and causes no action at this time. When the duration of "0" code tones (1,300 Hz and 1,500 Hz ends, grounds are removed from leads T1300, T1500 and REC opening and restoring relays T13, T15 and KPR. When these relays restore, they open the circuits to relays PCK and DEL causing them to restore and also remove ground from lamps "0" (Digit Value) and ID (Digit Sequence).

This circuit now is ready to check the "A" digit parity. The operation for the "A" digit and for the ones to follow is similar to the one previously described except different ones of the T7-T17 relays corresponding with the digits expected, operate and also each time ground is applied and then removed from the REC lead to cause the relay sequence chain to advance one step. The "ST" code at the end of the ANI number bypasses the program board the same way as for the KP code. When the ANI number has been compared for parity and the ST code ends, relay STR locks and remains operated until ground is removed from lead STG. Lamp STV (Digit Value) and STV (Digit Sequence) will remain on until relay STR restores.

Operation with Incorrect Code (Operated Relays: STG, DET, KPR)

If instead of the expected code for digit "0" (T1300 and T1500) a different digit code appears, as an example assume digit code "9" (T1100 and T1500), then the operation of the circuit is as follows:

At the time the MF receiver extends its output to leads T1100, T1500 and REC, closing the following circuits:

- a. Relays T11, T15 and IDR operate.
- b. Lamp "9" (Digit Value) lights from ground via the crosspoint IDX0 of the program board.

- c. Lamp ID (Digit Sequence) lights and relay DEL is operated.

The circuit to relay PCK remains open as the only path on this sequence is via the contacts of relays T13 and T15. When relay DEL operates it closes a path to relay DPF. The operation of relay DPF closes the following circuits:

- a. Transfers the code decoding tree consisting of the springs of the operated T7-T17 relays, from relay PCK to direct ground.
- b. At this time ground via the contacts of relays T11 and T15 closes a path and lights lamp 9 (Digit Value). This lamp is in addition to lamp "0" and indicates the wrong digit received.
- c. Direct ground is connected to lead REC preventing the chain circuit from advancing.
- e. Lamp DPF lights indicating that digit parity failure has occurred. With the above information available to the test man the source of the trouble can be located and corrective action can take place.

What is claimed is:

1. In a multi-office telephone system including a ticketing office and at least one branch office wherein said branch office includes calling line designation identifying means and means for forwarding said calling line designation identity via interoffice trunks as coded multi-tone signals, an arrangement for testing said means for forwarding said identity comprising: a multi-tone receiver operatively connected to one of said trunks, a first means for partially completing a circuit means to a failure indicating means, a first control means operated from said receiver to further the completion of said circuit means, a program board coding means for storing the calling line designation, a sequencing control means operated upon receipt of a part of said calling line designation from said trunk to complete a second means to said first means, said failure indicating means operably connected to said sequencing control means via said second means, and a third means operated upon coincidence of said program board coding means and responsive to said coded multi-tone signals, and said sequencing control means to disable said failure indicating means.

2. In a multi-office telephone system as claimed in claim 1 wherein said arrangement includes a digit value field of lights having a light corresponding to each of the values of the calling line designation used, and means including said sequencing control means and said program board coding means operated to light a particular light corresponding to the value of calling line designation that should be received.

3. In a multi-office system as claimed in claim 2 wherein said arrangement includes fourth means including said digit decoding means operated upon an erroneous part of a calling line designation having been forwarded for lighting a second lamp of said part of a calling line designation value field of lamps to indicate said erroneous digits value.

4. In a multi-office system as claimed in claim 3 wherein said arrangement includes fifth means including said decoding means and said failure indicating means operated upon an erroneous part of a calling line designation having been forwarded to disable said sequencing control means.

5. In a multi-office system as claimed in claim 4 wherein said arrangement includes a digit sequence value field of lights having a light corresponding to each part of the calling line designation sequence positions that is used in the calling line designation of said calling line identity operated from said sequence control means.

* * * * *

The actuation of the locking start key applies a ground potential to operate the relay STG which locks to this ground potential. During the interval that the test operator is dialing the digits necessary to access the CAMA office no other action takes place within this circuit. But upon accessing the CAMA office a signal is returned to the trunk circuit of this office requesting the identification of the calling party. This signal causes the local station identification equipment to operate and to supply a signal to the lead DET to operate relay DET. Operation of relay DET completes the path for ground potential to the group of sequence control relays SC, KPR, IDR, AR, BR, CR, TD1, TD2, TD3, TD4 and STR. The operation of relay SC (start count) completes a path for ground potential from lead REC to thereby advance the sequence relays. The local exchange equipment at this time is beginning to send the local calling subscriber identification digits (ANI) by the use of two-out-of-six tones to the CAMA office. These tone signals are monitored by the receiver which applies a ground potential signal to the two-out-of-six leads corresponding to these frequencies to operate those of the six corresponding relays of the group T7, T9, T11, T13, T15 or T17. Simultaneously with the receipt of the signals on the above leads the receiver applies a ground potential to the lead REC, which potential causes the operation of relay KPR via the contacts SC1 of the relay SC. The simultaneous operated state of sequence relays SC and KPR completes a path for ground potential via contacts STG4, KPR2 and SC2 to a lamp KPV of the digit value field of lamps, to a lamp KPS of the digit sequence field of lamps and relay DEL via contacts SC6 and KPR4 and also to the contacts of one of the two relays of the group corresponding to the frequencies used for sending the ANI information. In this particular case to the contacts of relay T17, which along with relay T11 should have been operated if the proper frequencies were sent to the CAMA office. The operation of relays T17 and T11 completes an operating path to relay PCK (Parity Check). Should the wrong value of tones be sent via the trunk, others of the relays T9 through T17 would be operated and an incomplete path to relay PCK results in its remaining unoperated. The resultant unoperated state of contacts PCK3 with the closed contacts DEL1 completes an operating path to relay DPF. The operation of relay DPF causes the lighting of lamp PF (Parity Failure) via contacts DPF1, the closing of a ground potential via contacts DPF3 to the digit value field of lamps to lock in whatever information was sent and to lock the sequence relays in their existing state via contacts DPF4.

Circuit Operation

When the test man connects the test set to a trunk to perform functional tests, he selects an office test number and sets that number on the program board by inserting shorting pins in the vertical rows and on the respective numerical value for each digit. The example on the circuit print shows the expected ANI to be as follows.

Start Code	KP	KP
Identification Digit	ID	0
Office Prefix	A	8
	B	3
	C	4

Terminal Digits	TD1	2
	TD2	2
	TD3	2
	TD4	2
Stop Code	ST	ST

Since each ANI transmission starts with a KP code and ends with an ST code, these codes are hard wired by-passing the program board.

At the start of testing relay STG (Start Ground) operates and provides the operational grounds. During testing an MF receiver is attached on the outgoing "tip" and "ring" of the trunk. The 2/6 ground outputs of the MF receiver extended to the T7-T17 relays. The MF receiver also grounds lead REC simultaneously with the 2/6 ground on the T7-T17 leads. When the CAMA or the TSPS office requests ANI, the trunk initiates detection and ground-lead DET closing a circuit to relay DET. Relay DET operates, locks, lights lamp DET and closes a circuit to relay SC (Start Counting). Relay SC operates and prepares the counting chain.

Receiving and Comparing the KP Code Operation with Correct KP Code

When the MF receiver detects code KP, it grounds leads T1100, T1700 and REC closing paths to relays T11, T17 and KPR. The operation of the above relays causes the following:

- A circuit is closed to lamp KPV of the (digit value group of lamps) lighting lamp KPV
- A circuit is closed to relay PCK (Parity Check) operating relay PCK
- A circuit is closed to lamp KPS of the (digit sequence group of lamps) lighting lamp KPS
- A circuit is closed to relay DEL (Delay) operating relay DEL.

Relay PCK operates and opens the operating path of relay DPF (Digit Parity Failure). Relay DEL operates and causes no action at this time.

When the duration of the KP tones (1,100 Hz and 1,700 Hz) ends, ground potentials are removed from leads T1100, T1700 and REC opening the paths and restoring relays T11, T17 and SC. When these relays restore, they open the circuit to relays PCK and DEL causing them to restore and also to remove ground from lamp KPV (Digit Value) and lamp KPS (Digit Sequence).

Operation with Incorrect Code

If instead of the expected KP code a different 2/6 code appears, the operation of the circuit is as follows:

The MF receiver extends its outputs to the leads T7-T17 and lead REC to cause the following:

Lamp KPV (Digit Value), Lamp KPS (Digit Sequence) and relay DEL, are operated. The circuit to relay PCK remains open as the only path on this sequence is via the springs of relays T17 and T11. Relay DEL operates and closes a path to relay DPF (Digit Parity Failure). Relay DPF operates. Its operation closes the following circuits:

- Transfer the 2/6 code decoding tree consisting of the springs of the T7-T17 relays, from relay PCK to ground. At this time a second lamp on the "Digit Value" row, corresponding with the 2/6 code actually received lights.
- Locks the operated T7-T17 relays.

TRUNK CIRCUIT NUMBER PARITY CHECKING

BACKGROUND OF THE INVENTION

Field of the Invention

This invention relates generally to telephone communication systems, and more particularly to a device for facilitating the testing of a telephone trunk equipment's ability to transmit the proper calling party identity.

DESCRIPTION OF THE PRIOR ART

A toll call originating from a tributary Central Office to a Central Automatic Message Accounting (CAMA) or Traffic Service Position System (TSPS) office requires Automatic Number Identification (ANI) of the calling customer number for billing purposes.

As the calling customer completes dialing, the Central Automatic Message Accounting or Traffic Service Position System office places a request for Automatic Number Identification and prepares to receive and store the Automatic Number Identification. The outgoing trunk of the tributary Central Office involved in the connection, when it receives the Automatic Number Identification request, connects itself to a Register Sender and initiates detection of the calling number.

When the calling number is obtained by the detecting equipment it is extended and stored temporarily within the Register-Sender which immediately begins MF sending to the Central Automatic Message Accounting or the Traffic Service Position System office.

After all the information has been sent and received at the Central Automatic Message Accounting or Traffic Service Position System office, the Register-Sender disconnects from the trunk. The Central Automatic Message Accounting or Traffic Service Position System office having received the called and the calling numbers proceeds and completes the connection.

SUMMARY OF THE INVENTION

Accordingly, it is an object of the present invention to provide a test set for testing tributary trunks to Central Automatic Message Accounting or Traffic Service Position System offices.

This portable test set provides a practical means of testing tributary trunks to Central Automatic Message Accounting or Traffic Service Position System offices. It verifies the accuracy of the send test Automatic Number Identification number, by comparing it digit per digit with a reference number which is programmable and can be set on a program board provided on the test set. Testing tributary trunks to Central Automatic Message Accounting or Traffic Service Position System offices by using the above method is new and is of value to the telephone companies and is of great importance as it simplifies the testing of this type of trunk.

This circuit is part of a test set which tests the operational functions of tributary trunks to CAMA or TSPS offices.

A function of the test set is to verify the accuracy of the ANI (Automatic Number Identification). This verification is accomplished as follows.

At the tributary C.O. there are one or more test numbers which are wired within the C.O. and used as calling numbers for testing purposes.

When testing a trunk, the test set substitutes all of the actions of a calling customer and via leads "C" and "MC" of the trunk under test, is assigned to one of the

C.O. test numbers which becomes the calling number of the test set.

During the testing of a trunk the test man dials or keypulses a test termination number at the CAMA or TSPS office.

When dialing or keypulsing is completed, the CAMA or TSPS office places a "request for ANI" of the calling number. The trunk, when it receives this request, attaches itself to a Register-Sender and initiates detection of the calling number. (In this case it will be the test number assigned to the MC lead of the trunk under test). As soon as detection is completed, the Register-Sender MF sends the number via the trunk to the CAMA or TSPS office, which after it receives all the data proceeds and completes the call.

This circuit when used for testing tributary trunks to CAMA or TSPS offices, verifies that the ANI of the calling number (the C.O. test numbers in this case) has been sent accurately to the remote CAMA or TSPS office. By selecting a variety of test numbers all the possible combinations of the WXYZ and the 2/6 MF tones can be tested.

In case of discrepancies the failure is displayed on lamps indicating to the test man the exact nature of the failure. This type of testing is of great importance as the ANI of a calling customer's number sent to CAMA or TSPS office is used for billing purposes.

BRIEF DESCRIPTION OF THE DRAWINGS

These features and other advantages of this invention will be readily appreciated, as the same becomes better understood by reference to the following detailed description when considered in connection with the accompanying drawings.

FIG. 1 is a schematic block diagram showing how the test set of the present invention is connected to a tributary office trunk circuit.

FIGS. 2-3 are schematic circuit diagrams of the test set according to this invention.

DESCRIPTION OF THE PREFERRED EMBODIMENT

In every central office there are certain numbers reserved for test purposes in the various types of equipment used within the office. Among such numbers is a number in the CAMA or TSPS office which when accessed will respond to the calling trunk with an instruction to forward the calling number identity without causing this number and call to be recorded for billing purposes.

Another such test number is reserved in the branch office for the calling line detector equipment testing. Provision is made to select a particular one of those numbers, such as by the test number selector switch of FIG. 1. This same test number is also set up on the matrix TN and the test unit is then connected to this number terminal, also a test telephone is connected to the input terminals of the trunk circuit it is desired to test. The output terminals of the trunk circuit are connected to the input of the multifrequency receiver. With these preliminary arrangements made, the test operator has then to activate the start key and depending on the type of trunk signalling used to dial or keypulse the TSPS or CAMA office test access number from the test telephone, the circuit of the present disclosure begins to operate.

FIG. 3

